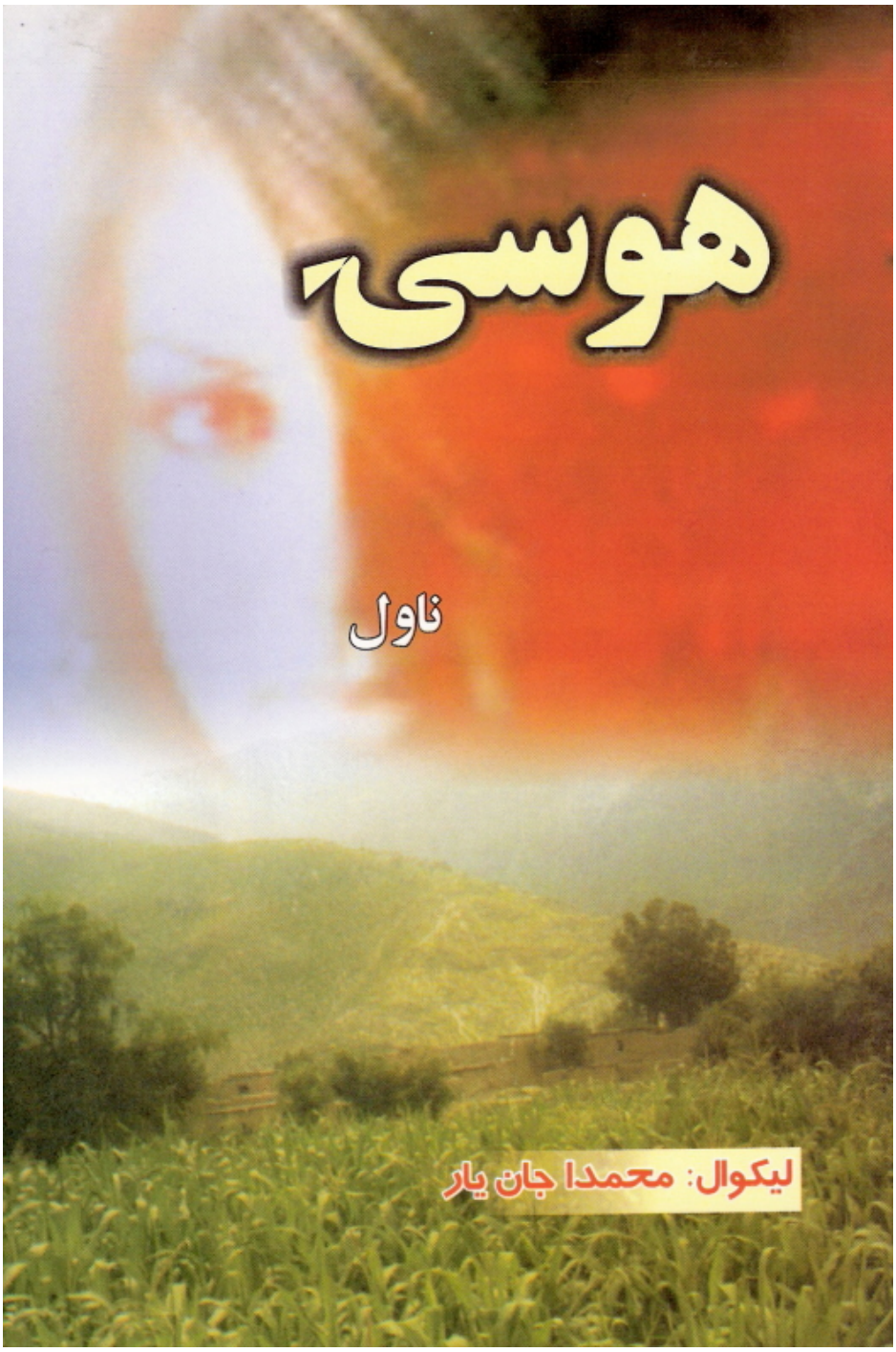
هوسی
ناول
لیکوال: محمدا جان یار

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم :: هـوسی (ناول)
لیکوال :: محمدا جان یار
خپرونکی ::د پښتونخوا د پوهنې دېره ـ پېښور
چاپ شمېر :: 1000 ټوکه
چاپ نېټه :: 1385ل/2006م
چاپ وار :: لومړی
چاپ زیار :: عبدالبصیر بیدار
کمپوزر :: ذبیح شفق

چاپ او کمپیوټر ځای

د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي څانګه ـ پېښور

Tel:+92-91-2564513/E-mail:danish2k2000@yahoo.com

هوسی

ناول

لیکوال:
محمدا جان یار

خپرندوی: د پښتونخوا د پوهنې دپره ـ پېښور

یار

له یو بل ناول سره

په پښتو داستاني ادبیاتو کې د ناول لیکنې د تاریخي بهیر مطالعه څو په زړه پورې ټکي د سړي مخې ته ږدي. لومړنی ټکی یې دا دی، چې د ژباړې او خپله د ناول لیکنې بهیر سره له دې چې اوږد تاریخ لري، خو دغه بهیر له پیل راوروسته په سمه پرله پسې توګه او په ټینګار سره دوام نه دی پیدا کړی. د دغه تاریخي بهیر له مطالعې څخه راوتلی بل ټکی دا دی، چې زمونږ په ولس کې او د اولس د ژوند په بېلابېلو اړخونو کې د پېښو د ډېرښت او د اتلانو او څیرو له ځلېدو سره سره زمونږ د ناول لیکنې بهیر او زمونږ ناول کښونکو له دې څخه لازمه ګټه نه ده اخیستې. هغومره چې د اولس ژوند له سترو پېښو له سترو اتلولیو ډک دی او څېړې او پېښې په کې ډېرې په زړه پورې دي. زمونږ په ناولونو کې بې له یو څو بېلګو پرته لازمه ځلا نه ده پیدا کړې.

په دې وروستیو کلونو کې زمونږ یو شمېر لیکوال دې برخې ته هم پام رااړولی دی. په دغو کلونو کې یو شمېر په زړه پورې ناولونه او منځنۍ کیسې لیکل شوي دي. په دغو کیسو او ناولونو کې د اولس د ژوند بېلابېل اړخونه ځای شوي او داستاني شوي دي. دغه هڅې د ستاینې وړ دي، خو کافي نه دي.

ښاغلی لیکوال او شاعر محمدا جان یار هم په دغو وروستیو څو کلونو کې په دې برخه کې هلې ځلې کړي دي. نومورې چې تر اوسه یې د شعرونو او نظمونو د کښلو لړۍ ګرمه ساتلې ده، په رارونده کې یې داستاني لیکنیو ته پوره پاملرنه وراړولې ده.

ښاغلي لیکوال تر اوسه پورې څو داستاني ټولګې او د ناولونو او منځنۍ کیسې کښلي دي. په دغو داستان لیکنو کې د تېرو دېرشو اورنیو او خونړیو کلونو پېښو په ښه توګه ځای موندلی دی.

ښاغلي یار دغه نوي ناول هم د همدغو کلونو یوه پېښه رااخلي او داستاني بڼه ورکوي. ما د دې ناول لومړنۍ کښل شوې نسخه ولوسته او ګران لیکوال ته مې د دغه اثر په اړه خپل نظر او ځینې مشورې ورکړې، چې د چاپ په وخت کې یې په پام کې وساتي او بیا ځلي کتنه پرې وکړي. هیله لرم زمونږ ځوان لیکوال دغه په زړه پورې ادبي ډول ته غور وکړي. دا هغه داستاني ډول دی، چې د یو ملت د ژوند ټولې لوړې ژورې، ټولې ناخوالې، ټول عظمت، ټولې مینې او وینې پکې ځاپدای او ځلېدای شي.

دغې برخې ته د لا زیاتې پاملرنې په هیله تاسو د ښاغلي یار ددغه ناول لوستلو ته رابولم.

په درنښت

زریـن انځـور

2005/8/22

جرمني، کولن ښار

لومړی څپرکی

د کوټې کړکۍ او دروازه بیخي ډنګي ډیوال پرته وه. د لمر وړانګې په کړکۍ کې رانوتلې وې. هوا دومره پاکه وه، چې زره ګرد هم د لمر په وړانګو کې نه لیدل کېده. ځان مې کړکۍ ته ښه ورنزدې کړ، د سیند شور او زوږ مې تر غوږ راورسېد، سر مې له کړکۍ نه ښه بهر کړ، لاندې سیند په مستۍ بهېده. یخې یخې څپې له سینده راجګېدلې، د سیند په غاړه د "ولو" د ونو څانګې سیند کې ډوبې شوې وې. په دغه اوړي د غرو په سرونو پوره واوره پرته وه، نو ځکه خو سیند په مستۍ کې و، اوبه خو یې دومره یخې وې، چې هډو لاس په کې چا نشو ښکته کولې. ما به له معمول سره سم له همدغې کړکۍ نه د شاتوت د زړې ونې په دوه خوښې ښاخ کې د باجونکې ځالې ته پورته پام کاوه. د تورې باجونکې ځاله خو له کلونو کلونو په همدغې ښاخ کې پرته وه. ما لا له ځالې نه ستر ګې نه وې اړولې، چې باجونکه د ځالې تر څنګه په یوه ډکي ناسته وه. پخپله مښوکه کې یې یو اوږد ډکی نیولی و. غوښتل یې چې ډکی پخپله ځاله کې سم کړي. بله باجونکه ورته په یوه بله څانګه ناسته وه، شپېلي یې وهل. دا ځاله د هغوی ډېره پخوانۍ مېنه وه.

رښتیا چې خپله ځاله، خپله مېنه او خپل کور څومره خوږ شی دی! په هر چا انسان دی که حیوان او که پرنده دی، خپل تاتوبی پرې ګران دی. زه له کلي نه پخوا راوتی وم زیات وخت مې ښار کې تېرېده، یوازې به اخترونو کې کلي ته تلم.

زموږ کلی ډېر لوی نه و، خو د ښکلیو منظرو په منځ کې پروت و. دوو خوا او ته یې جګ جګ غرونه ولاړ وو. دغه اسمان څوکي غرونه په شنو ځنګلونو پټ و، د څېړۍ او نښترو ونو د ګڼ والي لاملته توره شپه جوړه کړې وه. اوړی ـ ژمی پر دغو غرونو واوړې پرتې وي. ناوونه او خوږونه له رونو او پاکو اوبو ډک بهېږي. په غرونو کې ځای ځای باندې او کروندې هم شته. ډېری خلک پکې اوسېږي، د غرو لمنو کې لوی او واړه کلي پراته دي، خو دا کلي د سیند په غاړه پروت دی. کله چې په سیند کې سېلاب راشي، ډېر کورونه او ځمکې له ځانه سره وړي. بس همدا غرونه او هوا ګانې دي، چې د دې سیمې د کلیو خلک یې روغ رمټ ساتلي دي.

زما ښه یاد شي، چې د باندني هېوادونو ځینې سیلانیان زموږ په کلي تېرېدل او نورو درو ته به تلل. ددې ځای په خلکو کې ښه راشه درشه شته دی. په اخترونو او اشرونو کې له یو بل کره ځي راځي. هسې خو په ټول افغانستان کې همدا کولتور دی، خو په ځانګړي توګه ددې ځای په پښتنو کې د ډېرې او حجرې په ټنګ ټکور تودې دي او بیا خو د ژمي په اوږدو شپو کې د کلي له حجرو نه د ټپو او یکه زار غږ پورته کېږي. سره له دومره غریبۍ هم ټول لکه د ورونو په شان شپې ورځې تېروي. ادب، حیا د کشر او مشر خپل خپل ځای او درناوی پکې موجود دی. چل ول، ټګي برګي دا خلک نه پېژني، خو یو شوی چې ددې خلکو ژوند یې تباه کړی دی، هغه بې سوادي ده، چې قصور او ګناه یې د تېرو رژیمونو په غاړه ده. سره له بې سوادۍ هم، خلک یې په ادب ګړېږي. ته به وایې، چې لوړې زده کړې لري.

زه ډېره مودې پس کلي ته راغلی وم. په نورو کلیو کې هم وګرځېدم. په ټولو کلیو کې د خلکو ترمنځ سخت اتفاق او اتحاد موجود و، ټول لکه ورونه داسې اوسېدل. سره له دومره غریبۍ یو تر بله ځار ېدل، دا نه وه چې ته څوک یې او زه څوک یم، لکه د یوه کالې د خلکو غوندې یې ژوند کاوه.

ماته هغه ژوند خوند راکاوه، یوه میاشت په رخصتۍ راغلی وم، پوه نه شوم، چې دا یوه میاشت څنګه زر تېره شوه؟.

دې ښار ته چې راغلی یم، دا څوومه شپه ده، چې هېڅ خوب نه راځي. زړه مې په کلي کې پاتې دی، هغه شنه باغونه، د کلي چنارونه، په دېرو او وستلونو کې د کلي د خلکو ناسته پاسته، د چېلمانو لخړې، د کلي د ټوکمارو ترمنځ ټوکې ټکالې، د پسرلي په موسم کې د شنو توتیانو اوازونه، د سپېرو تړو له پاسه د مستو زرکو چړچکې، په شنو فصلونو کې ګرځېدل، راګرځېدل، ګودرونو ته د کلیو د نجونو کتارونه، هر ماښام په شنو ونو کې د مرغیو شور او اوازونه، د چم ګاونډې ګڼه ګونه، ودونه، اخترونه، ټالونه او سمنکونه یو شې، چې هېڅ له یاده مې نه وځي او هغه دا دی، چې:

د هغه بر کلي ترڅنګه به چې په لوړ ګرنګ کجیران ناست وْ او پاس به هوا کې د زانو کاږه واړه کتارونه تېرېدل، د ښکاریانو ساتل شویو زرکو به په پنجرو کې څنګه ښې او په زړه پورې چړچکې وهلې.

کرار کرار رانه د ښار مصروفیتونو د خپل کلي یادونه واخیستل. بوختیاوې مې زیاتې شوې، د کلي یادونه مې هېر شول، خو بیا هم سړی هر شی هېرولی شي ولې د خپل کور او کلي د خاپوړو کوڅې نه شي هېرولی.

زمونږ په کلي کې ایله ببله دري ـ څلور تنه مامورین او تنخوا خواره موجود وو، نورو ټولو پخپله ځمکه کې له پخوا نه بزګري کوله. زه د معمول سره سم خپلې دندې ته تلم. د مامورینو تنخواګانې کمې وې، ټولو اقتصادي ستونزې درلودلې، خو چا د هغې وخت د رژیم له ډاره څه نه شو ویلی.

بیا هم هر چا ستونزو ته غاړه ایښې وه. چېرته په میاشت کې به هم کوم مامور غوښه، ښوروا نه شوه خوړلی. د افغانستان په ببلابېلو ولایتونو کې د خلکو د ژوند ببلا ببلې طریقې وې. په هېواد کې د اقتصادي او اجتماعي پرمختیاو خو هډو فکر چا سره نه و. یوازې په ګرد افغانستان کې ښه امنیت موجود و. هېچا سره د سر او مال خطره نه وه. بېګانه و خو زمونږ ملک ته کاږه هم نشو کتلای. د خوښۍ او ارامۍ فضا خوره وه. د هر کلي په جومات کې به د جمعې تر لمانځه وروسته دوعا کېده او ویل کېده به چې:

زمونږ د پاچا تخت و بخت دې خدای برقرار لري، تاسو ته ښه معلومه ده، چې هېچا به د پاچا په هکله بده خبره نه کوله، د هر چا په ژبه دا ویل کېدل:

الله دې زمونږ د اسلام باچا ته ډېر عمر ورکړي.

دولتي مامورینو هم په ښکاره څه نشو ویلی، ولې زړونه یې د وخت له ناخوالو نه په تنګ راغلي وو. مامور سهار به چې کله کلي ته راغی، مونږ ته به یې د ښار کیسې کولې. ده ویل نوی مامور شوی وم، د ورځپاڼې لپاره به مې هره ورځ د خپرولو وړ مواد تیارول، تل به مې د کار په ځای کې پخپل مېز سرتېټ کړی و، څه به مې لیکل.

یوه ورځ د کار په خونه کې سخت مصروف وم، چې د دفتر ملازم راغی، ویلې مامور صاحب څوک دې غواړي. خوله مې له نسوارو ډکه وه، په لیکنه بوخت وم، سر مې راجګ کړو، چې وراندې په دروازه کې یوه جینۍ رانوتله. ښکلې جینۍ. په ښکلې درېشۍ کې راروانه وه.

زر مې نسوار تو کړل، له مېز نه ورپاڅېدم او د هغې مخې ته ورغلم، چې نزدې راغله او سترګې مې پرې ولګېدې، ښایست او ښکلا ته یې هک پک پاتې شوم. حېران شوم، چې دا ښکلې او فېشني پېغله او سهاره ته؟ زه د کلي سړی او دا د ښار ښاپېرۍ؟ ما وې دا بې څوک وي؟ مخامخ ور روان وم، ویلې مامور سهار تاسې یاست؟ ما وی هو بي بي زه یم راځه مهرباني وکړه راځه.

هغې راته سترګو سترګو ته کتل، وې ویل

منه سهار صاحب، ښه شو چې دا ستا کار ځای مې وموند.

زه لا شکمن شوم، ما وې لکه چې کومه جاسوسه یې درپسې کړې ده، خدای دې خیر پښې کړي، کومه ګناه خطا رانه شوې نه وي، نور څه خو نه وو، صرف ځینې لیکنې مې داسې کړې وې، چې پر نظام د انتقاد بوی تري پورته کېده او هم مې په یوه نیمه لیکنه کې د وخت له ناخوالو نه سر ټکاوه. اګرچې ډېرو به د رژیم په خلاف ځینې مقالې او طنزیه لیکنې په اخبارونو کې خپرولې، خو په زړه کې مې ډېر څه تېرېدل. هغه زما د مېز ترڅنګه په څوکۍ کښېناسته، د سترګو لاندې مې وخارله، ما وې کې کومه خپلوانه او شناخته ده او که څنګه؟ د شعبې خدمتګار ته مې وویل:

والکه چنار ګله! هن دا پیسې واخله چای راوړه. له دوکانه درسره شیر پېره هم راوړه. زه خپل مېز ته کښېناستم، جینۍ ته مې په احتیاط او ادب سره مخ وروارړاوه، ورته ومې ویل:

بخښنه غواړم که خپل ځان راته راوپېژنې؟

هغه موسکۍ شوه سرې نرۍ شوندې یې ببرته کړې، تورې اوږدې سترګې یې راوارولې، وې ویل:

زما نوم هوسۍ دی. د ادبیاتو د پوهنځي د څلورم کال محصله یم. خپل وربل یې په چپ خوا وارتاوه کړه، سترګې یې مړې غوندې پورته وارولې، وې ویل:

له پخوا نه راسره دا هیله وه، چې له تاسې سره له نزدې نه وګورم. د ژوندون په مجله کې مې یوه ورځ ستا یوه مقاله لوستلې وه، ټولو پرې ښې تبصرې کولې. ستا راډیو داستانونه هر چا اوربدلي دي، ما هم د هرې جمعې په شپه ستا راډیویي داستانونه اوربدلي او تعقیب کړي دي، غوښتل مې چې یو ځل دې له نزدې نه وګورم. سهار صیب! له ډېره وخته راهیسې ستاسې راډیویي داستانونه د جمعې په شپه اورم، ستاسې لیکنې، لنډې کیسې او مقالې مې هم لوستي دي. څو واړې مې له ځانه سره پربکړه کړې ده، چې تاسې له نزدې نه وویnم، له ښه مرغه چې دا نن مې ستاسې سره د لیدو نصیب وشو، له ډېرو پوښتنو وروسته مې دلته پیدا کړې.

ما وې هو ولا څه وکړو وظیفه ده، سبا یې راځو، ټوله ورځ بس همدا کار دی، په دې مېز مې سر ټیټ وي ان چې مازدیګر شي بیا کور ته روان شم. په دې وخت کې د شعبې خدمتګار چای راوړل. ما د چای پیاله ډکه کړه او د هغې مخې ته مې پر مېز ورته کښېنوده. د چای څښلو هیله مې تري وکړه. ویل مننه. ما هم د چای پیاله ځانته ډکه کړه.

په زړه کې مې په دا لړه شېبه کې ډېر څه تېر شول، حېران خو په دې وم چې دا ښکلې جینۍ او سهاره ته نسوارپک. بیا مې چې فکر وکاوه، ما وی خو خالي لیدو ته دې راغلې ده، نو ته اوس څه زړه ښکته پورته کوې. بیا مې زړه رالوی کړو او داسې پوښتنه مې تړې وکړه:

بخښنه غواړم که تاسې ځان راته راوپېژنئ او هم راته ووایئ، چې اصلي مطلب دې څه دی؟

ویل یې:

مخکې مې درته وویل، چې زما نوم هوسۍ دی، د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځي کې د څلورم کال محصله یم.

نور مې تړې د پوښتنې جرأت نه درلود، خو هغې وویل:

کور مې په وزیر اکبر خان مېنه کې دی اصلاً د جنوبي یو. زمونږ ټوله کورنۍ د جمعې په شپه خامخا ستاسې راډیویي داستانونه اوري.

هغې د چای نه غړپ وکړو، زه ورته ښه په ځیر شوم، خدای راستي چې په غړۍ کې یې اوبه ښکاربدې. زه له وړوکتوبه شرمېندوکی وم، ښځو ته مې نشو کتلای، خو بیا مې زړه رالوی کړو، په غټو او رونو مې وروکتل. هغې چې سترګې راواړولې، ما وې ګڼې زړه یې رانه ووبست، څه بل شان ښایست رب ورکړی و. په مړۍ کې مې لاړې وچې شوې، هغه هم راباندې پوه شوه. ما چې بیا وروکتل، هغې زما په سترګو کې خپلې سترګې ښخې کړې. زه وشرمېدم د هغې د سترګو جنګ کې پاتې راغلم. یوه شېبه مونږه دواړه غلي پاتې شو، په زړه کې مې تېر شول ما وې هسې نه چې دربانديې پوه شي او شکایت درنه وکړي. هغې وویل:

بښنه غواړم چې له کاره دې ونه باسم. له خپلې پیالې یې ګوټ وکړ، په شعبه کې یې هرې الماری ته یو ځل وروکتل، بیا یې زما مېز او ماته په ځیر ځیر کاته.

ما غوښتل، چې دویمه پیاله چای وروا چوم، ویلې بس دی. سهار صاحب ډېره ډېره مننه اوس همدومره. لږ څه پېژندګلوي مو سره وشوه. سبا ته به که وخت ولري کوم ځای به سره وعده کېږدو، غواړم پوره درسره وپېژنم څنګه؟ ډېره ښه ده بې بې سبا ته به زه په څلورو بجو درته لاندې د مطبعې مخې ته ولاړ یم. که دې غوښتل او وخت دې درلود سره وبه ګورو. ویل یې: سمه ده. اوس به ستا په اجازت سره درنه رخصت شم. ما وې ښه ده مهرباني وکړه.

زه ورسره ان تر دروازې لاړم، مخ یې راستون کړو وې ویل:

بس نور مه راځه ډېر تشکر، د مېلمه پالنې نه دې. ویې خندل. د مینې ډکه خندا یې وکړه، ما هم ورسره خوله چینګه کړه. خدای په اماني مې ورسره وکړه او لاړه. بیرته چې راستون شوم، د سر ویښتان مې نېغ ودرېدل. دستي مې یوه ټونګه نسوار خولې ته وارتول. په فکر کې ډوب لاړم، ما وې نېه د کونډې زویه یو فقیر ملنګ لیکوال په غیر له دې ماموریته نور هېڅ نه لري، په کلي کې دې یو زوړ کور او زړه بوډی مور درپاتې ده، غریبی خو له وړوکتوبه د هر شي له جرئته وېستلی یې.

د خوارې کونډې زویه، خپلې روټې ژویه

په منډه له مېزه پورته شوم او په دېوال پورې ځوړندې هنداري ته ودرېدم. پخپلو ویښتانو مې ګوتې متې ووهلې، څه تمه مې ځانته پیدا شوه. زړه کې مې وویل:

سهاره له چا نه کم نه یې! خو په جېب کې دې قیران جان (غیران) نه بود پرې. بیا مې څو ګامه په کوټه کې واخیستل، سګرټ مې ولګاوه، هغه مې فکر ته راغله. نوم مې هوسی دی، د ادبیاتو د پوهنځي محصله یم، چې دا د کافر لور څومره ښکلې ده؟ سرې نری شونډې، سپین غاښونه، تورې اوږدې سترګې، دنګه ونه، صراحي غاړه، تورې اوږدې زلفې یا ربه چې څومره ښایست دې ورکړی دی. بیا مېز ته کښېناستم، له ځان سره مې ووې: د چونچنې زړه دې دی دا څه کوې؟ غریب سړی او برګ یې سپی، پردی جینی پسې دې زړه لاړ.

ما به هره غرمه د ډوډۍ په سر له خپلو همکارانو سره ټوکې ټکالې کولې، خو په دې غرمه مې سپږه مړه وه. انډیوالانو راته وویل:

سهاره نن غلی یې ټوکې نه کوې څنګه چرتي یې؟ ما ځان ترېنه تېراوه. مازدیګر چې کور ته لاړم د ډوډۍ تیاری او دیګ میز مې له لاسه نه کېده. بس همدا به مې په فکر کې راکوزېدل. الکه سهاره دا جینی درسره څه لري؟ استخباراتو وظیفه ورکړې ده او که څنګه؟ نه نه... کېدای شي خوارشې مینه درسره ولري. مینه نه بابا زما غریبي او له هغې سره مینه؟

په دې شپه خوب نه راتلو، سهار خپلې دندې ته لاړم. په دې فکر وم چې هغه په څلورو بجو راځي او ستا په جېب کې غیران نشته، له یوه مامور نه مې سل روپۍ پور کړې. ما وې نه ویل کېږي، چې د ضرورت په وخت کې ورته خجالت نه شم او په دې ورځ مې باید نیمګړی داستان راډیو ته پوره کړی وای.

خو فکر او قلم مې ودرېدل، نور راکې د لیکلو توان نه و، په همدې ورځ په دا څو شېبو کې به زړه ته ډېر ډېر څه راغلل. کله به مې فکر ته راغله، چې کېدای شي دا جینی د کوم بل مطلب لپاره چا موظفه کړې وي، بیا به مې ویل سهاره ته نو څه کوم لوړ مقام لرې یا د حکومت ضد سړی یې ته څه شی یې؟ چې دا نه یې نو څه بدل فکرونه کوې.

کښدای شي مینه درسره ولري. له ځان سره به مې وخندل. ما سره مینه؟

خو لنډه دا چې په همدې سوچونو او فکرونو کې څلور بجې شوې، رخصتي شوه. زړه نازړه مې حاضري امضاء کړه، له نورو مامورینو نه وروستی شوم، په کرار کرار له مطبعې نه ووتلم. د خپل لین بس سرویس چلوونکي ته مې وویل: ما وې زه نن چېرې کار لرم، نن تاسې سره نشم تلای. ټول مامورین کورونو ته ولاړل. زه د مطبعې مخې ته یوازې پاتې شوم. په سړک وړاندې لاړم او د هغې د رتلو انتظار مې کاوه. لږه شېبه پس یو تور ښکلی موټر مې مخې ته ودرېد ، هغه له موټره رابښکته شوه. په خندا یې وویل:

سهار صاحب لکه چې ډېر انتظار پاتې شوې. ښښنه غواړم له پوهنتون څخه په همدومره وخت کې سړی رارسېږي. هله راځه مهرباني وکړه. موټر ته به وخېږو.

زما په خوله کې لاړې وچې شوې وې، ځکه چې د پردې لور سره په داسې ءګ موټر کې او بیا چېرته؟ زه لږ زړه نازړه وم، هغه وموسبده وې ویل:

تاسې مهرباني وکړئ په موټر کې به خبرې سره وکړو.

لومړی ځل مې و ، چې په دغسې موټر کې کښېناستم. له حیا نه په وروسته سیټ کې کښېناستم، ما وی چې څوک مې ونه وینې. هغې بیا له نازه یو اوخکی کوږ کړو موسکی شوه، وې ویل:

سهار صاحب مخکې به ناست وای، ما وې خیر دی همدلته به کښېنم. هغې راته مخ راواړاوه، وې ویل:

سهار صاحب ستا په زړه کې څه تېر نشي داسې ځای ته به لاړ شو ، چې دواړه سره ښه یو بل وپېژنو او نورې خبرې به هلته کوو. زړه دې مه ښکته پورته کوه. ما وې نه نه بي بي پروا نه لري ستا خوښه زما خوښه ده. هغې وویل:

ښه نو ووایه، چې د کرغې ډنډ ته ولا شو او که کوم هوټل ته؟

په دویمه خبره مې نېغ ټوپ وکړو ، ځکه چې زما جیب کې یوازې یو سل ګون پروت و. هغې زر خبره ونیوله ویلې د کرغې ډنډ ته به لاړ شو. ما وې ښه ده. موټر ته یې حرکت ورکړو. په لاره یې رانه دا پوښتنه وکړه:

سهار صاحب څو کلن یې؟

ما وې 25 کلن یم.

هغې وې:

بیخي ځوان ښکاري، ما وې مننه بي بي څه ځواني ده، خو بس تېرېږي.

د پولیتخنیک په مخه چې تېرېدلو وې ویل:

واده خو به دې کړی یې؟

ما وې: نه واده مې نه دی کړی. بې بې جان ما لا په سیر کې پوښې هم نه ده ربشلې. هغې په کړت کړت وخندل. ویلې هرڅه به خدای وکړي، دنیا په امید خوړل کېږي. کرغې ته چې ورسګدو، ویلې د سپوږمۍ هوټل ته به ورشو، لومړی به یوه ناشته وکړو او بیا به د ډنډ په غاړه چکر ووهو. د سپوږمۍ د هوټل نوم مې له هغې د خولې نه واوربد. غرشی چې موټر یې د سپوږمۍ هوټل مخې ته ودرولو. موټر ودربد او موږ دواړه هوټل ته ننوتلو.

هغه مخکې او زه ورپسې وم، د هوټل په ګوښه ځای کې په مېز سره کښېناستو. د رستورانټ کارګر راغی ویلې څه خورئ؟ هغې راته وویل:

سهار صاحب څه شي خوري؟ ما وې ته چې څه خوري هغه به زه هم وخورم. هغې لږ وخندل، وې ویل: ماهي به راوغواړو. د هوټل والا ته یې وویل: دوه خوراکه ماهي راړه. هغه ماته مخامخ کښېناسته، نزدې دمه مې هېڅ تمه نه وه او نه پوهېدمه، چې دا به ماته څه وایي او څه مطلب به لري؟ ما هېڅ هغې ته مخامخ نه ورکتل، ما وې چې په زړه کې یې څه ورونه ګرځي. ځان مې غلی نیولی و، د ماهي په خوند هم پوه نشوم. ولې چې جېب مې خالي و او د هغې د ښایست تر تاثیر لاندې وم. هغه ډېره خوشاله ښکارېده، ډوډۍ یې خوړله او ماته به یې کتل، خو ما ورته مخامخ نه کتل. د هغې بهرون ته پام شو، له وخت نه مې په استفاده سره زر وروکتل، تورې غټې اوږدې سترګې، سپین مخ، سرې نرۍ شونډې، جګه غړۍ، سپین غاښونه، د زنې د سر شین خال او تور کاکل خو یې نیمایي سپین مخ پټ کړی و.

هغې چې مخ راواړوه او سترګې یې راسره مخامخ وجنګولې، بس همدغه شېبه کې مې زړه بیخي بل ډول شو، ما وې ګڼې زړه بې رانه بوټ ووبست. په ډوډۍ پسې یې سمدستي چای راوغوښت، بیا یې په یو خاص نزاکت سره وویل:

سهار صاحب! ته به حېران پاتې یې چې دې جینۍ تر دې ځای څنګه او د څه مطلب لپاره راوستی یم؟ ما وروکتل هغه په داسې حال کې، چې سترګې یې په یوه ډډه کړې رااړولې وې، زلفو یې نیمایي مخ نیولی و. ما ورته په ځواب کې وویل:

نه بي بي خو ته راپسې راغلې او په موټر کې دې راوستم، نو هغې داسې وویل:

سهار صاحب! زه به اوس درسره د مطلب خبرې وکړم.

زه په څوکۍ کې راټول شوم، ما وې الله خیر کړې څه مطلب به لري؟

هغه په مېز دواړه څنګلې ولګولې وې ویل:

د خپل ځان په باب درته وایم، چې ته داسې فکر ونه کړې، چې ګنې دا جینۍ کومه بدکاره ده، د خپلې ساعت تېرۍ لپاره یې زه راوستې یم. ما درته ستا په دفتر کې وویل، چې زه هوسۍ نومېږم، د پلار نوم مې سور ګل دی. د ظاهر په وخت کې رئیس و او د شاهي کورنۍ سره نږدې اړیکي لري. ددې داود خان په وخت کې یې تقاوت وکړو. مور مې هم تقریباً بوډۍ ده، ورونه نه لرم، دوه خوښندې مې واده شوي دي. یو کور مو په وزیر اکبر خان مېنه کې او بل کور مو په څلورمه کارته کې دی. پلار مې د ډېرو شتو او پیسو خاوند دی، یو تره مې د جرمني تجارت کوي، د کاکا زامن مې په تحصیل بوخت دي، زه هم د ادبیاتو د پوهنځي د څلورم ټولګي محصله یم.

سهار صیب ستا راډیویي داستانونه مې له پخوا نه تعقیب کړي او اوربدلي دي. زه ستا له راډیویي داستانونو سره سخته علاقه لرم. زمورږ کورنۍ هم ستا له جمعې د شپې راډیویي داستانونو سره خاصه علاقه لري. په یوه مجله کې مې ستا یوه مقاله ولوستله، ډېره مې خوښه شوه او هم مې پکې ستا عکس ولید. په همغه ساعت مې زړه کې تېر شول، چې ما وی کله به دې له نزدې نه وګورم او دا دی اوس چې مې ولیدې او له نزدې مې درسره ملاقات وشو، لا به دې ښه پسې نور هم وپېژنم. دا خو لومړۍ ورځ ده، که د دواړو سره ولګېده وروسته به بیا لا ښه پسې معرفي شو بیا به نورې خبرې کوو، څنګه خوښه دې ده؟ د هغې خبرو راته پوره جرأت راکړی و، ما وې ولې نه. په زړه کې مې تېره شوه، چې جینۍ دربانديې ګرمه راغلې ده، بل کومه خبره نشته دی. ځه توکل په خدای دی، چې وړاندې څه کېږي؟

وې ویل: مهرباني وکړه که ته هم راته ځان پوره پوره راوپېژنې؟

ما ځان په چوکۍ کې رانبغ کړو او داسې مې ورته وویل:

نوم مې هارون، سهار مې تخلص دی. د پلار نوم مې حیدر خان دی، په قوم مومند یم. کله چې د خوشال خان لېسې نه فارغ شوم، په کانکور کې ادبیاتو پوهنځي ته کامیاب شوم. د ژورنالېزم له څانګې نه فارغ شوم او بیا په مطبعه کې مقرر شوم. پلار مې مړ دی، یوه وړوکې خور او یوه بوډۍ مور مې په کلي کې اوسېږي. خالي یوه کوټه لرو، مځکه مو لږه ده، د اقتصادي ستونزو سره مخامخ یو. کله کله په رخصتیو او د اختر په ورځو کې کلي ته د مور لیدو ته ځمه، بس همدا مې پېژند ګلوي ده بي بي!

هغې لومړی نرۍ موسکا وکړه او وې ویل:

سهار صاحب غریبي پروا نه لري، د افغانستان ډېر خلک غریب دي، خدای به دې ټولې ستونزې ګ هوارې کړي، هېڅ فکر مه کوه، په مخکې دې ډېر اوږد ژوند پروت دی.

ما وې هو سمه ده، دنيا په اميد خوړل کېږي. هغې وويل: هو که نصيب دې ښه و، ډېر زر به دې ژوند جوړ شي. زړه کې وې په دې تنخوا به مې څه ژوند جوړ شي؟ توکل په خدای دی بي بي!

پرې پوه شوم، چې هغه درته ښه نيت لري او د راتلونکي ژوند په باب درسره مينه او يوځای کېدل غواړي. هغې وخندل وې ويل: سهار صاحب کوژدن خو به دې نه وي کړې؟

ما ورته وويل: نه بي بي ما خو لا په سير کې پوهې. هم نه ده ريشلې، تراوسه مې لا پنځه ويشتم کال روان دی.

هغې په خندا کې وويل: خدای دې ښکلي په نصيب کړه، په يوه ډډه يې راته د سترګو لاندې کتل ويل يې: رائه که دې خوښه ويي په هوټل کې همدومره بس دي، بهرون به د اوبو د ډنډ په غاړه چکر ووهو. ما وې ښه ده. له مېزه راپاڅېدو او د پيسو دخل خوا ته روان شو. د پيسو د ورکولو ځای ته چې کله ورنږدې شو، زه مخکې شوم او د خوراک مصرف پيسې مې له جېبه راوايستلې. په دې وخت کې هغې راغږ کړو: پيسې به زه ورکوم ته به جېب ته لاس نه تېروې، ترڅو چې هغه تر دخل رارسېده، ما پيسې ورکړې وې. هغې راته يوازې دومره وويل: زه کله په تا پيسې ورکوم. له هوټله راووتلو، وړاندې د اوبو په غاړه د ګلونو او شنو منظرو په منځ کې دواړه روان شو.

په ټوله شاوخوا کې څوک نه ښکاربدل، هلته ليرې د اوبو په منځ کې په يوه وړوکې کښتۍ کې دوه کسان ناست وو، د اوبو غاړې ته د وتلو په حال کې و.

لمر په غرغړه و، د دوو ناجوګانو منځ کې په يوه شنه جلګه موږ دواړه سره کښېناستو، د هوسۍ درېشي بيخي نوې او تنګه وه، ما خپله کورتۍ ووېسته او هيله مې ترې وکړه. ما وې بي بي مهرباني وکړه په دې کرتۍ کښېنه، چې درېشي دې چټله نشي. هغې راته په يوه مهربانه او د مينې ډک نظر وکتل ويل يې: نه نه سهار صاحب داسې کارونه مه کوه، خپه کېږم.

د اوبو په غاړه په شين چمن کې کښېناستو، شاوخوا ته د ګلونو ببل ډولونه ليدل کېدل. د ګلابو او نورو ګلونو خوشبويي په تېره بيا د سېنځلې د ونې نه ښکلې خوشبويي راتله. د لږ واټن په څنګ کې د يوه لوړ چينار په جګ ښاخ دوه ککوګان ناست وو، پورته مې چې ورپام کړ، کاکو کاکو نارې يې وهلې. هوسۍ ته وويل: بي بي جان ته ګوره پاس چينار ته. هغې چې چينار ته پورته ورپام کړ، بيا يې زر ماته وويل: ولې موږ ګنې تر دوی کم يو څه؟

کټ کټ ویې خندل. بیا یې د وربل ویښتان له سترګو واړول وې ویل: دا ټول او هرڅه ښکلي دي، له دې خبره سره یې زما د کرتې په جیب کې لاس ښکته کړو، خو ما پرې ځان پوه نه کړو (زړه کې مې وګرځید، چې والکه ته خو غریب سړی یې دا جینۍ او ستا ورسره په داسې ځایونو کې ګرځیدل په ژور فکر کې ډوب شوم). هغې لاس رااوږد کړو، په اوږه یې راته کښښود څنګه په چورت کې لاړې؟ مخ مې وروارا وه، سترګې یې زما په سترګو کې ښخې شوې، همدغه شېبه زموږ د دواړو د زړونو ورکولو شېبې وې. زما خو له وچه وچه کېده، د هوسۍ سترګې له تورو الي نه سرې واوښتې. دواړه سره پوه شو، خو د ویلو څه مو په توان کې نه و. زه خو کلیوال سړی وم، ښځو ته مې سم نشو کتلای او هوسۍ هم څومره چې ښاري وه، خو په دغه شېبه یې څه نشو ویلې، غلې وه.

یوه شېبه وروسته مې ورته وویل: هوسۍ جانې یوه خبره درته کوم، چې زموږه جامعه وروسته پاتې ده، مطلب ته په موټر کې ماته مه راځه، زما مشوره دا ده چې په ټیلفون کې به یوځای وعده کوو او سره ګورو به څنګه خوښه دې نه ده؟ ولې نه ته چې څنګه وایې همغسې به کوو. هغې خپل ساعت ته وکتل ویلې راځه سهار صیب چې ځو، ناوخته دی. موټر ته وختو او د ښار په لوري مو حرکت وکړ. پل باغ عمومي ته چې ورسېدو، هغې وویل زما او ستا د وعدې ځای همدلته شو. سبا ته به همدې ځای کې ستا انتظار کوم. ما وې، سمه ده.

هغه لاړه، زه هم په سرویس کې خپل کور ته لاړم. د شپې مې نیمګړی مضمون پوره کړ، ما وې چې حق الزحمه مې حواله شي.

د مضمون لیکلو نه چې فارغ شوم، ماښام تېرو، خبرونو ته مې غوږ ونیو. په ښار کې د هغې وخت په خلاف مظاهره شوې وه. ټول د کابل پوهنتون مظاهرې ته وتلي وو. د شپې خبرو نه مې واورېدل، بیا مې د چا یلپاره چای جوش په منقل کښښود. زه د خپلې کوټې په منځ کې د یوه وړوکي مېز تر څنګه کښېناستم، راډیو لا لګیا وه سندرې یې غږولې. د هوسۍ په چرت کې لاړم (د ورځې کوم حالت چې زموږ ترمنځ تېر شوی و، هر یو مې سترګو ستر ګو ته کېده او هغه مې په زړه کې اوښته راوښته، په زړه کې به مې خپله غریبي او د هغې مستي لره بره کېده) ناڅاپه مې د کورتۍ جیب ته لاس تېر کړو، چې څه ډبرو پیسو باندې مې لاس ولګېده. زر مې له جیبه راوایستې حېران شومه، چې دا دومره پیسې له کومه شوې؟

دستي په دستي (سمدستي) مې وشمېرلې پوره لس زره افغانۍ وې. ما وې خدایه دومره روپۍ مې کله خو شمارلي نه دي دا د کومه شوې؟ لږه شېبه غلی پاتې شوم، خیال مې چې وواهه او ښه فکر مې له ځان سره وکړو، په شوم چې دا پیسې هوسۍ په هغه وخت کې زما جیب کې ایښې دي، کله چې یې د قرغې ډنډ په غاړه لاس زما د کورتۍ په جیب کې ومانده.

په هغه وخت کې يې دا پيسې راته په جيب کې ايښې دي. ددې پيسو سره بيا په سوچ کې ډوب شومه.

لږه شيبه پس په کوټه کې سوی بوی او لوګی پيدا شو، دومره دا بوی او لوګی زيات شو، چې ګنې ما وې ساه مې ووته. له کوټې نه چې ووتلم، په اشپز خانه کې لمبه پورته شوه. پوه شوم، چې چای جوش وسوځېد. د اوبو ډک سطل مې پرې وروړاوه، منقل مې مړ کړو، د کور کړکۍ مې خلاصې کړې، ترڅو لوګی راووځي. له لږې شيبې لپاره بيرون ته ووتلم. د کور شاوخوا ګاونډيان مې له لوګي نه پتنګ شوي وو. هغوی هم بهر ته راووتل، ما ورته د لوګي جريان ووايه، ټولو راپورې خندل. ويلې ته خو ډېر احتياط کوې ولې داسې وشول؟ ما به ورته څه ويلي وای؟ يو ساعت وروسته دوباره کور ته ننوتلم، پيسې مې جيب کې کښېنودې، له ځان سره مې وويل سبا به دا پيسې واپس هوسۍ ته ورکوم اخر ماته شرم دی، چې د هغې په پيسو ځان سړی کړم. همداسې به کوم، هو همداسې...

سبا ته چې کار ته لاړم، څه مې ليکل چې په دې کې ټيلفون راغی، غوږۍ مې چې پورته کړه، هوسۍ وه. ويلې هسې احوال مې دې واخيستلو، چې څنګه يې؟ د شپې د چای جوش کيسه مې په ټيلفون کې ورته وکړه، ويې خندل ښه ډېر يې وخندل ويلې خدای دې خير درپښې کړي دا خو لا اول دمنی سر دی. په پای کې يې وويل چې رخصت شوې، همغه ځای ته راځه.

دغه ورځ اوږده شوه، اوږده څلې وه خو په ما اوږده شوه. ما وې چې کله به رخصتي کېږي، چې دا پيسې يې ببرته ورکړم.

څلور بجې چې رخصتي شوه، ټول مامورين په سرويسونو کې خپلو کورونو ته ولاړل. زه په دغه ورځ په هغه سرويس کې پورته شوم، کم چې مامورين يې په جاده ميوند تر سينمای پامیره وړل. له سينما يې پامیره په پښو تر پل باغ عمومي ولاړم. کله چې ټاکلي ځای ته ورورسېدم، هغه راته ولاړه وه او زما انتظار يې کاوه. په دې ورځ يې ډېره ښکلې درېشي په ځان کې وه، تر موټره موږ دواړه پياده روان شو. باور وکړئ، چې زه شرمېدمه، چې د دومره ښکلې او لوکسې جينۍ سره زه روان وم، چې هر چا به هغې ته ورکتل او له ځانه سره بنګېده. موټر ته چې ورسېدو، هغې راته د موټر دروازه خلاصه کړه، ويلې مهرباني وکړه سهار صيب! دلته په مخکې سيټ کې کښېنه. د موټر په مخکې سيټ کې د هوسۍ ترڅنګه کښېناستم، زړه کې مې وګرځېدل (سهاره بچو لکه چې ورځ دې روانه شوه) هغه موټر روان کړو، له ما يې پوښتنه وکړه ويلې څنګه يې څه تکليف خو به نه لرې؟ ما وې تشکر بې بې ښه يم تاسې څنګه يئ؟

ویل په دوعا دې یم. په دې کې تر دهمزنګ ورسېدو، هوسې لږ مخ راواړاوه او په خندا کې یې وویل: زما ساده باده سهاره له ځانه خبر نه یې چې چېرې دې وړم؟ تښتوم دې. خټ خټ ویې خندل. زما له خولې نه ورته ووتل: ما خپل ځان دربښلی دی، هر چېرې مې چې وړې اختیار لرې. مورلا په دې خبرو کې و، چې د دارالامان بڼ ته ورسېدو. موټر یې پارک کړو، ویلې راځه چې دې بڼ ته ننوزو (زړه کې مې وویل چې نن یې دې بڼ ته راوستې لکه چې دربانديې ښه ګرمه ده، همدا دې وخت دی د کونډې زویه) په بڼ کې پورته وختو، د ګلونو په منځ کې د ګلاب د ګل ونه سمه غوړېدلې ولاړه وه. هوسې د ګلاب د ګل څانګه راونیوه، ماته یې کړه: سهار صیب ګوره هغې د ګلونو په منځ کې ځان پټ کړو زه ورته اغېږ ودرېدم.

د ګلونو منځ کې یې ګل ګلاب او شنې څانګې راټیټې کړې، خپل مخ یې پکې رانښکاره کړو، ما چې وروکتل، سرو شونډې یې د ګلاب د ګل پاڼې شرمولې. ما چې دا دویمه ورځ نوکې جرأت پیدا کړی و، ورغېږ مې کړو هوسې. قسم په خدای چې د ګل ګلاب نه دې هم شونډې ښا بسته دي. ما وې راځه دغې د ګلونو په ټل کې به دواړه کښېنو. دا ښه د ناستې ځای دی. هغې بیا وربل پورته په یوه خوا وارتاوه او موسکېده ویلې په ستړګو هغه راسره څنګ په څنګ کښېناسته، شاوخوا هېڅوک نه وو. د هوسې دا عادت و، چې همیشه به ماته مخامخ کښېناستله.

ما لومړی جېب ته لاس کړو، پیسې مې ورته راوایستلې ورته مې وویلې: له تانه ډېره مننه هه دا پیسې دې واخله. خیر دی مینه غریبي نه غواړي. یوه هیله درنه لرم او هغه دا چې که چېرته مګې له دې غریبۍ سره قبلوې، خوښه ده او که نه نو زه ستا وخت نه نیسم. په دې خبره هغه سره واوښته، پاڅېده او ماته مخامخ کښېناسته وې ویل: سهار صاحب زه کومه ناپوهه او بې سواده کوڅه ګشته جینۍ نه یم. په ما پسې د دنګو مانړیو څښتنان پوښتنې ته راځي، ډېر ځوانان لا زما په تمه ناست دي. ډېر راته د موټرو او قصرونو لاپې وهي، خو زه حسن او مینه پېژنم، انسانیت ته سخت احترام لرم. ظاهري شان او شوکت نه مې بدي راځي. که درته ووایم، چې د شاهي کورنۍ ځوانان راپسې دي له پلاره مې غواړي، باور به دې رانشي. ډېر شتمن زلمیان په دې هڅه کې دي، چې له ما سره صرف خبري وکړي. زه پوهنتون کې ډېره په عذاب یم، تل د خپلو همصنفیانو سره په ډله کې ګرځم او ته پوهېږې، چې له ډاره تمانچه ګرځوم، وایم چې څوک مې ونه تښتوي. تراوسه پورې پرما د چا لاس هم لګېدلی نه دی. سهار صاحب خو همدا سبب دی، چې ډېره پیاده او یا په نورو موټرو ګې نه ګرځم، تل په خپل موټر کې ګرځم، پلار مې همدا ټینګښت کوي. خو زه ستا په غیاب کې ستا په ژوند او په تا مینه شوې یم، ټوکې به راسره نه کوې، دغه پیسې جېب ته کړه.

ځان یې لږ مرور غوندې ونیو، ما بیا ورته کړه: هوسې هیله درځخه کوم دا پیسې واخله، ولې خجالت راکوې. هغې راته په تنده لهجه وویل: سهار صاحب مسخرې مه کوه، زه دې لا نه یم پېژندلې، زما او ستا د لیدلو او کتلو خو څه ډېر وخت په مخ کې پروت دی، د یوې ورځې کار به نه سره کوو.

زما لاس یې ټیل واهه بیا یې وویل: دا څه پیسې دي، د پیسو خبره دومره ارزښت نه لري. خبرې د زړونو دي، د ژوند او مینې خبرې ماته ارزښت لري، نوره ستا خوښه چې ته څه فکر کوې؟

زه پوه شوم، چې هوسې راسره وړاندې راتلونکې شپې ورځې یوځای تېرول غواړي. ما هم نور چرت پکې ونه واهه، پیسې مې جېب ته ښکته کړې، د لږې شېبې لپاره هغه چوپ پاتې شوه، زر مې مخ وروګرځاوه ما وې هوسې زما په خبرو خو به نه یې خپه شوې؟

نه نه... هسې سوچ واخیستم، چې ته به زما په هکله څه فکر کوې؟

په دې ځای کې مې د ګرانې کلیمه یاده کړه، ما وې ګرانې پام چې زړه کې دې څه ونه ګرځي، ماته دې هره ادا او انساني کرکټر یوه دنیا ده. ستا د سترګو هر رپ مې اوبه کوي، حسن او مینې دې رانه جرأت وړی دی، ما به خالي کالبوت نه پرېږدې، زه درسره مینه لرم. دا ښکلې منظره به زما او ستا د مینې شاهدي کوي. لاس دې راکړه، چې یو ځل بیا د مینې ټینګه وعده سره وکړو. هغې لومړی لاس او بیا رغاړې وته، ټوله مې په غېږ کې ټینګه ونیوله، هېڅ نه پوهېدم ټول ځان مې خولې خولې شوی وی. یوه لنډه شېبه د مینې په خوږو کې سره ډوب شو. بیا مو چې یو بل ته سره وکتل، مخ یې لکه د سره ګلاب غوندې اوښتی و. سترګې یې مړاوې راواړولې، د وربل ټیل یې نیمایي مخ رانه پټ کړو، بل ډول شوې وه، په موږ دواړو د مینې فساد شوی و، یو د بل په کتو نه مړېدو، تر ډېره پورې په همدغه حالت کې سره پاتې وو، زما خو بیخي ژبه په خوله کې وچه شوې وه. مونږ هېڅ پوه شوي نه وو، چې د مانښام خړه راباندې لګېدلې وه. هوسې ته مې وویل: ناوخته دی نور به ځو. هغې چې بیا خپل وربل ته ټک ورکړو، په چپه خوا یې تورې زلفې خورې ورې واوښتې، تورې سترګې یې سرې اوښتې وې، د اننګو په سر یې د خولو څاڅکي لکه د زمرودو غمي ځلېدل. په غلي غږ یې وویل: وخت لا ډېر دی، یوه شېبه به نور هم کښېنو. هو رښتیا سهار صاحب! سبا به پنځه بجې د نوي ښار مغازو ته ورځو، دواړه به نوي دربشي ځانته واخلو. څنګه خوښه دې ده؟

ما وې ولې نه! ته چې څنګه وایې، هغسې به کوو. لږه شېبه مو د زړه خواله نوره هم وکړه او بیا له هغې ځایه د کور په لور راروان شو.

په موټر کې چې کښېناستو ، تقریباً خړه لګېده. هغې موټر ته لته ورکړه تر دهمزنګه یې موټر بیخي الوځاوه. په پل ارتن ورتېر شو ، په جاده میوند کې ووتلو ، زمونږ تر کوره په لږ وخت کې ورسېدو. ما وې راځه هوسی جانې مونږ کره بهلاړ شو ، موټر درسره دی ناوخته به ځې. هغه په خندا شوه وې ویل ډیره بهنه وای خو.... !لاس یې رااوږد کړو ، مخه ښه مې ورسره وکړه او هغه لاړه. زه کور ته لاړم کتل مې چې هرڅه مې ګډ وډ پراته و. لومړی مې له نل نه سطل راډک کړو ، بیا مې ځانته ډوډۍ تیاره کړه ، له چای او ډوډۍ نه وروسته مې غوښتل، چې نیمګړی داستان راډیو ته تیار کړم. په مېز چې کښېناستم، قلم مې لاس کې کاغذ مې مخې ته پروت کرار ورته ګورم لکه څنګه به چې مخکې په مېز د لیکلو لپاره کښېناستم، سمدستي به مې چې لیکل، خو اوس مې قلم ټکنی شوی و. زړه مې بل چېرې حېران پاتې شوم. سوچ واخیستم (دا جینۍ به ګنې ما سره تر اخره پاتې شي؟) سهاره د ژوند غریبي دې په قلم چلېدله، لکه چې د ژوند څرخ دې په بله تاو شو ، هر څومره مې چې خواري وکړه، باور وکړه چې په دغه شپه مې هېڅ هم ونشوای لیکلای، بیخي لکه چې هرڅه رانه چا اخیستي وي، بې حسه غوندې ناست وم. ما باید د هېواد ورځپاڼې ته هم ټاکلی مضمون لیکلی وای، تر نیمې شپې پورې مې چې هر څو خواري وکړه، څه ګټه یې نه درلوده. کله به مې چې خپل کور او خپلې بوډۍ مور ته او هم د ژوند نورې ستونزې به چې رایادې شوې، یو دم به مې له ځان سره وویل: والکه دا پېښې پرېږده، تاته ګوره او ددغې معتبرې جینۍ سره ژوند کول. دا زما د کلي خلک به څه وایي؟ تر نیمې شپې مې دا سوچونه کول، تر چرګ بانګه مې سترګې ورنغلې. سبایي چې مې مخ ومینځلو په آئینه کې مې وکتل، رنګ مې زېړ تښتېدلی و.

سهار چې کارته لاړم، رئیس وروغوښتلم ویلې سهاره اخبار ته دې مضمون نه دی لیکلی. د خپل مضمون ځای دې تش پرېښی دی.

ما ورته بهانه وکړه، ما وې رئیس صاحب لږ ناروغه وم.

هغه ویل خیر دی، په دغه برخه کې یو بل څه وروا چاوه.

له نورو ورځو نه مې له کاره سره علاقه کمېده له یوې ورځې نه بلې ته بې علاقې کېدم. په ټوله ورځ به مې د هوسۍ د راتلو شېبې شمارلې، په دې ورځ مې لا وختي ځان د وعدې ځای ته وررسولی و. هغه مازدیګر په پېنځه بجو ټاکلي ځای ته راغله او د نوي ښار پر لوري یې ګاډی روان کړو. په ډېرو مغازو کې وګرځېدو ، په یوه کې مو دربشي واخیستلې وروسته بیا یوه رستورانت ته وختلو. له دمې او چای څګګښلو نه وروسته د باغ بالا چکر ته لاړو. هلته ښه ډېر وګرځېدو د ناجوګانو د لاندې کښېناستو.

په همدغه ترتیب سره زموږ د دواړو مینه له یوې ورځې نه بلې ته زیاتېدله. شپې ورځې تېرېدلې، زه نور هغه سهار نه وم، چې به هره ورځ د مطبعې په ښلابښلو څانګو به ګرځېدمه، په مجلو او اخبارونو کې مې لیکنې کمې شوې. راډیو داستانونه مې هم په ټپه ودرېدل، له هرې فرهنګي څانګې نه به راته ټیلفون کېدلو، ویلې به یې: سهار صاحب لیکنې دې ولې کمې کړې دي؟

ما ورته بله بهانه نشوه کولای، په غبر له دې چې ویلې به مې: ناروغي را پېښه شوې ده، ځکه مې لیکنې کمې شوي دي.

زه خو به هره مشاعره او ادبي بانډار کې کوربه وم، مګر ټولې ذهنې قوه او مطالعه مې یوازې د هوسې په مینه پورې غوټه شوه، نور ژوند راته خوند نه راکاوه.

که دي خندلي راته نه وای
غریب سړی وم خپل روزګار به مې کاونه

کله کله به راته هوسې ویلې: دربانديې پوه یمه چې د لیکنو او مطالعې نه دې لاس اخیستی دی، زه خو بې له هغې ستا یمه، خپل پخوانی روزګار او ژوند دې په عادي توګه پرمخ روان کړه. زه هم درسره دا نشم منلای، ژوند په مینه پورې تړلی دی، ژوند او مینه ببل نه دي، ته باید دوباره خپلې لیکنې تازه کړې. خدای شاهد دی، ډېر یې تشویقولم، تل په یې ویلې سهاره د لیکوالۍ نه لاس وانخلې، زه ستا لیکوالۍ له تا سره ملګرې کړې یم، پام کوه چې ځان دې له خپله مسلکه وروسته پاتې نه کړې. بیا به وروسته ارمان کوې او وخت به درنه تېر وي. هغې هم پخپلو درسونو کې کوښښ کاوه، ټولو استادانو ورته ویلي وو، چې له فارغېدو وروسته به خامخا د اسیستانت په توګه په پوهنتون کې پاتې کېدې شې، خو هوسې د نورو تحصیلاتو خیال کاوه او ماته به یې دا ویلې، چې کله به وي چې دواړه د لوړو زده کړو لپاره خارج ته لاړ شو. دا یې ارمان او هیله وه، زه ځان ته متوجې شوم، ما د هغې خبرو ته غوږ ونیو او دوباره خپلې دندې ته متوجې شوم. له خپلې لیکوالۍ او وظیفې سره مې ځان عیار او برابر کړو، له پخوا نه به مې لا ښه مضامین، داستانونه او ادبي ټوټې لیکلې. کله ناکله به مې ښه تکړه مقاله یوې نیمې مجلې کې چاپېدله. ډېرو راته وویل: ته لکه د کونړ دریاب داسې ږ یې په اوړي موج نه وهې، په ژمي کې دې چړونه فریادونه کوي. مور ته به مې ښې ډېرې پیسې لېږلې. کله به د څو ورځو لپاره په رخصتۍ د مور لیدو ته کلي ته ورتلم. دا ځلي پس له اوږدې مودې نه وروسته کلي ته ولاړم.

مور مې راته ډېر وژړل او پوره اونۍ يې تويې کړې او دا يې هم راته وويل: بچی زه بوډی شوې يم، خپه کېږم زر زر مې ليدو ته راځه. ته خو زما يوه رڼه اونۍ يې، زړه مې درپسې وران دی، بچي بې له تانه رابانديې ژوند ګران تېرېږي. هغه خپل عادي حالت ته راغله، خوا ته مې رانزدې شوه ويلې: هو رښتيا زويه په دې ورځو کې مې زړه دی، چې په کلي کې درته کوژدن وکړم. په دې خبره بې زر په خولې کې ورولوېدم.

موريې پام چې په دې هکله چاته ونه وايې، زه چې له خيره بل ځل په رخصتی راغلم، بيا به درته ووايم. تر هغې به خير دی نور هم تکليف تېر کړه، بل ځل په خير زر راځم. خامخا به دي په خير سره ستا نږور پيدا شي، په مخکې به دې ګرځي، له کارونو او ځينو تکليفونو نه په خلاصه شې. ما خو هېڅ فکر نه کاوه، چې ګڼې مونږ ته به څوک خور او لور راکړي، ځکه چې د خدای په دا ارته دنيا کې ايکي دا يوه کوټه لرو، نور هېڅ نه لرو، خلک خو په مال او دولت پسې ګرځي. په دې وطن کې لياقت او اهليت نه پکار ېږي، يوازې پيسې چلېږي. خو توکل زمونږه په خدای دی، هرڅه به سم شي. تا دې راته الله ژوندی لري. مور مې په دې خبره خوشاله شوه، په زوره زوره يې وخندلې، ما يې لاسونه ورمچې کړل. په دې وخت کې د کلي ځينې کسان زما همزولي زما ستړي مشي ته راغلل، زمونږ کوټه يوه وه، خو لويه وه. مخې ته يې غولی (منډاو) او انګړ ودان شوي وو، څو کټونه پکې پراته وو. په دا ځل د کلي ټول خلک زما ستړي مشي ته راغلل. پخوا به چې کلي ته لاړم، کور ته به څوک نه راتلل. يوازې په جومات کې به خلکو راته ستړي مشي ويلې. ځينو کسانو راته ويلې ستا راډيويي داستانونه اورو، ټول خلک يې خوښوي. ځانته به مې تمه پيدا شوه. هلته په کلي کې پوه شوم، چې دا خلک که سواد نه لري، د پښنو او ژوند په ټولو کيسو خبر دي. رښتيا چې هر چا راسره ښه سلوک کاوه، زما له وړوکتوبه عادت و، چې سبايي او مازديګر به جومات ته تلم، چې لاتراوسه مې همغه عادت درلود ا د خدای عبادت مې کاوه. په دې هم د خلکو خوښېدم. په دې رخصتی کې مې دوه هفتې تېرې کړې. حال دا چې هوسی راته د پنځه و ورځو اجازت راکړی و. مخکې به مې پوره يوه مياشت تېروله، کله مې چې دوه اونۍ ووتلې، له موره مې اجازت راواخيستلو نور خپلوان مې هم مونږه کره راغلي وو، زمونږ نزدې خپلوانو به زما له مور سره مرسته کوله. خپلوان مونږ سره په چم ګاونډ کې ډېره وو. د مور ټول مشکلات مې حل و، ماما به مې تل مور خپل کور ته بيوله. له ټولو څخه مې رخصت راواخيست او ببرته ښار ته راغلم. مانښام تېر و، چې خپل کور ته ورسېدم. شپه تېره شوه او سبا يې خپلې دندې ته لاړم. په کار بوخت وم، د څو ورځو کار مې راته پروت و. لګيا وم ليکنې مې کولې چې د ټيلفون زنګ راغی، غوږی مې چې پورته کړه، ما ويې بلې. ويل هوسی يم.

سهار صاحب راغلی یې؟ ما وې هو. څنګه یې کور ته خیریت دی، هغې په ټلیفون را سره ګړه بړه وکړه. وې ویل: ته پوهېږې، چې زه بلکل ناروغه شوې یم، رنګ مې زېړ اوښتی دی، د ازموینې ورځې مې دي، هېڅ تیاري مې نه ده نیولې.

ما وې هوسې د کور او کلي کارونه وو، له بل پلوه مې مور را پسې خپه شوې وه. که زر تر ې راتلای نوره هم لا پسې خپه کېدله. بښنه غواړم شپې مې لږې ډېرې تېرې شوې. دا دی اوس درته راغلی یم. ویلې زړه مې چوي، څنګه وکړم نن هم پوهنځي ته نه ومه تللې. ټوله ورځ په کور کې راته موسیقي غږېدله. نن به زه په پوره څلور بجې مطبعې ته درشم. ډېره ښه ده خو موټر دې مطبعې نه وړاندې ودروه. د خدا ییه امان.

د ټیلفون غوږۍ مې چې کېښوده، رئیس وروغوښتم ویلې پاتې کارونه درسره کور ته یوسه، چې سبا ته یې خلاص کړې. ما وې ښه ده رئیس صاحب ته ورته تشویش مه کوه، سبا ته به انشاء الله ټول کارونه سم وي.

نیمګړې لیکنې مې له ځان سره په څلورو بجو راواخیستې او په یوه دوسیه کې مې کېښودې، ما وې چې د شپې له خوا به پرې کار وکړم.

په څلورو بجو مې دوسیه له ځان سره واخیسته او له مطبعې نه ووتلم. وړاندې مې چې پام وکړو، د هوسې موټر ولاړو. په چټکو ګامونو وررروان شوم، ما وې هغه به راته ډېره منتظره پاتې شوې وي، چې ورنږدې شوم هغه له موټره راکوزه شوه، ښکلې درېشي یې په ځان کې وه. په پنځو سوو ګامونو کې چې کله ورنږدې شوم، هغه زما په لور رارروانه شوه. غږ مې پرې وکړو: هوسې زه درځمه ته ځان مه په عذابوه. زه نور هم ورګړندی شوم، کله چې سره نږدې ورغلو، پام چې مې ورته وکړو، د هغې له ستړګو اوښکو داړې وهلې، ما وې آخ دا ولې ژاړې؟

له خولې نه یې غږ نه خوت یوازې دواړه لاسونه یې رانه تاو کړل او په سلګو سلګو یې وژړل. ما وې هوسې څه شوي؟ ولې دومره ژاړې؟ د ژړا په حالت کې موټر ته ورپورته شوه، زه هم موټر کې ورسره کېښناستم، موټر یې د مطبعې اړخ ته ودرولی و، په ژړغونې اواز یې وویل: ما خو درته پنځه شپې ویلې ویآ، زه خو دې له ژوندې ویستلې یم، ناسته ولاړه هېڅ خوند نه راکوي.

ما وې ښه نو دا خبره ده!

هغه لږه شېبه غلې ناسته وه، موټر یې نه چالاوه. پوه شوم چې رانه خوابدې ده، خوا ته یې ورنږدې شوم، د زنې نه مې ونیوله: هوسې بخښنه غواړم، زه مجبور وم، چې څو شپې مې ځنډ کړی وای. خیر دې مړې رانه مه خپه کېږه. مخ یې راواړاوه، موسکۍ شوه، وې ویل:

سهاره چېرې به درنه خپه نه شم، خو حېرانه پاتې يم، چې په ما څه شوي دي؟ مور مې راته څو ځلي په کور کې وويل: څه درباندې شوي هوسۍ لوړې، چې دا رنګ دې الوتی ښکاري. په دې ورځو کې دې بل شان وينمه؟ زه ورته څه ووايم، چې ولې؟

هوسۍ جانې ! په مينه کې دا خبرې شته دي، دومره يې اسانه مه ګڼه.

مينه خو د انسان سترګې پټوي او غوږونه يې کڼوي.

ځه چې کومه خوا لاړ شو، دلته د مطبعې مخه ده، هسې نه چې څوک مو ووينې. هغې په عادي ډول د ناز خندا وکړه، ويلې د توړۍ زويه راځه، چې نن پغمان ته لاړ شو. ما وې ډېره ښه ده، ځو به. هغې موټر روان کړو او د موټر ټيپ کې يې د وحيد صابري (لالیه ګاډي وانه) سندره چالان کړه. په لږه شېبه کې يې موټر کوټه سنګې ته ورساوه. د ميرويس ميدان له دوکانونو نه مو خوراکي شيان له ځان سره راواخيستل او بيا پغمان ته روان شو. راسأ د تپې بڼ ته لاړو، د تپې بڼ د ګلونو ښکلاګانو ته ورغلو.

هر رنګ ګلان غوږېدلي وو، په يو ښکلي ځای کې د ګلانو په منځ کې کښېناستو، په بڼ کې خلک ګرځېدل، مورې چا نه ليدو. کله چې مورې کښناستو، سمدستي هوسۍ راته وويل: سهاره د خپل سفر او کور کلي کيسه راته وکړه. لومړی دا ووايه چې مور دې څنګه وه؟ روغتيا يې ښه وه؟ او رښتيا د خپل کور او خپلوانو په باب راته پوره پوره ووايه.

ما ورته د کور او کلي، د خپلې مور د حال احوال په باب خبرې وکړې، څه چې په کلي کې تېر شوي وو، ټوله کيسه مې ورته وکړه. دې راته وويل: مور دې ښار ته نه راولې؟ ما وې نه مور مې بوډۍ ده، پخپل کور او کلي کې خوشاله ده. ورور يې او نور خپلوان يې پوره خيال ساتي. هو رښتيا هوسۍ دا ځلې مې مور راته د کوژدنې خبره وکړه، ويلې کلي کې درته چېرې لاس پورته کوم.

اخ نو تا څه ورته وويل؟

هغه راته متوجې شوه ويلې ووايه سهاره رښتيا رښتيا وايه، دا چې ډېر وځنډېدې، لکه چې همدا خبره وه.

نه نه ! په دغه باب هېڅ نه دي شوي. ما ورته وويل: مورې بل ځل چې راغلم بيا به خبرې سره وکړو، تر هغې به زما د کوژدنې خبره هېڅا سره نه کوې. هغه دوباره خپل عادي حالت ته راغله، لاس يې کڅوړې ته ورتېر کړو، خوراکي شيان يې راواخيستل او زما په مخکې يې کښېنودل.

لومړی مورې مېوه وخوړه. هوسۍ راته وويل: سهار صاحب د راتلونکي په باب څه فکر کوې؟ ما ورته په ځواب کې وويل: زه اوس هېڅ فکر نشم کولی، ځکه چې... !

څنګه دې ځکه چې وویل؟

زه لږ غلی پاتې شوم، هغې همدغه خبره بیا راغبرګه کړه، ما بیا په نیولي غږ ورته وویل: حیران یم هیڅ نشم ویلی.

هغې رانه خبره ونیوله وې ویل: سهار صاحب زه پوهیږم، چې ته څه وایې؟ نن درسره څو بربنډې او غوڅې خبرې کول غواړم، څنګه دې خوښه ده؟

ما وې ښه ده مهرباني وکړه ! (په زړه کې مې تېر شول، لکه چې نن دې هرڅه په ډاګه کېږي) ویلې ما درسره په لومړی لیدنه کې دا ویلي وو، چې زه یوازې ستا د لیکنو سره مینه نه لرم، بلکې له تا سره هم مینه کول غواړم. تا باندې پوهېدمه، چې خپله غریبي دې راته مخې مخې ته کوله. ما درته ویلي و، چې مینه غریبي نه غواړي. اوس نو زه او ته یو پر بل پوهېدلي یو، زمونږ ټول رازونه یو بل ته څرګند دي، خو یو راز او هغه دا چې تا زما مور و پلار او کورنۍ نه ده لیدلې، یو ځل به دربانديې خپله کورنۍ وینم، په داسې حال کې چې هغوی دربانديې هیڅ پوه هم نشي. په زړه کې خوشاله شوم، ما وې سهاره لکه چې هوسۍ سره دې واده کېږي، خو ولې بیا هم خپلې بې وسۍ په چرت کې لاړم. الکه نه دې کور شته، نه دې پیسې، دا خو د معتبر سړي لور ده راتلونکې ګوزاره به دې څنګه شي؟ هوسۍ په څنګل ووهلم، ویلې بیا څنګه پخپلو چرتونو کې ډوب شوې؟ ما وې نه نه... هسې... !

زه به داسې زمینه برابره کړم، چې زما مور او پلار وپېژني، خو که چېرې هغوی په مونږه پوه شي ما به سخته تهدید کړي. پلار مې د زاړه کولتور سړی دی، هغه دا خبرې کله منې. مور مې هم دغسې درواخله، خو یوه خبره ده، چې هغوی په ما پوره باور لري. زه وربانديې ډېره زیاته ګرانه یم، چې هر څومره پیسې وغواړم، راکوي یې. دا موټر یې راته اخیستی دی. همدا راته وایي، چې یو ښکلی کور درته جوړوم. د پیسو او شتو کمی نه لري، خدای شته چې ډېرې پیسې تر یې زه مصرفوم. خدای دې راته ژوندي لري، نو ځکه مې درته دا خبره یاده کړه، چې دواړه په راتلونکي څه فکر وکړو.

هوسۍ زه څه ویلی شم، یوازې دومره ویلی شم چې مینه درسره لرم او دا مینه به مې له تا سره تر اخره پاتې وي، نور نو په تا پورې اړه لري. زه خو نه پیسې لرم او نه داسې څه، چې دا د نن درانه رواجونه په ځای کړای شم، یوازې همدا سهار یم او بس.

هغه موسکۍ شوه، خرپ شو په ولې یې ووهلم، ویلې همدومره مې درنه غوښتل، نور به کېږي. تر مازدیګر ناوخته پورې په تپې بڼ کې وګرځېدو، کور ته ناوخته ولاړو.

نیمګړي کارونه مې د شپې سرته ورسول. هوسۍ چې کور ته روانېده، ولې زه او ته به دوه ورځې نور نشو لیدلی. زه ازموینه لرم، په ټیلفون به سره خبر اخلو، ما وې سمه ده یو له بله مو سره مخه ښه وکړه.

ما خپل پاتې کارونه په دغو دوه ورځو سم کړل. په دربمه ورځ چې له کاره رخصت شوم، د مطبعې مخې ته ښکته شوم. وړاندې مې ولید، چې د هوسۍ ګاډی ولاړ دی. د ګاډي خوا ته ور روان شوم. کله چې ښه ورنزدې شوم، هغه له موټره راښکته نشوه، خالي د موټر دروازه یې راته خلاصه کړه، ویلې راځه سهار صاحب! په موټر کې چې ورسره کښېناستم، سمدستي یې راته وویل: خپه نشې له موټره ځکه ښکته نشوم، چې څوک مې ونه وینې. بل هغه دوه ځوانان راته ولاړ دي، څه خو یې راته نه دي ویلي، خو ځانونه راته بوخ بوخ کوي.

ما ورته وخندل او بیا مې ورته داسې وویل:

ستا حسن ته هېڅوک د ټینګې نه دی، چې رښتیا راباندې وایې، ډېرې ځوانۍ درته اوبه کېږي. په دې خبره یې موټر په تراټ سره روان کړو. هغه دوه ځوانان همغسې د بوالـه ته حېران پاتې شول. تر ډېره مونږ خندل او موټر روان و. موټر چې د میوند واټ خولې ته ورسېده، په دې وخت کې یې راته وویل: کومې خوا ته ځو؟ ما وې ستا خوښه! هغې سمدستي وویل: راځه نن به د چهلستون بڼ ته لاړ شو. ما وې سمه ده ځو به.

په جاده کې یې موټر لږ څه ګړندی کړ، ما وې هوسۍ جانې خیال ساته د خلکو ګڼه ګوڼه زیاته ده، خدای مه کړه کومه پېښه ونه شي. ویلې ستا خبره پرځای ده.

د کابل په ښار کې یوازې دا د میوند واټ سړک لږ څه پراخه دی، موټر پکې ګړندی تېرېدی شي، نور د ښار سړکونه بیخي تنګ دي.

د هوسۍ دا عادت و، چې تل به یې په ډکه خوله خندا کوله. زه به یې په خبرو راوستلم. زه یې نه پرېښودم، چې غلی او چوپ پاتې شم. زما عادت و، چې ډېر نه ګرېدم، چې چا به راګرولی نه وم، له خولې مې غږ نه خوت، خو هوسۍ په خبرو راوستم. په دې ورځ کله چې د کابل ګذرګاه ته ورسېدو، د بابر د بڼ په دروازه مو سترګې ولګېدې. ما وې یوه ورځ به د بابر بڼ ته هم راځو. هغې ویل که غواړې چې اوس ورتاو شو. ما وې نه نه نن چهلستون ته ځو. په همدې خبرو خبرو کې د چهلستون د بڼ دروازې ته ورسېدو. له موټره ښکته شو او دننه مو غوښتل، چې ننوځو. بڼ ته د ورننتلو په وخت کې ډېر خلک د بڼ دننه روان وو، هر چا به هوسۍ ته ورکتل. ډېر ځوانان به هوسۍ خوا ته څنګ و څټ کېدل، خو هغې به پرې خیال هم نه راوړو. ډېرو به د هوسۍ ښایست او ښکلا ته پرزې ویلې، ما به ځان تېراوه، هغې هم چرت نه خراباوه.

یوازې به یې ما سره خبرې کولې، چې ډېره به په عذاب شوه، دومره به یې وویل: بې تربیه از خود خوار و مادر ندارید؟ نوره یې په قیصه کې نه وه.

ځینو به ماته وویل نوش جانت. زه به حېران ورته پاتې وم، په همدې حالت کې مونږ د چهلستون بنې دروازې ته ورننوتلو او دننه مو د ورتلو قصد درلود، چې ان لومړی د چهلستون قصر (ودانۍ) وګورو او بیا وړاندې د ګلانو خوا ته لاړ شو.

د خلکو بیرو بار زیات و، خو کله چې مونږه د چهلستون په دروازه ورداننه شو، د دغې بنې جګ جګ چنارونه، رنګارنګ ګلان، د ګیلاسونو میوې، د چهلستون د مانۍ ښکلا ته به څومره سیلانیان راتلل. باور وکړئ د خلکو بیروبار به دومره زیات و، چې د تېرېدو شان پکې نه و. مونږ د خلکو له ټېل نه ځان ووبست، شاته راپسې دوه تنه زلمیان وو او هوسۍ ته یې ازار ورکاوه. مونږ په کرار کرار تلو، هغه یوه تن حیا او شرم غورزولی و، له انسانیت نه نور ووت، په ما له ډېره قهره نه خوله راماته وه. ناڅاپي مې پرې ورو دانګل، له پښو نه مې ونیو او سرته مې پورته کړو، په ځمکه مې راختا کړو. چې لاس یې په ځمکه ونښتو ځوان یوازې وویل: الله مردم دستم شکست. نور نو هغه له ځایه ونه خوځېد، هغه بل راباندې له پاسه پروت و، زه یې په سر باندې په بوکس ووهلم، سر مې ګنګس شو. هوسۍ هغه په سترګو کې په سوک وواهه، زه یې پرېښودم، او پاڅېد. خلک راغونډ شو، یو پولیس راغی، ما ټول جریان هغوی ته ووایه. ټولو پرې لعنت وایه. پولیس هغوی له ځانه سره بوتلل. لاس چې یې مات و، هغه لاپې کولې ویلې: نمې مانم اش دست مرا شکستانده است. پولیس، چې د هلک لاس ولید، رښتیا چې غوټ مات شوی و. د هلک بدن لړزه کوله، پولیس ماته مخ راواړاوه، ویلې دده خو لاس مات دی. په دې وخت کې هوسۍ پولیس ته وویل: هن دا کاغذ د پولیسو مامور ته ورکړه.

هوسۍ په سپین کاغذ کې پیسې ایښې وې، د پولیس په جېب کې یې کاغذ کېښود، پولیس نور څه ونه ویل، هغه دواړه یې له ځان سره بوتلل.

خدایږو هغه یو عجیبه وخت و، له یوه پولیس نه به ټول کلی ډاربده. په دغسې پېښو کې به د پولیس غوا لنګه وه. مونږه چې د پېښې له ځایه روان شو، په چټکۍ سره مو تر موټره ځان ورساوه. زما کمیس څېرې شوی و، سر مې هم درد کاوه. هوسۍ هم زېړه تښتېدلې وه، موټر یې روان کړو، له قهره یې وویل: دا ټولنه د ژوند کولو نه ده، خو څه وکړو زمونږ ناکام دی، نو. بیا به یې ماته راوکاته ویل به یې څنګه په تکلیف خو نه یې؟ ما به ورته په خندا کې وویل: هوسۍ هیڅ خبره نشته، ته موټر په احتیاط چلوه، ستا خبره په ځای ده، دلته ګوزاره ګرانه ده.

دا خو لا ښار دی، د افغانستان پایتخت دی، په اطراف او کلیو کې خو هډو مینه کول ګناه ده. مینه هلته د مرګ سره لوبې دي. هو یو شی چې په کلیو کې شته دی، هغه دا دی چې داسې بې حیایي او بداخلاقي لکه چې دلته ده، هلته نه شته. هوسۍ موټر د یوه رستورانټ مخې ته ودرولو، ویلې راځه چې دغه رستورانټ کې چای وڅښو.

موټر یې پارک کړو، مورډوا‌ړه یوه رستورانټ ته پورته شو. ساه نیولی په مېز کښېناستو. په رستورانټ کې دومره ګڼه ګوڼه نه وه، څو تنه د پاخه عمر سړي او څو ځوانان جلا جلا سره ناست وو. دري تنه انجونې هم د خپل فامیل سره په یوه مېز ناستې وې. هوسۍ رانزدې شوه، سر یې راټیټ کړو ویلې سر دې درد کوي؟ نه دومره نه خو لومړی یې درد کاوه، مګر اوس درد نه کوي. هوسۍ چې رنګ یې زېړ اوښتی و، خپه او ستړي ښکارېده. په ورو او ټیټ غږ یې وویل: ددې ټولنې هرڅه ویجاړ دي، دلته ژوند ډېر ګران دی. هوسۍ خیر دی مه خپه کېږه. بلا پسې که، هرڅه چې و تېر شو. په ډېرو شیانو باید سترګې پټې شي، هېر یې کړه. د رستورانټ شاګرد چای راوړو، چای مو څښلې چې هوسۍ په خندا کې وویل: هغه یو خو مې په دا خوله لګاو کړ، یو سوک مې په سترګو وواهه اخ تا که هغه په سترګو وهلې نه وای، خدا ښزده چې څه به پېښېدل. رښتیا چې ټولو خلکو په هغو لعنتونه او بدل ویل.

او هې چې د دوی ژوند وي بیا به د چا تورسرو ته په سپکه ونه ګوري. د یوه لاس مات شو، خو پولیس هم ونه نیولم. هوسۍ په تونده لهجه وویل: ته پوهېږې، چې پولیس ته ما په کاغذ کې پیسې تاو کړې او جېب کې مې ورته کښېنودې، ځکه یې پرېښودې. هوسۍ بس نور دا خبرې پرېږده، هرڅه چې و تېر شول. د هوسۍ په رنګ کې ببرتوالی پیدا شو، د چای ګوټ یې وکړو او پیاله یې په مېز کښېنوده وې ویل:

سبا نه بل سبا ته زما د تره د زوی واده دی، په کابل هوټل کې. زه به درته سبا ته د واده کارت درکړم. واده ته به راشې،

ما وې زه خو نو څوک نه پېژنم، ستاسو له خلکو سره بلد نه یم، واده ته به څنګه درشم؟

خو زه همدا غواړم، چې ته لومړی زما مور او پلار ووینې، زه به یې له وړاندې تاته وښایم، زما کورنۍ به وپېژنې. سبا ته به زه درته نېکټایي او کمېس راوړم، هغه توره نوې درېشي به دې واغوندې. ما وې نېه ده.

زړه مې رالوی کړو او ورته ومې ویل: او ته به کومه درېشي واغوندې؟ خبرې مو د مینې خوا ته لاړې. د هغې رنګ په عادي حال شو، ویلې زه درېشي نه اغوندم، زه به په داسې جامه کې یم، چې ته به مې هېڅ ونه پېژنې. ما وې دا څه وایې؟ هغې ویلې هو. د واده جامې خو نورې دي. ما پخپل عمر کې چېرې د ښار واده نه و لیدلی. فکر واخیستم، دا به څنګه واده

وي. زه به د کابل د ښار وادہ وويـنم او هغې بـه داسې جامې اغوستې وي، چې زه يې هېڅ ونـه پېژنم.

ښـه ډېر پـه چرت کې تللی وم، چې هوسې راتـه کړه: څنګـه سـوچ کې لاړې، پـام دې وي چې هېڅ فکر ونـه کړې، زه بـه مـور او پـلار تـه تـا سـم وروپېژنم، ورتـه بـه ووايـم، چې دا زمـا ټولګي وال دی، نور څه وايې.

مـا وی هـو هـو همدغـسې وکـړه، دا خبـره مـې زړه واخيـسته، ويـې خنـدل او ويلـې: سـهار صاحب زړور او خوشاله ځان ونيسه، داسې وګڼه چې ستا د تره د زوی وادہ دی.

ښـه ښـه هوسې. پـروا مـه کـوه. مانښـام خـړه لګېـده، چې لـه رسـتورانه راووتلـو او د کـور پـه لـور روان شو. زه يې د کور خوا کې ښکته کړم او هغه رانه لاړه.

کلـه چې د وادہ ورځ راورسـېده، سـهار وختـي حمـام تـه لاړم، ځـان مـې ښـه پـاک کـړ. يـوه ورځ راتـه مخکـې هوسې. ښـکلې نېکټـايي، نـوی کمـيس او نـوي بوټـان راوي وو. پـه دغـه ورځ چې لـه وظيفـې نـه رخـصت شـوم، د مـامورينو پـه ګـډې کـې کـور تـه لاړم. نـوي درېـشي مـې واغوسـتله، پـه ځـان مـې پـوره ګـوتې ووهلـې. وادہ د مـازديګر پـه شـپږو بجـو پيـل کېـده. لـه کـوره راووتلـم، غوښـتل مـې چې يـو ټيکـسي کـې تـر کابـل هوټـل پـورې ځـان ورسـوم. کتـل مـې چې زمـا يـو دوسـت د يـوه دوکـان مخـې تـه ولاړ دی، مـخ يـې راواړاوه او سمدسـتي پـه خنـدا شـو لاس يـې لـه ورايـه خـواره کـړل. مـا هـم کلکـه غېـږه ورکـړه، ډېـره مـوده مـو سـره نـه و ليـدلي، خـوږه سـتړي مـشي مـو وکـړه. ملنډې مـو لـه پخـوا نـه درلـودلې، ويلـې د کونډې زويـه لکـه چې کـوم هـاتي دې پـه سـوپره کې وهلی دی، څنګه غوړ شوی يې؟. ته او دا د مود فېشن دي؟

مـا وې ولـې زه دې دومـره پـه سـترګو کـې کـم راغلـی وم، دنيـا خـو د ارټ منګـوټی دی، يـو پـر بل پسې اوړي راواوړي. بدبختي به تل زمونږ د خوارو په برخه وي؟

هغـه ويـل: هـو سـهار صـاحب هرڅـه بـدلېږي، خـو زه حېـران دې تـه يـم، چې تـه خـو ډېـر زر بـل شان شوې ويلې لکه چې چېرې روان يې؟

هـو انډيوالـه کابـل هوټـل کـې وادہ تـه غوښـتل شـوی يـم. ويلـې راځـه چې زه دې ورسـوم. خپـل مـوټر تـه يـې پورتـه کـړم، هغـه لـه پخـوا نـه مـوټر کـې ګرځېـده. د لـوی تجـار زوی و، مـا سـره پـه پوهنتون کې يوځای په يوه ټولګي ګي و.

تـر کابـل هوټـل پـوري مـو سـره ښـه د زړه خوالـه وکـړه او دا يـې هـم راتـه وويـل: سـهاره داستانونه دې پرلـه پـسې اورم او مـضامين دې لـولم. هيلـه مـن يـم، چې نـور بـه هـم پـه ليکنـو کـې ورانـدې لاړ شـې. زمـونږ افتخـار يـې يـار. مـوټر يـې د کابـل هوټـل مخـې تـه ودراوه. مـا ورتـه وويـل راځـه مـا او تـا پکـې څـوک څـه پېژنـي، تـه هـم راسـره ولاړ شـه. هغـه لـږ موسـکی شـو ويلې ورځـه بچـو

لکه چې کار دې پوخ دی. زه درسره نه ځم. خدای په امانې مو سره وکړه او ولاړ. زه په کرار زړه نازړه د هوټل دروازې پلو روان شوم. لیدل مې، چې ډېر کسان په نویو جامو کې او په نویو درېشیو کې ولاړ دي، څوک ننوځي او څوک لا ولاړ دي. دروازې دواړو غاړو ته څو تنه ځوانان په ښکلیو درېشیو کې د خلکو استقبال او هرکلي ته ولاړ وو. ما خپل ګامونه کلک او مضبوط اخیستل، په دروازه کې راته ښه هرکلی وشو. له دروازې نه چې لږ ورننوتلم، مخامخ وړاندې د پېغلو انجونو ټولګی هرکلي ته ولاړ وو، ټولو ښکلې جامې اغوستې وې، ماته خو ټولې نابلده وې، کتل مې چې د هوټل تالار او زال له خلکو ډک ښکاربده. ما ځان په غټو کې وهلی و، په تمکین او ارام ګامونو مې قدمونه اخستل، مخې ته مې درې څلور جنکۍ راغلې، هرې یوې په خپل انداز کې ښکلې جامې اغوستې وې، هسې ډول یې کړی و، چې یوه له بلې نه پېژندل کېده. ماته لومړی یوې لاس رااوږد کړو، ستړې مشي یې راکړه، درې نورې یې راته راوپېژندل. ما هېڅ نه ورکتل، همداسې ترې روان شوم. هغوی ټولو وخندل، زه ځان پوې حېران شوم زه لږ څه ځان پورې خجالت شوم، په زړه کې مې وې لکه چې کوم څه دي برابر نه دي، ځکه خو انجونو درپورې وخندل. څو ګامه وړاندې تللی نه وم، چې همغه جینۍ بیا راغله، شاته یې راپسې غږ کړو، خندل یې سهار صاحب سهار صاحب مخ مې وروارواوه، چې همغه ړومبنۍ جنۍ ده، چې بیا یې وویل: سهار صاحب لږ ودرېږه، چې ودرېدم او ورته زیر شوم، چې له مزله مې له وړاندې وپېژندله، هغه په چابکو ګامونو خوا ته راغله. درته نه مې و ویلي چې په واده کې به ما ونه پېژنې؟ ما وې دا تاسې په ځان څه کړي دي؟ دا ډول جامې او دا دومره سینګار. په والله چې غږ دې رابانده نه وای کړی، که تر اخره مې پېژندلی وای. هوسۍ زما ګناه نه ده، دا مې لومړی ځل دی، چې داسې واده او داسې جامې او فېشنونه ګورم.

هغې چې راته مخامخ راوکتل، غلی شان مې ورته کړه: بیخي ښاپېرۍ درنه جوړه شوې ده. موسکۍ شوه ویل یې: تا ځانته کتلي دي، دې ټولو جینکو راته وویل دا زلمی څنګه قندولک او ښکلی دی. راځه دا خبري پرېږده، راځه چې مور او پلار مې دروپېژنم. هغه رانه مخکې شوه او زه ورپسې. د هوټل په منځ کې د تلو راتلو په لاره وړاندې د هوټل په اخر کې په یوه مېز د هوسۍ کورنۍ ناسته وه، پلار او مور ته چې ورغلو، سلام مې وروراچاوه زه یې ورمعرفي کړم. لومړی یې هغوی ته په ډېر احترام او درناوي سره وویل دا زلمی زما همصنفي دی واده ته راغلی دی، تاسې ته مې دروپېژانده. مور او پلار یې ښه ستړي مشي راسره وکړه. هوسۍ خپل مور او پلار ته زما ډېره ستاینه وکړه، خو دا یې ورته ونه ویل، چې ګنې دا هغه څوک دی، چې تاسې تل داستانونه لولي او غوږ ورته ږدئ. زما نور کړه وړه یې ترې له ځان

سره وساتل. له پېژندګلو نه وروسته هوسۍ ماته په يوه خاص ادب کې وويل: تاسې راځئ، چې هلته نور ملګري هم ناست دي، هغوی سره به يوځای کښېنئ. د مور او پلار له مخه يې هسې وويل. زه ورسره روان شوم، په هوټل کې چې کوم نښه مېز او ځای موجود و، هلته يې بوتلم، په مېز دوه دري سړي او نښځې هم ناست وو، د مېز په کونج کې زه کښېناستم، هغې راته وويل: زه دستي ببرته راځم.

يوه شېبه وروسته مې کتل، چې هغه راغله، دوه جينکۍ نوري او يو زلموتی هلک، چې هوسۍ د اکا زوی و، راغلل، زما سره کښېناستل. هوسۍ دومره خوشاله ښکارېده، چې هېڅ اندازه يې نه وه. دومره ښکلې وه، چې په هوټل کې ټولو ورته خامخا ورکتل. ما ځان په ارام نيولی و، ځکه چې له يوې خوا نابلده وم او له بلې خوا ما وې، چې څوک دربانډ پوه نشي. مګر هوسۍ د هېچا په قيصه کې نه وه، له ما سره يې همغسې په مينه خبرې کولې. د هغې خو د کاکا د زوی واده و، په ګرد هوټل کې ګړندۍ ګړندۍ ګرځېده راګرځېده. هر چا داسې فکر کاوه، چې ټول اختيار د واده د همدې په لاس کې دی، چې زما له خوا نه به لاړه د هوټل په وړاندې ځای کې په مصروفه وه. د مصروفيت په وخت کې په يې زما پلو هره شېبه راکتل، خو چې کله به د واده په ښکلو جامو کې زما خوا ته راروانه وه، له ځان سره به له خندا شنه وه. زه به يې په سترګو کې د مينې په راز پوه کړم، راسره ناستو کسانو ته به بې وويل: دا مسافر درنه خپه نه شي. هغوی به ټولو ماته راوکتل او اوبه يې ويل: ولې به خپه کېږي. په دې وخت کې هنرمندانو موسيقي په غږولو پيل وکړو.

ټولو وويل دا نښه هنرمندان دي، نښې سندرې وايي. رښتيا هم چې رخشانې او هماهنګ وار په وار خوږې سندرې ويلې. هوټل له خلکو نښځو او نرو ډک شو.

هوسۍ نښه اوږده شېبه تري تم شوې وه، هرځو به مې چې سترګې واړولې راواړولې، د هغې څه پته نه لګېده. پخپلو خولو کې ډوبه وه. د واده مراسم تاوده روان و، په هوټل کې ګڼه ګوڼه زياته وه، څو کسان مې د پېژندګلو وليدل. نوري انجونې هم زما د مېز خوا ته راغلې. کله ناکله يې په ما پرزې ويلې، خو ما ورته وخت نه ورکاوه، چې ګپ شپ راسره ولګوي. کله به چې هوسۍ موسکۍ موسکۍ زما خوا ته راغله، ناستو جينکو ته يې زور ورکاوه. هغوی ټولې د هوسۍ نښا بست ته حېرانې پاتې وې. مانښام شو تياره شوه، د ډوډۍ خوړلو اعلان وشو، ټول خلک له خپلو ځايونو نه پاڅېدل او د ډوډۍ خولو خونې ته روان شول. زه لا ناست وم، چې لږه شېبه وروسته هغه راغله او ويلې راځه، چې ځو، مورږ دواړه يوځای د ډوډۍ خونې ته روان شو. د خلکو ټبل زيات و، هوسۍ زما لاس ونيو راته وې ويل: ټبل دی، چې رانه ورک نشې. د ډوډۍ خونې ته لاس نيولی لاړو. هلته هر ډول خواړه تيار شوي وو، د

ډوډۍ خوړلو نه وروسته ناوې او شاه راغلل، هوسۍ د شاه تر څنګه روانه وه، په ستړج کې یوه لنډه شېبه ودرېدل، د ښادۍ والا کورنۍ د ناوې او شاه سره ولاړ وو. عکاسي وشوه، موسیقي ښه په غرب سره روانه وه. نخاوې کیدلې، څو ځلي هوسۍ د نخا وار تېر کړو. واده ان د شپې تر دوو بجو پورې روان وْ. پوره په دوه بجو واده پای ته ورسېده. له هوټل نه خلک په وتلو شول. زه چې کله دروازې ته راووتلم، هوسۍ ولاړه وه. یوه ځوان چې هغه د هوسۍ د کاکا زوی و، وویل ورورہ دا مېلمه به خپل کور ته ورسوې او ته به تر ې ببرته هوټل ته راشې، چې بیا موږ کور ته ولاړ شو. زه د هغې موټر کې کور ته راغلم او د هغې د کاکا زوی رانه ببرته ولاړ.

ډېر ستومانه شوی وم، په دغه شېبه مې پوره خوب وکړو، ځکه چې سبا ته د جمعګي ورځ وه ستړتیا مې ورکه شوه. د جمعې ورځ مې په کور کې دمه وکړه، چېرې ولاړ نه شومه. په سبا ته لکه د نورو ورځو نورمال خپلې دندې ته لاړم. هره ورځ به د مازدیګر په وخت موږه چکر واهه، د شپې به مې یو نیم داستان او ځینې طنزیه لیکنې کولې. زما داستان به په راډیو کې خامخا نشرېده، ممثلینو به په خورا ښه ډول تمثیلاوه، نو ځکه د خلکو به خوښېده. په مجلو او ورځپاڼو کې به چې زما مقالې او نورې لیکنې نشرېدلې، پوره حق الزحمه به یې راکوله. د میاشتنۍ تنخواه نه مې حق الزحمه زیاتېدله. ژوند مې په نورمال ډول ښه تېرېده، یو څه روپۍ مې زخیره کړې وې، هوسۍ ته مې وویل: وطن ته ځمه خپله زړه خونه ړنګوم او نوی کور پکې جوړوم، ډېر ځنډ نه کوم یوازې چاته به بې په اجاره ورکړم، ستا څنګه خوښه ده؟

هغه لږه غلې شوه، بیا یې وویل: ډېره ښه ده، زه به هم درسره مرسته وکړم. ما وې کله وشوه دوه ورځې وروسته به کلي ته لاړ شم. سبا مازدیګر، چې کله مونږه په موټر کې کښېناستو او د ښار په لور رهي شو، هغې خپل بکس ته لاس کړو، پیسې یې راوایستې، ویلې دا لس زره افغانۍ به زما له خوا درسره مرسته وي، بیا به وروسته ګورو، ته یو ځل په کور پیل وکړه، دا دې ښه پلان جوړ کړی دی. ویې خندل وې ویل کېدای شي کوم وخت درسره په چکر کلي ته لاړه شم.

ما وې کوم به هغه ساعت وي.

هغې موټر په کرار کړو، مخ یې راواړاوه، وې ویل: ته پوهېږې، چې په دې ورځو کې زموږ قومي خلک زما د غوښتنې لپاره زموږ کور ته څو ځلي راغلي دي، د پلار مګي خوښه ده، چې هغوی ته مې ورکړي، مګر ما په کور کې ویلي دي، چې ګورئ پام زما په غیاب کې به زما ژوند په چا پورې نه تړئ. له مانه به خامخا پوښتنه کوئ. د غسې خبرې شته دي. فکر دې وي، چې دا ځل کلي ته ولاړې مور ته به دې زما په باب خبرې کوې. ښه ده هوسۍ زما هم

دا ستا خبره په زړه کې ده. زه به مې مور سره هرومرو ستا خبره کوم. ته ډاډمنه اوسه، خو ستا د پلار سره به څه کېږي، ځکه چې زه....

پام چې دا سې فکر ونکړې، ترڅو چې ته له کلي نه ببرته راګرځې، په دې هکله به مې یو څه کار کړی وي.

دوه ورځې وروسته کلي ته لاړم، مور مې ډېره زیاته خوشاله شوه، یوه ورځ مې د زوړ کور د ورانولو ورته وویل، هغې راته اخ وکړو، وې کور ولې ورانوې؟

موړې نوی کور درته جوړوم.

پیسې به له کومه شي؟

موړې خدای مهربانه دی، یو څه پیسې مې له ځانه سره راوړي دي، د کور د جوړېدو چاره به پرې وشي. هو مورجانې رښتیا، چې هغه جمعه خان د څټې پسخکړ په کلي کې دی او که چېرته تللی دی؟

شته دی زویه، د خلکو کلاګانې جوړوي، هغه ډېر ښه کورونه جوړوي، د کور کار په هغه وکړه. هو مورجانې سبا ته به ورپسې ورشم، خبرې به ورسره له نږدې نه وکړم. مور مې زما په دې کار زیاته خوشاله شوه، لاس یې پاس ته په دوعا پورته کړل. ډېره دوعا یې راته وکړه، په دې وخت کې زما څو کلیوال ملګري موړ کره رانوتل. زما ستړي مشي ته راغلل. تر ناوخته پورې راسره ناست وو، سبایي وختي په جمعه خان پسې لاړم. لا کار ته نه و تللی. د خپل کور د جوړېدو په باب مې ورسره خبرې وکړې، هغه ښه د تبې سړی و، لومړی راته حېران پاتې شو، ویلې وراره شاه باش لکه چې پیسې دې پیدا کړي دي؟ ما وې هو جمعه خان اکا یو څه خو مې کړي دي. اوس راغلی یم، چې زما د کور د جوړېدو خبره راسره وکړې. هغه وویل: وراره زه دوه ډوله کار کوم، یو دا چې په اجاره نیول او دویم دا چې په ورځنۍ مزدورۍ. اوس ستا خوښه چې کومه یوه درته اسانه ښکاري. ما وې جمعه خان اکا زه وخت نه لرم، چې پاتې شم، خو د کور ورانول او د نوي جوړېدو خبره راسره وکړه.

هغه ډېره شېبه سوچ وواهه، بیا یې وویل: زه به سبا ته وختي درشم، د نوي کور اندازه به واخلم، چې څو متره اوږده لرې او څومره لنډوالی لري، څو پکې کوټې جوړوې، دا ټول به سره وسنجوو. د زوړ کور د ورانېدو خبره به هم وکړو. نیمایي پیسې به پیشکي (مخکې) راکړې، چې زه پرې کار پیل کړم. ما وې ډېره ښه ده، سبا ته چې راغلې نورې خبرې به هلته وکړو. اوس نو درنه ځمه. د جمعه خان نه مې رخصت راواخیست او کور ته راغلم. زوړ کور مې چې په مترونو کړو، څلوېښت متره اوږد او دېرش متره په لنډو جوړ شوی و.

د نوي کلا اندازه مې چې ولګوله په منځ کې یې دري کوټې کور، یوه اشپزخانه

(پخلنځی) او یو د لمبا کوټه او په یوه کونج بیرون ته یوه ټټۍ جوړېدله.

سهار وختي جمعه خان اکا چای مور کره راوړ، ما ورته په کاغذ کې د خپل فکر سره سم د نوي کور د جوړېدو نقشه وښودله. هغه چای څښلو او فکر یې کاوه. پس له ډېر وخت نه وروسته هغه ویل: وراره جانه د زوړ کور ورانېدل او د نوي کور جوړېدل به دې ټول ټال پنځوس زره افغانۍ لګېږي. ما وې جمعه خان اکا ته او خپل انصاف دې زه خو په دې باب څه معلومات نه لرم. هغه ویل که مې درته زیاته ویلي و، د دې کلي د خلکو نه هم پوښتنه کولی شې. د چای څښلو نه وروسته مې ورته وویل: سبا سهار به له خیره راشې، چې د کلي څو تنه مشران او د کلي امام په ګډون به سره دوعا وکړو. ته به خپل کار پیل کړې، ویلې نه ده زه به اوس لاړ شم، چې پسخه وهم. غرمه توده شوه، خټګر به راغلی وي. هغه یوه لویه کلا په اجاره نیولې وه، په منډه یې خپلې څپلۍ پښو کړې او لاړ.

په دغه ورځ مې د کلي له ځینو خلکو نه د خټګرو د مزدورۍ او زما د کور د جوړېدو ټول خصوصیات وپوښتل. هغوی وویل دومره ګرانه سودا نه ده، نن سبا مزدوري ګرانه شوې ده، پیسې زیاتې شوي دي. خلک نوې ابادي ګانې کوي، مزدوري ګرانه ده. جمعه خان خټګر درسره مناسبه فیصله کړې ده. ببګاه ته مې دا ټولې خبرې له مور سره او له ماما ګانو سره شریکې کړې، هغوی په دې کار ډېر خوشاله شول. مشر ماما مې وویل: خوریه! ډېر زیات خوشاله شوم، چې ته د خپله انده شوې او دا زوړ کور دې نوی جوړوې. دا زمونږ د ټولو لپاره د خوښۍ ځای دی، خدای دې بری درکړي. مور مې په دغه شپه خوشاله وه، شکر یې ووېست، ویلې شکر دی الله، چې زما زوی دې، دې ورځې ته راورساوه. مونږ خو د خدای غریبانان وو. ټولو راسره په دې دوعا وکړه، چې زوړ کور به ورانوو او نوی کور به جوړوو.

سبا ته وختي جمعه خان خټګر مونږ کره راغی، ملا امام او څو تنه د کلي مشران مو راوغوښتل، چای مای چې وڅښل شو، ملا امام یو سورت قرآت کړو وروسته بیا دوعا وشوه، هر چا بیا خپل نظر ورکاوه. چا ویل: څنګه نقشه پکې اچوئ؟ چا به ویل یو ځل دا زوړ کور هوار شي، بیا به پرې تناب واچول شي، وبه کتل شي چې څو کوټې پکې جوړېدی شي. جمعه خان ته مې مخکې له نه نیمایي پیسې ورکړې، هغه وویل سر له سبا نه مونږ د کور په ورانولو پیل کوو، تاسې په کالي ترې همدا نن وباسئ، سبا ته په خیر سره زه مزدوران راولم.

ما وې ښه ده. ټوله ورځ مو له کوره سامان د ماما کور ته وچلاوه، خپلوانو راسره مرسته وکړه، کالي یې راسره وچلول، کور مو مازدیګر ته خالي کړو، سبا وختي یې د کوره ورانولو پیل وکړو، په څلورو ورځو کې یې ټول کور سم هوار کړو. جمعه خان خټګر وویل: د خټې

ځای او د کور د جوړېدو د څلور دیوالی کچه به سبا ته معلومه وو. ما وې نه ده جمعه خان اکا یو ځل به بیا د تهدابونو ایښودلو لپاره ملا صاحب او همغه مشران راولو. هغه وې سمه ده، خو دا کار به لږ وختي کوو.

په سبا ته مو همغه کسان راغونښتل، د کلي نقشه ګر خیرو جان مو هم راوغونښت، زمونږ د زاړه کور شاوخوا څلور خواو ته زمونږ شاړه ځمکه پرته وه، په اوږدوالي او لنډوالي مو خبرې اترې پرې ډېرې سره وکړې. بیا دوعا وشوه، ملا امام د قرآن مجید سورت ووی. بیا ورپسې دوعا وشوه او شیرینې (خوږه) ووېشل شوه. خیرو جان نقشه ګر تناب راواخیست، په هوار شوي کور او شاړه ځمکه یې په اوږدو خور کړو، چې پوره پنځوس متره اوږدوالی او پېنځه دېرش متره یې سور وشو. ټولو وویل دا خو لویه کلا پکې جوړېدی شي. خیرو جان وویل: راځئ، چې د کلا په منځ کې اوس د کور نقشه واچاوو. په لږه شېبه کې یې د څلورو کونټو، یوې اشپزخانې (پخلنځي) او ټټۍ نقشه جوړه کړه. ختګر ته یې وویل: دا دې د کور نقشه، نور په تا اړه لري. جمعه خان ختګر په خټو پیل وکړو، ما نورې څو شېبې تبرې ګګړې، له موره مې رخصت واخیست او دوباره خپلې دندې ته لاړم.

سهار چې د خپل کار ځای ته ولاړم، دا مې هیله وه، چې هوسۍ په څه ترتیب سره د خپل راتګ نه خبر کړم. د ورځې دوولس بجې د ټیلفون زنګ راغی. د ټیلفون غوږۍ مې چې پورته کړه، هوسۍ وه. ویلې آخ شکر خدایه ته راغلی یې؟

ما وې هو ببګاه مانښام راورسېدم، ته څنګه یې؟

ښه یم ته څنګه یې؟

زه هم ښه یم، مور دې ښه وه؟

هو د خدای فضل او مهرباني ده، هوسۍ مور او پلار دې جوړ دي.

شکر جوړ دي، مننه. سهار صاحب نن به په پوره څلورو بجو درشم.

ما وې ښه ده، هر کله راشې.

زما ډېر کارونه ډپ پاتې و، بې له کومې دمې مې ضروري کارونه ترسره کړل. په څلورو بجو مې د کار یوه دوسیه هم له ځان سره واخیستله، ما وې چې پاتې کار به په کور کې ترسره کړم. له مطبعې څخه ووتم، بیرون وړاندې لاړم، ځکه چې پخوا مې لا هوسۍ ته ویلي و، چې کله راتلې مطبعې ته نزدې مه درېږه، ګاډی وړاندې دروه. زه په چابکو ګامونو روان وم، هغې موټر په ټاکلي سړک ودرولی و، زما په لیدو هوسۍ له موټره رابښکته شوه، د موټر تر څنګه ودرېده. زه چې ورورسېدم، د هغې زړه و چې راغاړې وځي، ما وې نه خپل لاس مې ورمخې ته کړ ستړي مشي مې ورسره وکړه. ویلې دا سې ستړي مشي درسره نه کوم. موټر ته

وختو راغاړي وته، ما هم د هغې په زلفو سر کښښود، نښه شښبه همداسې پاتې شو. بيا مو يو بل ته په مينه مينه سره وکتل. د هوسۍ په سترګو کې اوښکې وګرځېدې، زه هم وچ کلک پاتې وم، بدن مې غوني غوني شو. له مونږ دواړو نه خبرې هېرې شوې، اخر دومره مې وړته وويل:

ځه چې ځو. هوسۍ اسويلی ويوست يوازې دومره يې وويل: درسره ګورم به!

موټر يې چالان کړو، دوه کيلومټره لاره يې، چې ووهله ماته يې راوکاته ويلې چېرې ځو؟

ما وې هوسۍ راځه نن به دارالمان ته لاړ شو، هلته په رسمي ورځو کې څوک نه وي. هغې نور څه ونه ويل مخامخ يې کتل ما ورته په يوه سترګه ورکتل، هوسۍ خپله لاندينۍ شونډه وچيچله، لږ وروسته يې وويل: ته چې هر چېرې غواړې، هلته به ځو. له ځان سره موسکۍ شوه، ورو يې له ځان سره وويل د کافر زويه درپسې ژبۍ شوې مې ده، هو د کافر زويه درپسې ژبۍ شوې مې ده. داسې فکر يې کاوه، چې ما نه دي اورېدل، ماته خندا راغله، په کټ کټ مې وخندل، ويلې څنګه دې وخندل؟ هسې خندا راغله نو. ويلې هله زر شه راته ووايه څنګه دې وخندل؟

ما وې هسې مړې تا پورې خو مې نه دي خندلي.

پوهېږمه چې ما پورې دې نه دي خندلي، خو ووايه که نه چې څنګه دې په زوره زوره وخندل؟ د لومړي ځل لپاره مې ستا په قهقهه خندا واورېده. ومې خندل په دې چې ما وې زما مينه به ستا د مينې په انډول زياته وي، خو چې ته مې ولیدې، له مانه ډېره وارخطا يې.

همدې پورې دې وخندل؟ نښه نو کله چې ورسېدو، هلته به درسره ګورم!.

هو ولې نه، پوهېږم چې راباندې په قهر يې.

نو په قهر به نه يم، په ما څه تېرېدل؟ ستا زړه خو سندان دی.

ما چې ځان خبرې ته جوړاوه، دارالمان د بڼ په دروازه کې ودرېدو. له ګاډي نه ښکته شو او دننه بڼ ته ورننوتلو. نېغ د فواري ترڅنګ د ګلونو ټل ته مو ځان ورساوه، څو ځايه د څو ډوله ګلونو وړوکی پټي و. شاوخوا ته يې د ناجوګانو ونې ولاړې وې، په دغه وخت شاوخوا ته هېڅ څوک نه ليدل کېدل، په شنه جولګه باندې مونږ دواړه سره کښېناستو، هوسۍ د خپل عادت سره سم راته مخامخ کښېناستله. لومړی يې يوه نازکه موسکا وکړه، بيا يې وويل: اوس ووايه چې په کلي کې دې څه وکړل؟

ما ورته د خپلې مور د روغتيا ډاډ ورکړ او بيا مې ورته د کور د جوړېدو په هکله ټولې خبرې وکړې. د راتګ تر وخته پورې مې ورته کيسه تېره کړه. هغې راته په داسې حال کې غوږ نيولی و، چې خپلې تورې غټې غټې اوږدې سترګې يې له مانه نه وېستلې. وربل يې نيمايي

مخ نیولی و ، په کښې پلو مخ یې خدایی تور داغ بیخي بل شان ښه ښکارېده. په پوزه او شونډو کې یې خو هېڅ "خو " نه وه. په دغه ورځ یې نور سینګار پسې کړی و ، د چا خبره ګلونو ترې د ښا ښت له شرمه خپل مخونه په پانو پټول. زه هم عجیبه سړی یم، دومره سخت زړی وم، چې هېڅ نه او به کېدمه.

ما چې ورته د کلي کیسه تېره کړه ، هغې وویل: رښتیا چې تا ډېر کارونه سرته رسولي دي. هو رښتیا هغه زما ځواب.

کوم ځواب؟

واخ لکه چې هېر شوی دې و که څنګه؟

زه لږ غلی شوم، کوم سوال ځواب؟

ته چې کلي ته لا تللی نه وې، یوه ورځ د تلو نه دې مخکې ما چې درته وویل: مور سره به دې زما په هکله..... !

هو اوس رایاد شول، هوسی. په خدای چې په دې باب له موره زښت شرمېږمه، ته هېڅ فکر مه کوه، دا به هرومرو کېږي، خو په دا څو ورځو کې ستا وخت ښه تېرېده؟

ولې نه؟ هره ورځ راباندې لکه د کال اوږد ېده، څو ځلي رانه مور مې پوښتنه وکړه، ویلې لوړې په دې ورځو کې ډېر سوچ کوې. ما ورته ویلي: موړې د ازموینې په باب فکر وړې یم، چې پاتې نشم. درې ورځې مخکې راته نتیجه اعلان شوه ، په صنف (ټولګي) کې لوړې نمرې زما وې.

افرین، تبریک، تبریک هوسی. ! بلادې کړې ده او زما شیریني؟

په سترګو نور مې هېڅ تکلیف نه درلود ، خو یوازې....

ـ یوازې څنګه؟

په دې وخت کې یې لاس رااوږد کړو ، کلک یې وسکونډلم. ما هم په غېږ کې راکلکه کړه.

ویلې پرېږده څوک به راشي. خوشې مې کړه ، ویل یې: سهاره دا څه کوې؟ لکه چې د مینې ټوکې دې نه دي زده؟

په داسې حال کې، چې خپل لاسونه مې سست کړل، هغه مې په غېږ کې لکه د ګل په شان وغوړېده. په تندي یې خوله راماته شوې وه ، په کراره پخپل ځای کښېناسته. زر زر یې شاوخوا له سترګو نه تېر کړل، په وه شوه چې څوک نه ښکاري، بیا یې سترګې راواړولې، ما وې ګڼې تباه یې کړم. زړه مې په سینه کې ټوپونه وهل، لږه شېبه دواړه چوپ پاتې شو ، د مینې په خواله کې او د خبرو اترو په لړ کې ورو ورو لمر په غرغړه کېده ، هغې له خپل بکس نه وړوکې کمره راووېستله، لومړی یې زما څو عکسونه وېستل. ما د هغې عکسونه

وېستل، بيا يې کمره په يوه جګ ځای عياره کړه، ماته يې کړه راشه، چې يوځای عکسونه واخلو. د ګلونو په منځ کې مو څو ډوله عکسونه واخيستل. نزدې د مانښام خړنی لګېدله، کور ته د تلو په نيت له بڼ نه د راوتلو لاره مو ونيوله. لاس تر لاسه راروان وو، په لاره کې به يو بل ته سره جوخت شولو، بيا به روان شو ترڅو تر موټره ورسېدو. کله چې په ګاډي کې کښېناستو، د سړک په سر او نور نزدې هېڅوک نه ښکارېدل. خپلې چوکۍ نه مې ځان په هغې پسې وراوړد کړو، د مخ نه مې ورنه ښه مضبوطه موچکه واخيستله. هغې وش وش وکړو، څوکۍ ته يې تکيه ووهله، تورې زلفې يې په مخ راخورې وې، په تورو سترګو کې يې سرخي هم ځلېده. ما وې موټر دې چلوه، ناوخته دی. لږه چوپ پاتې شوه، وګ ويل زه حېرانه دې ته يم، چې شپه به راباندې څنګه وځي؟ خو راځه د زړه که زما کور ته راسره ولاړه شه. زړه خو مې کېږي ولې مور او پلار مې څه بل شانته خلک دي، په خدای که راباندې پوه شي، بې مرګه مې نه پرېږدي.

هوسۍ آخر به څه کېږي؟ صبر ښه شی دی.

صبر کوه صبر خو ښه دی
په بې صبرۍ معشوقې چا مینداي دینه؟

هوسۍ زمورې ټول عمر په صبر تېر شو، صبر او بیا هم صبر!

غر شو ګاډی یې روان کړو، لړه لاره چې ولاړو، هغې مخامخ وړاندې سړک ته کاته وې ویل: سهاره زما د پوهتون اخرنی سمستر دی، فارغېږم.

نو لا شپږ میاشتې خو درته پاتې دي. شپږ میاشتې خو پاتې دي، مګر د سترګو په رپ کې تېرېږي. زه تاته یو وړاندیز کوم او هغه دا دی، چې همدا نن شپه به دواړه د خپل راتلونکي په هکله سم فکر وکړو، سبا ته به بیا سره خپل نظرونه شریک کړو. څنګه خوښه دې ده؟ ما وې هو ولې نه، له دې نه هم بله ښه خبره!.

په همدې خبرو کې وو، چې زمورې د کور مخې ته ګاډی ودرېد، زه چې له موټره ښکته شوم، هغې ته مې په کړکۍ کې سر وردننه کړو، ما وې راځه زړه وکړه، زما کور به له نږدې نه وګورې، والله که هېڅوک وي، که نه پاتې کېدې، لړه دمه به وکړې بیا به کور ته لاړه شې. موټر درسره دی، څه تکلیف درته نشته دی.

هغه بیا غلې شوه، ما یې لاس ونیو، مال (ما وې) راځه راځه مړې داسې مه کوه.

وې ویل: په یو شرط؟

په کوم شرط

چې نور څه راته ونه وایې، دویم دا چې یوازې نیم ساعت به درسره کښنم، بیا به درنه ځم.

ما وې بیخي سمه ده، ته چې څنګه وای همغسې وکړه اوس نو راځه.

له موټر نه رابښکته شوه، زړه نازړه راسره روانه شوه، د ماښام خړه لګېدلې وه، له یوه دوکان نه مې تازه مېوه او هوټل نه مې ډوډۍ راسره واخیستل. کور ته مورې دواړه وختو، د خپل کور په دروازه کې مې ورته هرکلی ووایه. مننه یې راځنې وکړه، زما خو د مجردۍ کور و، هرڅه سره ګډ وډ پراته و، هغه په چوکۍ کښېناسته، وې ویل: خدای دې ستا د کور دا وضعه برابره کړي، مورې دواړو سره په دې خبره وخندل.

راډیو مې ورته چالان کړه، هغې وخت کې ټلویزیون نه و، په ټېپ کې مې ورته د قمر ګل یوه سندره کېښوده. ما زر زر په مېز ډوډۍ تیاره کړه، داسې هیله مې تري وکړه: هوسۍ بخښنه غواړم، څه چې تیار وي، هغه د یار وي. د یوه درونده مېلمه پالنه او هرکلی را په غاړه

و ، د مینې خبرې د مینې په ځای پاتې شوې، ما له هغې سره د یوه درونده مبلمه په توګه چلند کاوه، ځکه چې هغه زما کور ته راغلې وه او زه هم د کلي سړی وم.

هغه زما حالت ته حیرانه پاتې وه، خو کله چې یې وخت پوره شو او روانېدله، په دروازه کې یې راته وویل: سهاره څنګه چې مې فکر کاوه، همغسې وختې...

زه وارخطا غوندې شوم، ما وې ولې؟ کومه غلطي خو رانه، نه ده شوې؟

نه نه ته خو غلطي وای، مګر د پښتونولۍ او ښه سړیتوب دباندې تمامه ده. په دې خپل کور کې دې هډو راته مخامخ هم ونه کاته.

هوسۍ جانې د پښتون لوظ او ژبه کول د پښتني کولتور غوره ببلګه ده. ته پخپله په دې شیانو له ما نه ښه پوهېږې. له کوره راووتلو ، تر موټره ورسره ولاړم، د مخه ښې په وخت کې مې بیا هم څنګه چې قدرمن مبلمه د چا له کوره رخصتېږي، هسې چلند مې ورسره وکړو ، هغه لاړه.

زه زړه وتلی کور ته راوګرځېدم، د چای پیاله مې ځانته ډکه کړه او کرار په خوکۍ کښېناستم، په دې سوچ کې ډوب شوم، چې هوسۍ سره خپل راتلونکی ژوند څنګه وتړم؟ هېڅ چل یې نه راتلو ، ځکه چې هغه د ماړه سړي لور وه، پلار یې د دربار سړی و او زه تش یو لیکوال د کلي سړی.

په دې شپه مې ډېر فکر کاوه، له ډېره سوچه وروسته دغه نتیجه لاس ته راغله، زه په ښار کې خپل کور نه لرم، هغه به راسره کلي ته ولاړه شي او که نه؟ د ولور پیسې هم نه لرم. ما وې راځه سهاره داسې به وکړم، چې سبا ته به همدغه څو شیان هغې ته په مخکې کېدم، چې هغه پکې څه وایي؟

تر نیمې شپې پورې مې چرت او خیال د هغې سره و ، پخوا به مې د مجلو او اخبارونو ورځپاڼو لپاره یو نیم مضمون او څه لیکنې کولې، ولې اوس د هغو شیانو نه ووتلم. زمور په کلي کې متل دی وایي "غریب سړی او برګ یې سپی " هغه راباندې ښه پوهېده، چې سهار مې له ژونده وېستلی دی.

شپه تېره شوه، سهار بیا د مامورینو سروبس تم ځای کې ودرېدم. لږه شېبه لا نه وه تېره شوې، چې زمور د لېن سروبس ګاډی راغی. ورپورته شوم او خپلې دندې ته ولاړم. په ګاډي کې راته څو تنو غږ وکړو ، ویلې سهار صاحب نه یوازې دا چې په ورځپاڼو او مجلو کې دې لیکنې نشته، بلکې ته هم دا ډېره موده کېږي، چې نه ښکارېږې. د ټولو د پوښتنې لاندې راغلی وم، هغوی ته مې یوه بهانه او بله بهانه کوله. په دغه ورځ مې هم ډېر زیات کار درلود ، ټوله ورځ مې لیکنه وکړه، ضروري کارونه مې لږ را سپک کړل ان تر څلورو بجو مې

په مېز سر ټیټ کړی وی. د هوسۍ ټیلفون هم راته رانغی، د رخصتۍ شببې راورسېدې، مامورین له مطبعې نه وتل اخري تن زه وم، چې له دفتر نه ووتلم. د مامورینو ګاډی روانېده، تر دغه وخته هغه راغلې نه وه. زه په دې فکر کې وم، چې د مامورینو موټر روان شو، زه به د دغې ونې لاندې ودرېږم. نیم ساعت تېر شو، ساعت ته مې پام شو چې په دې کې د هوسۍ موټر په مخ کې راته ودرېد. په چټکۍ له موټره راښکته شوه، زما خوا ته راروانه شوه. کتل مې ورته چې رنګ یې سپین اوښتی و، له نورو ورځو نه بل ډول ښکارېده. سترې مشي مو سره وکړل، د ستي مې تري وپوښتل: هوسۍ خیریت خو دی؟ رنګ دې لږ الوتی غوندې دی؟

په ډېره وارخطایۍ راغلم، ناوخته شوی و، تا سره مې سودا وه. ما وې چې انتظار به باسې. د ترور کره تللې وم، ببګاه شپه مې هلته وه. د هغوی له کوره ناوخته راغلم، خالي په کور کې مې ورته وویل، چې له همصنفانو سره د پوهنتون کتابخانې ته ځم، کېدای شي کور ته ناوخته راشم. زه په کور کې هم وارخطا وم، مور مې رانه دوه ځلې پوښتنه وکړه، ویلې هوسۍ څنګه داسې وارخطا ښکارې؟ ما وې ټولګي وال راته انتظار دي، چې زر ورشم.

ویلې ځه ورځه لورې انتظار بد شی دی. اجازه مې تري راواخیسته، په بیړه مې موټر راوست، ما وې سهار به مې انتظار کوې.

ډېره مننه هوسۍ. درځه چې ځو.

دواړه ګاډي ته ورپورته شو، په موټر کې یې راته وویل: ببګاه شپه دربانديې ښه تېره شوه؟

هو ښه وه، خو....؟

خو ولې؟

ولې ځکه چې ټوله شپه مې زمونږ د راتلونکي په باب فکر کاوه.

سهاره که دې خوښه وي راځه دا خبرې به هلته کوو. هو رښتیا چېرې ځو؟

کوم ځای چې ستا خوښ وي.

راځه چې نن د بابر بېن ته ولاړ شو.

ډېره ښه، ښه ځای دې نن وټاکه، درځه چې ځو ښه ساعت به مو تېر شي.

پل ارتن ته چې ورسېدو، داسې یې راته وویل:

زه به تاته د نن نه وروسته خامخا موټر درزده کوم، یوازې به ستا ډېره یم؟

ما ورته وخندل، ډېره ښه ده ما د ځان موټروان کړه، څومره به خوشاله شم. د بابر بېن ته ورسېدو، نور ډېر خلک ورته هم ور روان وو، هر څوک به چې مخې ته راتلل، مورږ ته به یې ښکته پورته کتل. د بېن په ښکته پورته ټولو ځایونو کې مو چکر وواهه، د بابر په بېن کې د

لمبا ډنډ دی. هوسی. ته مې وویل: که ستا اجازت وي، زه به په دې ډنډ کې ولامبم.

هغې وې ولې نه مهرباني وکړه.

هغه راته کښېناسته او ما په ډنډ کې لمبا پیل کړه، ښه ډېر مې ولمبل. تر لمبا وروسته د بڼ لورې برخې ته لاړو او هلته په یوه ځانته ځای کې کښناستو. هغې راته کړه: اوس نو کولی شې چې خپل ببګانی حالت او خبري راته وکړې.

ببګانی. شپه مې ډېر سوچونه او فکرونه ووهل، دا څو شیان مې مخې ته خنډ جوړوي.

کوم شیان دي؟

هوسی. ما درته په لومړي ځل هم ویلي و، چې زه یو در به دره بنیادم یم، نه مال او دولت لرم، نه ستا د شان سره برابر کور او نه کوم موټر. یو بې وسې لیکوال یم، له بلې خوا زمونږ رسم و رواج او کولتور لا هماغه شان کلیوالی دی او ستاسې د ژوند سطحه لوړه ده. که مینه او محبت یوې خوا ته او د ازما ستونزمن ژوند بلې خوا ته، ستا راتلونکی ژوند به ګڼې تهدید نه کړي؟ اوس ستا نظر او رایه څه ده؟

هغې راته په ځواب کې داسې وویل:

سهار صاحب! په یاد خو دې دي، چې په لومړي وار په پوښتنه پوښتنه ستا دفتر ته درغلم او د خپلې مینې اظهار مې درته وکړو او تا هم لکه همدا اوس چې دې وویل، همداې دې وویل، خو ما درته په ځواب کې څه وویل؟

هو تا وویل دا هرڅه مې قبول دي، زه یوازې مینه غواړم. ما او تا دواړو په همدغه خبره د مینې لوظ وکړو. دا خبرې دي بیا ولې زما مخې ته کښنودې؟ زه خو چېرې نالوستې نه یم، ژوند، مینه، ښکلا پېژنم. زما د پلار دنیا او ثروت زړه ته مه نیسه، مورږ هم پښتانه یو، اخر ژبه او کولتور مو سره شریک دی او بیا خو مینه او محبت دا شیان نه غواړي. هیله منه یم سهار صاحب! دا ځینې شیان له مغزه اوباسه.

پوه شوم ستا د زړه اواز مې واورېد، خو څنګه به وکولای شو چې سره ګډ ژوند پیل کړو؟

زه به په همدې باب فکر وکړم، چې له کومې لارې مې مور او پلار وپوهوم او هغوی راضي شي؟ ته هم یوازې په دې باب فکر وکړه.

ښه ده مورږ دواړه باید ښه فکر وکړو او د خپل راتلونکي لپاره غوره لاره وسنجوو.

مورږ دواړه لږه شېبه چوپ پاتې شو. څه دروغ درته ووایم، هغه رابانديې په مینه کولو کې زړوره وه، وې ویل:

راځه سهاره دا خبرې پرېږده، نورې خبرې کوه. موسکی. شوه، د بکس نه یې وړوکی شیشه (ائینه) راواخیسته او خپل ځان یې پکې ولید.

ما وې دغه ائینه (شیشه) پربږده، زما د زړه په شیشه کې خپل ځان وویني.
هغې مخ راواړاوه او یوه خوږه خندا یې راته وکړه، ویل لکه چې ډېره درباندې ګرانه یم؟
ما وې: د ګرانښت نه خبره وتلې ده، له ژونده دې ویستلی یم.
واخ له ژونده مې څنګه وښتلی یې؟
ژوند خو به وشي، مګر دا شېبې به بیا نه وي.
هو دا خبره مې زړه کې وه، چې ته باید لکه څنګه چې دې مخکې لیکنې کولې، لا پسې ښه ادامه ورکړې. زما درته خیال دی دا ډېره موده کېږي، چې کوم راډیویي داستان مې دې نه دی اوریدلی، دا ولې؟
دا ولې؟ دا پوښتنه دې له ځانه وکړه.
زه خو ددې پوښتنې ځواب نه لرم، ولې خپل زړه او مینه دې وخت درکړی.
له مانه هم نور ژوند پاتې دی، د پوهنتون اخري ازموینه ده، استاد راته د مونوګراف دنده راکړې ده، والله که مې ټک پکې کړی وي، همدارنګه درسونه مې نه دي ویلي. ازموینې ته تیاری نه لرم، ظالمه کله چې کتاب راواخلم او درس ویلو اراده وکړم، نېغ مې مخې ته ودرېږي.
ته د خپل ځان وایې او زما نه؟ هوسی مورد دواړه ملامته نه یو، مینه خو دا کانې لري. وروسته له دې به دواړه وعده سره وکړو، چې نورمال ژوند او جانداري به ورسره هم کوو. زه به دا نن شپه هغه نیمګړی د مینې داستان پوره کړم، په راتلونکي جمعې شپه به یې واورې او ته به هم سبا ته د پوهنتون کتابخانې ته ورځې. ته په ما پسې سبا ته مه راځه. د ملاقات وخت به بلې ورځې ته واړاوو.
هوسی غلې پاتې شوه، بیا یې وویل: ټیلفون کې به خامخا خبرې کوو.
ولې نه ټیلفون کې به سره احوال اخلو.
په دغه مازیګر مو سره پوره د زړه خواله وکړه، په ګرځېدو او چکر وهلو ستړي شو، نزدې خړه لګېدله، چې په موټر کې سواره شو. د نوي ښار هوټل ته د کباب خوړلو لپاره ولاړو. ترناوخته پورې په هوټل کې کښاستو، ماخستن تبریې زه کور ته ورسولم او هغه رانه لاړه. په دغه شپه مې د نیمګړي داستان لیکنه پوره کړه. سبا ته مې راډیو ته داستان وسپاره او د جمعې شپې ته یې د نشرولو امر ورکړو.
د ورځې مې خپل عادي دنده سرته رسوله، لس کم څلور بجې راته هوسی ټیلفون وکړو، ویلې زه د پوهنتون له کتابخانې نه غږېږم، د مونوګراف ځینې مواد او ماخذونه ګوتو ته راغلل، زړه مې دی چې مونوګراف پیل کړم.

ما وې: ډېره ښه ده، کوښښ وکړه چې ښه مونږ ګراف ولیکې، تر جمعې به خپل خپل کارونه سرته ورسوو، خو ګوره هوسی. د جمعې په په راډیویي داستان ته غوږ کښده.

زه یوازې نه، بلکې زما ټوله کورنۍ ورته په ځیر سره غوږ نیسي او راډیویي داستان اورو. ښه ده اوبه ګورم چې څنګه دی لیکلی دی. رښتیا ستا یوه راډیویي داستان ته ما او مور مې دواړو ژړل اوس همدومره، د خدای په امان.

ښاده اوسې، په مخه دې ګلونه.

د رخصتۍ وخت راورسېد، ځان مې په چالاکۍ سره د مامورینو موټر ځای ته ورساوه. د خپل لین موټر ته ورجګ شوم، زیاتو مامورینو راته کتل. ویلې سهار صاحب دا ډېره موده په سروبس کې نه ځي؟ لکه چې موټر دې اخیستی دی که څنګه؟

آخ په دې تنخوا کې موټر اخیستل؟ دا څنګه کېدی شي؟ دا تنخواګانې خو یوازې د یوه تن ګوزاره پرې نه کېږي، پاتې لا موټر؟

یو مامور راته کلک شو، ویلې ښه نو ته په څه شي کې کور ته ځې؟

ما وې له یوه ملګري سره په موټر کې ځم، په همدغې ترتیب سره څو ورځې مونږه له نزدې نه ملاقات او لیدنه ونه کړه. هوسۍ. خپل کارونه سم کړل او ما هم خپل. د جمعې شپه راورسېده، پوهېدمه چې په دې شپه به ډېری خلک راډیویي داستان آوري. ماسپښین دوه بجې راته هوسۍ ټیلفون وکړ، ویلې نن خو د جمعې شپه ده، ستاسې راډیویي داستان ته مې خپلې درې تنه ملګرې، چې زما ټولګي والې دي، راغوښتي دي، ښه په غور به یې واورو.

ما وې ښه ده د داستان نیمګړتیاوې به راته بیا وروسته په ګوته کړې.

ویلې: دا خبرې به وروسته کوو، خو دا ووایه چې د نزدې لیدو ملاقات به څه وخت سره کوو؟

ستا چې څنګه خوښه وي.

ویلې د جمعې ورځ به لیدو ته وباسو.

ما وې ښه ده. د رخصتۍ وخت راورسېد. له معمول سره سم بیا د لېن په ګاډي کې کور ته لاړم، د جمعې په شپه مې دوه تنه مېلمانه راغلي وو. په مېلمنو کې یو تن فرهنګي زلمی و او بل یې د کلي نه راغلی یو د پاخه عمر سړی و، په لیک لوست نه پوهېده، خو زیرک سړی و.

د شپې په لسو بجو راډیویي داستان پیل شو، ما ورته کړه: نن شپه زما راډیوي داستان خپرېږي. هغوی دواړه چای څښل او داستان ته یې غوږ نیولی و. کله چې په راډیو کې داستان تراژیدي خوا ته نزدې کېده، د دواړو مېلمنو حالت بدلېدلو، ډېر په غور سره ورته ناست وو. د چای پیالې ترې لا پخوا سړې شوې وې، بعضې وخت به د کلي مېلمه سور

اسویلی له خولې وو بست او له ځان سره به یې وویل: های های څوق، څوق هغه بل زلمي مېلمه به زر زر ماته کاته. کوم وخت چې د داستان په پای کې د داستان اتله وژل کېږي، د مېلمنو له سترګو نه اوښکې روانې شوې. ربنتیا هم د داستان ممثلین خدای دې وبښي یوه زلېخا فخري او پایا صاحب چې دواړه بلا کوله. د راډیویي داستان په پای کې مېلمانه دواړه غلي او خپه کېناستل، ما وې راځئ، چې اوس چای وڅښو، داستان ماستان خو تېر شو. هغوی مې دوباره عادي حالت ته راوستل، هر څو به مې چې هغوی ته یوه موضوع راواخیسته، هغوی به له داستان نه لیرې نه تلل. د شپې تر ډېره ناست وو. سهار هغوی له چای نه وروسته رخصت شول، تقریباً لس بجې کېدې، چې هوسې لاندې په سړک کې ماته انتظار باسي. له دکړکۍ نه مې لاندې وکتل، چې هغه ولاړه ده. موټر بې د سړک په غاړه درولی و. په چالاکۍ سره ورښکته شوم، ګړه بړه مو سره وکړه، زاري مې ورته وکړې، چې کور ته راسره وخېژي، خو هغې همدا ویل: راځه چې ځو، نه راځه چې ځو.

په موټر کې سواره شو او د ښار په لوري روان شو. ما وې چېرې به ځو؟

ویلې نن جمعه ده، په هر ځای کې عسکر او طلابان ګرځي، د ښار خلک هم هرې خوا ته ځي راځي، نن به که زما اورې کارېز میرته ولاړ شو.

ما وې دا خو به ډېره ښه وي، چې ما هېڅ نه دي لیدلي، نوي ښار کې مو خوراکي شیان راونیول او د کارېز میر په لور مو ګاډی خوشې کړو.

په لاره مې هوسې ته وویل، ما خو کارېز میر نه دی لیدلی، تا خو به لیدلی وي؟

ویلې هو، زه خو څو ځلي له خپلې کورنۍ سره هلته تللې یم، د لیدو وړ ځای دی، ښکلی بڼ، یخې د کارېزه اوبه، دا انګور او مڼې، څه تازه هوا والله چې د سړي زړه پکې تازه کېږي.

څه کم دوولس بجې کېدې، چې هلته ورسېدو. ډېر خلک د ښار نه ورته ورغلي وو، هره خوا ډله ډله خلک ناست وو، څوک ګرځګېدل. ځینې ځایونو کې د موزیک او موسیقۍ پروګرامونه و، چا کبابونه پخول او ځینې خپلو کې سره مصروف وو. ماته ډېر په زړه پورې ځکه وه، چې د لومړي ځل لپاره مې هسې باغونه او ظاهر شاهي بڼ او ښکلي ځایونه تر سترګو کېدل. زه او هوسې د یوې لوړې غونډۍ سرته وختو، چې هلته د ارغوان ونې او ناجوګان ولاړ وو. شاوخوا ته روانې یخې رڼې اوبه بهېدلې، اوړی و خو باور وکړئ، چې په دغو اوبو کې چا لاس نشوای نیولی، ځکه چې ډېرې یخې وې. موږ د ګلونو او یخو اوبو په غاړه واړول، لومړی خو مو ښه ډېره عکاسي وکړه او بیا مو یو څه خواړه وخوړل، مونږ غوندې ډېر خلک راغلي وو او یو تر بله ځاربدل.

تر ډوډۍ خوړلو لږه شېبه وروسته اوازه ګډه شوه، چې اعلحضرت کارېز میر ته راځي.

خلک اخوا دبخوا نه ګړندي ګرځبدل، پوليسان راورسبدل، ځای پر ځای په ګرځبدو بندیز ولګبد. هلته وړاندې د ظاهر شاه د اوسبدلو ښکلې مانۍ ترستر ګو کبدله، د هغه په شخصي استوګن ځای کې ماشي هم نشو ګرځبدلې، خلکو وړاندې سړک ته کتل، ترڅو عمر دې ډبر شه باچا راشي. له مونږه وړاندې څو تنه ځوانان او ښځې ناستې وې، هغه یوه وویل:

ـ از ظاهر کل درینجا هم خلاص نمی شویم.

مورِ چې دا خبره واورېده، دواړو پرې ښه ډبر وخندل. بیا مې هوسۍ ته وویل:

دا خلک رښتیا وایي، اوږده موده تېره شوه، چې دا باچاهي کوي، په ملک کې یې هېڅ خدمت نه دی کړی. ژوند یې په تپه درولی دی، دنیا څومره وړاندې ولاړه، خو افغانستان ورځ په ورځ لاندې وځي. هوسۍ اوس خو خبره راغله، غورِ کېده چې څه درته وایم:

دا زه چې څه لیکم او که ما غوندې نور یې لیکي، دا ټولې ناخوالې او ددې وخت ناروا ګانې پکې په ببلابېلو ډولونو رانغښتل کېږي، مورِ دده د پاچاهۍ نه ژاړو. خدای ښابسته او له هرڅه نه ډک وطن راکړی دی، خو ددغسې پاچاهانو له لاسه شاړ پروت دی. زه لا په دې خبرو کې وم، چې منډې شوې، هر چا غوښتل چې باچا ووینې او د دوزخ اور پرې حرام شي. مورِ هم پخپل ځای ودرېدو، باچا د کارېز میر بن ته تشریف راوړو، تقریباً اویا ګامه تر لیرې ولاړو. هوسۍ وویل کښېنه کښېنه سهاره ما خو اعلحضرت ډبر لیدلی دی، څو ځلي د خپل پار سره ارګ ته ورسره ورغلې یم، لا وړه وم چې پلار مې له ځان سره بیولې وم. ما یې آن ټول خاندان لیدلی دی، هر یو یې ځانته د ورځې د مود په موټر کې ګرځي، څه بل شانه ژوند لري.

نو زه خو همدا وایم کنه! دوی دغسې ژوند لري ولې ملت پرېږده، چې په بې وزلۍ او غریبۍ کې شپې ورځې تېروي، نه خلکو ته کار شته او نه روزګار، نه سړکونه جوړوي او نه ښارونه، نه دوا درمل شته او نه درمل ځي. سواد خو هډو درک نه لري، په سلو کې اته نوي خلک ښځې او نر بې سواده دي، نو ته او خدای د سړي زړه درد ونه کړي؟

سهاره په دې خبرو پسې مه ګرځه.

هوسۍ د بې دردو خبرې مه کوه، ته خو هم په دې ښه پوهېږې، ستر ګې به نه پټوې.

نو څه کولی شو سهاره! ووایه نو ته ووایه کنه!

زه یوازې دا وایم، چې ددې خوار ملت ستونی راډک شوی دی، هر کله چې وي په دوی به ورانیږي. هغې راته خپل اوښکې کوږ کړو، پرې پوه شوم، چې له دې شیانو سره دلچسپي نه لري، ما هم خپلې خبرې بندې کړې او هغې ته مې وویل:

ښه ده نو راځه چې زه او ته اخوا ته چکر ووهو ، ځکه چې دا سیمه ما هېڅ نه ده لیدلې. له دغه ځایه ولاړو ، وړاندې د ګیلاسونو ونې تورې نښتې وې، خوا ته یې د زردالانو څو ونې هم ډکې ولاړې وې، توتان خو تک سره نښتي وو. د توتو ونو لاندې د کاربزه یخې پاکې رنې اوبه بهېدلې. د توت څانګه مې په لاس راوځنډله ، دلې توتان تړې لاندې په یخو اوبو کې راتوی شول. مورې دواړو پرې تالان جوړ کړو ، ښه د مزې توت مو وخوړل. په ګیلاسونو مو هم خوله خوږه کړه. له یوې بوډۍ ښځې نه مو شړومبې وغوښتې، هغې د نر لور ډک جام شړومبې راوړې، هوسې ونه څښلې خو ما په یوه ساه د شړومبو جام تش کړو. هغې راپورې ډبر وخندل، ولې ما خپل د کلي عادت کړی و. بیا وروسته د یوې ناجو ترڅنګه په یوه جولګه کښېناستو ، په داسې حال کې چې ما خپل سر د هغې په غېږ کې ایښی و ، څه خو د مینې جذبه وه او څه د توتو او شړومبو نشه وه، چې هوسې په غېږ کې یې په خواږه خوب ویده کړم. یو وخت مې په مخ هوسې غاښونه ښخ کړ، ما ویل ګنې د مخ غوښې یې رانه یووړې. سترګې مې چې وغړولې، شنه د خندا اوښتې وه. سپینو غاښونو یې برېښ کاوه، زر مې له کاکل نه راونیوه، وش وش یې پیل کړو ، ځانته مې راکږه کړه، خړپ له نریو سرو شونډو نه مې ورنه مچو واخسته، ویلې مه کوه څوک به مو ووینې.

ما وې والله که دې پرېږدم، زه چې دې چیچلم، خو دا خبره نه وه او اوس به... ! تر مازیګره مو د مینې ساعت تېرې وکړ، په زړه پورې ورځ مو تېره کړه.

د راتلو نه مخکې هوسې وویل: په دې کار نه کېږي په پلار مې جرګه وکړه، ترڅو به... راباندې تېرېږي.

ما وې هوسې زه خو دا کار نشم کولی، څنګه او څوک په څه ترتیب ستا په پلار جرګه کړم؟ دا خو څه کلی نه دی، دلته خو زه هېڅوک نه پېژنم، ته څه نظر لرې؟

هغې د ناز اوښکی کوږ کړ، وې ویل: لیکنې او مقالې خو نه دي، چې ویې لیکې. کله دې جرګې مرګې نه دي لیدلي، ته خو کلیوال هلک یې، څنګه نه پوهېږې؟

پوهېږمه خو څوک اخر ستا په پلار جرګه کړم؟

هغه لږه شېبه غلې وه، بیا یې وویل: د خپلې شعبې مدیر او رئیس درسره راوله ، وروسته مې پلار له ما نه په دې باب حتمي پوښتنه کوي، زه به ورته بیا خپل نظر ووایم. ته لومړی همدا کار وکړه.

زما زړه ته ولوېده ، سمدستي مې ورته وویل: هوسې کله به دا کار وکړو ؟

سبا یې کولی شې، هوښیاران وایي په ښو تلوار، په بدو تأمل. کولی شې سبا ماښام ته زمورې کور ته جرګه راولېږې.

بیخي مې خوښه ده، سر له سبا به دا کار که خدای کول وکړم، خو یوه خبره ده چې که ستا پلار به سبا ته په کور وي او که څنګه؟

د ورځې له خوا دې ستاسې رئیس ورته ټیلفون وکړي، ورته ودې وایي چې موږ مانښام ستا لیدو ته درځو. هغه به کور کې وي او تاسې به راشئ.

هوسې قسم دی، چې په هرڅه کې ماهره یې، د ماهر توب څه خبره ده، دا زموږ کلتور دی په همدې باب موږه دواړه لږه شېبه غلي او چوپ پاتې شو.

یوه شېبه غلی وم بیا مې له خپل زړه سره صلاح وکړه، په کور او کلي کې مې له خپل مور نه هم پوښتنه وکړه، مور مې هم راته مشوره راکړه. له ډېرې خوښۍ نه مې ناڅاپه له خولې ووتل: زما او ستا به ګڼې واده وشي؟ هوسې په کړت کړت په خندا شوه، ویلې د کونډې زویه څه چل دربانديې وشو؟ د لبونو پېښې دې پیل کړې که څنګه؟

هوسې دا خو پکې شته دی، پوهېږم چې د مینې د ازمېښت نه به موږه دواړه بریالي راوځو. هغه دا ځل په دې ښه خوشاله شوه، ویل یې:

هو خامخا به موږه دا لوبه ګټو.

ښه نو زه به له خیره په دا بله اونۍ کې په دې باب د خپل رئیس سره خبرې وکړم. که چېرې راسره موافقه یې وکړه، د درتلو او مرکې وخت او نېټه به بیا وټاکو. دواړه به په همغه ورځ پرې غږېږو. دواړه همدا خبره سره غوټه کړه، هغې وویل:

راځه چې په همدې خبره له دې ځایه ووځو او راساً د ګلبهار د فابریکې ترڅنګه د پنجشیر سینډ غاړې ته ځانونه ورسوو. ساعت ته مو وکتل د ورځې یوه بجه وه، د اوړي توده ورځ وه، په موټر کې کښېناستو او د پروان ولایت په لوري مو کش ورکړ، هوسې هم خپله موټروانې رابنودله، آن په اتیا کې یې موټر چلاوه. له مټکه تر پروانه په سیمه کې د سړک پر دواړو خواوو کې د انګورو او نورو مېوو شنه او غوړېدلي باغونه تر سترګو کېدل. د سړک په غاړه ځای ځای ځینو خلکو او ماشومانو سره توتان او بادرنګ د خرڅولو لپاره ایښي وو، یو نیم ګاډی به ورته ودربده او سورلۍ به ترې دغه موسمي مېوې رانیولې. زه د دغې سمسورې سیمې په تماشه وم، چې هوسې غر شی موټر ودرواوه. ویل یې دا د پروان د ولایت بازار دی. له موټره ښکته شو او په بازار کې مو په دوکانونو کې ښکته پورته چکر ووواهه. یو څه خوراکي شیان مو هم راونیول او د نساجي ګلبهار خوا ته وخوځېدو. له مټکه ورتېر شو، په ښي لاس د غره په اړخ کې دا سړک نساجي ګلبهار ته تللی و. په څو دقیقو کې تر ګلبهاره ورسېدو. تر فابریکې ورتېر شو، وړاندې مو سترګې د پنجشیر په سین ولګېدې. ورنږدې شو او د دریاب په غاړه مو ګاډی ودراوه. بې واره مو غوښتل، چې د سینډ غاړې ته نږدې

ځانونه ور ورسوو ، خوراکي شیان مو له ځانه سره واخیستل او په توندو ګامونو سره هلته وړاندې د سیند د مستو څپو په غاړه په لویو او هوارو تیږو باندې ورته کښېناستو. سیند سم په مستۍ او شور سره مخ ښکته روان و. وړاندې په یوه چړ کې یوه جالګر جال ارتاوه او ماهي یې رانیول، باور وکړئ، هر جال کې به یې راکښاوه. سپین غټ غټ ماهیان به یې راوا ېستل. مونږ یو بل سره خبرې لا نه وې پیل کړې، یوازې د جالګر جال ته مو ورکتل. خواري په مو وکړه، خو ماهیان به مو سم شمار نه کړای شول، ځکه چې هر ماهي به پخپل قوت سره په جال کې ټوپونه وهل. یو نیم ماهي به ځان په سخته خواري سره له جال نه ازاد کړ او سیند ته به یې ځان ورغوپه کړو. د سیند شور او د ماهیانو د نیولو تماشې تر ډېره پورې مونږ دواړه هک پک کړي وو ، ما وې هوسۍ نن دې ډېر ښه ځای ته راوستلم.

هغه په خندا شوه ، وې ویل: هو زړه دې دی چې څه پکې ولیکې.

هو ولې نه، لیکم خو به وروسته، خو ته دا ښکلا وګوره، دا غرونه، دا سیند ، دا جالګر او دا ماهیان.

تاته څنګه ښکاري؟

ماته ډېر ښکلی ښکاري، خدای دغسې جنتي وطن راکړی دی، خو.... !

خو دې پکې څنګه وویل؟

سهاره ته پرې له مانه لا ښه پوهېږې.

آها ، هو ، هو ستا په مطلب ورسېدم، کاشکې چې....؟

دا هرڅه چې سمېږي، په مونږ به خاورې اوښتې وي.

هغې وې راځه راځه دا خبرې اوس پریږده ، لومړی به دا مېوه وخورو او بیا به تر هغو ونو پورې د سیند په غاړه ورو ورو ولاړ شو. کولای شو تر مازیګره پورې د سیند په غاړه چکر ووهو. زردالو مو د پنجشیر په اوبو کې یخ کړل او بیا مو په مزه مزه وخوړل. په لپو لپو اوبه مو وڅښلې، بیا مو د سیند څپو ته ورنزدې په زړه پورې ځایونو کې عکاسي هم وکړه.

د یوې ونې لاندې یخ سیوري ته د سیند په غاړه په داسې حال کې کښېناستو ، چې د چا خبره د اوبو داړې په موږه دواړه لګېدلې. د سنځلې نه داسې خوشبویي رالوېدله، چې سړی یې خمار خمار کاوه. د تېږو لوړ دیوالـه نه د ګلابو د ګلو ډکې څانګې راځوړندې شوې وې، لږ څو ګامه اخوا ته د یوه چنار په ونه کې ککو په ککو ککو نارو لګیا و. ناڅاپه به یوه ماهي د سیند نه رابهر پورته ټوپ کړل او ببرته په سین کې غوپه شو. مونږ دواړو څه دروغ به درته وایم، یو د بل په غېږ کې د مینې خوب وړي وو. سترګې مې وغړولې، چې د هوسۍ د وربل ویښتان مې په سترګو کې راپرېوتل، هغه په نازک خوب ویده وه، په تندي او شونډو یې د

خولو څاڅکي ښکارېدل، راپورته شوم، هغه هم رابیدارہ شوه، د مازیګر لمر په غړغړه و، ما وې هله هوسې ویښه شه، چې ناوخته نه شي.

پریږده سهاره لږه شېبه خو به دې پرېښې وای، د خوارې خوبه دې راویښه کړم. د خپل وربل ویښتان یې په یوه لاس پورته واړول، سترګې یې سرې راواړولې، په یوه خاص ناز یې وویل: لکه چې ستا په سترګو کې خوب نشته دی؟

هوسې. د مینې په خوب ګنې څوک مړېږي؟ که مې پرېښې وای، په خدای چې شپه به راباندې همدلته راغلې وای.

څه پروا یې کوله، څه خطره خو نشته دی؟

هو خطره نشته دی، دا غر او دا بیدیا، کوم لېوه چې رانه خوړلې وای، په تش لاس یو څه به مې کول؟

زما پام پاس غره ته و، چې هغه راباندې نابېره د سیند اوبه راوشیندلې، دومره یخې وې، چې سلګۍ مې وکړې، ما هم لاس ښکته کړو هغې ته مې څو دارې وکړې، لارې لارې یې په مخ اوبه راتوی شوې، درېشیانې خو د دواړو لمدې قیشتې شوې، یو پر بل مو ښه ډېر وخندل، هغې خپل مخ وچاوه، چې ناڅاپه مې په غېږ کې اوچته کړه، اوبو کې دې غوپه کوم، ځان رانه نشې خلاصولی. هغې لاس پښې وهلې. د سیند په غاړه اوبو کې مې ودروله، بوټان یې لامده شول، له لاسه مې ونیوه، هغې اوچت غېږې ته راودانګل، ما هم ښه کلکه په غېږ کې ټینګه ونیوله. په خندا خندا کې یې راته په غوږ خوله ولګوله، په غاښونو یې پوره زور راباندې وکړو، ځان مې تري په یوه چل کې خلاص کړو او غوښت یې چې وړاندې رانه د ګلونو په بوټو کې پټه شي. هغه په منډه کې وه، وروسته مې راونیوه او په زنه مې ورته خوله ښه ښخه کړه او چیغې یې پیل کړې. کتل مې چې وړاندې دوه تنه لاروي په لاره ګرځندي راروان وو، موږ یو بل سره پرېښودل، ما وې هوسې. اوس به ولاړ شو، ناوخته کېږي.

هغې ویلې ښه ده، هن لاس راکړه، چې له دې تېږو نه درپورته شم. لاس مې وراوږد کړو، په یو ټک مې راپورته کړه. مننه یې راغنې وکړه، پورته د سړک په لور روان شو. لاره نېغه وه، هوسې. ستړې شوه، پوهېدم پرې چې سینه یې ځي راځي. ما وې: څنګه سا وتیګاه یې؟ که ستړې یې چې په شا دې کړم.

ملنډې راباندې مه وهه، کله هم په داسې کړپو کې نه یم تللې، ولې ډېر خوند راکوي.

په کرار کرار خبرو خبرو کې تر موټره ورسېدو، لمر پرېوت. موږ هم په موټر کې کښېناستو. لږه دمه مو وکړه. هوسې. راته کړه:

سر له سبا نه به درته ډېر یوري درزده کوم، یوازې به دا زه درته موټروانی کوم؟

دا خو به ډېره ښه وي، چې موټر راته رازده کړې، بیا نو زه پوه شه او ستا موټروانی.

سبا ته به پس له رخصتی. په خیر سره چمن ببرک پلو ته ستا د موټروانی. د تمرین لپاره ولاړ شو، خو ربښتیا چې سبا ته دې د رئیس او نورو ملګرو سره د مرکې ووایې. زه به درته په یوه بجه ټلیفون درو کړم.

ما وې سمه ده، سر له سبا نه به دا کار کوم.

موټر ته یې پښه ټینګه کړه او په لږ وخت کې د ګلبهار نساجی نه تېر شو او پل متک ته ورسېدو، د مابنام خړه لا نه وه لګېدلې، چې په پروان واوښتو، میر بچه کوټ ته چې ورسېدو لږ لږ تورتم ولګېد. لږه شېبه وروسته له دښتې چمتلې نه واوښتو او په کوتل باندې سرای شمالي ته ورښکته شو. په هغې وخت کې خیرخانه مېننه کې یوازې څو کورونه جوړ شوي وو، نوره ټوله خیرخانه شاړه پرته وه. د غره په ښکته کې همدا یو سړک تر ښاره تللی و، ماخستن کېده، چې ښار ته ورسېدو. په خبرو خبرو کې زمونږ تر کوره ورسېدو، هوسی موټر ودراوه. له موټره هغه هم راښکته شوه، وې ویل:

ځه ورځه، نور د خدای په امان.

ما وې راځه نن خو زړه رالوی که راسره پاتې شه.

موسکی شوه، هو درسره پاتې شم، چې.....

ما وې: زه خو درمعلوم یم.

ولې نه ښه راته معلوم یې، خو په کور کې مې څه نه دي ویلي، ته په درخواست عجله او تندي وکړه، بیا زما پاتې کېدل درسره اسانه دي.

لاس یې راواوږد کړ، ما هم لاس ورکړوو خدای په امانې مو سره وکړه او هغه لاړه. زه زړه نازړه کور ته پورته شوم. د شپې تر ډېره مې سوچ ووا هه، اخر له ځان سره مې پربکړه وکړه، چې سبا ته په خپل رئیس او عمومي مدیر ته دا خبره کوم، چې مرکې ته راسره ولاړ شي.

سهار چې کار ته ولاړم، تر لسو بجو پورې مې د خپلې شعبې (څانګې) ضروري کارونه ترسره کړل، خو په زړه کې مې د دې خبرې اړخونه تلل راتلل، بې کسي هم بد شی ده، د کلي سړی وم په ښار کې مې څوک نه و، چې مخکې له مخکې یې د مرکې زمینه راته برابره کړې وای، خو د ورځې لس بجې شوې، زړه مې رالوی کړ، د رئیس خبر مې له سکتره واخیست، چې ځانته دې په چایو مصروف دی. اجازت مې واخیست او ورننوتلم. ورسره کښېناستم، دا خبره مې ورسره یاده کړه، لومړی یې وخندل او بیا یې راته کړه:

سهار صاحب نو دا خبره ده، چې په دې ورځو کې دې په نشراتو کې کم وینم؟

ما وې نه نه رئیس صاحب! ښښنه غواړم دومره سپین سترګی نه یم، خو څه وکړم نور څوک مې نشته دی، د خپلې مجبورۍ له املې مې یوازې تاسې ته سترګې غړېږي. تاسې زما هر څه

یاست.

په دې خبره رئیس خوښ شو، وې ویل: ډېره ښه ده، دغه خلک لږ و ډېر پېژنم، پښتانه دي مګر له دربار سره تل پاتې شوي دي، زمونږ به واوري او که نه؟

له خپلې چای پیالې نه یې ګوټ وکړو بیا یې وویل:

نور درسره څوک بیایې؟

ما ویل: تاسې او زمونږ د شعبې مدیر صاحب. ستاسې په نظر څنګه؟

هغې ویل: بیخي سمه ده، هغه هم د تجربې خاوند دی، سپین ږیری دی، په دې شیانو ښه پوهېږي. کله دې نیت دی چې ورشو؟

ما ویل: مازیګر ته به ورشو، پنځه بجې به د هغوی کور ته ولاړ شو.

هغې ویل: خبر دې ورکړی دی، په کور کې دی که څنګه؟

هو نن هغه په کور کې دی، له کاره چې رخصت شو، د هغوی کور ته به راساً ولاړ شو.

ویل یې: سمه ده زه دې په مخ کې یم، په دواړو سترګو ولې نه، خو ته هغوی ته لومړی خبر ورکړه، هسې نه چې جاله مو په کار وخېژي.

ما ویل: ښه رئیس صاحب، زه به ورته خبر ورکړم.

رئیس ویل: ښه ده، په پنځه بجو به ولاړ شو.

زه تري راووتلم، خپل د کار میز ته چې کښېناستم، شرنګ ټیلفون راغی، غوږی مې چې پورته کړه هوسی وه، ویل یې: سهار صاحب ورځ دې ښه، څه دې وکړل؟

ما ویل: نن په پنځه بجو درځو.

ښه نو داسې وکړه، چې زمونږ کور ته ټیلفون وکړه، مور ته مې ووایه. زه به شل دقیقې وروسته کور ته ورسګیږم، ته هم شل دقیقې وروسته زنګ ووهه.

ما وې ښه ده، د ټیلفون غوږی مې چې کښېنوده، حېران شوم ما وې خدایه اوس یې مور ته څنګه یاده کړم؟ ساعت ته مې کتل نیم ساعت وروسته مې ورته زنګ ووا هه، برابر هوسی د ټېلفون غوږی پورته کړه، ما وې زه یم. هغې ځان په ټیلفون کې نابلده وینو، ویلې بخښنه غواړم تاسې څوک یاست؟ مور مې هو شته دی. دا زمونږ خبرې ګمورې یې اوربدلې، یانې مور یې د لور خبرې اوریدلې.

موري ای موري! چا ټیلفون کړی خبرې درسره کوي. مور یې د ټیلفون غوږی واخیسته، ویل یې: بلې، بلې څوک یې؟

السلام علیکم زه یم سهار لیکوال! مور جانې نن په پنځه بجو زمونږ د مطبعې رئیس او زه تاسې کره درځو، خان کاکا ته ووایه، چې په کور کې اوسي، له هغه سره یې څه کار دی.

ویل یې: ښه ده وروره ! زه به یې ورته ووایم.

ښه شوه مننه تر لیدو پورې د خدای په امان، خدای په امان.

زړه مې درزا پیل کړه، ما وې دا به څنګه شي؟ کار به مې وشي او که نه؟ یو ساعت په سوچ کې ډوب لاړم، ما وې بې کسي دې ورکه شي که مشرورور مې وای، پلار مې ژوندی وای ماته به ددې کارونو څه ضرورت و.

هو رښتیا نه پوهېږم، چې زه ورسره ولاړ شم او که نه؟ زمونږ په کلي کې خو هلک د کوژدن والا نه ځي، چې دلته به څه ډول رواج وي. داسې به وکړم، چې د رئیس سره به ولاړ شم، ځان به وروپژنم، د مرکې او خبرو اترو په وخت کې به تر ې زه راووځم، دوی به سره خبرې وکړي.

رخصتي شوه، مامورین رخصت شول، څو دقیقې وروسته رئیس صاحب او زمونږ لوی مدیر درې واړه د ریس په ګاډي کې د هغوی کور ته روان شو. په لار کې راته رئیس او لوی مدیر ویل:

سهار صاحب ! خدای دې وکړي، چې دا خلک زمونږ مرکه ومنې او ستا کار په خیر سره وشي.

ما ورته خالي خندل او دومره مې ورته وویل:

رئیس صاحب ستاسې برکت او لحاظ ډېر دی، هیله ده چې خالي لاس به نه راځو.

د هوسۍ دوی کور ته ورسېدو ، د دروازې زنګ مو ووا هه، یو هلک دروازه خلاصه کړه، ما ترې دستي وپوښتل:

وروره ! خان کاکا په کور دې دی؟

هغه وویل: هو راځئ.

رئیس صاحب خپل ډرېور ته وویل:

هلکه همدلته اوسه، مونږ ننوتلو.

دننه د کور په حویلۍ کې باغچه وه، چې ډول ډول ګلونه پکې و ، د حویلۍ منځ کې په یوه نرۍ د سمټو په پخه لاره مخامخ یوې ښکلې ودانۍ ته ورروان وو.

خان کاکا له دروازې نه راووت او زمونږ مخې ته راروان شو ، له ورایه په خندا شو ، ویل یې: راځئ صاحب. مونږ نزدې ورغلو ، هغه لومړی له رئیس سره د غېږې روغبړ وکړو او بیا یې له مونږ سره. د کور لوی سالون ته یې لارښوونه وکړه، هغه مخکې او مونږ ورپسې سالون ته ننوتلو او په کوچنو کې کښېناستلو. ما لومړی اجازت وغوښت او بیا مې رئیس ورمعرفي کړو او ورپسې مې لوی مدیر او بیا مې ځان وروپېژاند. هغه راته ښکته پورته وکتل، وار دوا ره یې وویل: ته کوم سهار هغه چې راډیوي داستانونه لیکي؟

په دې وخت کې رئیس له مانه مخکې شو ، ویل یې:

همغه دی، دا ډېر لایقه او د ملک پیاوړی لیکوال دی، د نبه سړیتوب هم پرې تمامه ده.

لوی مدیر زما په هکله داسې وویل:

خان کاکا ! دده په شان لیکوالان ډېر کم لرو. دی د ننګرهار د سیمې دی، د یوې ډېرې ښې کورنۍ په غېږ کې رالوی شوی دی، د کابل پوهنتون د ژورنالېزم څانګې نه فارغ شوی دی، زمونږ تکړه همکار دی.

په دې وخت کې خان کاکا وویل:

تاسې باور په خدای وکړئ، چې مونږ د جمعې شپې ته ورځې شمارو ، وایو چې کله به د جمعې شپه راځي، چې دده راډیویي داستان واورو.

رئیس وویل: زه فکر کوم د ټول افغانستان خلک دده راډیویي داستانونه په شوق او غور سره اوري. خان کاکا ! خدای دې لا بری ورکړي، زمونږ د سر تاج دی، افرین دې په دې وي.

یوه هلک چای راوړو ، ورپسې یې کلچې او ډول ډول میوې راوړې، یوه پیاله چای مو ، چې وڅښل، ما رئیس ته وروکتل، ورته مې وویل:

رئیس صاحب زه به ستاسې ډرېور سره په هغه بل کار پسې ولاړ شم، په اوه بجې به دلته راوګرځم.

هغه پوه شو او راته وې ویل:

سمه ده، بیرته به همدلته راشې.

زه تړې راروان شوم، د هوسۍ پلار راته وویل:

بچی بیرته خو راځې.

ما ویل هو خان کاکا ، یو کار پسې ګ ځم، بیرته راځم. له سالون نه چې راووتلم، هوسۍ د سالون څنګ ته د ګلونو په منځ کې په یوه څوکۍ ناسته وه، کتاب یې لوست، ما چې وروکتل موسکۍ شوه او په دې وپوهېده، چې د مرکې د خبرو په وخت کې دی ووت.

مونږ دواړه سره په شو ، خو زه ډېر زر بهر ووتلم، د رئیس ډرېور په موټر کې ناست و ، ما وې راځه اندیوالې یو چکر چېرې ځو. په موټر کې ان تر نوي بجې ولاړو ، چرت اخیستی وم، ما ویل چې دا به څه کېږي؟ مخې ته یو سکاندال ټیلفون راغی، ما وې چې یو ځل هوسۍ سره وغېږم، چې څه نظر لري.

ټلیفون ته ورغلم، زنګ مې چې ورته ووا هه، پخپله هوسۍ وه، ما ویل: همدا اوس ستا د پلار سره د مرکې خبرې روانې دي او زه تړې راووتلم، ځکه چې ته خو پوهېږې، د پښتنو په کولتور کې هلک په جرګه او درخواستۍ کې نه کښېنې.

هغې وويل:

هو همدغسې ده، ته خو ببرته راځې؟

هو راځمه.

زه به د سالون ترڅنګه په کړکۍ کې غوږ ورته ونيسم، ښه شوه په مخه دې ښه.

له ډرايور سره مې په موټر کې چکر وواهه، په دې وخت کې مې يو سګرټ ګل کاوه او بل به مې لګاوه، تقريباً يو نيم ساعت موږه ځنډ وکاوه او بيا دوباره ولاړو. د هوسۍ د کور مخې ته مو ګاډی ودراوه، ما د دروازې زنګ وواهه، همغه هلکی بيا راغی، دروازه يې راخلاصه کړه، ويلې راځه مهرباني وکړه. زه په چرت کې ورننوتلم. کتل مې چې هوسۍ هلته وړاندې د خپلې کوټې په کلکين کې سر راوښتلی دی، لاس يې راته وخوځاوه او خولې ته يې لاس ونيو، پوه شوم، چې هغه په خندا شوه. ما زړه کې وې لکه چې کار دې شوی دی، د سالون په دروازه ورننوتلم، سلام مې واچاوه، رئيس راته وويل:

سهار صاحب راغلې؟

ما وې هو راغلم.

هغه خان کاکا ته مخ واړاوه ورته وې ويل:

خان کاکا اوس به درنه رخصت شو، بيا به که ژوند باقي به سره خبر شو. هغه ويل: سمه ده، خو دستي يې وويل:

رئيس صاحب شپې ته راسره پاتې شئ، ډېر به خوشاله شم.

رئيس وويل:

مننه خان کاکا خدای دې تل ژوندی لره، زموږ دې قدر وکړو، خدای دې روغ او ښاد لره، اوس نو اجازت راکړه.

له خان کاکا نه مو رخصت راواخيست او تر يې نه راووتلو. کله چې په موټر کې سره کښېناستوو لومړی راته رئيس داسې وويل:

سهار صاحب! مونږ ورسره ستاسې د خپلوی په باب خبرې وکړې، هغې زموږ ټولو خبرو ته غوږ نيولی و، کله چې زموږ خبرې پای ته ورسېدې، هغه لږه شېبه غلی و، بيا يې وويل:

تاسې زما سر سترګې ياست، دا خو زموږ او ستاسو رواج دی، د خور او لور پوښتنه کېږي، خو دومره درته ويلی شم چې زما د لور په باب راته دوه درې کسانو ويلي دي، ما لا تراوسه له خپلې ښځې سره او لور سره په دې باب څه نه دي ويلي، لومړی خو به زه له هغوی سره د خپل کاله مشوره وکړم او په خاصه توګه د لور سره به ګړېږم، چې هغه څه غواړي، هغسې به کېږي، ځکه چې زه همدا ايکې يوه لور لرم، هغه هم پوهنتون کې ده، زه پخوانی

سړی یم سپین ږیری یم، خو هغه ډبر پخوانی فکر راسره نشته دی، څنګه چې زما لور غواړي، همغسې به وکړو. تاسې به بیا خبر شئ، اوس درته هیڅ نشم ویلی، تاسې رانه خپه نشئ.

مونږ چې یې نظر واورېد، بد نه و، اوس نو په تا پورې اړه لري.

لوی مدیر راته کړه: سهاره ږښتیا ووایه دا خلک او ستا د خپلوی ږېشته به څنګه شي.؟ که راته روښانه یې کړې!

ما هغوی ته د هوسې ټولې کیسه وکړه او دا مې هم ورته وویل: زما په خیال کې د ښځې او واده کول خیال هډو په سر کې نه و.

هغوی دواړه په کړت کړت وخندل، رئیس وویل: ښه نو چې دا خبره ده، لوبه تا وړې ده. مونږ ټولو په ګډه سره وخندل. هغوی دواړو راته وویل: لږه موده وروسته ورپسې څوک ورولېږه، هرومرو به دستمال درکړي. زه یې تر کوره ورسولم، له هغوی نه مې مننه وکړه او خپل کور ته ولاړل. مانښام نزدې و، کور ته ننوتلم، لومړی مې د ډوډۍ غم ځانته وخوړ او بیا مې تر نیمې شپې همدا چرتونه وهل، هوسې رانه نور د دنیا کارونه شاته کړي و، سبا یې چې کار ته لاړم، هیڅ ډډه مې کار ته نه لګېده، اخوا دبخوا لر بر کېدم، په دې تمه وم، چې هوسې به راته ټیلفون کې څه پیغام لري. یوه بجه شوه، نور مامورین د غرمې ډوډۍ ته تللي وو، چې زنګ راغی، زه خپله شعبه کې ناست وم، زر مې غوږې پورته کړه، چې د هوسې غږ راغی، بې له کومې بلې خبرې یې وویل:

سهار صاحب لکه چې کار دې ونشو.

ما وې: مړې زړه به مې ودرېږي، دا خبره مه کوهْ، ببګاه راهیسې مې والله که خوب کړی وي، په سودا او چرتونو مې رنګ زېړ زعفران شو.

ویل یې: اخ دا څه وایې؟ سهاره ته خو پوه سړی یې لکه چې زه دې تراوسه سمه نه یم پېژندلې، ته خو په دې هم پوهېږې، چې پښتنې انجونې د پردو هلکانو سره ګرځېدی نه شي، څو سره یې به یې چې ښکاره دي مینه وکړي. په لومړۍ ورځ مې درته څه ویلي و؟ هېر کړې دي دي؟

نه نه هېر مې نه دي، خو....

خو یې لا څه وي؟ د مینې تار مو غښتلی دی، مه وارخطا کېږه، خو دا زمونږ د ټولنې دستور دی ستا غونږ دی؟

هو هو ولې نه، غونږ مې دی.

ببګاه تر نیمې شپې پورې مې مور او پلار په همدې خبره سره لګیا وو، زه له کتابخانې نه

ناوخته راغلم، د مانبام له ډوډۍ نه وروسته پخپله کوټه کې په کتاب ویلو مصروفه وم، چې مور مې راغله، ویلې هوسۍ لوړې ته راشه پلار دې غواړي. زه د واره په وه شوم، ما وې نه مورجانې درځمه. لږه شېبه مې ځنډ وکړو، له ځان سره مې نه سنجش وکړو، بیا ورغلم. هغوی دواړه په سالون کې ناست وو، لومړی مې سلام واچاوه، پلار مې راته وویل:

لورکۍ راځه دلته زما ترڅنګه کېنه.

ما وې: نه پلاره.

پلار مې راته لومړی ډېرې خبرې وکړې، زما د راتلونکي ژوند په باب یې ډېرې خبرې وکړې. بیا یې راته وویل:

لورې ډېر خلک رانه ستا په باب پوښتنه کوي. دا یې هم وویل چې پلانکی فرقه مشر دې زوی ته غواړي، زما وراره، تحصیل یافته دی نه ځواني خدای ورکړې ده، یو بل سردار یې راته وښود، چې موټرې او مانۍ لري او په پای کې بې ستا د مرکې هم راته وویل، خو دا یې هم زیاته کړه، چې سهار لیکوال دی، مګر غریب سړی دی، کورنۍ یې معلومه نه ده، چې څوک دي؟

ما ورته په ادب وویل: پلاره زه پخپل سرنوشت فکر کولی شم، شرم او حیا راځي، چې دا خبرې کوم، خو آخر راباندګ کېږي. زما کوټۍ او موټرې نه دي په کار، یوازې به هغه څوک راسره راتلونکی ژوند شرکوي، چې زما راتلونکی ژوند ورسره نه تېر شي او هغه به همدغه لیکوال وي، چې مې درته د لالا په واده کې پېژندلی و.

پلار او مور مې دواړو وویل: هو همغه لیکوال، چې پرون یې مرکه رالېږلې وه.

په لومړي سر کې دواړه چندان رضا نه وو، خو تر نیمې شپې یې وغړنجوله په پای کې یې وویل:

لورې ستا رضا به وکړو، خو اینده دې نشو تضمینولی. ما وې: خپله رایه او نظر مې درته وړاندې کړو، نوره ستاسې خوښه.

زه تر پخپلې کوټې ته ولاړم، هغوی دواړه نتیجې ته رسېدلي وو. سهار چې پوهنتون ته تلمه، مور مې راته وویل:

لورې ستا خبره مو ومنله. له خوشالۍ نه پوه نه شوم، چې پوهنتون ته څنګه ورسېدم، له ډېرې خوشالۍ نه مې د موټر دروازه برسېره پرېښې وه. سهاره مبارک دې شه.

ما وې اخ دا څه وایې؟

څه وایم همدغه وایم، نورې خبرې به پس له رخصتۍ کوو، زه به په څلور نیمو بجو درشم.

ما وې سمه ده، د خدای په امان، د ټیلفون غوږۍ یې کېښوده.

زړه مې له خوښۍ نه ټوپونه وهل، حیران وم، چې په چا زېرى وکړم، بوډۍ مور خو مې په خپل کلي کې وه، په منډه منډه د مطبعې په ډېر وخانګو کې خوشې وګرځېدم، راوګرځېدم، څوک به چې مخې ته راتلل، همدا به یې ویل: سهار صاحب نن هسې تازه ښکارې. په دغه ورځ مې له ډېرې خوشالۍ نه آن تر پښځه بجو پورې ډوډۍ ونه خوړه، څلور نیمو بجو ته انتظار وم، چې هوسۍ راشي او ټولې خبرې راته وکړي. د رخصتۍ په وخت کې له ټولو ماموریتو نه مخکې له شعبې نه ووتلم، د مطبعې مخامخ سړک باندې روان شوم، چې د هوسۍ د راتلو لاره وه. په سړک تر ډېره لاړم، وړاندې د هغې موټر راروان و، زما خوا ته چې راورسېده غږ شي موټر یې رانه تېر کړو، زه حیران شوم، چې دا ولې؟ کتل مې چې هغه دوباره شاته راغله، خوا ته یې راته بریک ونیو، دروازه یې خلاصه کړه، شنه د خندا پاتې وه، ما وې څنګه رانه تېره شوې؟

باور وکړه، چې ستا په سوچ کې وم، خدای دربانديې ړنده کړم.

ما وې: کوه کوه دا نزاکتونه کوه، څه دې کمی دی، د سهار هم خدای شته دی.

ویل یې: راوړاندې شه د ظالم زویه ګیلې پرېږده، مخ یې راته کلک وسکونډو، وش وش مې وکړو دواړه موټر ته وختو.

ویل یې: راوړاندې شه اوس نو ټوله ټوله ستا یمه، خرپ شو مورږ دواړو سره موچي کړل. له ډاره مو شاوخوا ته وکتل، ما وې: هوسۍ چېرې ځو؟

هغې ویل نن به یو ځانته ځای ته ځو، ترڅو ښه په زړه پورې د زړه خواله وکړو. ما وې پغمان ته به لاړ شو، موټر مو د پغمان په لور خوشې کړ. په میرویس میدان کې مې هوسۍ ته وویل: دلته بریک شه یو څه خوراکي شیان به رااخلو، ماله ډېرې خوشالۍ نه د غرمې ډوډۍ نه ده خوړلې.

ویل یې: د کونډې زویه څه شی درته واخلم، ته په موټر کې کېنه، زه به درته کباب راواخلم.

ما وې: نه ته کېنه زه به ګرځندی لاړ شم. مورږ دواړه په موټر کې د کباب پخلنځي ځای ته ولاړو، کباب او تازه مېوه مو راونیوه او موټر مو پغمان ته خوشې کړو. په لږ وخت کې د پغمان په دو سرکې وروا وښتو او نېغ د تپې بڼ ته روان شو. شېبه پس د تپې بڼ ته ورسېدو، همغه ځای ته لاړو، چې پخوا یو ځل ورغلي وو. لومړی مو څه خواړه وخوړل او بیا د ګلونو ګڼ ټل ته ورغلو. په بڼ کې نور خلک ښځې او نر ګرځېدل، خو د جمعې د ورځې په شان پکې دومره ډېر څوک نه وو. مونږ هغه ځای ته لاړو، چې بیخي ځانته و، هېڅوک هلته نه و، یوازې د بڼ مرغیو شور رااخیستی و. مونږ دواړه د ریدي ګلونو په منځ کې کښېناستو، شاوخوا

مـو د ناجوګـانو او ګلابـو بـوټي ولاړ وو ، مـورې چـا نـه ليـدلو ، خـو مـورې لـه دغـه ځايـه هـر څـوک ليدلی شول.

معمـولاً مـو لـومړی يـو د بـل عکاسـي وکـړه او بيـا دواړه نـزدې ځنـګ پـه ځنـګ سـره کښناسـتو. هوسـی راتـه د تبـرې شـپې د مـور او پـلار ټـولې خبـرې يـو ځـل بيـا وکـړې، خـو د خبـرو پـه پـای کـې يې وويل:

اوس درتـه يـوه مـشوره درکـوم او هغـه دا ده ، چـې پـه همـدې ورځـو کـې بـه خپـل کلـي تـه لاړ شـې، کاکـا دې او نـور دوه درې کـسان نـزدې خپلـوان دې او دوه درې تـور سـرې درسـره راولـه، چې د مور او پلار سره مې خبرې وکړي او د خپلوی دستمال درکړي. ته پکې څه وايې؟

مـا وې: هوسـی تـه ماتـه داسـې پخـې مـشورې راکـوې لکـه چـې دا ټـول کارونـه تـا کـړي وي، د يـوه مـشرورور او مـور او پـلار غونـدې مـشورې راکـوې. لـه مـا نـه دې پـه دې مـسايلو زيـات سرخلاص دی.

هغـه موسـکی شـوه، وې ويـل: سـهاره دا زمـورې ټولنـه ده ، د خپلـې ټـولنې روايتونـه، رواجونـه او کولتـور پېژنـو. مينـه بـه کـوو ، خـو لـه خپـل کولتـور سـره سـمه، اګـر چـې دلتـه ګرانـه ده ، پـه پښتنو کې برالا مينه کول جرم دي او يو خو ته يې چې...

هوسـی پـوهېږم، چـې راتلـونکی ژونـد بـه دې راسـره ډېـر ښـه تېـر شـي، مـا او تـا دواړه د خپلـې ټـولنې پـه غېـږ کـې رالـوی شـوي يـو ، هـر دسـتور يـې زمـورې پـه لېمـو ، نـو کـه سـتا خوښـه وي د پنجشنبې پـه ورځ بـه يـانې سبا نـه بـل سبا تـه زه کلـي تـه لاړ شـم، چـې د کـور د جوړېـدو پـه حال ځـان پوه کړم او هم مې خپلې مور او کاکا سره ددې خبرې په باب تصميم ونيسم.

هغې وويل: ډېره ښه ده ، سبا به درته يو څه پيسې هم له ځانه سره راوړم.

ما وې: هوسی يوه پوښتنه درنه کولی شم؟.

هغې ويل: ولې نه سهاره ، مهرباني وکړه.

ما وې: دا پيسې چې ته ماته راکوې د کور نه يې راوړې او که خپلې ځانګړې پيسې لرې؟

هغې ويـل: لـه پخـوا نـه چـې پـلار او مـور مـې پيـسې راکـړي دي، ټـولې مـې پـه بانـک کـې ذخيـره کـړي دي، مـور او پـلار نـه يـې نـه غـواړم او کـه تـرې وې غـواړم، هغـوی هـم راکـوي. پـه بانـک کـې لا پـوره پيـسې لـرم، زړه مـه ښـکته پورتـه کـوه ، د زړه ارمـان بـه دې د ژونـد پـه ټولـو چـارو کـې پـوره کړم، څه ښه وايي:

چې وارخطا نشې لالیه
په وارخطا مورچل دې زه ولاړه یمه

د سترګو توره سهاره ! یوازې تا غواړم، پیسې او دنیا مې نه ده په کار، پربږده، چې دواړه راتلونکی ژوند په مینه تېر کړو. اوس دا خبرې پربږده. د پغمان تپې په بڼ کې د دا شنه اسمان د لاندې د ګلونو په منځ کې د دې شېبو نه خوند واخله، نورې چارې پخپل وخت.

ما وې: هره خبره دې راته د کانې کرښه ده هوسې ! زما ختلی ژوند به وغورځوې، ستا په مینه ایمان لرم، حسن دې راته سم د خوږې مینې سبق راکړو، د مینې ځینې رښتیانې کیسې مې اوربدلې وې، خپله مې لیکلې هم دي، خو زه ایله اوس د مینې او محبت په راز پوه شوم، که ټولې مینې وتلل شي، خدا ږو چې زمونږه د دواړه کنډه به پرې درنه وخېژي.

هوسې ووېل: هو لکه ته چې له ما سره په دې کنډه برابر یې.

په همدې خبره یې راته زړه راوداغه، بې واره مې ورنه غېږ واخیسته او خړپ شو، چپه مې تړې واخیسته. د هغې په تندې هم نرې خوله راغله، دا یې د تودې مینې نښه وه، وربل یې په مخ رامات شو، اننګې یې یاقوتي شول، سترګې یې تورې تورې شوې، په بدن یې د محبت څپه راغله، وجود یې غنې غنې شو، خپلې شونډې مې د هغې شونډو ته ورنږدې کړې، د مینې تودې تودې علامې مو په بدن راخورې شوې، په یو بل کې سره ورک شو، خدا ږده چې څومره وخت به سره ورک و، یو وخت د خلکو خبرې مو تر غوږ شوې، چیغې وې، ناري وې چې رابیدا شو، د بڼ کېنې خوا ته وړاندې د دوو کسانو جګړه وه، نور څو کسان ورته راټول شوي وو، شور او غالمغال یې تر مونږه راتلو. مورږ راپاڅېدو او د قرغې په سړک مو کاله ته د راتلو نیت وکړ، موټر کې کېناستو او د قرغې د ډنډ پلو سړک مو ونیو. په لاره کې څو کورونه مخې ته راغلل، ونې او باغونه وو، په لږ وخت کې قرغې ډنډ ته ورسېدو. د ډنډ په اړخ کې جګه تپه وه، چې د ناجوګانو ونې پکې ولاړې وې، سړک یې لاندې له اړخ سره تېر شوی و، هوسې په کرار کرار موټر چلاوه، ویل یې:

سیلونه کوه او زه به موټروانې کوم.

ما وې: خو ماته موټر رازده کړه، بیا به ته سیلونه کوې.

ویل یې: دا کار حتمي کوم، کله چې له کلي نه راوګرځېدې، موټر به زده کوې.

موټر یې ودراوه، پخپلو پښو چکر ته روان شو، بنې بشر نه و. یوه ټوټه چې لاړه، د ډنډ په

غاړه وړوکې کښتۍ ولاړه وه، په خوا کې يې يو تن ناست و، ما ترې پوښتنه وکړه:

انډيوالـه پـه دې کـښتۍ کـې تـلای شـو؟ ويـل يـې: ولـي نـه، شـل افغـانۍ بـه راکـړې، کـولای شـئ چې بيا په کې يو ساعت سفر وکړئ.

سمد سـتي مـې شـلګون پـه لاس کـې ورتـه کـښښود، هغـه د کـښتۍ چـل راوښـود، مـونږ دواړه کـښتۍ تـه پورتـه شـو، کـښتۍ مـو د ډنـډ مـنځ تـه خوشـې کـړه، د لاس پـه چپـو مـو کـښتۍ ښـه تونـده روانـه کـړې وه، ترڅـو چې د ډنـډ مـنځ تـه ورغلـو. د ډنـډ مـنځ لـه وچې نـه ډېر ليـرې و، پـوره واټـن يـې لاره. مـونږ دواړو د ډنـډ پـه مـنځ کـې يـو پـر بـل کـې سـترګې ښـخې کـړې وې، تـر ډېـره مـو د سـترګو جنـګ وکـړو، بيـا مـو شـاوخوا سـيمه، چې څـومره شـنه او ښـکلې ښـکارېده، ليدلـه. اوبـو کـې ماهيـان ليـدل کېـدل، پـوره يـو سـاعت مـو پـه کـښتۍ کـې چکـر وواهـه. دوبـاره وچې تـه د ډنـډ غـاړې تـه راووتلـو، کـښتۍ مـو ورتـسليم کـړه او مـونږ د مـوټر خـوا تـه روان شـو. لمـر هـم پـه غرغـړه و، مـوټر کـې کښناسـتو او مـخ پـه ښـار روان شـو. د هوسـۍ دا عـادت و، چې کـور تـه بـه راتلـو، مـوټر بـه يـې پـه کـرار کـرار چلاوه، زمـونږ کـور تـه چې ورسـېدو، هغـې تـه مـې د پـاتې کېـدو سـت وکړو، ويل يې:

وخت لا شته دی، خو سبا ته به ستا د کار شعبې ته په لسو بجو درشم.

ما وې: ډېر ښه. هغه لاړه او زه کور ته لاړم.

سـبا تـه پـه لـسو بجـو هغـه راغلـه، زمـا سـر پـه کـار ټيټ و، چې غلـې مـې پـه سـر ولاړه وه، تـر روغبړ وروسته مې ورته وويل: څه ته ميل لرې؟ چای، مېوه او که شربت؟

هغې د نر لور سمد ستي راته کړه: هر څه ستا په سترګو کې دي، نور څه ته مېل نه لرم.

مـا وې ښـه نـو زه بـه دا څـو جملـې پـوره کـړم، بيـا بـه وځـو. مـا پـاتې جملـې ليکلـې او هغـې پـه مـا کـې سـترګې ښـخې کـړې وې. کلـه مـې چې ليکنـه سـرته ورسـوله، ورتـه مـې وويـل: مـړې دا سـترګې خو لرې رپوه، چې سترې نه شي.

ويـل يـې: رښـتيا ليکـوال يـې نـو، زه نـه پـوهېږم چې دا تـه څـومره مينـې او لـه هنـره ډکـې ليکنـې څنګه کوې؟

ليکنـه چې مـې پـوره کـړه، لـه مطبعـې نـه راووتلـو او د نـوي ښـار يـوه رسـتورانټ تـه لاړو، چـای مـو وڅښلې، زمـا کلـي تـه د تلـو خبـرې مـې پيـل کـړې. د راتلـونکي ژونـد او پـه تبـره مـو لـومړی د دويمـې مرکـې پـه هکلـه خبـرې وکـړې. زه پـه دې وخـت کـې تـشناب تـه لاړم، هوسـۍ لا د چـايو پياله څښله. بېرته چې راغلم، هغې وويل:

سـهار صـاحب! يـو څـه روپـۍ مـې درتـه پـه دې پاکـټ کـې راوړې، درسـره وايـې خلـه چې هلتـه پرې ماته ګوډه سمه کړې.

مننه مې ترې وکړه، پاکټ مې جېب ته کړو، خو کله مې چې بیا په کور کې وشمېرلې، دېرش زره افغانۍ وې، په هغې وخت کې په دېرشو زرو پوره کار کېده، لا د هوټل نه، نه وو وتلي، چې ما هوسۍ ته وویل:

زه فکر کوم، چې دا ځل به دوه اوونۍ په کلي کې پاتې شو، ګرچې کارونه مې ډېر دي، خو دلته دا کار له ټولو نه مهم دی.

موسکۍ شوه او وې ویل: زه وایم، چې په یوه اوونۍ کې به هرڅه سم شي، دا کار چې وشو، نور کارونه به څنګه نه کېږي؟

ته چې راته هرڅه وایې، هغسې به وکړم، ته په کلي کې خپل ضروري کارونه ترسره کړه، چې ستونزې دې حل شوې، نو واپس به په خیر سره رځې.

له هوټله راووتلو، په ښار کې مې د ځینو شیانو د رانیولو هغې ته وویل، هوسۍ ویل: راځه چې بازار ته لاړ شو. په بازار کې مو سودا وکړه او د کور مخې ته مو راورسوله. هغه لا تر هغې پورې په موټر کې ناسته وه، چې ترڅو ما سودا کور ته پورته کړه، بیا د هوسۍ خوا ته ورغلم. راته وې ویل:

سبا ته چې دې حرکت کاوه، ماته به ټلیفون وکړې، هو که دې راته په اتو بجو زنګ ووا هه نو...

ماوې: سمه ده په اتو بجو به درته زنګ ووهم. کله چې مو مخه ښه سره کوله، د هوسۍ سترګې له اوښکو ډکې شوې، ورپورې ومې خندل: دومره دې زړه نري دی؟ مه خپه کېږه، ډېر زر به که خیر وې درته راوګرځم.

په دې خبره یې غبرګې اوښکې په اننګو ښکته راولوبدې، ویلې راځه، چې څو دقیقې به دواړه موټر کې کېنو. ما وې په سترګو. دواړه موټر ته پورته شو، شاوخوا مې پام وکړو نزدې هېڅوک نه و، په غېږ کې مې راونیوه، خړپ خړپ په دواړو مې ښکل کړه. هغه هم راته یوه لږه شېبه په غاړه راپرېوته. موږه دواړه د مینې خواږه سره وځکل بیا یې وویل:

بس دی ملګرې به مې راته انتظار کوي. په اخر ځل مو سره بیا شوندې نزدې کړې، تو ده د مینې ډکه مخه ښه مو سره وکړه، خو کله چې یې موټر چالان کړو، ما ورته لاس خوځاوه، د هغې لاندنۍ شونډه ورپېده، نور یې په سوړ اسویلي مخ راځینې واړاوه او لاړه.

زه مړژوانده غوندې مطبعې ته ستون شومه، نېغ د رئیس صاحب دفتر ته لاړم، رئیس راته کړه:

سهاره څنګه ساه نیولی راغلې؟

ما وې: رئیس صاحب د ځنې بنده دې دا ډېر مشکلات ورک شي، څه وکړو، ستونزې دي.

ویل یې: څنګه؟

ما ورته ټوله کیسه تېره کړه، هغه ته زما د ژوند هرڅه ورمعلوم و، څه مې تري پټ نه و، ځکه خو پې ګران وم. ویل یې: رخصت خو به نه اخلې.

مکرۍ خندا مې له خولې وخته، هغه هم موسکی شو، ویل یې: سهار صاحب پروا نه لري، هرڅه راته زړور وایه، د مشر ورور په شان مې وګڼه.

له لنډې زړه خوالې نه وروسته مې تري رخصت راواخیست، د پېسو لاپه شاپه یې هم راته وکړه. ما وې مننه رئیس صاحب کور دې ودان، ټولې ستونزې مې فعلاً حل دي، تري نه راووتلم. ښار ته ولاړم او ځینې نور شیان چې له هوسۍ نه مې له شرمه پټ کړي و، راونیول او بیا په یوه ټیکسي موټر کې کور ته مازدیګر ولاړم. شپه مې تېره کړه او سهار وختي له کوره ووتلم او په ټیکسي کې زموږ د سیمې د موټرو هډې ته لاړم. اته بجې کېدې، چې هوسۍ راته ټیلفون وکړو، همدا یې ویل، چې له یوې هفتې نه وروسته به راځې. ما وې سمه ده. زه همدا اوس په نهو بجو په یوه سروپس کې حرکت کوم، له تا سره خدای په امانې کوم، د بیا لیدو پورې. هغې هم وویل: د بیا لیدو پورې.

په هډه کې ګاډی تیار ولاړو، سامان مې ورته زر زر ورپورته کړو، د ګاډي کلینر لا د لېن د تلو ناري وهلې، چې د ګاډي چلوونکی راغی او موټر یې چالان کړ. د سترګو په رپ کې ګاډی ډک شو او حرکت یې وکړ. په هغې وخت کې سړک پوخ و، په دریو ساعتونو کې ورسېدو، لا د غرمې ډوډۍ مو هم په لار کې خوړلې وه، د کلي په یوه بل ګاډي کې مې مازیګر ځان کلي ته ورساوه. سامان راسره زیات و، ځینو کلیوالو راسره تر کوره شیان او سامان ورساوه. زموږ په پخوانۍ کوټه باندې لویه کلا جوړه شوې وه، په یوه ګوټ کې یې ورته ان دري پوړه جګ بورج هم خبژولی و. په لومړي ځل مې ونه پېژانده، خو چې ښه ورته ځیر شوم، رښتیا هم زما پخوانی کور همدلته و. په لاره کې راته کلیوالو وویل: سهار صاحب دا ستا کلا ده، د خپلې کلا دروازې په مخکې راسره کلیوالو سامان کېښود.

په دې کې زما د تره زوی راغی، غېږ یې راکړ، ګړه بړه مو سره وکړه، کلا ته مو سامان ورننوبست. زموږ هغه یوه پخوانۍ کوټه کلا شوې وه، ښکلې ښکلې د شیشو کوټې یانې د لویو (کړکیو) لرونکې او شیشه یې کوټې پکې ودانې شوې وې، کتل مې چې مور مې او د کاکا لونه مې مخې ته راغلې، سترې مشي یې راسره وکړه، زه د کور په جوړېدو ډېر خوشاله شوم، په کلا کې ګرځندی ګرځېدم، بورج ته وروختلم، د بورج له وړوکو کړکیو مې تقریباً ټول کلی ولید. زما له بورج نه په کلي کې بل هسې بورج نه و، هره کوټه، تشنابونه، پخلنځی او نور ټول ځایونه مې له سترګو تېر کړل، دومره خوشاله شوم، چې په جامو کې نه

ځايېدمه.

د کلا په منځ کې يوه وړوکې تپه ګڼه. باندې چايو ته کښېناستو، مورې لا چای نه و پيل کړی، چې کاکا او د کاکا مېرمن مې راغلل، نېغه تودې ستړي شمې يې راسره وکړه. په پخوا وختونو کې به چې کله کلي ته ورغلم، خپلوانو به راسره د خولې د سر ستړي مشي کوله، خو دا ځل مې بيخي ځانته تمه وشوه، دا دنيا خو په ظاهري توګه خوړل کېږي. کاکا مې، د کاکا اولادونه، نور خپلوان، ماماګان مې، نورو د کلي خلکو برخورد راسره بل ډول شو.

پخوا خو مې يوه کوټه وه، غريبي رانه هم تاوه، وه چا څه کولم، خو اوس چې حجره شوه، چای چلم شو، باور وکړئ د نورو کليو نه به راته خلک راتلل. په دې ځل تګ سره د ټول کلي خلک ستړي مشي ته راغلل، خلکو دا ګومان کاوه، چې سهار حتمي په کومه خزانه کې لاس منډلی دی.

پخوا به زه او مور مې دوه په دوه ډوډۍ ته کښېناستو، خو اوس به د هر وخت په ډوډۍ ښاېسته دلې کسان ناست وو، زه به هم رښتيا چې هره شېبه خوشاله وم. په سبا ته مې کتل، چې څنګه ځان راورساوه، هغه لا څه نه و ويلي، ما ورته پاتې پيسې په يو ټک وروشمېرلې. نجارته مې هم پيسې ورکړې، مور او کاکا مې ډېر رانه راضي ښکارېدل. بلې شپې ته د ماښام ډوډۍ نه وروسته مور مې راته وويل:

بچی اوس دې د ښځې کولو وار رارسېدلی دی، کلي کې راته څو کسانو ويلي دي، څو جينکې مې هم ليدلي دي. زما خو هره يوه خوښه ده، خو ستا رضا او خوښي هم پکار ده.

ما ورته وويل: مورې په کلي کې به د چا سره په دې باب سر نه خوځوې، يوه اونۍ وروسته به مورې او تاسې کابل ته ځو، له يوه چا سره مې د خپلوۍ ويلي دي، هغوی هم راته لوظ راکړی دی، خو ستاسې په ورتلو به د خپلوۍ تار غښتلی کېږي.

مور مې په تعجب شوه: اخ بچی لکه چې رانه د کابل شوې، خپله سپين سرې مور دې چاته پرېږدې؟ کابلۍ نجونې ګڼې مورې غوندې خلکو سره ژوند تېروي؟

مورجانې کوم چا سره، چې زه خپلوي کوم، هغوی پښتانه دي، په اصل کې د پکتيا دي، خو پخوا راهيسې په کابل کې اوسېږي، کاروبار يې د شاهي کورنۍ سره دی، کوم ستر ستړی و، غټه څوکۍ يې درلودله، په کابل کې کورونه او موټرې لري. هغه هرځه يې خپل دي، خو ماته معلوم شوي دي، نېغه پښتون سړی دی، لور يې په پوهنتون کې ده، ژوند يې په ښار کې تېر شوی دی، مګر پخپله د نېغه پښتون خوی او خصلت لرونکې ده. پوهېږم موږې ډېر قدر او عزت به دې کوي. بله دا چې ته څه پوهېږې، د دې کلا د جوړېدو پيسې ما له کومه کړې، دا د هغې جنۍ پيسې دي، چې ماته يې راکړي دي. مور مې راډانګ کړو:

بچی ببرته یې درنه اخلي؟

ما ویل: نه نه مورجانې هغه به ستا ننګور شي.

ویې ویل: چې دومره ښه جنۍ ده زویه، بیخي مې درسره رضا ده، پښتنه خو ده که نه؟

ما ویل: هو مورجانې پښتنه ده، که له نزدې نه دې ولیده، خو ښه به دې شي. موږې یوه خبره درته کوم، چې ببګاه ته به ته یوازې د کاکا سره دا خبره شریکه کړې، زه ترې شرمېږم، ورته ویلی نشم دا کار به ته کوې.

ویل یې: ښه بچی زه به ماخستن د هغوی کره لاړه شم، ورسره وبه ګړېږم، ته بې غمه اوسه. موږې دا مې چې درته څه وویل، دا ټولې خبرې ورسره وکړه او همدا هم ورته ووایه، چې د راتلونکې جمعې په ورځ به کابل ته ځو.

ښه ښه زویه فکر مې دی دا ستا ټولې خبرې به ورته وکړم.

مورجانې نوې جامې ځانته کړې کړه، دا کوم کسان چې راسره ځي پاکې جامې دې له ځانه سره واخلي. زه به په دې څو ورځو کې دا ځینې کارونه سم کړم، ددې نوي کور ځینې شیان نیمګړي دي دا به ورپوره کړم. د حجرې په څنګ کې تشناب جوړول، نوي کټونه، دوه جوړې ګلیمان او د کور او مېلمنو لپاره نوې بسترې او نور ډېر شیان اخیستل او جوړېدل غواړي. د ځینو شیانو به د کاکا زوی شېرو ته ووایم، پیسې به ورته پرېږدم، هغه به یې سنبال کړي. همدا اوس به جلال آباد ته لاړ شم، ځینې سامان او شیان به واخلم، شیرو به هم له ځانه سره بوځم، ته به پخپل کار پسې ببګاه ته ورشې. اوس زه لاړم موږې، د خدای په امان.

له شېرو سره یوځای جلال آباد ته لاړم، کوم ضروري شیان چې و، په بازار کې مو واخیستل او ببګا ته ببرته کور ته راغلو. په څلورو پېنځه ورځو کې کوم ضروري کارونه نیمګړي پاتې وو، ترسره مو کړل. وخت مې کم او کارونه مې زیات وو، هر ماخستن به حجرې ته د کلي زلمیان راته راتلل، ښه باندار مو جوړو. هر چا به راته ویلې: سهار صاحب دغې جمعې شپې دې کوم راډیویي داستان جوړ کړی دی؟ همدا پوښتنه به یې کوله، چې زمونږ د خلکو څومره ذوق او علاقه وه، د جمعې د شپې راډیویي داستانونو سره.

رښتیا چې ماته ثابته شوه، چې د افغانستان خلک له خپل کولتور او فرهنګ سره څومره علاقه لري، خو بد بختانه زیات خلک بې سواده او نالوستي دي. پر ما دا یوه اونۍ لکه د باد په شان تېره شوه، د پنجشنبې په ورځ مې د ولسوالۍ نه هوسۍ ته ټیلیفون وکړ، او سبا ته مې د ورتګ ورته ووېل. هغه خوشاله شوه، ویلې: خدای مو په خیر سره راوله. په مور دې سلام کوه. ما وې مور ته مې، چې ستا خبرې وکړې څه مالګه مساله مې ورزیاته کړه، سمدستي یې ووېل: بچی دا صفتونه چې لري خامخا یې پوښتنه په کار ده. ویلې پوهېږمه،

چې پخپله به دې څه مداري توب ورته کړی وي، خوشې ما بهانه کوې. په خندا شوه او مخه ښه يې راسره وکړه.

په دې شپه مې کاکا دوی او ماما مې کور ته راوستل، د مانبام له ډوډۍ نه وروسته مې کاکا ته وويل:

کاکا جانه! سهار به تندار مې او ته مور مې او ماما جان مې په اته بجو د سهار له کوره وځو او کابل ته به په خير سره حرکت کوو. خپل سامان، جامې او ضروري شيان مو ورسره راواخلئ.

ټولو وويل: سمه ده. هغوی راپورې ټوکې ټکالې کولې، ماما مې وې: خوريه چې د ښځې مسئله دې ده، څنګه تند تند اوړې راواوړې.

ټولو په دې خبره وخندل، ما سر ټيټ اچولی و، حيا راتله، د شپې تر ناوخته پورې زمونږ کورنی باندار تود و، بيا مې کاکا وويل:

اوس ويده شئ، سبايې به وختې له خوبه جګېږئ. دوعا وشوه او هر څوک د ويده کېدو لپاره خپلو ځايونو ته ولاړل.

شپه تېره شوه، سبايې وختې ادې مې له خوبه راجګ کړم، له تشناب کولو نه وروسته مې خپل سامان سنبال کړو. مور مې وريجې ساتلې وې، خدا ښزده د څو کالو زړې وربجې وې، په بوجی کې مې وترلې، بکسونه مې برابر کړل، کتل مې چې کاکا او ماما دوی راغلل. مونږ پنځه تنه وو، چې کابل ته تللو. د کلي يوه موټروان ته مې لا مخکې د مخکې نه ويلي و، چې مونږ به ان تر کابله رسوي. هغه هم موټر راوست او کالي مو پکې کېښودل. برابر اته بجې وې، چې حرکت مو وکړو. موټر خو هسې زوړ واګون غوندې و، په خامه سړک يې خوشې اوازونه کول، په لاره چې ګاډي روان و، دوړې او خاورې يې بادولې او په مونږه پرېوتلې. د ګاډي کړکيو شيشې ماتې وې، د سړک ټولې خاورې به دننه موټر ته رانوتلې. سترګې او مخ مو په دوړو کې نه ښکارېده. کله چې د جلال آباد ښار کې له موټره ښکته شو، له ځانونه مو دوړې وڅنډلې، مخ او لاسونه مو هم پريمينځل. دمه مو وکړه، چای وڅښل شوې، بيا د کابل په لور روان شو، د جلال اباد او کابل ترمنځ سړک پوخ و، دوړې او خاورې نه بادېدلې. د لغمان په کڅ ورواوختو، په لاره مو د الفت صاحب زيارت ته لاسونه پورته کړل. سروبي ته چې ورسېدو، کاکا مې غږ کړ:

دلته لمونځونه کوو.

ګاډی د سروبي د ډنډ په غاړه ودرېد، يوه هوټل ته ورننوتلو، هغوی لمونځونه وکړل، په بازار کې وګرځېدو ښاېسته ډېر دوکانونه وو، په هوټلونو کې هندیي او افغاني رکاټونه

غږېدل. پوره دمه مو وکړه، له دمې نه وروسته بيا د کابل په لور روان شو. د سروبي نه بره خوا په لويه چړايي کې زمونږ ګاډی په خوارو خوارو پورته وروان و، په اوليانو اوليانو د چړای سرته پورته شو. لږه شېبه وروسته د مومن خان او شيرينۍ په کلي مو سترګې ونښتې. سيند غاړې ته ګاډي په سړک ورښکته شو، د انارو باغ کې سره انار راځړېدلي وو، له دغه ځايه ورتېر شو د ماهيپر جګ غرونه رانزدې شول. کله چې د ماهيپر د جګې تری لاندې موټر ورو ورو روان و، کاکا مې موټر چلونکي ته وويل:

وروره کله په دې سړک تېر شوی يې؟

هغه وويل: هو کاکا څو ځلي راغلی يم، تاسې مه وارخطا کيږئ، په کرار کرار به پرې ورخېژو. د ماهيپر په چينه کې مو لږه شېبه دمه وکړه، هر چا څو لپې اوبه وڅښلې، په ماهيپر راواوښتو، ايله مو لاړې تېرې شوې، ځکه چې له يوې خوا موټر ډېر زوړ و او له بلې خوا سړک ګران او پېچومي يې درلودل. مور او تندار مې دواړه ډارېدل، په ټولله لاره يې زيارتونه يادول، تنګې ته راورسېدو، وړاندې مخامخ مو په عسکري چوني ګانو سترګې ولګيدې. هغوی ته هرڅه نا اشنا وو. په پلچرخي ورتاو شو او د حربي پوهنتون په مخه تېر شو. هغوی صنعتي پارک او شاوخوا شنې سيمې تماشا کولې، د يکه توت برجوره کلا مخې ته راغله، ورپسې په يوه رپ کې پل محمود خان ته ورسېدو. موږ مې او تندار مې رانه پوښتنه وکړه، ويل يې:

بچی دا کابل دی.

ما ويل هو دا کابل دی. دې ځای ته پل محمود خان وايي. مخامخ په چمن حضوري ورغلو، ما به هغوی ته هرځای ببل ببل ورپېژانده. په جاده کې ووتلو، په ښي اړخ سينمای پامير باندې شاه دو شمشيره ته وګرځېدو. د ښار په منځ کې ووتلو او خپل کور ته لاړو. مازديګر نزدې و، چې کور ته ورسېدو. مېلمنو ته مې چای دمې کړې، هغوی په چايو کښېناستل او زه سمدستي بازار ته ووتلم، غوښه او تازه مېوه مګې راونيولې. دوی لا په چايو ناست وو، چې په اشپزخانه کې مې ديګ بار کړ. هغوی د مازيګر لمانځه ته سره پورته شول، زه په منډه د تليفون غرفې ته ورغلم. هوسۍ ته مې زنګ ووواهه، مور يې غوږۍ پورته کړه، خالي دومره مې ورته ووېل، چې هوسۍ ته ووايه هغه ستا مېلمانه رارسېدلي دي. هغې ويلې تاسې څوک ياست؟

ما ويل: زه يې د صنف (ټولګي) اول نمره يم. يوازې دومره ورته ووايه، چې خبره شي او دا هم ورته ووايه، چې سبا ته وختي پوهنتون ته راشه، چې مېلمانه به دې درته انتظار باسي، مطلب د هغې ټولګي والې دي.

ویل یې: ښه وروره په سترګو.

زه دوباره په منډه کور ته راغلم، ما وې چې دېګ نه وي سوی. په اشپز خانه ورننوتلم، دیګ بخار راوازونه پیل کړي وو، مېلمنو ته ورغلم، هغوی لمونځونه کړي وو، خپلو کې سره مشغول وو. ما وې تاسې خپه نشئ، زما کور تنګ دی. د ښار ژوند دغسې وي، په تنګو کوټو کې خلک اوسېږي، ماویل چې قید نشئ.

هغوی راته کړه: څنګه تند تند ګرځې.

ما وې څه خبره نشته دی، خالي دیګ مې باندې کاوه. مور او تندار مې غبرګ راته وویل:

نه نه بچی دا څه کوې، دا خو زمونږه کار دی.

ما وې تاسې نوي او تازه ما کره د لومړي ځل لپاره راغلي یاست، لومړی مېلمستیا به زه درته برابره کړم، نور به بیا ګورو.

په دې شپه مې ورته ښه شوروا برابره کړه، د ډوډۍ په وخت کې په ټولو ښه ولګېده، هر یوه به راته ویلې: والله چې د ښځو نه دي ښه پخلی یاد دی. ویل یې: سهاره ته خو سم اشپز یې.

ما وې: ولې به نه یم ټول عمر مې مسافرۍ کې تېر شو، اخر یوه ښوروا پخول خو به یادوو.

هغوی ته مې تازه مېوه په مېز کېښوده او د کابل د ښار په باب مې ورسره خبرې کولې، هغوی هر یوه به ویل: سهاره زویه! دا کابل خو ډېر لوی ښار دی.

ما وې هو دا خو لا د ښار منځ دیو شاوخوا نور هم پراخه دی، بیا به له خیره پکې ونګرځئ، سیلونه به پکې وکړئ.

کاکا او ماما مې دواړو وویل: مورږ به تا سره یوازې درې ورځې تېروو، دا کار دې خدای سم کړي، چې کور ته په خوشاله زړه وروګرځو.

ما وې ډېره ښه ده، هرڅه به وشي، چې راسره خپه نشئ. د موټر چلوونکي مې هم ښه خیال ساتلو، ما ویل د کلي سړی دی، چې قدر یې وشي. سبایي وختي رانه رخصت شو، له خپلې کرایې نه مې ورته نوره خرچه هم ورکړه، ښه خوشاله لاړ.

دا نور مېلمانه مې کور کې پرېښودل او زه خپلې دندې ته ولاړم. لومړی د رئیس دفتر ته لاړم، خو هغه لا نه و راغلی، په نورو همکارانو او ملګرو وروګرځېدم، بیا خپل دفتر ته راغلم، چې د رئیس ملازم راغی، ویل یې: رئیس صاحب دې غواړي.

رئیس ته ورغلم، د مېلمنو مې ورته وویل، خوشاله شو، د واره یې وویل:

ببګاه ته به زما مېلمانه شئ.

ما وې مننه رئیس صاحب، هغوی لا دلته دي، بیا به ګورو، خو زه د دې لپاره راغلی وم، ما وې چې ستا څه نظر دی، دوی ببګاه ته وروليږم. هغه ویل:

ولې نه، ډېر بـه ښـه شي، بېګاه تـه يې ورواستاوه. کـه د مـوټر خبـره وه، زمـا مـوټر کې دې ولاړ شي.

ما وې: ډېره مننه يو ټکيسي کې به ولاړ شي.

ويـل يـې: سـهاره پـه ښـو تلـوار او پـه بـدو تامـل، ټولې خبـرې ورتـه وښـايه، تـر کـوره ورسـره تـه ولاړ شه، چې هغوی خو نابلد دي.

مـا وې: هـو صـاحب همد غـسې بـه کـوم. همـد ومره رئـيس صـاحب زه بـه اوس خپـل کـار تـه ولاړ شم.

ويل يې: مهرباني، په مخه دې ښه شه.

دوبـاره خپـل د کـار کـوټې تـه راغلـم، پـه څـوکۍ کـې لا ناسـت نـه وم، چـې شـرنګ شـو د ټيلفـون زنـګ راغـی، غـوږۍ مـې چـې غـوږ تـه ونيـوه، بلـې بـې وکـړل، پـوه شـوم، چـې هوسـۍ ده. مـا ورتـه اواز بدل کړو، وې نه پېژندم، ويل يې: څوک يې؟

ما وې: تاسې څوک يئ؟

ويل يې: سهار صاحب شته دی؟

خپل غږ مې نور مال کړو: هو هو شته دی، له غږه يې وپېژندم.

ويل يې: راغلی يې، ستړی مشې، په خير راغلې.

مـا هـم تـرې د مـور او پـلار د احـوال پوښـتنه وکـړه، ويـل يـې: اوس همـد ومره، زه سمد سـتي درځمه له کوټې نه مه وځه.

ما ويل: ښه ده راځه، هر کله راشې.

يـوه اونـۍ مـو سـره نـه و ليـدلي، مـوږ دواړه لېوالـه وو، چـې سـره ووينـو. د ټيلفـون غـوږۍ مـې کېښـوده، د دفتـر ضـروري کارونـه مـې ترسـره کـړل، لا پـه کـار بوخـت وم، چـې هغـه راورسـېده. روغبـړ مـو سـره وکـړو، بيـا يـې لـه خوښـۍ نـه اوښـکې پـه سـترګو کـې لـړې بـړې شـوې، څـوک نـه و، يوه ښه شېبه راغاړې وتې وه، سمد ستي يې ويل:

خلک دې څه کړل؟

ما وې: په کور کې دي.

له ځان سره يې: دا به څنګه زه ووينم؟

مـا وې تـه اوس دا خبـرې پربـرده، دا خـو شـعبه ده دلتـه خبـرې نـه کېـږي، کـوم هوټـل تـه بـه ولاړ شـو. سمد سـتي ووتلـو او د هغـې پـه مـوټر کـې هوټـل تـه ولاړو، پـه هوټـل کـې مـو د سـتي پـه د سـتي د دويمې مرکې خبرې پيل کړې، هوسۍ وويل:

کله زمور کور ته راځئ؟

ما وې: نن شپه خو نه کېږي، سبا شپې ته به مونږه درشو.

هغې وویل: زه به په کور کې مور او پلار ته ووایم، پلار ته خو له شرمه نشم ویلی، خو یوازې به مور خبره کړم، هغه به یې پلار ته ووایي.

ما وې سمه ده.

هوسۍ وویل: چې مېوه (شیرینې، نقل) درسره راوړې. زما کورنۍ به تاسې ته ګل درکړي. زمونږ په کور کې هم مېوه شته دی، خو دا په ګوړه ماتي کې رواج دی.

ما ویل: هوسۍ داسې خبرې کوې لکه چې هرڅه ستا په واک کې دي.

ویل یې: همدغسې یې بوله نو، د کونډې زویه مزې دې دي.

ما ویل: ولې ستا نه دي څه؟

سر یې له شرمه ښکته کړو، لږه غلې وه، بیا یې وویل:

سهاره ته به ورسره راشې.

ما ویل: زه خو شرمېږم.

ویل یې: د کلي خبرې دې په کلي کې پرېږده.

ما ویل: ولې د کلي نه مې اوباسې.

ساده سهاره پښتانه وایي له کلي وځه، خو د نرخه مه وځه.

هوسۍ زما او ستا مینه خو رښتیا شوه، د مینې له ناکامۍ دې الله ساته. ګرانه خبره ده، چای مو وڅښګلې ما وې زه به کار ته هم نه ځم، کور ته به لاړ شم، چې مېلمانه به قید شوي وي، چې بهرون ته یې رااوباسم. مړه ستا موټر نه دی زده، چې هغوی دې په موټر کې ګرځولی وای. ښه ده رائه، چې ځو. زمور تر کوره راغلو، هغې خپل بکس ته لاس کړ، ویلې هن دا پیسې درسره واخله، له کلي راغلی یې، بې خرڅه شوی به یې، مېلمانه دې دي، سم قدر یې کوه.

هر څو مې چې ورته وویل: روپۍ راسره شته دی، هغې نه باورله، یو بنډل پیسې یې راته په زوره په جېب کې کښېنودې، او دا یې هم وویل: څومره اطرافي خوی لرې، تراوسه لا نه یې قانع شوی سم د مدعي په څېر یې راته وویل، ما نور څه ونه ویل. هغه لاړه او زه هم کور ته ننوتلم، په دروازه کې مې زر تر زره د پېسو بنډل وشماره، پوره لس زره افغانۍ وې، چې په هغه وخت کې ډېرې پیسې وې. کور ته خوشاله ننوتلم، هغوی باندار پیل کړی و، د غرمې ډوډۍ یې خوړلې وه، چای ورته ایښې و. مور او تندار مې په کور کې داسې ګرځېدلې لکه پخوا چې یې پکې شپې ورځې تېرې کړې وي، هرڅه یې تیار کړي وو، ما وې: ښېنه کوئ، د شعبې کار مې پاتې و، هغه مې ترسره کړو. اوس هم له خپل وخت نه مخکې راغلم. ما وې چې

تاسې خپه شوي نه ياست؟ ټولو ويلې: زويه سرلوړی اوسې، ولې به خپه کېږو، دا خو ستا برکت دی، چې کابل وينو، مونږ چېرته او کابل چېرته؟ اوس دې الله دا زمونږ کار وکړي، ورسره سودا مو ده.

ما وې توکل په خدای هرڅه به وشي، نبه خوشاله به کلي ته ستانه شئ، خو داسې به وکړو، چې خدای به يې کوي، سبا مانبام ته به په درخواست ورځو، له ځان سره به څه شيرينې وړو، نور د هغوی کار دی. ټولو په دې خبره لاس پورته کړل، ويلې: خدای دې فضل وکړي.

ما وې: اوس به نبار ته ووځو، چې لږ سيل خو وکړئ. هغوی ويلې: ډېره نبه ده.

له کوره ووتلو او په يوه ټيکسي موټر کې پل خشتي جومات پوري ورغلو، هغوی چې جومات وليد، حېران ورته پاتې وو، ويل يې: اوربدلي مو وو، خو اوس مو پخپلو سترګو وليد. دوی راته وويل:

نن به د ماسپنبين لمونځ په دې پل خشتي جومات کې کوو. ما ويل نبه ده. يو ځل به په ميوند واټ کې وګرځو، دا شاوخوا ځايونه به ان تر ارګ پوري وګورئ، د ماسپنبين جمعې ته به ځانونه راورسوو. دوی مې نبه ډېر وګرځول، سم سترې شول، د پل باغ عمومي نه پل خشتي جومات ته ووتلو. کاکا او ماما دوی دواړه جومات ته ننوتل، مونږ دري واړه هوټل ته وختلو. ډوډۍ مو راوغوښتله، ډوډۍ چې مو وخوړه، مور او تندار مې په هوټل کې پرېښودلې او زه په هغوی پسې جومات ته لاړم. زه چې د جومات دروازې ته ورسېدم، خلک له جومات نه راخواره شول، په منډه جومات ته دننه ورغلم. هغوی دواړه د جومات په حويلي کې ولاړ وو او پورته پورته يې د جومات لوړ منار او شني ګنبد ته کتل. غږ مې پرې وکړو، خوا ته يې ورغلم ما وې راځئ، چې هوټل کې ادې دوی ځانته ناستې دي، چې ورشو. هوټل ته چې لاړو، ډوډۍ مې ورته راوغوښته، ماما مې ويل:

خوريه جانه، چې زه خدای پيدا کړی يم، دومره غټه جمه مې نه وه ليدلې. دا نبايسته جومات، دا مسلماني، د ډوډۍ په سر يې لاس پورته کړو، ويلې خدای دې دا د اسلام باچا تل تر تله برقرار لري. کاکا مې هم ورسره امين وويل. ما ورته څه ونه ويل، ځکه چې د هغيو دواړو خپل نظر او فکر وو. په هوټل کې مو ډېره دمه وکړه، چای مو وڅبلې ما ورته بيا د ارګ شاهي او د پل خشتي جومات په هکله رنبا واچوله. هغوی هم راځنې پوښتنې کولې، ما به ورته ببلې ببلې ځوابولې. له مور او تندار نه مې پوښتنه وکړه، ما وې ادې کابل دې خوښ شو تندار ته څه وائې؟

لومړی مې مور وويل: بچی نبايسته نبار دی، خو دا نبځې پکې بيخي لوڅې ګرځي، دا

خو د کفر کار دی. تندار هم د ادې خبره تائید کړه، ویلې: ورک دې شي دا خوشین کفر دی.
ماما مې لږ ټوکي غوندې و، وې ویل: تاسې په غرونو او درو کې ژوند کړی دی، دا هرڅه درته سرچپه ښکاري. مور مې پرې رادانګ کړو: چوپ شه چوپ شه تاته یې هم لکه چې خوند درکړو، دا د پښتو او غبرت کار دی
ماما مې ویل: دلته پښتو او غبرت څه کوي، دا د پښتنو خبرې دي.
کاکا مې وویل: خوشې کړس مه کوئ، دا دنیا یوازې د دوی ده، پرې چې هرڅه کوي، د دوی کار دی، خدای دې پښتانه له داسې کارونو نه وساتي.
ما وې که دمه شوي یاست، نو اوس به په بازار کې سودا وکړو او بیا به کور ته ځو. له هوټله راووتلو، وچې میوې، نقل او نور ضروري شیان مو راونیول او بیا په یوه ټیکسي کې کور ته لاړو. تندار مې د ماښام ډوډۍ تیاره کړه، له ډوډۍ وروسته هغوی او ما د ماخستن مونځ وکړو او چای ته کښاستو. هر یوه رانه د کابل ښار په باب پوښتنې کولې، ما ورته په ادب سره ځینې معلوماتونه ورکول. ماما مې رانه وپوښتل، ویل یې:
خوریه ته په کابل کې څه کار کوې؟
ما ویل: ماما جانه زه مطبعه کې کار کوم، ماموریم.
کاکا مې ورته وویل: دا د جمعې په شپه چې راډیویي داستانونه اورې، خو دا یې لیکي کنه.
ویل یې: ښه هغه ته لیکې؟
ما ویل: هو ماما جانه ! زه یې لیکم.
ویل یې: والکه خوریه ما خو له تا نه دومره تمه نه لرله، ته خو زورور سړی راوختی، افرین شه په تا ! په دې عمر کې ته داسې پخوانی کیسې لیکې، چې عقل ورته کار نه کئ. شکر دی ربه، چې زما خوری دومره پوه سړی دی، ټول لاس پورته کړئ، چې الله یې له دې نه هم جګ کړي.
ما ویل: ماما جانه ما کوم مهم کار نه دی کړی، نن وخت کې خلک ډېر لوی او ستر کارونه کوي، خلک ان اسمان ته وختل.
ماما مې ویل: ربښتیا، چې په دې کابل کې دا کارونه شوي دي، تعجب دی. هغه ویل هو دا خبره خو ده، دا نن چې مونږ په دې ښار کې دا کوم شیان ولیدل، دا هم د تعجب خبره ده. خدا ږو خوریه جانه ! یوازې دا مورږ پښتانه بې ماله پاتې یو، نور خلک مخکې تللي دي. ماته هغوی د وخت او حالاتو د لاڅه ویلو زمینه برابره کړه، ما وې تاسې ته د کابل دا عادي شیان تعجب ښکاري، ولې د نورو ملکونو د ژوند سطحه ډېره لوړه ده، هر ملک کې خپلو

خلکو یې کار کړی دی، حکومتونه یې ښه دي، علم او معرفت پکې شته دی، نر او ښځې یې لیک او لوست باندې پوهېږي، ځکه یې خو ژوند ښه دی. زمونږ او ستاسې نر او ښځې بې سواده دي، چېرې په کلي کې یو نیم مېرزا پیدا شي، چې په لیک لوست پوهېږي، دا څو کاله کېږي، چې دا ښوونځي جوړ شوي دي، یو شمېر نوي ځوانان د خپلې ټولنې خدمت ته راوتلي دي، که پخوا ښوونځي او مکتبونه وای، خو تاسې به هم سبقونه ویلي وای، نالوستي به نه وای پاتې. دا د ژوند پرمختګ او ترقي ټوله په علم او پوهې پورې اړه لري او د ښوونځیو له لارې منځ ته راتلای شي. زمونږ او ستاسې د ژوند بدبختي بې علمي ده، مونږ په دې باب ډېرې خبرې وکړې، وروسته ماما وویل:

خدای دې هغه چاره پېښه کړي، چې زمونږ په کې خیر وي. الله دې زمونږ ایمان نه خطا کوي. مور مې په دې وخت کې له اشپزخانې نه راغله، داسې یې وویل:

د سبا خبره وکړئ، چې څنګه به کوو؟

ما وې: سبا ته به له خیره مازدیګر او د مابنام ترمنځ هغوی کره ورځو، تاسې خپلې نوې جامې تیارې کړئ، زه به درته جامې اوتو کړم. هو رښتیا! مخکې به هغوی ته زه خبر باید ورکړم، خو سبا ته چې وظیفې ته لاړم، ټیلیفون به ورته وکړم. کوښښ به وکړم، چې کور ته په یوه بجه ببرته راشم.

دغه شپه تېره شوه، سبائي معمولاً خپلې دندې ته لاړم، په لسو بجو بیا د رئیس صاحب دفتر ته ورغلم، هغه مې له جریانه خبر کړ، ویلې که ډېر ضروري کار درته په مخکې نه وي، ځه کور ته لاړ شه، خپل کارونه دې ببګاه ته سم کړه. ما وې تر دولسو بجو یمه، ترڅو ځینې ضروري کارونه مې ترسره کړم. خپلې شعبې ته راغلم، چې د ټیلفون زنګ راغی، هوسی ویل یې:

دوه ځلي مې درته زنګ وواهه لکه چې په شعبه کې نه وې.

ما وې: هو رئیس صاحب ته ورغلی وم. ما ورته وویل: نن مازدیګر د شپږو بجو په شاوخوا مونږ درځو، خان کاکا دوی خبره کړه، مور دې هم زمونږ د مېلمنو نه خبره کړه، ما سره پردي څوک نه درځي.

هغې وې: ښه ده، زه به هغوی وپوهوم. سهاره! مونږ به مېلمنو ته ډوډۍ تیاره کړو، ته چې راتلې هغه نوې توره دربشي به واغوندې، نېکټایي وتړه، مېلمانه به هم خپل پاک کالي واغوندي، خپه نشې، زما خبره او ستا یوه خبره ده.

ما وې نبه ده او ته به؟

هغـــــې ويـــــل: زه بـــــه دې لـــــه ليـــــرې ليـــــرې تماشـــــې کـــــوم، لکه هنګامه چې وايي:

جاله لاهو کړه جاله وانه

چې مازديګر شي مرغۍ شنو ونو له ځينه

ما ويل: هوسۍ مور او پلار خو به دې.....

ويـــــل يـــــې: نـــــه نـــــه ســـــهار صـــــاحب، هغـــــه خبـــــرې حـــــل شـــــوي دي، يـــــوازې د خپلـــــوۍ تـــــار بـــــه غوټـــــه کېـــــږي، مـــــور او پلار به مې حتمي دستمال درکوي.

ما ويل: په خوله دې برکت شه، زما خو زړه درزبړي.

ويل يې: زړه چې نښکته پورته نکړې، هوسۍ درسره ده.

ما ويل: مننه زه همدا اوس کور ته ځم.

ويل ورځه په مخه دې ګلونه.

زه سمدستي لـه شـعبې نـه ووتلـم او نبـغ حمـام تـه لاړم، تـر حمـام کولـو وروسـته شـل کـم دوه بجـې کـور تـه ورسـېدم. لـومړی مـې د هغـوی جـامې اوتـو کـړې او بيـا مـې خپلـه دربـشي. هغـوی

ډوډۍ خوړلې وه، ما زر زر ډوډۍ وخوړه او بیا مې هغوی ته د هوسۍ دوی کړه د ورتګ په باب ځینې خبرې وکړې. د ناستې پاستې، د خبرې کولو طریقه او ځینې نورې خبرې مې ورته وکړې. ما وې ستاسې د خپلې سیمې د کولتور خبرې ښې زده دي، مګر د دې ځای کولتور لږ توپیر لري. تر پښځو بجو پورې مونږ له هغوی سره د مرکې او د خپلوی کولو خبرې اترې پخپلو کې سره وکړې. له کوره راښکته شوم او ټکیسي پسې ګرځېدمه، څو دقیقې وروسته ټکیسي راغې او مونږ پکې کښناستو او د هوسۍ دوی کړه لاړو. د هغوی د کور زنګ مو چې وواهه، وړوکی هلک دروازه خلاصه کړه، ورته مې وویل:

ورشه خان کاکا دوکره ووایه، چې سهار دوی راغلي دي.

لږه شېبه وروسته د هوسۍ مور دروازې ته راغله، مونږ ته یې وویل: راځئ راځئ، دننه راځئ. ورننوتلو، هغې ته مې ببل ببل وروپېژندل او هغې ښه توده ستړي مشي له هر یوه سره وکړه. ماته یې هم لاس رااوږد کړو او په مینه یې روغبړ راسره وکړو. دننه یې سالون ته بوتلو، په کوچونو کې کښېناستو، د هوسۍ مور وویل:

د هوسۍ پلار چېرته تللی دی اوس دستي راځي.

یو بل زلموټی هلک او یوه وړوکې جینۍ، چې د هوسۍ د ترور اولادونه وو، په کور کې ګرځېدل راګرځېدل. هغه له سالون نه ووتله، ویلې چې زه چای درته راوړم.

کاکا مې غلي شانته وویل: دا خو لکه چې ډېر ماړه خلک دي؟

ماما مې وویل: خوریه دا کور یې خپل دی.؟

ما وې هو ماما جانه، دا کور څه کوې، نور سرایونه لري، دا خو د شاهي کورنۍ سره نږدې پاتې شوی سړی دی، پخوا یې غټه څوکۍ درلوده، په اصل کې د جنوبي دي، خو پخوا کابل ته راغلي دي، اوس د دې ځای شوي دي. مور او تندار مې غلي غلي په کوچونو ناستې وې، د هوسۍ دوی مزدورې چای راوړو او په مېز یې ټولو ته چای واچولې. لږه شېبه وروسته د هوسۍ مور راغله. په خورا ورین تندي یې بیا له هر یوه نه پوښتنه وکړه، هره خبره یې په غوږ پدلي ټنډه کوله، زما مور تري د کورنۍ د حال احوال پوښتنه په لوړ جرئت سره وکړه، هغې ورته په خندا او مهربانۍ ځواب وایه. مونږ لا یوه پیاله چای نه و څښلي، چې خان کاکا راغې. روغبړ مو سره وکړو، ما ورته خپله مور، کاکا، ماما او تندار وروپېژندل. هغه هم خپل ځان پوره معرفي کړو، سمدستي یې ښځې ته وویل:

دوی درنه خپه شوي نه یې.

هغې ویل: دوی هم لږه شېبه کېږي، چې راغلل.

خان کاکا لومړی په ټیلفون کې چاته وویل، چې زه نن شپه نشم درتلای، مېلمانه لرم. په

سالون کې په ځانګړې څوکۍ کې کښېناست، له هر یوه سره یې دوباره ستړي مشي او احوال پرسي وکړه، بیا یې وویل د لمانځه وخت دی، لمونځ به وکړو. ټول پاڅېدل د لمانځه په تکل، څوک تشناب ته لاړل، ځینې په لمانځه ودریدل، زه له سالون نه بهر حویلۍ کې د ګلونو باغچه کې ګرځېدمه، د هوسۍ د اکا زوی او دوه ماشومان نور هم زما خوا ته راغلل. د حویلۍ په بره خوا کې دوه منزله ودانۍ وه، چې دیوالونه یې د سنګ مرمرو وو. د کور سالون د هغې ودانۍ نه رابېل جوړ شوی و، وړاندې دوه درې پیاده خانې وې، د ودانۍ دوهم پوړ په یوه کوټه کې کړکۍ خلاصه وه، چې ښه ورته ځیر شوم، ومې لیده چې هوسۍ په کړکۍ کې ناسته ده. ماته یې لاس وخوځاوه، ما وې چې څوک مې ونه وینې، خالي خپل سر مې ورته وښوراوه. هغه له هغه ځای نه رابنکته شوه او لاندې چېرې مصروفه شوه. زه د حویلۍ په ډول ډول ګلونو کې ګرځېدم، د هوسۍ د تره زوی نه مې پوښتنه وکړه، ما وې ورورکه دا کور د دوی خپل دی. هغه وې هو دا یې خپل کور دی. ددې نه یې یو بل ښه کور په وزیر آباد کې دی، هغه یې په کرایي ورکړی دی. دا هلک ایله د پنځلسو کالو به و، د پلار پوښتنه مې ترې وکړه، ویلې پلار مې رئیس دی، خو هغه نه پوهېده، چې پلار یې د څه شي رئیس و. له خبرو نه یې معلومېدل، چې د شتو خاوند ان دي. یو سګرټ مې وڅښاوه او بیا د سالون و خوا ته روان شوم. مخامخ د یوې بلې کوټې په کړکۍ کې هوسۍ بیا ولاړه وه، نیمایي ځان یې له کړکۍ نه راوبستلی و، خپل دواړه لاسونه یې سره ومښل او له معمول سره سم یې خپل اوربل چپ خوا ته تاوا وه. زمونږ په منځ کې واټن دومره زیات نه و، زه د سالون په لور وګرځېدم او هغه لا ولاړه وه. خړنۍ لګېده، سالون ته ورننوتلم، هغوی لمونځ خلاص کړی و. خان کاکا د کاکا دوی سره پخوانۍ خبرې پیل کړې وې، نورو ورته غوږ ایښی و. خان کاکا د انګرېزانو د وخت کیسې راوا خیستې، کاکا مې ورته ښه کول، مور او تندار مې د هوسۍ له مور سره په بله کوټه کې ناستې وې. د خان کاکا خبرې اوږدې شوې، مزدور یې د سالون په دروازه کې رانغوت، ویلې خان کاکا ډوډۍ تیاره ده. خان کاکا خبرې بندې کړې، ویلې مهرباني وکړئ، درځئ، چې ډوډۍ وخورو. د سالون نه مخامخ بله کوټه وه، اوږد مېز پکې پروت و، ډوډۍ پرې تیاره شوې وه، په مېز چې کښاستو، هر ډول خواړه په مېز ایښي وو.

ډوډۍ مو وخوړه او بیا دوباره همغه سالون ته راغلو. ورپسې د ماخستن لمونځ هم وشو، نوکر (مزدور) چای راوړو او بیا یې ورپسې تازه مېوه راوړه. د مېوې له خوړلو نه وروسته کاکا مې لومړی له خان کاکا نه اجازت واخیست او بیا یې خپلې خبرې داسې پیل کړې:

خان کاکا مورږ د ننګرهار د سیمې اوسېدونکي او مومند یو، سهار صاحب مې وراره دی، دلته په کابل کې مطبوعاتو کې کار کوي.

خان کاکا وویل: هو هو پېژنم یې، یو ډېر تکړه لیکوال دی، ډېر ښه زلمی دی، تېرو ورځو کې له یوه رئیس سره دلته راغلی و، په غیر له هغې دده ډرامې هره جمعې په شپه اورو.

ما له شرمه ځان راټول کړو او بهر ته ووتلم. کاکا مې ورته د خپلوی کولو وړاندیز کړی و، ماما مې هم د نوې خپلوی په هکله هرا ړخیزې خبرې کړې وې، زه بهر حویلۍ ته ووتلم، سګرټ مې ولګاوه، د سالون نه وړاندې د ناجو د ونې ترڅنګه ودرېدم، کتل مې چې هوسۍ بیرته ته راووتله، پخپلو کورنۍ جامو کې وه راتله راتله کله چې زما خوا ته راغله، ویل یې: څوک یې؟

ما وې زه یم راځه.

هغه رانزدې شوه، لومړی یې کور پلو پام وکړو او بیا یې په ما رامنډه کړه، لاس یې رااوږد کړو، سترې مشي یې راکړه، زه ښه ورنزدې شوم، لاس مې ورله کلک نیولی و. ویل یې: څنګه خبرې خو روانې دي؟

ما وې هو زه ترې راووتلم.

ویل یې: ما خو له کړکۍ نه ولیدې، چې سګرټ دې ولګاوه، زه به دوعا درته کوم، چې پلار مې درکړي، زه درنه لاړم چې مور مې پوه نه شي.

ما وې ځه ورځه.

هغه لاړه او زه هم د سالون کوټې ته نزدې ورغلم، په دروازه کې ور روان وم چې د خان کاکا له خولې مې واوربدل: ستاسې خپلوي مې په سر او سترګو قبوله ده، زما پښتانه وروڼه یاست، تاسې نه شم خپه کولی، زما د کورنۍ درسره رضا ده.

کاکا او ماما دواړو غبرګ وویل: کور دې ودان صیب. په دې وخت کې زه لږ پښېمانه نیولی شوم، وړوکی زوی او مزدور یې راووتل، خان کاکا غږ وکړو:

والکه ورشه مور ته دې ووایه، چې دستمال راوړي.

کاکا مې ماته راغږ کړ: سهاره، سهاره زویه! زه په دروازه کې ورننوتلم، ومې ویل: دا دی کاکا راغلم.

ویل یې: هله څه مېوه شیرینې...

ماما ته مې د شېرینې پتنوس ورکړو او په ناستو کسانو یې نقل سره ووېشل. د نقلو پتنوس یې د ننه ښځو ته هم یووړو، لږه شېبه پس یې دستمال په یوه بل پتنوس کې ایښی و، ښځې ورسره ټولې سالون ته راغلې. ټولو مبارکي وویله، وروسته زما کاکا یو د قرآن شریف سورت ولوست او دوعا وشوه. بیا نو زما مور ته ټولو مبارکي ورکړه، زه غلی په څوکۍ کې ناست وم، خندا وه، خوشالي وه. د ماخستین تېره پوري ورسره ناست وو، بیا مو تړې

اجازت واخیست او کور ته تري راغلو. کاکا او ماما دواړه په خپلوی خوښي ښکاره کوله، ویلې ښه شو چې دا کار وشو، خالي لاسونه کلي ته ستانه نه شو. مور مې هغوی ته وویل:

دري ورځې وروسته به مونږه خوږه کونډۍ وروړو، بیا به کلي ته ځو. ټولو وویل: ډېره ښه خبره ده.

په سبا ته چې کار ته لاړم، رئیس صاحب ته مې کیسه تېره کړه، هغه خوشاله شو او مبارکي یې راکړه، ویل یې ښه شوه، چې ستا د زړه کار وشو. ستا خوشالي زما خوشالي ده. مننه مې تري وکړه او بیا خپل دفتر ته لاړم. له ډېرې خوشالۍ نه مې وروسته پاتې کارونه په چالاکۍ سره اجرا کړل، یوولس بجې وې ټیلفون راغی، غوږۍ مې چې پورته کړه، هوسۍ وه، ویل یې:

مبارک دې شه.

ما وې: ستا دې مبارک شي، چېرې یې؟

ویل یې: زه په پوهنتون کې یم، تر درې بجو پورې درس لرم، په څلورو بجو به درشم.

ما ویل: ښه زه به دې انتظار کوم، د خدای په امان. د ټیلفون غوږۍ مې کېښوده او بیا مې پخپل کار په ډاډه زړه پیل وکړو، تر دوولسو بجو مې کار وکړو او بیا په تفریح کې تر کوره لاړم، ما وې چې مېلمنو به څه پاخه کړي وي که نه؟

په لار کې مې ترکاري او تودې ډوډۍ واخیستې، کور ته چې ورننوتلم، مور او تندار مې دواړه په اشپزخانه کې ناستې وې او دیګ یې باندې کړی و. ویلې زویه ستړی مشې، کاکا او ماما دې بهر ته په چکر وتلي دي.

ما وې مور جانې زه به ورپسې وروځمه، هسې نه چېرې په بله نه وي تللي!

په منډه له کوره راووتلم، په کوڅه کې مې وړاندې پام وکړو، هېڅ په نظر رانغلل، ما وې ته راځه هغې وړاندې ونو پورې به ورشم، که چېرې سیوري ته ناست وي؟

ونو ته چې ورنږدې شوم ومې لیدل، چې دواړه د اوبو په یوه ویاله کې اودسونه کوي، خوا ته ورنږدې شوم، سلام مې پرې واچاوه، ویل یې: سهاره بچی ته راغلې؟

ما ویل: هو کاکا جانه له کوره درپسې راووتلم، ما وې چې چېرې لادرکه نشئ. دواړو وخندل وې ویل: دومره خو نابلده نه یو، درېیمه ورځ مو ده. په دې شاوخوا کې بلد شوي یو. مورږ ته لاره معلومه ده، ته ځه مونږه پخپله درځو، دلته به لمونځ وکړو بیا به کور ته درشو. زه تري ببرته کور ته ولاړم، مونږ چې ترڅو ډوډۍ تیارولې، هغوی هم راغلل. ډوډۍ مو سره وخوړه په چایو ناست وو، د هوسۍ د پلارګنۍ خبرې مو راواچولې، کاکا مې وویل:

ماته چې پته ولګېدله، ډېره ښه کورنۍ او پخپله پښتو او اسلام ولاړ خلک راته

ښکاري.

مـا وويـل: ماتـه هـم خانـداني او د پـوره شـتو خاونـدان ښـکاره شـول. دا خپلـوي دې ورسـره زمـونږ خدای ټینګـه او بختـوره کـړي. کاکـا مـې د مـور او تنـدار نـه پوښـتنه وکـړه، ویلـې: تاسـو تـه دا خلک څنګه ښکاره شو؟

هغـوی دواړو وويـل: ډېـره ښـه ښـځه يـې وه، مـونږه پخپـل عمـر داسـې ښـه ښـځه نـه وه ليـدلې، څـومره نيـت پـه خيـره او مهربانـه ښـځه وه. همـدا يـې ويـل: سـهار صـاحب طـالع منـد او خـوش بختـه دی، چـې هوسـۍ يـې پـه نـصيب شـوه او لـه داسـې ښـه ټبـر سـره يـې خپلـوي وشـوه. دوی دواړه بـه نېکمرغـه ژونـد ولـري. پـه دې خبـرو کـې درې بجـې شـوې، مـا هغـوی تـه ووېـل: تاسـو کـه پـه کـور کـې قيـد شـوئ، بيـرون تـه ووځـئ، زه کېـدای شـي کـور تـه لـږ ناوختـه راشـم، زه مطبعـې نـه راغلـم او خپل پاتې کارونه مې ترسره کړل.

پـه څلـورو بجـو مـې چـې حاضـري امـضاء کـړه، لـه مطبوعـاتو نـه ښـکته شـوم او پـه سړک باندې پـه چـرت کـې روان شـوم، تـر ډېـره ولاړم، پـام مـې کـاوه چـې د هوسـۍ مـوټر راواوخـت، مـوټر يـې ودراوه او رانښـکته شـوه، پـه هغـه انـدازه خانـدي او شـرمېږي، چـې هـېڅ حـد نـشته دی، زه حېـران پـاتې وم، چـې دا ولـې نـن بـل ډول ده؟ هـسې يـې ځـان جـوړ کـړی و، لکـه د چـين مـاچين ښـاپېرۍ، په موټر کې کېناستو، ما وې دا ولې داسې ښکته ښکته ګورې؟

ويل يې: د کونډې زويه ښکته به نه ګورم.

پـام کـوه هوسـۍ تـل بـه لـه مـا سـره پـه يـوه طبيعـي حـال اوسـې، زه او تـه لـه نـن نـه پـه اېسـته دوه ملګـري يـو. د مېـړه او ښـځې خـو څـه خبـره نـه ده، زمـا او سـتا د بـري راز پـه همـدې حقيقـي مينـه کـې دی، نـور ژونـد دی کېـږي بـه. خپـل ښـې لاس يـې راواوږد کـړو، ژمـا پـه اوږه يـې کېښـود او وې ويل:

مـا خـو درتـه ويلـي و، چـې مينـه درسـره لـرم، اوس نـو زه سـتا او تـه زمـا يـې، راځـه چـې اوس کوم د ساعت ټېرۍ ځای ته لاړ شو. موټر ته يې حرکت ورکړو، ما وې: چېرې ځو؟

نـن بـه سـهاره راسـاً کـه دې خوښـه وي شـپږه کيـو تـه لاړ شـو، هلتـه بـه د دريـاب پـه غـاړه يـوه شپېـه سره کېنو.

مـا وې: بلکـل مـې خوښـه ده، خـو نـن بـه لـږ پـه وخـت راوګرځـو، ولـې چېـګ مېلمانـه پـه کـور کـې دي.

هغې موټر ګرندی چلاوه، په لاره چې تلو راته وې ويل:

په بله اونۍ کې به درته موټر چلول زده کړم، ببرک چمن ته به دې بوځم.

ما ويل دا به څومره ښه شي، چې زه ډېريوري وکړم.

ویل یې: پروا ونه کړې، اوس به ټول هرڅه سم شي.

ما وې: رښتیا هوسې ته خوږه کونډۍ پېژنې؟

ویل یې: ولې نو نه یې پېژنم، سهاره په نظر کې دې پښتنه نه راځم که څنګه؟

ما ویل: نه نه ولې نه، خو ما وې چې تاسې په کابل کې ډېر وخت تېر کړی دی، ځینې دودونه مو هېر کړي نه وي.

نه نه کابل هم خپل رواج لري، هر چېرې دا دود شته دی.

ما ویل: مونږ که کومه پېښه نه وه په خیر، سبا نه او بل سبا ته خوږه کونډۍ دروړو. مور ته دې ووایه، چې په هغې ورځې خان کاکا هم باید کور کې وي. ویل یې سمه ده.

په دې خبرو کې مونږه شیوه کیو ته ورسېدو، د جمیعت لېسې نه ورتېر شو، مخې ته سیند راغی، موټر مو د سړک په غاړه ودراوه او مونږه پیاده شو. د سین په غاړه وړاندې ولاړو، د توت ونې سره نښتې وې، په یوه ځای مو د توت څانګې نه توتان وخوړل، ښه چې وړاندې تېر شو، د سین په غاړه جولګه وه، شاوخوا یې ګڼې ونې او د ګلابو ګلونه سره ښکاربدل، مونږ یو بل ته سره وکتل، ما وې راځه هوسې یو ساعت به دلته کښنو.

هغې ویلې راځه چې کښنو.

د ګلابو بوټو کې ورننوتلو ان د سیند غاړې ته مو ځانونه ورورسول، په یوه شنه کبله ورته کښناستو، د سین اوبه خړې غوندې وې او په مستۍ سره سیند روان و، شاوخوا ځمکه یې له ځان سره وړې وه، د سیند نه پورې هم ګڼې ونې د سیند په غاړه ولاړې وې، هېڅوک نه ښکاربدل. یو نیم بزګر به په خپل پټي کې لګیا و، ما هوسې ته کړه:

دا خو بیخي ځانته ځای دی، بني بشر نه ښکاري.

ویل یې: مونږ ته همدا سې ځای ښه دی. وې خندل او لاس یې د سین اوبو ته ښکته کړو، داړې یې راته وکړې، ما هم د اوبو داړې وروشېندلې. په ټوکو ټوکو کې مو ځانونه لامده خښته کړل، وروسته مو اوبه له ځانونو نه وڅنډلې او د ګلابو ګلونو په منځ کې په یوه شنه درب کې کښناستو. زما کمیس لوند شوی و، له ځانه مې ووېست او په بوټو مې لمر ته وغوړاوه. د هغې هم کمیس لوند و، ما وې هوسې څوک نشته دی، کمیس دې اوباسه او په دې بوټو یې خور کړه. ویلې نه دا کار دلته نه کېږي، که څوک مو وګوري، نو څه به وایي؟ ته خو نارینه یې پروا نه کوي، مګر زه خو دا کار کله کولی شم، خیر دی وچېږي. هوسې د لومړي ځل لپاره زما د سینې ببر ویښتان ولیدل، وې ویل:

سهاره دا څومره ببر یې؟

ما ویل: ولې نه دې خوښېږي؟

ویل یې: د خوښېدو خبره خو بېله ده، مګر دومره ډېر ګڼ ویښتان!

ما یې زلفو ته لاس ورورو، او ومې ویل:

او دا ستا د زلفو قودې! ځانته مې راوړاندې کړه، ما وی چې د مینې تنده ماته کړم، خو هوسۍ رانه ځان رابنکدو، ویل یې: نه، زیاتې به نه کوو.

ما وې هغه فکر مه کوه هر شی په خپل وخت کې.

ویل یې: هو همدا سې ده، بې هوښه کېږه مه، خدای دې د زړه صبر درکړي.

هوسۍ رانه وړاندې کېناسته، ماته یې ورو غوندې وویل:

سهاره دا ځای بیخې ځانته دی، څوک به شک رابانديې وکړي، کمیس دې واغونده، د سیند غاړې ته به ورشو، چې د چا شک رابانديې رانه شي.

ویل مې: هوسۍ نن راته بې زړه ښکاره کېږې.

ویل یې: بې زړه خو د یم آن تر واده پورې به داسې بې زړه اوسم.

د سیند غاړې ته ښکته شو، کتل مو چې پاس د توت څانګې سرې له توتانو نښتې دي، په اوبو کې مې یوه څانګه راوځنډله، سره پاخه توت په اوبو کې پرې واته. مونږ دواړه د سیند په اوبو کې په مزه مزه او ټوکو ټوکو کې ډېر توتان وخوړل، ښه شېبه د سیند په غاړه کېناستو، بیا مې هوسۍ ته وویل: راځه چې زیاتې ځو، په کور کې مېلمانه دي، جې ځان ورورسوم، خپه نه شي.

هوسۍ چې بوټ یې له پښو وبستلی و، بوټ یې پښو کړل د موټر خوا ته راروان شو، له شبوه کیو نه د ښار په لور روان شو، په موټر کې مې هوسۍ ته وویل:

سبا ته به مونږ د خوږې کونډۍ لپاره په بازار کې ځینې سودا رانیسو.

هغې وې: څه به رانیسئ؟

ما وې: مور مې راته ټول شیان رابنودلي دي، لکه وچه او تازه مېوه، ماهیان، شیر برینج، سابه او داسې نور... بېګاه ته به بیا له هغوی نه پوښتنه وکړم.

ویل یې: سهاره د ټولو شیانو پوښتنه وکړه، سبا ته هغوی ته تکلیف مه ورکوه، په لسو بجو به زه مطبعې ته درشم، دواړه به بازار ته لاړ شو، وابه یې خلو.

ما وې: هوسۍ ته به راسره په تکلیف شې.

هغې ویل: نو دا خو یوازې ستا کار نه دی زمونږ د دواړو ګډ کار دی.

ما وې: سمه ده زه به سبا ته ستا انتظار کوم. زمونږ ګاډی په قلاچه راتېر شو، لږه شېبه کې حضوري چمن ته راورسېدو، لمر په غرغړه و، چې د کور مخې ته یې موټر ودراوه. زه ترې رابنکته شوم او هوسۍ په چالاکۍ سره موټر روان کړو او لاړه.

وړاندې کاکا او ماما دواړه راروان وو، هغوی خو ولیده، مګر څه یې پېژندله، چې څوک ده؟ زه ورته پښه نیولی شوم، خوا ته مې رانزدې شول، ویلې: سهاره راغلې؟

ما وې هو راغلم.

ویل یې: دا موټر د چا و؟

ما وې دا خو زمونږ د ریاست موټر و. کور ته ننوتلو، مور او تندار مې راته سترې مشي وویل، ما وې مورجانې ببګاه ته مو څه پاخه کړي دي؟ ویل یې: زویه تراوسه خو مو څه شی نه دي باندې کړي.

زه پوه وم چې د پخولو څه نشته، ما وې زه بازار ته وځم چې غوښه راوړم. په منډه راووتلم، له قصابه مې غوښه کور ته یووړه، ما یخچال نه درلود، چې غوښه او نور خواړه مې پکې ذخیره کولی. هره ورځ به مې نوې سودا کور ته اخیستله. د شپې له ډوډۍ خوړلو نه وروسته مور او تندار ته مې وویل: مورې او تاسې به سبا ته مازیګر هغوی کره ورځو، خو کوم کوم شیان واخلو. هغوی راته بیا همغه شیان یاد شیدې، سابه، تازه ماهیان، شیر برینج او تازه میوې راته په ګوته کړې. هغوی ته مې وویل:

سبا ته به زه همدا شیان کور ته راوړم او په څلورو بجو به ځو. سبا ته چې کار ته لاړم، تر لسو بجو مې پخپل دفتر کې کار وکړ، بیا له مطبعې نه ووتلم او د هوسۍ انتظار مې کاوه. هغه په خپل تاکلي وخت راورسېده، موټر کې کېناستو او نوي بنار ته لاړو. د خوږې کونډۍ ټول شیان مو واخیست، هوسۍ پیسې راوبستلې، ما وې هوسۍ دا پیسې په زه ځکه ورکوم، چې بیا راته په راتلونکي کې چېرته پېښور ونه کړې. په ټوکه کې مې ورته ووېل. هغې راته په موسکۍ توګه ووېل:

ددې پخوانیو د اطرافي خبرو نه وانه وختې، سمه ده ته پیسې ورکړه، ماته یوه خبره بنکاري خو ته...

په کړ، کړت مې ورته وخندل، هوسۍ زه خو د کلي سړی یم.

ویل یې: کلی اوس پرېږده. په ټوکو، ټوکو کې مو سودا پوره کړه او په موټر کې مو واچوله. دولس بجې کېدې، چې کور ته مو راورسوله. هغې راسره له موټره رابنکته کړه او بیا مو مخه بنه ورسره وکړه. کور ته روانه شوه. ما په چالاکۍ سره ټول شیان کور ته ننوبستل، مور او تندار مې څه ماهیان پاخه کړل او څه یې اومه سنبال کړل. د خوږې کونډۍ هرڅه یې تر څلورو بجو پورې برابر کړل. څلور بجې شوې، ټولو ځانونه تګ ته برابر کړ، سامانونه مو راواخیستل او په یوه ټیکسي موټر کې لاړو. هغوی زمونږ د ورتګ نه خبر وو، ټول په کور کې و، نور د ورور کورنۍ یې هم راغلې وه، بنځې، ماشومان او سړي ورکره وو.

ټولو راسره په ګرم جوشۍ او مینه سره سترې مشي وکړه. یو بل ته سره ورمعرفي شو، نارینه په لوی سالون کې کښاستل او ښځې په یوه بله کوټه کې کښاستې. خان کاکا ټولو ته په ورین تندي خبرې کولې، د هغه بل ورور چې له ده نه کشر و، درونده سړی او د ښه خوی او پوهې څښتن و. هغه هم د پښتنو د تاریخ او بیا خصوصاً د جنوبي او مشرقي د پښتنو د تېرو حالاتو په باب ځینې یادونې وکړې او وروسته زمونږ په دې خپلوی، خپله پوره رضایت او خوښي وښود له. دوه درې زلمیان، چې دوه تنه د همدغه زما د کاکا خسر زامن وو او یو یې د ترور زوی و، په مجلس کې ناست وو. ناستو کسانو په غېب کې زه پوره پېژندلم، خو لیدلی یې نه وم، هر یوه به دا ویل: سهار صاحب ته یې؟

دا ځکه چې هغوی ټولو ښځو او نرو زما داستانونه په راډیو کې اوربدلي وو. زه پوهېدمه، چې زما او هوسۍ په کوژدنه هغوی خوشاله دي.

کله چې د مانښام ډوډۍ وخوړل شوه، زما خوانښې یو ګیلاس شربت راوړو او ماته یې ونیو، ما هم شربت وچښو او لس زره روپۍ مې ورسره ورکړې. ټولو خلکو ماته کتل، چې دا به اوس څه کوي؟ ما چې پیسې د ګیلاس سره ورکړې، ټول خوشاله شول. په دې وخت کې خان کاکا وویل: سهاره بچی خالي یو سل ګون نوټ پکې کیږده، کفایت کوي، نورې پیسې ببرته واخله. هر څومره چې یې یادونه وکړه، ما پیسې دوباره وانه خیستلې. هوسۍ یې زما مور او تندار ته راوستې وه، ورپېژندلې یې وه. تر ماخستن تېره پورې د خپلوی او خوښۍ مجلس وشو، مونږ تر د شپې په دولسو بجو کور ته د تللو اجازت وغوښت، هغوی ویل خامخا به شپه کوئ، هر څو چې ټینګ شول، اجازه مو ترې واخیستله او تر راروان شو.

د راوتلو په وخت کې یو بکس یې مزدور له کوره راووبست او په موټر کې یې واچاوه. ټولو راسره ښه په مینه مخه ښه وکړه او د هغوی په یوه موټر کې یې وراره تر کوره راورسولو. کله چې مو بکس خلاص کړو، د ټولو لپاره پکې جامې ایښې وې، زما لپاره یې نوې توره درېشي ایښې وه. کاکا او ماما دواړه خوشاله شول، ویلې دا خلک په ټولو رواجونو پوره پوهېږي. ماته یې مخ راواړاوه، ویل یې:

بچی پام کوه، چې دوی درنه خپه نشي، مورږ خو تر ې لیرې یو، مګر ته به یې ډېر خیال ساتې.

ما وې د خپلې بندګۍ ووسه به کوم، ستاسې دوعا دې راسره وي، انشاء الله زمورږ خپلوي او دوستي به تر اخره ښه پاتې شي. هغوی خپلو کې سره مصلحت وکړو، ویلې مورږ به په خیر سره سهار وختي کلي ته ځو. ویل یې ښه شوه، چې دا کار په خیر سرته ورسېد او خالي لاسونه لاړ نه شو. ما ورته وویل:

کـه يـوه ورځ راسـره بلـه هـم تبـره کـړئ، زه بـه ډېـر خـوښ شـم. هغـوی هېڅکلـه لـه خپـل کـور او کلـي نـه بهـر سـفر نـه و کـړی، پـه دا يـوه اونـۍ کـې پخپـل کـور پسـې خپـه شـوي وو، مـا وی نښـه ده، سهار چې پاڅېدو، هر څه به وشي.

شـپه تبـره شـوه، سـبايي وختـي ټـول لمانځـه تـه پاڅېـدل، زه هـم وختـي لـه کـوره ووتلـم، دوی تـه مـې پـه بـازار کـې چـای، بـوره او نـوري وچـې میـوې راونيـوې، ترڅـو چـې کـور تـه راستنېدمه، چای تيار و. لـه چای وروسـته مـې هـر يـوه تـه خپلـه برخـه تحفـه ورکـړه او پـه يـوه ټيکسـي مـوټر کـې پـل محمـود خـان تـه د مـوټرو هـډې تـه لاړو. د يـوه سـروبس ګـاډي کلينـر نـاري وهلـې "جـلال اباد والا جـلال ابـاد والا" سمدسـتي مـو سـامان ورپورتـه کـړو او مـور دوی مـې ټـول پـه سـروبس کـې کښاسـتل. لـږه شـېبه کـې ګـاډی ډک شـو، مـا تـرې اجـازت واخيسـت او لـه هغـوی سـره مـې مخـه ښـه وکـړه. ګاډی روان شو.

زه پـه دغـه ورځ لـږ ناوختـه کـار تـه لاړم، زمـوږ رئـيس تـه مـې ټـول جريـان ووايـه، هغـه ډېـر خوشـاله شـو، ويـل يـې: سـهاره واده بـه دې ښـه پـه ډنـګ ډونـګ وکـړو. څـو ټـوکې يـې راسـره وکړې، زه ترې خپل دفتر ته لاړم او په کار مې پيل وکړو.

ډېـرې ورځـې شـوې وې، چـې ځينـې کارونـه راتـه ډب ډبـرې پراتـه وو، تـر دولـسو بجـو پـورې کـوم نيمګـړي کارونـه چـې پـاتې وو، سـرته مـې ورسـول. د غرمـې ډوډۍ مـې چـې وخـوړه، بيـا مـې پـه کـار پيـل وکـړو. د جمعـې د شـپې راډيـويي داسـتان مـې تـر نيمـې ورسـاوه، خـو لـه ځانـه سـره مـې فيصلـه وکـړه، چـې راډيـوي داسـتان بـه د شـپې لـه خـوا پـه کـور کـې تکميـل کـړم. د اخبـار او مجلـو ځينـې ضـروري شـيان مـې وليکـل، دوه بجـې وې، چـې د هوسـۍ د ټيلفـون زنـګ راغـی، راتـه وې ويل: نن به ببرک چمن ته ځو، چې هلته درته موټر چلول درزده کړم.

مـا وې: ښـه زه بـه انتظـار کـوم. پـه څلـورو بجـو چـې هغـه راغلـه، ببـرک چمـن تـه ولاړو. هغـې وخـت کـې د ببـرک چمـن لا څـه، چـې پـه خبرخانـه کـې دومـره ډيـره ابـادي نـه وه شـوې. د ببـرک چمـن پـه زياتـه برخـه کـې اوبـه ولاړې وې او لـوڅې پکـې شـنه ولاړ وو، مـوږ يـوې وچـې برخـې تـه لاړو، ځـای پرځـای پکـې مـوټرې چلبـدلې وې. د لـومړي ځـل لپـاره د مـوټر پـه جلـو کښاسـتم، هوسـۍ راتـه د مـوټر تولـه، ګيرونـه، بريـک، ګـاز، کلـچ، اشـارې انـور د مـوټر ببلابېلـې برخـې راوښـودلې. څـو ځلـي يـې راباندې تکـرار کـړې، بيـا يـې د مـوټر کلـي راکـړه او د چالانولو چـل يـې رازده کـړو. پـه لـومړي ځـل مـې چـې مـوټر چالان کـړو او ګـاز مـې ورکـړ، مـوټر روان شـو، خـو رانـه ګـډ وډ شـو، زړه مـې درزبـده، د مـوټر تولـه (شـټرينګ) مـې کلـک نيـولی و، ټـول بـدن مـې ورتـه کلـک او شـخ نيـولی و، څـو متـره چـې بـه مـوټر مخکـې لاړ، رانـه ګـل بـه شـو. هغـې راتـه بيـا تـشريح وکـړه، وې ويل:

مه ډاربړه، بدن سست او عادي ونيسه، شترينګ هم کلک مه نيسه، مخامخ وړاندې ګوره، لاندې پښو ته مه ګوره، ځه زړور ځه. هن چالان کړه.

بيا مې موټر چالان کړو، دا ځل لږ وړاندې موټر روان شو، په همدغه ترتيب سره تقريباً درې ساعته مې په دغه ورځ تمرين وکړو. کله کله به راباندې په غوسه شوه، کله به يې ټوکې راپورې وکړې، ويلې به يې: دا خو ليکل نه دي، چې وې کړې.

په همدغې ترتيب سره يوه اونۍ مې د موټر چلول تمرين وکړو، له يوګي ورځې نه بلې ته ښه کېدمه، په دوو اونيو کې مې موټر چلول سم زده کړل. په وړو او شاړو سړکونو کې به مې موټر ځغلاوه، هوسۍ به راسره ناسته وه. لنډه دا چې موټر مې ښه سم زده کړو او په لويو سړکونو کې به زړور تلمه.

د هوسۍ موټر مې بيخي له کاره اېستلی و، کله چې مې موټر زده کړ، هوسۍ موټر ورکشاپ ته ودراوه او درې ورځې وروسته يې موټر جوړ کړو، بيا به چې هوسۍ ما پسګي راغله، موټر به ما چلاوه. هغه به راته څنګ کې ناسته وه، هغه زما په موټروانۍ پوره خوشاله وه. وروسته به بيا زيات وخت موټر ما سره و، هغه به چې کور مخې ته ښکته شوه، موټر به يې ماته راکړو، کور ته به پکې لاړم. کله ناکله به وظيفې ته پکې هم تلم. زما د کوژدنې نه د مطبعې مامورين خبر شول، ټولو راته تبريکي راکوله. په موټر کې به يې چې وليدم، ځينو به راپورې ملنډې وهلې، ويلې به يې: سهاره د موټر څښتن شوی يې. لکه چې.....

ما به ورته ويلې، چې دا هرڅه مې د مبرمنې دي، زه خو همغه سهار يم، بدل شوی نه يم. هغوی راپورې ملنډې کولې، زه په ټولو مامورينو ګران وم، هر يوه به دا ويلې په دغه جمعې شپې دې راډيويي داستان ليکلی که نه؟ ما چې به دهو ځواب ورکړو، ټول به خوشاله شول او د جمعې شپې ته به خپلې راډيو ته د داستان ټاکلي وخت ته منتظر ناست وو. د جمعې شپې ته لا دوه شپې پاتې وې، ما هم ورته راډيويي داستان نيمې ته رسولی و، سبا ته چې کار ته لاړم، لومړی مې راډيويي داستان پاتې برخه تکميل کړه او نشر ته مې وسپاره. يوه بجه وه، چې هوسۍ ټيلفون وکړو، ويلې نن د پوهنتون کتابخانې ته په څلورو بجو راشه، بيا به له دې ځايه بل خوا ته په چکر ولاړ شو. ما وې ښه ده زه به څلور نيمو ته درورسېږم.

تر څلورو بجو مې خپل کارونه اجرا کړل او بيا د کابل پوهنتون په لوري روان شوم. د پوهنتون کتابخانې ته ورغلم، کتل مې چې هوسۍ د پنځه شپږو انجونو سره په کتابخانه کې ناسته ده. زه يې چې وليدم، سپکه راپاڅېده او له هغوی نه يې اجازه راواخيسته. هغوی ټولو زه وليدم، خو نزدې ورنغلم. د پوهنتون له دروازې نه راووتلو او د دارالمعلمين او ابن

سینا د ښوونځیو په منځ کې مخامخ سړک باندې راسې دارالامان ته لاړو. موټر مو د سړک په غاړه ودراوه او موږه دننه باغ ته ننوتلو. لومړی مو په باغ کې ښه ډېر چکر وواهه او بیا همغه پخوانې ځای ته ورغلو. د ګلابو په منځ کې کښاستو، د خبرو په لړ کې مې هوسې ته وویل:

د پوهنتون د فارغېدو شپې دې رالنډې شوي دي، ازموینې ته تیاری ونیسه، مونو ګراف دې مخکې له مخکې نه استاد ته وسپاره. زما خو داسې نظر دی، چې له پوهنتون نه خلاصه شوې، د واده بندوبس به کوو.

هغه په موسکېدو، موسکېدو وویل: ولې دا ازاد ژوند دې نه خوښېږي؟

ما ویل: ولې مې نه خوښېږي، خو ترڅو به یوه خوا او بله خوا ګرځو، اخر دواړه به په یوه کور کې د اوسېدلو مزه هم وګورو.

وې ویل: سهاره ګوره زما او ستا واده به ستا په دغه کرایي کور کې کېږي؟

زه لږ غلی شوم، بیا مې ورته وویل: هو نو چېرې به کېږي، زه خو خپل کور نه لرم، تاته خو هرڅه معلوم دي.

هغه لږه شېبه غلې وه او زه هم چوپ پاتې وم. وروسته بیا هغې وویل:

زه به مې مور او پلار سره خبرې وکړم، ته د واده او نورو شیانو په باب هېڅ تشویش مه کوه، هرڅه چې جوړ او برابر شول، بیا به واده کوو.

ما ویل: زه پوه نه شوم، هرڅه چې جوړ شو یانې څه او څنګه؟

هغې ویل: مسلمانه خو ته یې څه کوې، پلار به مې راته نوی کور راونیسي د واده ټول شیان به تکمیل شي بیا به درته ووایم، چې اوس واده کوو، نور څه وایې؟

ما ویل: ستاسې په ځای کې د واده ولور څو دی؟

هغې ویل: ولور څه کوې، چې پوښتنه یې کوې، له تانه خو څوک ولور نه غواړي.

ما وې: نه خو ځان خبروم، چې ستاسې د خلکو د ولور رواج څنګه دی؟

ویل یې: زمونږ د خلکو رواج ډېر خراب دی، پښتنې لکه، شپږ لکه افغانۍ ولور اخیستل کېږي. ډېرې پېغلې د پلار له کاله زړې شي او ډېر ځوانان د ولور د ګټلو او پوره کولو لپاره د عربو ګرمۍ پاخه کړل. ته یې څه غم کوې هوسې. به بې ولوره درکړه درځي. څومره ښه نصیب لرې.

ما ویل: زما نصیب پخوا دومره ښه نه و، خو له کله نه چې مې ستا سره لیده کاته شوي دي، ورځ مې روانه ده. لاس مې وراوږد کړو له غاړې مې راونیوله، خدای دې راته ژوندۍ لره، په غېږ له مینې به دې په ژوند کې احسان وړم.

ویل یې: په دې کې سهار صاحب د احسان څه خبره ده؟ په مینه کې خو دا شیان نه ځاېږي.

لـه نـن ورځـې نـه پـه آخـوا دا شـيان لـه مغـزه وباسـه، پـه تبـرو بحثونـو کـې مـې هـم درتـه ويلـي دي. هـېڅ ډار پـه زړه کـې ونـه لـرې، هرڅـه چـې مخـې تـه راځـي، پـه دواړو بـه وي، د احسان څـه خبـره نشته.

پـه دې وخـت کـې پـاس د يـوې ونـې پـه څنګـه دوه مرغـۍ ناسـتې وې، دواړو يـو پـر بـل غـړۍ اړولـې وه، زه ورتـه متـوجې شـوم، کلـه بـه يـوې مرغـۍ خپلـې سـترګې پټـې کـړې او هغـه بلـې بـه ځـان وځانـډه او خپـل سـر بـه يـې د هغـې بلـې پـه څـانګونو کـې ومانـډه. مـا هوسـۍ تـه غلـي شـان اشـاره وکـړه، يـو لاس مـې ورلـه پخپـل لاس کـې ټينـګ ونيـو او پورتـه مـې خپلـه ګوتـه ونـې تـه ونيولـه. هغـې چـې مرغـۍ پـه ونـه کـې وليـدې، چـې دواړه يـو پـر بـل کـې سـره ورک دي، پـه خنـدا شـوه او وې ويـل: مـوږ دواړه تـرې څـه کـم يـو. موسـکۍ، موسـکۍ يـې ځـان زمـا غېـږې تـه راوارتـاوه، مـا هـم خپـل سـر د هغګـي پـه زلفـو کـې پټ کـړو، بيـا مـې پـه کـرار سـره خپلـې شـونډې د هغـې شـونډو تـه وروړې، هغـې هـم خپلـې شـونډې د ګـلاب ګـل د پـاڼو غونـدې ورو ببرتـه کـړې او زمـا شـونډې يـې ښـې کلکـې وزبېـښلې، ترښـه ډېـره شـېبه پـه همدغـه حـال کـې سـره پـاتې وو، وروسـته هغـه سـپکه پورتـه شـوله، ويلـې څـوک رانشـي. سـترګې يـې پـه زلفـو کـې نـه ښـکارېدې، مـخ يـې خـولې شـوی و، خپـل مـخ يـې پـاک کـړو، وې ويـل: سـهاره زه بـه درتـه ډېـره ګرانـه يـم او کـه ته به ماته؟

مـا ويـل: دا بـه نـو خـدای تـه معلومـه وي. يـره هوسـۍ زه خـو وايـم، چـې دواړه يـو بـل سـره مساوي مينه لرو. لکه ته چې راباندې څومره ګرانه يې، زه هم په تا هومګره ګران يم.

هغـې ويـل: هـو همدا سـې ده، خـدای دې مـوږ نـه د نظـره کـوي. سـهاره! مينـې رانـه هرڅـه هېـر کړي دي، ازمويـنه رانزدې شوه، هېڅ تياری نه لرم.

مـا وې: تيـاری بايـد ولـړې، لـه سبا نـه پـه اخـوا بـه خپـل درسـونه پيـل کـړې، اخرنـی امتحـان دې دی، چې په ښه درجه کاميابه شې.

هغـې ويـل: ته خو وايې، مګر کله چې کتاب ته کېنم، بس همدا سودا مې راواخلي.

ما وې: کومه سودا؟

هغـې ويـل: ولـې خو همدا يوه سودا او سوچ دی نو!

ما وې: مړې پرېږده، چې چېرته درنه په اوږده سفر تللی نه يم.

هغـې ويـل: واخ ده تـه ګـوره! تـه وا دا ګنـې اوږد سـفر نـه دی چـې کلـه خپـل کلـي تـه لاړ شـې، بيـا مې هېره کړې، دوه درې اونۍ په کلي کې پاتې شې.

مـا ويـل: هوسـۍ روزګـار خـو هـم کـول غـواړي، هلتـه مـور کـور او کلـی دی، نـوی کـور مـې جـوړ کړی دی، لا ټول شيان يې نه دي پوره.

هغې ويل: هو رښتيا سهار صاحب، کور دې ښه جوړ کړی دی که نه؟

ما وې: د کلي په نورو کورونو کې زما کور ښکلی دی، که قسمت دې شوی و، وبه يې ګوري.

ويې خندل، ولې نه خامخا به کلي ته دواړو ځو. ما وې: هغه به هم ساعت وي، چې ما او تا دواړه کلي ته يوځای لاړ شو؟

ويل يې: سهاره بس بس دا دومره ارمان نه دی، واده مو چې وکړو خامخا به ځو. راځه چې حرکت وکړو وخت ناوخته دی، مازيګر په تېرېدو و، چې دارالمان نه راروان شو او موټر ته زه کښناستم، زمونږ تر کوره مې موټر وچلاوه.

له موټره چې ښکته شو، ما وې راځه هوسې نن راسره پاتې شه، مور و پلار ته به دې څه بهانه وکړې.

ويل يې: اوس نشم پاتې کېدی، کور مې څه نه دي ويلي، بيا به يوه شپه درسره پاتې شم، اوس لا اول د مني سر دی.

ډېره زاري مې ورته وکړه، خو هغې خپل تصميم ونه ګرځاوه، په موټر کې کښناسته او لاړه.

زمونږ د دواړو ژوند همدغسې پسې تېرېده، هوسې له پوهنتون نه فارغ شوه، پنځه شپږ مياشتې تېرې شوې، زه بيا هم کلي ته لاړم، د کور نيمګړې چارې مې سنبال کړې، د واده په باب مې له مور او کاکا دوی سره خبرې اترې وکړې، کاکا مې وويل:

څومره پيسې به پکار شي؟ واده خو په ډېرو پيسو کېدی شي، سهاره څه درسره شته او که نه؟

ما وې کاکا جانه لږ و ډېر څه خو به راسره وي، ولې کوژدنه مې راته وايي يوه روپۍ به دې مصرف نه شي، هرڅه به زه پخپله کوم.

هغه وويل: دا خو څه بل شان ښه خلک دي، خو يو ځل بيا هم ځان ورسره د واده په کولو او مصرف هرڅه ورسره په ډاګه کړه، بيا به مونږ ته خبر راکړې، چې ځان ورته برابر کړو. که ډېرې پيسې يې غوښتې چې څه چاره ولټوو.

ما وې ښه کاکا جانه، چې زه دا ځل لاړم، د واده خبرې به ورسره وکړم، تاسې ته به احوال راولېږم، خاطر جمع اوسئ، مورجانې زړه چې دومره ښکته پورته نه کړې، ولور رانه، نه اخلي، زه فکر کوم چې په کابل کې به راته کور هم واخلي. په مور او پلار يې ډېر ګران يم، په هفته کې يو ځل ورځمه ډېر قدر مې کوي. زه د مور او کاکا دوی نه په دوعا نفا ښار ته راغلم. زړه مې دی چې همدا نن سبا لومړی هوسې سره د واده خبرې مطرح کړم او بيا مې د خسر او

خوابنې سره سبا ته، چې کار ته لاړم، د هوسۍ دوی کړه مې ټیلفون وکړو، مور سره مې پې خبرې وکړې، حال احوال مې ترې واخیست، د خپل راتګ مې ورته وویل، ما وې له کلي نه راغلی یم، زما د مور او ټولو خپلوانو پوښتنه یې راځینې وکړه. سمدستي یې وویل:

ببګاه ته کور ته راشه، چې له نزدې نه دې ووینم. ما وې که وشوه سبا شپې ته به درشم. ویلې ښه مونږ به درته سبا شپې ته په تمه یو. هوسۍ له انجونو سره چېرې وتلې وه، ما وې په خان کاکا سلام کوه. د مېز په سر مې ځینې کارونه راته پراته وو، په هغې مصروف شوم ان تر یوې بجې مې سم ضربتي کار وکړو. د غرمې تر ډوډۍ وروسته دوه بجې وې، چې د هوسۍ د ټیلفون زنګ راغی. له سلام او روغبړ نه پس یې وویل:

زه به ځلور بجې درشم، منتظر اوسه. تر ځلورو بجو مې کار وکړ، نوې راډیویي داستان مې د جمعې شپې نشر ته ورکړ، په ځلورو بجو له مطبعې نه راښکته شوم او د هوسۍ مخې ته روان شوم، کتل مې چې هغه هم راورسېده، موټر یې ماته په اختیار کې راکړ او ویلې: نن به بګرامیو ته ځو.

ما خو بګرامي نه و لیدلي، هغې راته لاره ښودله. تر سیاه سنګه پخپله لاړم، آخوا ته هغې رهنمایي کولم ترڅو بګرامیو ته ورسېدو. هلته مو موټر د سړک په غاړه پارک کړو او مونږ د حنیفه ښوونځي ترڅنګ یوه باغ ته ورتېر شو. د یوې ویالې په سر د ولو په ښخ کې سیوري ته کېناستو، دا داسې ځای و چې هېڅوک پکې نه و، یو نیم سړی به وړاندې د پټو په منځ نرۍ لاره روان وه، په دې ورځ مې سمدستي د واده خبرې هوسۍ ته په مخکې کړې، هغه لومړی لږه غلی شوه، بیا یې وویل:

لکه چې د ټینګې نه یې؟

ما ویل: نه نه دا خبره نه ده هوسۍ. پرېږده چې مونږ دواړه د خپل ژوند د خوښو نه هم لږه څکه خو وکړو او رښتیا خبره خو دا ده، چې زما او ستا همدا وخت د واده کولو دی، څنګه ته پکې څه وایې؟

هغې ویل: ته چې څنګه وایې، درسره خو ښه مې ده. هو رښتیا ابله ورځ د شپې له خوا مور په خپل سالون کې سره ناست وو، پلار او مور مې دواړو زما او ستا د کور په باب خبرې کولې. پلار مې مور ته وویل:

دوی ته د هوسۍ په نوم یو کور په دې نزدې شاوخوا کې واخلم، چې له مونږه لیرې نه وي. یو کور مې پیدا کړی دی، یو ځلې به یې په ګډه سره ووینو، بیا به ورسره خبرې وکړو. په هغه ساعت کې خو ما له شرمه هغوی ته څه ونه ویل، خو په سبا ته مې بیا مور ته وویل، چې په دغه کور پسې زر تر زره وګرځئ، داسې نه چې بل څوک یې واخلي. همغه و، چې مور مې ابا

ته ویلي وو. زه فکر کوم چې پلار مې کور لیدلی دی، خو اوس یوازې زمونږ لیدو ته پاتې دی. بیګاه ته به مې مور ته دا خبره وریاده کړم، کله چې کور معلوم شي بیا به د واده په باب خبرې کوو. سبا ته به درته د کوورر معلومات درکړم. رښتیا په کلي کې نورې څه خبرې وې، کراري وه، مور مې، کاکا دوی او نور ټول خپلوان مې په کوژدنې خوشاله شوي دي؟

ما ویل: ستا د پلار او ټولې کورنۍ صفتونه مې مور په ټول کلي کې خلکو ته کړي دي، دوعاګانې یې تاسې ته کولې، ټولو سلامونه ویلي. نن سهار مې له ادې سره خبرې وکړې (ستا د مور) سره، خوشاله شوه، ویلې نن بیګاه ته کور ته راشه.

هغې ویل: سهاره زما په مور خو دې څه کوډې نه دي کړي، هر وخت هره شپه دې یادوي او همدا وایي، چې دا هلک خو بیخي اطرافي خوی لري، خپله پښتو یې ټینګه نیولې ده، مونږ کره نه راځي.

او ای ته خو په رښتیا چې بلکل له هغو درو نه بیخي راوتلی نه یې. کله ناکله خو مونږ کره راځې، همدا نن شپه به راسره لاړ شې.

ما ویل: خدا ږو هوسۍ شرمیږم.

هغې ویل: هو دا خبرې مې پلار کړي دي وایي سهار بنه هلک دی، د بنه خوی او پوهې خاوند دی، مصروفیتونه یې زیات دي، ځکه ډېر نه راځي.

ما ویل: ما خو ستا له مور سره بیګا ته وعده ایښې ده، چې درکره درځمه.

ـ دا څه وایې؟ رښتیا وایې که څنګه؟

ـ کله مې درته دروغ ګنې ویلي دي؟

هغه له خوشالۍ نه پاڅېده په خندا یې وویل:

څومره بنه چې واورې دې ماتې کړې او مونږ کره راځې.

ـ چې داسې ده، نو پس له دې به هره ورځ درځمه.

ـ سهاره لږ ساعت به دلته کښنو بیا به راساً مونږ کره ځو، همداسې به وي که څنګه؟

ـ هو همدغسې به وکړو. ساسې کور ته به نزدې ما له موټره بنکته کړې، یوه شپېه وروسته ب زه کور ته درشم، سمه ده.

ویل یې: بیخي سمه ده.

یوه شپېه وروسته د بګرامیو په بازارګي کې وګرځېدو او بیا مو ګاډی د هوسۍ د کور په لوري خوشې کړو. په لږ ساعت کې وزیر اکبر خان مینې ته ورسېدو، د هغوی د کور خوا ته مې ګاډ ودراوه، کلي مې هوسۍ ته ورکړه، هغه لاړه او زه لږ وروسته ورپسې لاړم. د دروازې زنګ مې چې وواهه، هوسۍ دروازې ته قصداً راغله، زه یې چې ولیدم سمه وغوړېده، د

کور کالي يې په غاړه وو، ما وې ګڼې د سبر تانده ده. ددې لپاره چې خپل جوګ يې په مور پوخ کړی اوسي، له مانه په يوه منډه يې تر مورې ځان ورساوه، مور يې هوښياره ښځه وه، په کړت کړت خندا يې وکړه او زما مخې ته راغله، په دواړه طرف يې ښکل کړم، لکه د خپلې مور غوندې مينه يې راکړه، ما يې هم لاسونه ښکل کړل، کور ته ننوتلو. په هوسې يې داسې غږ وکړ:

لوړې تا خو فاکولته ويلې ده، داسې منډه دې د خپل سهاره وکړه لکه پخپل کلي کې چې وي.

کله چې په سالون ورننوتلو ادې مې له ځانه مخکې کړه او زه ترې وروسته شوم. ما وې چې احترام او درناوی يې وشي. وروسته مې د څنګ کوټې ته ورپام شو، چې هوسې په خپله خوله لاس ايښی دی او خندا شنه کړې ده. ماته يې په څو ډولو نازونو او اشارو هرکلی وايه.

خوښې او خسر مې دواړه راته خوشاله وو او زما په ورتګ سره يې خوښي کوله. د ماښام له ډوډۍ نه وروسته د چايو په سر دواړو راسره داسې د زړه خواله کوله، لکه مور او پلار يې چې خپلو بچيانو سره کوي. د راتلونکي ژوند د پېرزو خبرې يې کولې، زمونږ د واده په باب يې وويل:

سهاره بچی! پام کوه چې زړه کې دې څه درونه ګرځي، ته مې زوی يې او هغه مې لور ده، ستاسې واده به په ښه شان سره درته وکړم. لومړی درته کور واخلم، نو بيا به له خيره د واده بندوبس کوو. زما خو داسې نظر دی، چې د خپلې لور واده لکه د نورو پښتنو او افغانانو پرخلاف په خپل مصرف وکړم. زه لور لکه د نورو په شان نه خرڅوم.

د هغه هره خبره رابانديې ډېره ښه لګېده، ځکه چې زما د فايدې خبرې يې کولې. تېر ماخوستن پورې مو همدا د واده خبرې کولې، ما خو هېڅ نه ويل، خالي غوږ مې ورته ايښی و. د واده نه په غير نورو خبرو کې به مې يوه نيمه ورسره ويلې. د هغوی په نيت او عمل پوه شوم، چې زما په ګټه او فايده پوره نيت لري. دا يې هم راته وويل چې:

دوه ورځې په اوونۍ کې دلته راځه، چې سره ګورو. نيمه شپه وه، چې بيده شو. سهار وختي وظيفې ته د هوسې په موټر کې لاړم، خسر مې هم چېرې پخپل موټر کې ولاړ. له مانه هغه مخکې له کوره ووت، ماته يې يوازې دومره وويل:

بچی وظيفې ته د هوسې په موټر کې ولاړ شه. خدای په امانې يې راسره وکړه او لاړ. کله چې زه له سالون نه راووتلم، خوښې مې راسره روانه وه. هوسې ته يې ورغږ کړ: هوسې وه هوسې هغې له دننه بلې کوټې نه وويل: آه ادې جانې څه وايې؟

ـ لوړې د موټر کلي دې راوړه ته د زړو خلکو نه بدتره يې، شرميندو که جنۍ يې ته خو

راشه.

هغه له کوټې راووتله او رارواڼه شوه، له ځان سره يې خندل، د کوټې په ګوټ چې راوخته ماته يې پخپلو خاصو اشارو سره ډېر څه وويل. کلي يې راته له ليرې نه، چې له موره شرمېدله، په ډډه يې په يوه لاس کلي راکړه او چوپه خوله بيرته روانه شوه. مور يې وخندل، وې ويل:

دې لا پوهنتون ويلی دی، دومره شرمېندوکه ده.

ما پټ له ځان سره وويل: هو شرمېندوکه ده! ډېره زياته شرمېندوکه ده. له خوا ښې نه مې اجازه راواخيسته او خپلې دندې ته لاړم. د ورځې دوه بجې وې، هوسې ټيلفون راوکړو. ويلې په څلورو بجو د حقوقو پوهنځي مخې ته راشه، زه به دې انتظار کوم. ما وې ښه ده. پوره په څلورو به ځان درورسوم. کله چې څلور بجې شوې، له کاره رخصت شوم، په چالاکۍ سره مې حاضري امضا کړه او بيا د کابل پوهنتون په لور مې ګاډی روان کړ. دهمزنګ سره په يوه ترافيکي پېښه کې په سړک موټرې ولاړې وې، نيم ساعت ځنډ پکې راغی، ترڅو چې پوهنتون ته ورسېدم، پېښځه بچې کېدلې.

هوسۍ د څو تنو نجونو سره ولاړه وه، زه يې چې وليدم، له هغوی نه يې اجازه واخيسته او رارواڼه شوه. له ورايه په خندا شوه، ويلې زړه مې بې واره و، ما وې چې خدای مه کړه څه پېښه ورته نه وي پيدا شوي. دا څنګه دې ناوخته کړ؟

ـ په دهمزنګ کې لاره بنده وه، کومه ترافيکي پېښه شوې وه.

موټر ته وختلو او باغ بالا ته مو حرکت وکړو. هوسۍ وويل:

نن به په باغ بالا کې چکر ووهو. د باغ بالا په سړک د موټرو بيروبار زيات و، د خلکو ګڼه ګونه وه، مورې موټر ودراوه او وړاندې په بوټو کې په چکر شو. د انګورو په بوټو کې ښه وړاندې لاړو، هلته د يوې جګې بارې په سر کښاستو. د پروان کارتې او خپرخانې سيمې ټوله ساحه مو ليدله، د خپرخانې په کوتل تونديو موټرې اوښتې رااوښتې، مونږ دواړو ببګانۍ خبرې راواچولې. هغې راته وويل:

ببګاه مې ټولې خبرې اوربدلې دي، تاسې چې څه ويل. ما ورته غوږ ايښی و، د مور و پلار ټولې خبرې مې واوربدلې. ما خو درته ويلي و، چې پلار مې لومړی کور اخلي، بيا به واده کېږي.

ـ بلکل هوسۍ! چې تا څه ويلي وو، همغه خان کاکا ببګاه وکړې، لکه چې زمونږ د واده شپې رانزدې شوي دي. ای جينۍ چې زه به تاته په واده کې څه اخلم؟

ـ ستا چې څه خوښېږي، هغه به واخلې.

ـ یو خو به درته د سرو هار جوړوم او بل به درته د سرو چارګل.

ـ بس همدا؟

ـ نه نو نور خو به ته فرمایش کوې.

ـ زه درته ووایم؟

ـ هو ووایه کنه.

ـ سهاره! که زما منې د سرو مرو نه تېرېږه، زما دومره علاقه ورسره نشته دی.

ـ نه نه هوسۍ دا زما خوښه ده، ناوې خو له سرو سره ښه ښکاري. اګر چې ستا هېڅ ته حاجت نشته دی، ولې ا سره او طلاګانې، ډول ډول ګانې په واده کې خوند کوي. د ناوې لپاره چې کومه ګانه په کار ده، ټوله به برابره کړم. آن لا د اوس نه به زرګر ته فرمایش ورکړو، خوښه دې نه ده؟

ـ چې ستا خوښه وي، زه په کې څه ویلی شم؟

ـ زه خو وایم، چې سر له سبا نه به دواړه یو ځل د زرګرانو په کوڅه ورچکر شو. هغې وویل:

سمه ده.

ما وویل: هو رښتیا یو ځل چې ولور او د واده نېټه معلومه شي، بیا به دا شیان کوو. که څنګه؟

ـ سهاره بیا دې د ولور خبره یاده کړې.

ـ ګوره هوسۍ پوهېږم، چې له ما سره ستا مور او پلار لکه د خپل اولاد په شان چلند کوي، ولې هغوی او زما مور کاکا او کورنۍ مې ټول سره کښې او په ګډه سره د واده د کولو خبرې خو وشي کنه.

ـ ستا نظر سم دی، خو دا ټول کارونه پخپل وخت کې کېږي. لومړی کور او د کور سامان او بیا د واده کول. لنډه دا چې کله مو کور واخیست، یوه اونۍ وروسته به ته د واده کولو لپاره زما پلار او مور سره ستاسې مشران خبرې وکړي. له هغې نه به وروسته چې هر څه معلوم شول، بیا به دواړه په ګډه سره نور کارونه او سامان برابروو. ته هېڅ فکر مه کوه، په دا ټولو شیانو به بیا په همغې وخت کې دواړه ګړېږو. کېدی شي سبا ته مونږه د کور لیدو ته لاړ شو، که خوښ مو شو، سمدستي یې اخلو. کوم ځنډ پکې نشته دی. زمونږ د سیمې خوا ته دی، څلور کوټې کور دی، پوخ، باغچه هم لري. ډېر شیان په کې موجود دي. په دوه لکه یې ویلی دی، که فیصله ورسره وشوه، بیا به دې ورته بوځم، چې ویې ګورې.

د کور په باب ما هېڅ نشوی کولی، ځکه چې د کور اخیستل زما له ارادې نه بهر وو.

هوسی ووېل:

سهاره په دې شیانو کې نور هېڅ فکر ونکړې، ما درته پخوا ویلي دي، چې هر څه به سم شي.

زه لږ غلی شوم، ناڅاپه مې فکر ته راغله، چې نن به هوسی له ځان سره کور ته بیایم، که بیا یې نه کوله، ماخستن به یې بوځم تر کوره به یې ورسوم.

ـ هوسی راځه نن به کور ته لاړ شو.

ـ سهاره ته خو ښه پوهېږې، چې شپه درسره نشم کولی، زه چې د شپې له خوا کور ته لاړه نه شم، مور و پلار ته به څه بهانه کوم؟

ـ ماخستن به دې کور ته ورسوم، کور کې ووایه کوم د پوهنتون سیمینار ته له نورو ملګرو سره تللې وم.

ـ ښه ده درسره لاړه به شم، خو لس بجې به مې کور ته رسوې.

د باغ بالا نه په موټر کې روان شو او کور ته لاړو. مازیګر نزدې و، چې کور ته ورسېدو. لومړی مو چای دم کړ او بیا مې له قصابه غوښه یووړه. مونږ دواړو په اشپزخانه کې د ماښام لپاره مزې داره دیګ پوخ کړ. له ډوډۍ نه وروسته راته هغې وکړه، ویلې:

سهاره افرین شه په تا چې څنګه ځانته ژوند تېروې؟ دا پخلی کول، د کور پاکوالی، د لوښو وینځل او ورسره په څنګ کې نور کارونه...

ما وې: پرېږده زما له ژوند خو خبره شې کنه.

هوسی راسره لوښي پرېمینځل، کور یې پاک کړو، هرڅه یې سنبال کړل، بیا موږه دواړه په ټوکو او خندا سره کښاستو او یو له بله سره مو داسې مشغولتیا راواخیسته لکه څو کاله مو چې سره ګډ تېر کړې وي.

زه حېران دې ته یم، چې هوسی سره په بیرون ګرځېدو او چکر کې داسې مینه راتله، ما وې چې ټوله یې په یوه ځل وخورمه، خو زما په کور کې به مې له هغې سره د یوه درونده مېلمه په شان چلند کاوه، نه پوهېږم چې دا ولې؟ او هغه زما په روحیه او مزاج پوهېده، چې په کور کې تر مینه هېرېږي. هغې په داسې حال کې زما په دواړو سترګو باندې لاس کښېښود، چې زه په مېز ناست وم او څه مې لوتل. ویلې دا لوستل او لیکل پرېږده درنه روانه یم. خپل دواړه لاسونه مې د هغې له غاړې نه ورتاو کړل، مونږ دواړو ګوتې لګول پیل کړل. یو له بله مو غېږه واخیسته، خوله په خوله شو، تر ډېره پورې د مینې په نشه کې غرق پراته پاتې شوي وو. زه به چې کله له سد او خوده ووتم، هغې به کنټرولولم، ترڅو چې د شپې تر لسو بجو پورې مونږ د مینې خواله وکړه. بیا مې هغه کور ته ورسوله او زه دوباره د هغې په موټر کې خپل کور ته

راغلم.

سبا ته چې وظيفې ته لاړم، تر څلورو بجو پورې پخپله شعبه کې مصروف وم، پوره څلور بجې وې ټيلفون يې راغې، ويلې سهاره هغه کور مو وليد ، ډېر ښه کور دی. پلار مې ورسره د اخيستلو فيصله وکړه، په په دوه لکه روپۍ يې تر ې واخيست. ويلې ته ځان راورسوه، چې کور وويني.

زه خوشاله شوم او سمدستي مې ځان ورورساوه. هغه راته د خپل کور په مخکې ولاړه وه.

دوه کوڅې اخوا ته دغه کور يې له ليرې راته راوښود. نزدې ورغلو ، دروازه مو وروټکوله، يو چا دروازه راته خلاصه کړه، ورننوتلو. ښکلی پوخ سپين کور و ، پراخه حويلی يې درلوده، ريښتني ونې او ګلان پکې وو. په باغچه کې هر راز ګلونه ولاړ وو ، په ټول کور کې وګرځېدو ريښتيا چې ډېر ښکلی کور و ، هرڅه يې تکميل و.

زمونږ د دواړو پوره خوښ شو ، دوه ورځې وروسته د هوسۍ پلار هماغه کور د خپلې لور هوسۍ په نوم کړو. په يوه مياشت کې دننه کور ته سامانونه راوړل شول، ټول سامانانونه هغوی واخيستل، د کور هرڅه بې پوره کړل، زما ورسره خالي منډه ترړه وه. په يوه مياشت کې کور اوبدلو ته سنبال شو.

يوه شپه د هوسۍ پلار کور ته وروغوښتم، ماخستن کې يې راته وويل:

سهاره بچې ! زه ستا او د هوسۍ فرق نه کوم، هغه مې لور ده او ته مې زوی يې، کور مې درته واخيست، سامان مې هم ورته پوره کړو ، اوس ته کولی شې چې د واده بندوبس ونيسې. پام دې وي، چې هېڅکله د جينۍ پلار زوم ته داسې نه وايي، کولای شې چې خپل کاکا او مور سره دې د واده کولو خبره غوټه کړې. زمونږ له خوا کوم ممانعت نشته دی. هوسۍ هم له پوهنتون نه فارغه شوې ده، پوهېږم چې داسې کوم خنډ لا مونږ او ستاسو په مخکې نشته دی، په همدې وجه مې نن راغوښتی وې، چې زړه کې دې نور څه تېر نه شي، ځکه مې درته ځانته دا خبره وکړه، خو زمونږ موقف او ستا حالت د هغسې شرايطو نه دی او زه پخپله د هغه زاړه دود پلوی نه يم. زه به د خپلې لور واده پخپل مصرف کوم، ته د هېڅ شي پروا مه کوه.

ما تر ې ډېره مننه وکړه، خوابنې مې هم راته وويل:

زويه ! هېڅ فکر مه کوه، هرڅه به سم شي. ما له خسر او خوابنې نه هيله وکړه او ورته مې وويل:

که ستاسې خوښه وي سبا ته به زه خپل کلي ته لاړ شم، چې خپل مور او کاکا دوی سره د واده خبره شريکه کړم.

هغوی دواړو وویل: ولې نه، دا خو ستا خپله خوښه ده، ستا سره زموږه همدا مشوره ده.

ـ خان کاکا ستاسې سیوری دې خدای زما له سره نه کموي. د ماخستن ډوډۍ نه وروسته مې تري اجازت واخیست، کور ته لاړم سبا ته مې له کاره رخصت واخیست، هوسۍ تر پل محمود خان پورې پخپل موټر کې ورسولم. د جلال آباد ته د ګاډو په هډه کې په یوه سروبس موټر کې کښاستم. هوسۍ راته ولاړه وه، چې زموږه سروبس حرکت وکړو. هغې خپل لاس خوځاوه او له سترګو مې پناه شوه. کله چې د ماهیپر په تری کې سرویس ښکته کوځېده، زه د واده په چرت کې تللی وم (په کوم هوټل کې مې واده کېږي، هوسۍ به د واده جامې اغوستې وي، موږه دواړه به هوټل کې په ستېج دروي او خلک به راته ګوري) په همدې سوچ سوچ کې جلال آباد ته ورسېدو. هلته زموږ د کلي ګاډي د ستي په دستي تیارو. په چالاکۍ وروختم او ګاډی د کلي په لور روان شو. زموږ د کلي د لېن سرویس په لاره کې خراب شو، ښه شېبه ګاډی ځنډ شو، لاره خو دومره نه وه، خو سروبس په کراره روان و. ایله ببله د مانښام خړه لګېده، چې کلي ته ورسېدم. بکس مې له جېپ نه راښکته کړو او د کور په لور روان شوم. د خپل نوي کور دروازه نیم کښو وه، په دروازه ورننوتم، د تره د زو مېرمن مې مخې ته راغله، هغوی هم زما له مور سره په نوي کور کې یوځای اوسېدل. مور مې له وړاندې برنډې نه ولیدم، خپله سینه یې په خپلې منګل ووهله، ویلې: آخ شکر خدایه د سترګو تور سهار مې راغی. هغه په ګړندي ګامونو رامخې ته شوه، زه هم په منډه ورنزدې شوم، هغې راته لاسونه خواره کړل، په غېږ کې یې ونیوم، ما یې دواړه لاسونه ښکل کړل. د کاکا زوی مې او بچیان یې راغلل، له ټولو سره مې روغبړ وکړو، کاکا دوی یې هم راخبر کړل، ټول سره راغونډ شول او د شپې مو ښه بانډار جوړ کړو. هغوی ټولو رانه زما د خسر او خوابنې پوښتنه وکړه، ما د هغوی سلام ورورساوه. له چای او ډوډۍ نه وروسته مې هغوی ته مې د خسر او د کور اخیستل او نور ټول څه چې تېر شوي وو، کیسه وکړه. ټول خوشاله شول او په ګډه یې هغوی ته دوعاوې وکړې، بیا ورته د واده کولو خبرې رایادې کړې. کاکا مې وویل:

ـ هغوی چې له موږ سره دومره مرسته کوي، ټول د واده مصرف او تکلیف په غاړه اخلي. مونږ به غېر له واده د کاروبار نه یو څه خاصه ډالۍ د خپل کلي او سیمې نه هغوی ته له ځان سره یوسو. یو خروار ترۍ وریجې، چې د کونړ پشدۍ وریجې نوم لري واخلو، څو ټیمه شات او څو ټیمه سوچه غوړي به له ځان سره یوسو. د واده جامه او ګانې به کابل کې واخلو.

د کاکا دغه خبره مې زړه ته ولوېده، ما وی سمه ده همدغسې به وکړو.

سر له سبا نه مې پیسې کاکا ته ورکړې، هغه دوه هلکان ولېږل، یو خروار پشدۍ وریجې، پېنځه ټیمان د غوړیو او پنځه ټیمان یې د شاتو اخیستلي وو او کور ته یې دوه

ورځې وروسته راورسول. خپله ټکه ټوکه مو برابره کړه، د جمعې په ورځ مې کاکا، ماما او ماما زامن مور او تندار مې او د کاکا زوی او لونې یې ټولو په ګډه سره یو سر خلاص ګاز موټر ونیو او ان تر کابله مو دربس کړو. مانښام کابل ته ورسېدو، شپه مو تېره کړه، سهار وختي مو همغه موټر کې په اته و بجو حرکت وکړو او د هوسۍ دوی کره ورغلو. وریجې، غوړې او شات مو له موټره ښکته کړل او د هغوی کره مو ننو بستل، خسر او خوانبې مې راووتل او زمونږ سره یې چې دا شیان ولیدل، حېران پاتې شول، ویلې دا څه دي؟

کاکا مې ورته وویل: خان کاکا دا زمونږ د وطن یوه مېوه ده، چې تاسو ته مو ډالۍ راوړې ده. "برګ سبز، تحفهء دروېش".

ویلې دا خو تاسو دومره ډېر تکلیف وېستلی دی، دې ته څه ضرورت و؟

کاکا مې وویل: خان کاکا! زمونږ وطن هسې غر وطن دی، څه پکې نه پېدا کېږي، چې مونږه له ځان سره راوړي شیان دننه د هغوی کره ننو بستل. ځای پر ځای مو کړل. په سالون کې کښناستو، سمدستي هغوی د غرمې ډوډۍ تیاره کړه او زمونږ یې ډېر قدر وکړو. مازدیګر ترې خپل کور ته راغلو، د واده په باب مو هېڅ ونه ویل. دوه ورځې وروسته مې خسر ته په ټلیفون کې وویل، چې کاکا مې وایي خبرې درسره کوم. ویلې د ټیلفون غوږۍ ورکړه. کاکا مې ورته وویل:

خان کاکا که ستا اجازت وي او وخت ولرې، بېګاه شپې ته مونږه درځو. هغه وویل: ولې نه په سترګو، هر کله راشئ.

مونږ چې د مانښام ډوډۍ وخوړه، په یوه ټکسي موټر کې د هغوی کره لاړو. د هوسۍ کاکا او د کاکا زامن یې هم راغلي وو، د شپې تر ناوخته پورې په بېلو بېلو موضوعاتو باندې خبرې کېدلې. بیا مې کاکا د واده وړاندیز وکړو، زه د سالون په اخر کونج دروازې ته څېرمه ناست وم، خالي غوږ مې ایښی و. د هوسۍ پلار په ډېره مهربانۍ او کراره لهجه وویل:

اوس ددې وخت رارسېدلی دی، چې سهار صاحب خپل واده وکړي. زه له تاسې نه کوم ولور نه غواړم، د واده لپاره چې څه ته ضرورت دی، ټول ما پخپله غاړه اخیستې دی. هو تاسې له خپله انده کومه جوړې جامه یا ګاڼه کوئ کولای شئ او که وس مو نه کېږي، هغه هم مه کوئ، هرڅه ورته زه کوم. کور مې ورته اخیستی دی، د ګانې فرمایش یې شوی دی، د جامو او د نورو شیانو بندوبس یې پوره پوره شوي دی. اوس به صرف یوازې د واده په نېټه، د خلکو خبرول، هوټل او رستورانټ نیول په دغه شیانو خبرې وکړئ. زه د ټولو شیانو نه پرته، یو نوی موټر هم هوسۍ ته اخلم.

کاکا خسر مې وویل: واده به د کابل هوټل کې وکړو، زه به ورسره نېټه او د ډوډۍ پخولو

خبره وکړم. د هوټل مصارف یې زما په غاړه، رخشانه او هماهنګ به هم راوغواړم.

د کاکا خسر زوی مې وویل: د واده بلن لیکونه به زه ترتیب کړم، د زرو تنو په شاوخوا کې به کارتونه برابر کړم.

کاکا مې ویل: د واده نېټه به کله شي؟ ددې میاشتې په اخره جمعې شپه ټولو وویل سمه نېټه ده. کاکا مې وویل:

ـ لاس پورته کړئ، دوعا وکړئ، چې په خیر او کامیابۍ سره دا واده وشي. دوعا شوه، شپه تېره وه، تقریباً د شپې یوه نیمه بجه وه، چې له هغوی نه مو اجازت راواخیست او کور ته راغلو. سهار ته زه وظیفې ته لاړم او نور لا ویده وو. په څلورو بجو هوسۍ ځان راورساوه، له رخصتۍ نه وروسته په موټر کې د نوي ښار یو هوټل ته لاړو، په هوټل کې کیناستو او د واده خبرې مو پیل کړې. کومو شیانو ته چې ضرورت و، هغه مو ټول په کاغذ کې نوټ کړل، بیا له هوټل نه ووتلو او د ښار په ځینو مغازو کې وګرځېدو. زه په دغه ورځ لږ خپه په دې وم، چې پیسې راسره نه وې، ما وې شرم دی چې د واده شیان ټول دوی واخلي، نو زما ونډه څه شی شوه؟ مونږه سره په کور کې ټولې شل زره افغانۍ وې، حال دا چې واده او برابرول یې د یو لک او څو زرو خبره وه. هوسۍ زما په حال پوه شوه، ویلې څنګه داسې غړند ښکارې، خیریت خو دی؟

ما وې هسې.

ـ نه نه رښتیا خبره کوه، هسې څنګه؟

زه چوپ پاتې شوم، هغه راته په داسې حال کې، چې د نوي ښار د یوې مغازې ترڅنګه ولاړو، راته راوګرځېده سره سپینه واوښته، وې ویل:

سهاره سمه سپینه راته ووایه، څه چل شوی دی؟

ـ هوسۍ! خدای راستي، چې هېڅ نشته دی، یوازې په دې لږ دلګیر یم، چې دا دومره د واده لګښت مې ستاسو په غاړه پروت دی. زه هېڅ نشم کولی، یوازې شل زره افغانۍ لرم.

هغې وویل: دا ځای ددې خبرو نه دی، ته راځه چې په موټر کې دواړه کښنو.

موټر کې کښناستو، هغه چې د نور وخت په شان خوشاله نه ښکارېده، په ما لږه غوسه شوې وه، رنګ یې سپین تښتېدلی و، وې ویل:

سهاره زه خو به درته اوس ازمېښت شوې یم، زما پلار او مور له ما نه هم زیات په تا لورینه لري، هغوی ته زه او ته یو شی یو. د واده ګانه وانه ټول هغوی په خپل مصرف تیاروي، زه او ته تري خلاص یو. دا خبرې زما پلار او مور پخپلو کې سره کړي دي، په تا باندې د یوې روپۍ مصرف هم نه کوي. ته ددې خبرو نه بې غمه اوسه، ولې تشویش کوې، دغه بې ځایه

غبرت اېسته کړه. ما په دې ډول حالت مه ځوروه، اوس خو نو زما او ستا ژوند ، پيسې او هرڅه سره شريک دي، ولې پکې دا بريدونه جوړوې؟

سهاره هيله درنه لرم، چې نور دا خوی دې پرېږده. شل زره روپۍ په کور کې کېږده، چې د ضروري کارونو لپاره دې په کار شي. سبا ته به زه درته نورې پيسې ستا شعبې ته راوړم، ته فکر مه کوه، پس له دې به د پيسو په باب هېڅ فکر نه کوئ. درځه چې ما ورسوې او بيا خپل کور ته لاړ شه، چې په کور کې دې مېلمانه دي.

په ببړه موټر کې کېناستو او هغه مې تر کوره ورسوله. بيا مې په بازار کې غوښه، مېوه واخيستله او کور ته لاړم. کاکا دوی ببرون ته وتلي وو ، يوازې مور مې او تندار په کور کې ناستې وې. مازيګر و ، چې د ديګ کولو نيت مې وکړو. هغوی راپاڅېدې، ويلې بچی ته کېنه مونږ به پخلی وکړو. مور خو مې بوډی وه، خو تندار لا څه نا څه ځوانه وه. هغې په پخلنځي کې په ديګ پخولو پيل وکړو. زه او مور مې په کوټه کې ناست وو ، نور واړه بيرون وو. مور مګې راته وويل:

زويه يوه پوښتنه درنه کوم، ته چې دا واده کوې، څه پيسې ميسې لرې که نه؟

ما وې موري زه صرف شل زره افغانی لرم، چې په دې پيسو دا واده نه کېږي. موږ د واده مصرف هرڅه زما خسر په غاړه اخيستی دی، کور يې نوی اخيستی دی، د کور سامان لور ته يې نوی موټر هم اخيستی دی. د هوټل او هنرمندانو مصرف يې هم پخپله دوی يانې د هوسی کاکا په غاړه اخيستی دی. ما تراوسه يوه روپۍ هم نه ده لګولې. دومره ښه خلک دي، موږ ته پکې څه وايې؟

ـ بچی خدای دې دوی ژوندي لري، دا څومره ښه خلک دي، چې مونږ سره يې دومره مرسته او نيکي وکړه. زويه واده په کومه ورځ دی؟

ـ مورجانې راتلونکې جمعه چې درې ورځې ورته پاتې دي.

په دې وخت کې کاکا دوی راننوتل ويلې سهاره زويه له وظيفې نه راغلې؟

ما وې هو کاکا جانه يو ساعت مخکې راغلم، تاسې خو به قيد شوي نه ياست؟

ـ نه نه مورږ خو په بازار کې ښه چکر وواهه، دلته څوک نه قيد کېږي. دا خو د سيل صفا ښار دی، يره خو چې د سړي پکې خپل کوروي، ايله به ښه ژوند وکړي. دلته بې تنخوا او بې له کوره ژوند ګران دی.

ما وې هو کاکا جانه دلته په پيسو ژوند کېږي، زمونږ وطن کې خو ډېر شيان يې پيسو دي. ولې دلته چې ګام اخلې، مصرف دی. هغوی د مانښام په لمانځه ودربدل. زه په اوبو پيسې ووتلم، په سطل کې مې له نل نه يخې اوبه راوړې. د ماخستن د ډودی وخت شو ، په

دسترخوان سره ټول ګډ کښاستو ، ماما مې راته وویل:

خوریې جانه ! واده دې دی، دا دومره مصرف مه کوه، ساز کوه، په واده کې ډېر مصرف کېږي.

ما وې: ماما جانه ! زما د واده مصارف ټول زما خسر کوي.

ماما مې وویل: دا څه وایې خوریه؟ هو ماما همدغسې ده، چې زه خدای پیدا کړی یم داسې ښه خلک خو ما هېڅ نه دي لیدلي، چې لور هم ورکړي او دغسې لوړ مصرف هم وکړي. داسې معلومېږي، چې دا ډېر شتمن او له حده زیات ښه خلک دي. خدای دې سرلوړي لري. ماخستن راته بیا مور مې وویل: د واده جامه،ګ بستره به کله جوړوې؟

ـ مور جانې ما خو درته ویلي دي، چې هرڅه هغوی کوي. ؟ماته یې ویلي دي چې ته له هرڅه نه خلاص یې. سبا ته به تاسې ټول ښار ته بوځم، چې نوې جامې د واده لپاره درته واخلم. کاکا او ماما مې وویل:

دا کار مورې نه کوو ، موږ له ځان سره جامې راوړي دي، یوازې دې مېندو ته که کوم شی رانیسې، اختیار لرې.

ما وې دوی ته به جامې واخلم، سبا ته به زه له وظیفې نه په وخت راشم، بیا به ښار ته لاړ شو.

سبا ته چې وظیفې ته لاړم، په لسو بجو هوسې زنګ ووا هه، ویلې څه پلان لرې؟

ما وې نن په وخت کور ته ځمه، چې مېلمانه ښار ته راوباسم، چې سودا مودا وکړي.

هغې ویلې: ښه ده، مورې هم ځینو شیانو پسې ځو ، نن لیدلی نه شو.

ما وې ډېر ښه په مخه دې ګلونه د بیا لیدو پورې.

په یوه بجه کور ته لاړم او هغوی مې په موټر کې ښار ته بوتلل. په ښار کې مو سودا وکړه، ډېر وګرځېدو ، مازیګر ناوخته کور ته راستانه شو. سبا ته چې کار ته لاړم، د ورځې یوه بجه وه ، چې هوسې ناڅاپه زما شعبې ته راننوتله، زه په خپله شعبه کې یوازې ناست وم، ستړي مشي مې ورسره وکړه، ما وې هوسې ځنګه ناڅاپې راغلې؟ ټیلیفون به دې کړې وای، زه به درپسې درغلی وی.

ـ نه ما وې چې له کاره ونه وځې، زه په ټکسي کې راغلم.

چای مې ورته راوغوښت، زه په لیکلو مصروف وم، ما وې دا لږ کار راته پاتې دی، چې دا خلاص کړم، بیا به ځو. هغې یوه پیاله چای وڅښو ، بیا یې خپل بکس ته لاس ورتېر کړ، یو بنډل پیسې یې تري راووېستلې ماته یې ونیوې. ویلې هن سهار صاحب دا درسره واخله.

ما وې دا د څه شي پیسې دي؟

هغې وويل: پرون نه ټبله ورځ مې چې درسره وعده کړې وه.

زه پخپله څوکۍ چوپ پاتې شوم، هغې پيسې همغسې په لاس کې راته نيولې وې. ويلې ته خو دا واخله. ما ترې پيسې واخيستې، بيا مې په کرار ورته وويل:

هوسۍ ګوره خان کاکا باندې ټول د واده مصارف راغلي دي، دا پيسې زما له طرفه هغه ته ورکړه. د خندا په حالت کې يې وويل:

سهاره ته خبر نه يې مګر زما پلار بې شمېره پيسې لري، خوشې په هغه دغه خلکو يې مصرف کړي. پرېږده چې زما او ستا په واده کې يې ولګوي. دا پنځوس زره مې هم له هغه نه اخيستي دي. ته دا خبرې پرېږده راځه چې ښار ته لاړ شو، ستا د درېشۍ فرمايش ورکړو، زما هم څه ناڅه په کار دي.

مونږ دواړه ښار ته لاړو، لومړی مو زما د درېشۍ تيکه واخيسته او خياط ته مو د ګنډلو لپاره ورکړه، بيا بوټ، نېکټايي، کميس او جرابې مو واخيستې. بيا د هوسۍ ځينې شيان په کار و، هغه مو په نوي ښار کې واخيستل، تر مابنامه مونږه په دې ورځ خپله ضروري سودا پوره کړه.

مابنام ناوخته مې هغه تر کوره ورسوله، زه خپل کور ته راستون شوم، سبا يې په نهو بجو د هوسۍ کره ورغلم، ما وې چې د واده بلنليکونه راواخلم او خلکو ته يې ولېږم. د خسر په کور کې مې يو شمېر بلنليکونه رواخيستل او هغه څوک چې زما له خوا بايد خبر شوي واى، نومونه مې پکې وليکل او بيا مې خلکو ته ولېږل. نور بلنليکونه زما د خسر کاکا زوى خلکو ته ورواستول. د واده تر ورځې پورې مونږ ټول پوره لالهانده او سرګردانه وو. زما کاکا او ماما، مور مې، تندار مې او نور نزدې خپلوان هم راورسېدل. زما کور هم له مېلمنو نه ډک و، د واده ورځ راورسېده، هوسۍ يې ارابشګاه ته د سينګارولو لپاره بوتله. ماته يې هم نوې درېشي راواغوستله، واده په پنځه و بجو پيل کېده. رابلل شوي مېلمانه د کابل هوټل ته راروان وو. زما له کوره ټول مېلمانه هوټل ته لاړل، يوازې زما د کاکا زوى او ځينې نور نزدې همزولي مې راسره په موټر کې روان شول. يو ښکلى موټر يې ګل پوش کړى و، زه او هوسۍ يې په ګلپوش کې کېنولو، شاته راپسې خدا ايزده څو موټرې راروانې وې. د باغ بالا بڼ ته يې په چکر بوتلو، له هغه ځايه بيا په کوټه سنګي راتاو شول، په پل ارتن راتېر شو، په جاده کې ان حضوري چمن ته يې وبستلو. په پل محمود خان باندې راتاو شو، له ارګ مخې نه راتېر شو، هوسۍ راته ورو وويل:

د شاهي کورنۍ هم واده ته راځي.

ما په زړه کې پټ له ځان سره وويل:

سهاره د بل چا په وزرو الوځي، خبره دې ان تر شاهي کورنۍ ورسېده.

مانبام خړه لګېده، چې کابل هوټل ته ورسګېدو، په دروازه کې ځینې خپلوان د مېلمنو هرکلي ته ولاړ وو، عکاسي ګانې مو کېږي. مورږ له موټره پیاده شو او په کرار کرار دننه هوټل ته روان وو. د هوټل له دروازې، چې وردننه شو د (اهسته برو اهسته برو) غږ مو د هماهنګ په اواز واورېد. هوټل له ښځو نرو ډک و، مورږ یې په کرار کرار بوتلو، ترڅو چې د شاه او ناوې ستېج ته ورسېدو. هلته ودرېدو، ښځو او نرو نڅاوې کولې، کتل به مې چې زما د کاکا زوی هم پکې ښکاره ده.

مونږ یې بیا کښولو، زمونږ د ناستې ځای لوړ و، په هوټل کې ناست خلک مو ښه لیدلی شول. هماهنګ استاد خوږې سندرې ویلې، داسې ګډاګانې کېدلې، چې په خپل عمر مې نه وې لیدلې. کاکا او ماما مې سره د زما د مور زما ترڅنګه ولاړ وو. د هوسۍ ترڅنګه یې مور او د کاکا لورګانې ولاړې وې، ساعت په ساعت به خلک راتلل او مورږ سره به یې عکاسي کوله. د واده مبارکي به یې ویله، د شپې تر یوې بجې پورې د واده مراسم روان و. په یوه بجه د واده د ختم او پای سندره هماهنګ وویله. وروسته بیا له هوټل نه خلکو په وتلو پیل وکړ. په پای کې مورږ هم له هوتله راووتلو او په ګل کړې موټر کې یې نوي کور ته یووړو. مورږ سره یوازې زما خپله کورنۍ کور ته راغله، چې بیا وروسته کاکا، ماما او نور خپلوان زما پخواني کور ته په موټر کې د خوب لپاره ولاړل. یوازې زما مور، تندار او د هوسۍ د کاکا لونې زمونږ سره په نوي کور کې پاتې شوې، ټول بې خوبه وو، ویده شول. زه په کور کې په هره کوټه کې وګرځېدم راوګرځېدم، په هره کوټه کې د ضرورت وړ شیان پخپل خپل ځای پراته او ځای پر ځای شوي وو. په هره کوټه کې فرش غوړېدلی و، په سالون او دهلېزونو کې ښکلي قالینې غوړېدلې وې، ټول ویده شول هوسۍ یې مخکې خپلې د خوب کوټې ته بیولې وه. زه په سالون کې یوه شېبه کښناستم، بیا راپسې تندار راغله ویلې ځه سهاره خپلې کوټه ته! ناوخته دی، له بې خوبۍ نه دې سترګې سرې شوي دي. ما وې ښه ځمه. هغه چې ولاړه، زه هم د خوب کوټې ته ور روان شوم، دروازه چې مې ببرته کړه، په کوټه کې د ښکلي ګروپ سره، سپینه او شنه رنا وه، له کوټې نه په زړه پورې خوشبویي ختله. ټوله کوټه په ګلونو ډکه وه، د کوټې په منځ کې تخت ایښی و، چې ما د لومړي ځل لپاره د غسې تخت ولید. مخامخ دیوالته ته الماري ولاړه وه، چې پلۍ یې شیشه یې وې. د تخت سر ته هم شیشه وه او پښو ته هم شیشه ولاړه وه. ټوله کوټه شیشه شیشه وه، ورو ورو مې د تخت خوا ته ګامونه ور واخیستل، هسې احساس مې کاوه، چې ګنې هوسۍ مې په عمر کې نه وه لیدلې، هغه په تخت کې لا ناسته وه. همغسې هغې هم داسې احساسوله، چې زه یې کله په داسې نیت نه وم

لیدلی. په تخت کې ورسره کښناستم، هغه ومسکېده، د واده په شالونو کې یې سر ټیټ نیولی و. ما یې ورو د شال پلو له مخه ایسته کړ، هغې چې راوکاته دومره ښکلې شوې وه، چې سترګو ته مې ورله کتی نشوای. خپلې غټې توري اوږدې سترګې یې مړې راواړولې، په خندا شوه، غلې شانته یې وویل:

سهاره نن بل ډول ښکلی شوی یې.

ما وې او ته؟ زه داسې فکر کوم، چې په ټوله نړۍ کې به ستا غوندې ښکلې بله نه وي. ما یې له زنې نه لاس لاندې وښست او ورته ومې ویل:

هوسۍ نن به زه او ته د مینې تنده سره ماتوو. هغه وشرمېده او ځان یې په تخت کې واچاوه، لومړی مو خپلو کې سره یو له بله چپې واخیستې، دواړه سره خوله په خوله شولو، د مینې په خوږو کې سره تر سهاره ورک شوو، د خوږې مینې په خوږه نشه کې د ورځې تر یوولسو بجو پورې ویده پاتې وو. کله چې په یوولسو بجو راویښ شوم او تشناب ته لاړم، دغومره ښکلی تشناب او د ځان د مینځلو تپ مې هم په لومړي ځل ولید، له ځان سره مې وویل: سهاره ورځ دې روانه ده. له تشناب کولو نه وروسته سالون ته ورغلم، لا څوک نه و، بیرون حویلۍ ته ووتلم. په ګلونو کې یو ساعت وګرځېدم، چې دوباره سالون ته ننوتلم، چای تیار و. د هوسۍ د تره لورګانو او زما تندار چای تیار کړی و، هوسۍ بې هم راویوګسته. ډېره شرمېدله، رنګ یې وهلی و، پخوانۍ هوسۍ نه وه. زما ترځنګه یې کښوله، چای مو وڅښلې، هغوی راپورې ټوکې ټکالې کولې، مورې دواړه شرمېدلو. بیا لږ ساعت وروسته کاکا دوی راغلل. هوسۍ ورپاڅېده، لاسونه یې ورمچې کړل، سترې مشي یې ورکړه، ټول په ګډه سالون کې کښناستو. د غرمې له ډوډۍ نه وروسته کاکا دوی کلي ته د تللو نیت وکړو، ویلې شپې مو ډېرې شوې دي، ښه شوه دا واده خدای په خیر سره تېر کړو، مونږ به درنه ولاړ شو. څه موده پس به تاسې خامخا کلي ته راشئ.

ما وې ښه کاکا جانه، یوه میاشت وروسته به مورې کلي ته که خدای کول درشو. هغوی مو موټر کې پل محمود خان ته یوورړل، ګاډی تیار ولاړو، وروختل او د کلي په لور روان شول.

مور او د کاکا زوی مې راسره پاتې شول، ما وې کله چې مونږ کلي ته تللو، دا به هم راسره یوځای ولاړ شي. مور مې ډېره خوشاله وه، پېنځه وخته لمانځه کې به یې زما خسر او خوابنې ته دوعا کوله. پخوانی کور مې پرېښود او په خاوند مې وسپاره. زمونږ نوی ژوند په نوي کور کې پیل شو. د ژوند هره شېبه ډېره ښه تېرېده، هوسۍ زما د مور ډېر قدر او عزت کاوه، په هغې هم خپله نږدې ګرانه وه. څو ورځې به د هوسۍ د پلار له کوره مونږ ته پخه ډوډۍ راتله.

له یوې اوونۍ نه وروسته هوسۍ پلار کره د اومې لاړه. زه، د تره زوی او مور مې یوازې په کور کې پاتې شو. له معمول سره سم به خپلې دندې ته تلمه، د هوسۍ پخوانی موټر راسره و. نوی موټر د هوسۍ سره و، زمونږ په دې نوي کور کې یخچال او مکمله اشپزخانه او نور ټول سامان او لوازم یې پوره و. د منې موسم رانزدې کېده، ګرمي ورځ په ورځ کمېده، شپه مخ په یخېدو وه. د هوسۍ له راتلو سره مې اقتصادي ستونزې حل شوې وې، کور مې ودان شو، دوستان او ملګري مې زیات شول. خپله دنده مې په ښه توګه سرته رسوله، کله ناکله مې ملګري او د ځانګې رئیس او مدیران مېلمانه کول. په هغوی ټولو زه ګران وم. همدا وجه وه، چې څو ورځې وروسته یې د نشراتو د رئیس په توګه وټاکلم. په لږ وخت کې مې اړیکې تر وزیره ورسېدل. یوه شپه مې د اطلاعاتو او کولتور وزیر او ځینې رئیسان مېلمانه کړل. زما خسر یې پېژانده، په همدې ترتیب سره مې تماسونه زیات شول. له خسر سره د شاهي کورنۍ یوه دعوت او مېلمستیا ته ولاړم.

دویم څپرکی

په مېلمستیا کې پخوانی پاچا اعلحضرت محمد ظاهر شاه او د هغې مېرمن د شاهي کورنۍ نور غړي، عالیرتبه مامورین، جنرالان حاضر وو. زه او هوسۍ د خسر په شمول په دغه شاندارہ محفل کې په یوه مېز سره یوځای ناست وو. ما په دغه محفل کې د خپل خسر پېژندګلوي ولیده. دی یوازې ظاهر شاه تەورغی، روغبړ یې ورسره وکړو او نور زیات راغلي مېلمانه زما خسر ته سترې مشي ته راغلل. پټ په زړه کې د خپل خسر په شخصیت پوره خوشاله شوم، د شپې تر اخره پورې مونږ په زړه پورې موسیقي واورېده. د هوسۍ نېمه ساعت تېر شو، ورو ورو د هغې وخت ځینو لویانو د خپل خسر په سیوري کې او هم یې د خپلو لیکنو او راډیویي داستانونو په وجه پېژندلم. مونږ د کور کارونو لپاره مزدوره نیولې وه، هرڅه به یې راتیارول، د پخلي او خاصو کارونو لپاره مو یوه بله نېغه نیولې وه، چې په اشپزۍ پوره پوهېدله. له یوې ورځې نه مو بلې ته ژوند پرمخ روان و. هوسۍ د پلار له کوره نېغې ډېرې پیسې راوړې وې، چې په بانک کې مو ذخیره کړې وې. زما په معا روزمره ژوند تېرېده، څه موده وروسته مونږه خپل کلي ته د تللو نیت وکړو.

مور مې تل راته ویلې، چې کلي ته باید لاړ شو کور مو خوشې پرېښې دی، هوسۍ هم د کلي تګ ته لېوالە وه. د شپې له خوا مو تصمیم ونیو او خسر ته مې د کلي د تګ وویل. هغوی وویل لاړ شئ، څو ورځې به مو نېغې تېرې شي. سبا ته د پنجشنبې ورځ وه، د کور خدمتګارو ته مې وویل، په کور به پام کوئ، هغوی بې هغې زمونږ د کور په پیاده خانو کې اوسېدل، شپه او ورځ یې کور ساتلو.

سبا سهار وختي مونږه بازار ته لاړو، د کلي د کور لپاره مو سودا مودا وکړه. د هوسۍ نوی موټر مو د هغې د پلار په کور کې ودراوه. په پخوانۍ ګاډۍ کې مونږه کېناستو، له کابل نه مو د ننګرهار په لور حرکت وکړو. زما لومړی ځل و، چې د جلال آباد په سړک مې موټر چلول پیل کړل. پل محمود خان نه ورتېر شو، په صنعتي سیمه ورغلو، د سترګو په رپ کې د حربي پوهنتون له مخې نه تېر شو او تنګي ته ورسېدو. ماهیپر ته چې نزدې شو ادې مې خوب وړې وه. د کاکا زوی خو ان لا مخکې سترګې پټې پټې کېدې. هوسۍ پوره غره کې د اوبو څړوبي ته کتل، د غره د جګو ګړنګونو په سیل بوخته وه. همدا یې راته وې: سهاره پورې د غره منظره څومره ښکلې ده. ما وې هو دا خو د دې غرونو ښکلاګانې

دي، کـه د کـونړ د غرونـو منظـرې وويـنـي، پـه تېـره بيـا تـر برګـي متړالـه پـورې د غرونـو او درو ښاېسته وګورې، پـه ليـدو بـه يـې مړه نـه شـې. دا کابـل او نـور بـه دې بيخـي لـه يـاده ووځـي او يـا خـو چـې د سـوات پـه ښـکلاګانو ورچکـر شـې واپس بـه تـرې راونـه ګرځـي. سـهاره خـدای تـه وګوره ورله بومې ځه... !

_ کهژوند باقي و او وخت مو پيدا کړ، خامخا به دې ورته بوځم.

هوسې وخندل_ دا به کله وي؟

_ مـا خـو درتـه وويـل کـه ژونـد يـاري وکـړه دا ټـول بـه وګـورو ! پـه همـدې خبـرو خبـرو کـې لـه مـاهيپره ښـکته شـو ، مـوټر مـې پـه ببـړه چـلاوه، هوسـې د سـړک دواړو خـوا تـه کتـل، د نـور څـه پـه فکـر کـې نـه وه. سـروبي تـه ورسـېدو ، مـوټر مـو ودراوه. د سـيند پـه غـاړه مـو دمـه کولـه. مـور مـې، هوسـې او د کاکـا زوی مـې لـه مـوټره رابنـکته شـول. زه هوټـل تـه ورغلـم هـوټلي تـه مـې د ډوډۍ وويـل. د هوټـل شـاګرد راتـه ان د سـيند غـاړې تـه ډوډۍ راوړه. هوسـې دواړه پـښې اوبـو کـې اچـولې وې او سـيند تـه يـې کتـل. د ډوډۍ پـه چـرت کـې هـم نـه وه. لـه دمـې وروسـته بيـا د جـلال آبـاد پـه لـور روان شـو. هغـې وخـت کـې سـړک پـوخ و ، مـوټر ګړنـدی روان و.

د لغمـان پـه کـڅ کـې رانـه هوسـی پوښـتنه وکـړه، ويلـې سـهاره دا پـورې کـوم ځـای دی، چـې هوار معلومېږي؟

ما وې دغه لغمان دی.

هغـې ويـل: دا خـو ښـه پراخـه مځکـې لـري. هلتـه ليـرې جـګ جـګ غرونـه ولاړ دي. څـومره ښه.

_ هوسې تا خو يوازې کابل ليدلی دی، زمونږ ټول افغانستان ښکلی دی.

پـه دې خبـرو کـې لا وو ، چـې لـه درونټـې نـه تېـر شـو او پـه لـړه شـېبه کـې جـلال آبـاد تـه ورسـېدو. هوسـې تـه د جـلال آبـاد ښـار نـوی و ، هـرې خـوا تـه يـې حېـران حېـران کتـل. د جـلال آبـاد ګرمـی يـې پـه مـخ خـولې راماتې کړې. پـه ټـول ښـار کـې مـې مـوټر وګرځـاوه، مـا وې چـې دوی ټـول ښـار وويـنـي. بيـا مـې مـوټر ودرولـو ، يـوه هوټـل تـه د چـای څښلو لپـاره وختـو. لـه دمـې وروسـته مـو تـازه ميـوې لـه ځانـه سـره واخيسـتې او د کلـي پـه لـور مـو حرکـت وکـړ. مـازيګر کلـي تـه ورسـېدو ، سـړک د کلـي لـه اړخـه تېـر شـوی و ، پـه هغـې وخـت کـې بـه دغـه کلـي تـه پنځـه شـېږ مـوټرې ورځ کـې ورتلـې. مـوټر مـې ښـه د کلـي نـزدې څنـګ تـه وروسـت، نـور نـو سـړک وړانـدې بـل کلـي تـه غځـېدلی و. مـوټر مـې د سـړک ترڅنګـه د يـوه کليـوال د کـور ديـوال پـورې ودراوه. د کـور والا تـه مـې وويـل چـې پـه مـوټر درسـره پـام کـوه. هغـه خـو پېژنـدلم، لـومړی يـې

ستړي مشي وکړه، بيا يې پوره ست وکړو، خو مونږ ترې کور ته روان شو. خړنی لا نه وه لګېدلې، چې د خپلې کلا دروازې ته ورسېدو. له موټر نه مو سامانونه ورسره اخيستي و، د کلا په دروازه لا ننوتلي نه وو، چې شاوخوا د چم خلک ښځې او نر حېران پاتې وو، هر چا به مونږ ته راکتلو چې ا سهار له مور، وراره او کومې ښځې سره له کومه راغلل؟ دننه چې ورننوتلو د کور لوی واړه مخې ته راغلل. کاکا مې هم راغی، مور مې ټولو ته وويل:

دا مې ننګور ده هوسی. جانه د ستړي مشي او روغبړ نه وروسته هوسی. د کلا ديوالونو ته کتل، هغې ته هرځه نوي و، حېرانه پاتې وه. د کاکا مېرمن او نورو اولادونو يې له هوسی نه ګرد ګرد تاوېدل. ما غلي شان هوسی. ته وويل:

دا ټول ستا د قدر او عزت په خاطر درسره نزدې نزدې کېږي.

هغې وې هو زه پوهېږم. د ماما کور ته يې يو ماشوم ولېږه، وروسته مو کتل چې ماما سره د خپلې مېرمنې او زامنو راغلل. د کاکا نور زامن او لونې هم راغلل. زمونږ کلا کې شور ماشور جوړ وو، چرګان حلال شول، د مانښام ډوډی. تيار شوه. نارينه په سالون کوټه کې ډوډی. ته کېناستل او ښځې په بله کوټه کې ډوډی. وخوړه. په دغه شپه هغوی ټول زمونږ په ورتګ او بيا په ځانګړې توګه د هوسی. په ورتګ او ليدو بې حده خوښي کوله. د شپې له خوا په سالون کې ګډس لګېدلی و، ځکه چې په کلي کې برېښنا نه وه. تر نيمې شپې ټوکې ټکالې او ساعت تېري وه، د شپې هغوی خپلو کورونو ته لاړل او مونږ په خپله کلا کې پاتې شو.

په پای کې زه او هوسی. په کوټه کې پاتې شو. مور مې راغله ويلې زويه ستا د خوب کوټه تيار ده، خپلې کوټې ته لاړ شئ، کرار ويده شئ. مونږ دواړه خپلې کوټې ته لاړو. کوټه يې داسې جوړه کړې وه، لکه د واده د شپې لپاره چې تيار شوې وي. کوټه د ګلونو او شالونو نه ډکه شوې وه، د کوټې په منځ کې دوه کسيز پالنګ يې کټ جوړ شوی و. تر سهاره پورې مو ښه خوب په کې وکړ. سبا ته د کلي ښځې او نر زمونږ ستړي مشي او مبارکی. ته راتلل. په کور کې مو واوربدل، چې د کلي خلک رانه د واده ډوډی. غواړي. له ډېرو نه خو مې واوربدل، ويلې سهار صاحب مورږ ته بايد د واده شيريني راکړي. په کور کې مې له کاکا دوی سره مشوره وکړه، چې د کلي خلکو ته د واده ناری ورکړو ټول وويل: يو غويی به حلال کړو او د کلي ټولو خلکو ته به ډوډی. تيار کړو.

دوه ورځې وروسته مو يو غويی واخيست او وريجې مو هم په کلي کې واخيستې، وړه خو په کور کې تيار وو، خلکو ته مو استازي ولېږل، چې د جمعې شپې ته د واده

ډوډۍ ته راشي. يوه ورځ مخکې د چم ګاونډ خلک او خپلوان زمونږ په حجره کې راټول شول. سبا ته د واده د ډوډۍ پروګرام، د غويی حلالول، د وريجو پخلی، د غوښې او نورو اشپزۍ کارونه سره وويشل شول. د شپې له خوا ته خپلوانو ښځو او انجونو زمونږ په کور کې چمبې وهلې او سندرې يې ويلې. په حجره کې هم ځوانان راټول شوي وو. يوه ډله سندرغاړې راغلې وو، چې د مانښام ډوډۍ نه وروسته يې مجلس پيل کړو. ډبرې خوږې سندرې يې ويلې. د منګې او سيتار سره د يکه زار او ټپې غږونه پورته کېدل. ان د سهار تر ازانه پورې ټنګ ټکور روان و. هوسۍ په خوښيو کې دومره ډوبه وه، چې زه يې لا هېر کړی وم. زه يې بيخي له ياده وتلی وم.

په سبا ته سهار وختي د کلا مخې ته خلک راټول شوي وو. چا غويی حلالولو، چا ديګونه باندې کول او ځينو لرګي ماتول. د کلا د دروازې څنګ ته د حجرې دوه غټې غټې کوټې او دالان د کټونو نه ډک شوي وو. د کلي نزدې خپلوان او د چم ګاونډ خلک او ځينې مېلمانه په کټونو کې ناست وو، چا کيټې کولې، چا کار کاوه. ماشومانو منډې رامنډې وهلې. دننه کلا کې هم ډبرې ښځې راغونډې شوې وې، له ښځو او ماشومانو نه کلا ډکه وه. هوسۍ ته يې د واده جامې اغوستې وې، ماته يې هم نوې جامې او تور واسکټ راواغوست، تورې نوې څپلۍ يې راپښو کړې، نوې ريښمينه لونۍ يې راپه کړه. راته وې ويل، چې له ډوډۍ نه وروسته به له هوسۍ سره يوځای ودرېږې، چې عکاسي درته وکړو. خپلو همزولو به راته ويلې سهاره ډبر ښکلی شوې يې؟ ما به له هر يوه نه مننه کوله، خو ورته مې ويلې، چې عکاسي او ودرېدل د کلي رواج نه دی.

په حجره او دېره کې په ټولو مېلمنو ګرځېدلم، زمونږ د کلا مخې ته شنه لوګي پورته کېدل، په حجره او دېره کې ناست خلک خوشاله معلومېدل. له دولسو بجو نه ابسته د کلي خلک حجرې ته راغلل، دېره او حجره له خلکو نه ډکه شوه. ډوډۍ ورکول پيل شو. د کلي خلکو شمېر تقريباً څلورو سوو ته رسېده، سره د ماشومانو. د کلي ځينې ښځې هم دننه کلا ته راغلې وې، چې هغوی ته دننه ډوډۍ ورکړل شوه. تر دوو بجو پورې ډوډۍ روانه وه. هرڅه پوره او پربمانه وو، ټولو ويلې چې د لومړي ځل لپاره مو داسې ډوډۍ وخوړه. وروسته بيا په کلي کې زمونږ د واده ډوډۍ اوازه خوره شوې وه. خلکو به چې ډوډۍ وخوړه، د تلو په وخت کې مې ورسره مخه ښه کوله. تر درې بجو د ډوډۍ پروګرام پای ته ورسېده. مونږ هم ډوډۍ وخوړه، بيا يې زه دننه بوتلم کتل مې چې هوسۍ يې په پالنګ کې کښولې ده او ښځې ترې تاوې دي. زه له شرمه ببرته راستون شوم او حجرې ته ورغلم. حجره خو لا د خلکو نه ډکه وه، د هر چا مخې ته چای ايښی و، د شپې له خوا د کلي

همزولي او نور خلک بيا راټول شول، منګي وتړل شول، د کلي سيتار چې د منګي والا سره ناست و او په خپل ځونډي دار سپتار يې ګوتې وهلې، درېم تن خپلې مخې ته باجه اينې وه. لږه شېبه وروسته د ساز او نغمې غرب جوړ شو، تر نيمې شپې مجلس وشو.

د واده مراسم په کلي کې ښه سرته ورسېدل. دوه دري شپې وروسته خپلوانو هر يوه په وار سره مونږ ته مېلمستياوې کوله. مېلمستياګانې چې خلاصې شوې، بيا به په موټر کې ليرې ځايونو ته د سيل او ساعت تېرۍ لپاره تلو. هوسۍ راته ځو ځل وويل: سهاره کابل ته زر نه ځو.

زما د رخصتۍ له ورځو نه سوا يوه اونۍ نوره هم تېره شوې وه، هوسۍ ته مې د کابل د تلو وويل.

د هغې هېڅ زړه نه کېده، ما وې بل ځل به ډېرو شپو له راشو، اوس همدومره بس دی. کاکا سره مې د کلا مخې ته په خپل پټې کې د باغ د جوړولو مشوره وکړه، هغه وې پسرلي کې به بوټي واخلم او باغ به جوړ کړم. مونږ کابل ته د تلو نيت وکړو. مور مې ويلې دا ځل درسره نشم تلای، ځکه چې دلته کور کې هم څوک نشته دی، يو د کاکا زوی دې دلته راسره دی. دا خو اوس هغه پخوانی کور نه دی و څوک به رانه غلا وکړي بچې.

ـ موږې! مونږ نه به غله څه يوسي او بيا په دې کلا راختل خو ډېر ګران کار دی.

ـ زويه دا خو څه کابل نه دی، چې پوليس دې په هرڅه پام کوي، هلته خو شپه هم لکه د ورځې په شان رڼا وي، څوک به څه غلا وکړي. دلته خو کلی دی اوس هم د چا سترګې راته نه غړېږي، رښتيا چې ببګاه ته درته سپېلني لوګی کړم، چې له نظره نشي. د خلکو درپکې سترګې دي، سترګې نه دې چونه کوي.

ـ موږې که ستا رضا وي، نو سبا ته به په خير سره مونږه کابل ته لاړ شو.

هغې وې ډېره ښه ده زويه لاړ شه، چې غېر حاضر نه شي. ببګاه ته مې خپلوان راټول کړل، پس له ډوډۍ نه مې له هغوی نه د تللو اجازت واخيست، هغوی ټولو مونږ ته دوعاوې کولې. سبا يې تړې په دوعا او سپا رارخست شو. مور مې اوښکې تويې کړې، هوسۍ يې لاس او پښې ښکل کړل، له خپلې خوابنې سره يې اوښکې تويې کړې، خدای په امانې مو تړې راواخيسته او کابل ته مو حرکت وکړو.

د جلال آباد په بښار کې مو د خان کاکا دوی لپاره مالټې او سنترې، ګنډېرۍ ورسره واخيستې او بيا د کابل په لوړې روان شو. په درونټه کې مو د څو دقيقو لپاره د ننګرهار د پوهنتون ودانۍ او بڼ له نږدې نه وليد. درونټې له بنده، چې ورتېر شو د ډنډ په غاړه مو د ماهيانو پروژه وليده. په ډنډ کې دومره هيلۍ ناستې وې، چې د اوبو مخ يې پوښلی و. د

لغمان په کښ ورغلو وړاندې دډاک په منځ کې پخوانۍ سپینه او خړ بخښنه تانه ښکارېده. له کښ نه تېر شو د اروانښاد الفت صیب زیارت ته مو دوعا وکړه. ځای په ځای هوټلونه وو، د لارې مسافرو پکې دمه کوله. د هوټلو مخې ته به څو ګاډي ولاړو. سروبي نه راښکته مخامخ د پورې غره د یوه ګړنګ لاندې د سیند په غاړه مو دمه وکړه. موټر مو د سړک پر څنګ کې ودرولو او مونږ سیند ته نزدې ورښکته شو. هلته د یوې هوارې تېرې په سر سیند ته ورځېرمه کېناستو. لومړی مو کباب کړی چرګ چې مور مې راته ایښی و، راواخیست، ډوډۍ مو وخوړه. د سیند شور د غره منظره او ښکلی طبیعت زړه راښکونکی و. هېڅ زړه مو نه کېده، چې له دغه ځایه راپاڅېدلی وای. له ډېرې دمې وروسته مو بیا حرکت وکړو. په سروبي راتېر شو، د ماهیپر غرونو ته ورنزدې شو. د ماهیپر په تړۍ کې هوسۍ بیا د پورې غره ښکلې منظرې ته متوجې وه. له ځان سره یې ویلې: څومره ښکلی غر دی؟ د اوبو خړوبي له یوه ګړنګ نه و بل ته د مرغانو الوتل دا څومره په زړه پورې دي. هغه لا د غرونو په تماشه وه، چې تنګي ته ورسېدو. په لږه شېبه کې د حربي پوهنتون نه تېر شو، پل محمود خان ته چې ورسېدو، مازیګر و، کور ته چې ورسېدو، هوسۍ سمدستي خپلې مور ته ټیلفون وکړ، حال احوال یې واخیست، ما هم ورسره خبرې وکړې. هغه ډېره ټینګه شوه، ویلې مونږ کره راشئ، خو هوسۍ ورته وویل:

مورې! سبا شپې ته به درشو، اوس ډېر ستړي یو، چې استراحت وکړو. ما هم ورته وویل. خان کاکا په کور کې نه و، ما وې سبا ته درځو په خان کاکا سلام وایه.

مونږه ښېستیا چې ستړي وو، د ماښام ډوډۍ نه وروسته په وخت ویده شو. خدمتګارو ته مو میوې او ځینې شیان ورکړل، هغوی له مونږه سره ډېر خوشاله وو. په ډېره ښه توګه یې زمونږ د کور ساتنه کوله، مونږه د تنخواه نه علاوه ډوډۍ هم ورکوله. زمونږه اشپزه ډېره صادقه او ښه ښځه وه. زمونږ په هر څه یې د خپل کور غوندې پام کاوه. هغې ایکې یوه لور درلودله، مېړه یې پخوا مړ شوی و. د پلار کور یې په شمالي کې و، کله ناکله به یې مور و پلار ورته راتلل. یوه بله خدمتګاره وه، چې هغې به د کور جارو کوله او کالي به یې پرېمینځل. د ماښام ډوډۍ نه به وروسته خپل کور ته تللې. د هغې کور زمونږ د کور ترڅنګه و. په دې شپه هغوی دواړه مونږه په وخت رخصت کړې، مونږه د شپې خبرونه واورېدل او بیا سمدستي مونږه دواړه ویده شو.

سبا ته پخپل وخت وظیفې ته لاړم، ځینې شیان لکه شات او یو لږ څه د غوا سوچه غوړي مې رئیس صاحب ته یووړل. د خپل سفر خبري مې ورته وکړې، چې څنګه په دروازه ونتوتلم، رئیس صاحب رپاڅېد، غېږ کې یې ونیوم. لومړی یې ستړي مشي وکړه او بیا

يې راته مبارکي وويله. ما وې: د څه شي مبارکي دې راکړه رئيس صاحب؟

هغه وويل: د رياست منظوري دې راغلې ده. په لومړي بست کې رئيس مقرر شوی يې. يو ساعت ورسره کښناستم، بيا يې راته وويل: سبا ته به دې پخپله نوې څوکۍ کښوو، نن دې خپله پخوانۍ دنده مخې ته يوسه. خپلې شعبې ته لاړم او په کار مې پيل وکړو. لږ ساعت وروسته ډېر کسان راته شعبې ته راغلل او مبارکي يې راکړه. ما سره خو د رياست د څوکۍ دومره خيال نه و، ولې نورو مامورينو ته دا لويه خبره وه. په څلورو بجو چې کور ته راغلم، هوسۍ ته مې کيسه تېره کړه، هغه هم خوشاله شوه، وې ويل: زما قدم درته نيک شو، دوارە رئيس شوې.

ما وې: هوسۍ نو دا څوکۍ به ماته څه راکړي، چې دومره.... !

ـ دا څوکۍ ستا شخصيت لوړوي، ايله به په پښځه و کې ياد شې.

ـ څوکۍ او معراج موْقتي شی دی، سړی بايد خپل شخصيت او اهليت ولري. په ټولنه کې د درانه سړيتوب وزن معلوم وي، ولې نه څوکۍ هم ښه شی دی، مګر زړه ورپورې ترڼ نه دي په کار. کله خو د نن شاه سبا ته ګدا کېږي هم.

ـ سهاره ستا سره يې څوک نه شي ويلې. په خندا شوه او وې ويل: زه به درته هم د ګلو ګډې درووړم.

ـ چې رشتيا راباندې وايې، ته چې راسره يې، زما هر څه دي. ماته په ژوند کې دا نور شيان نسبي دي، باور پې نه دی پکار. هغې راته له اشپزخانې نه يوه پياله چای راوړو او بيا مې ترڅنګه په کوچ کې کښناسته. ما د کور د ټيلفون نه د هوسۍ مور ته ټيلفون وکړو، د خپل رياست خبره مې ورته وکړه، هغه خوشاله شوه، بيا مې خسر سره هم خبرې وکړې. هغه هم ډېر زيات خوشاله شو. له هوسۍ سره يې هم خبرې وکړې. هوسۍ راته په ټوکو کې ويلې هلکه اوس به درته پس له دينه رئيس صاحب وايم.

ـ نه نه هوسۍ ! پام کوه زه خو ستا همغه سهار يم، دا شيان زما او ستا په منځ کې نه ځايېږي.

ـ ښه ده زما زړه هم په سهار خوشالېږي، تل به د سهار غږ درته کوم.

رښتيا هم زمونږه مينه له يوې ورځې نه بلې ته زياتېدله، ترڅو به چې له وظيفې نه کور ته رسېدمه، هغه به له انتظاره سترې سترې وه. زه به چې کور ته ورغلم، لکه د ګل غوندې به وغوړېده، وبه يې خندل او ډېره شېبه به يې غېږ کې نيولی وم.

زمونږ ژوند ښه تېرېده، يو څه پيسې مو په بانک کې ذخيره کړې هم وې، له هېڅ مشکل سره مخامخ نه وو سبا ته د جمعې ورځ وه، مونږ وختي د هوسۍ د پلار کره ولاړو.

هغوی پغمان ته د تلو نیت کړی و، زمونږ په ورتګ خوشاله شول، ویلې نښه شوه چې راغلئ، په ګډه به میلې ته لاړ شو. سامان او خوراکي مواد او د کباب نغری او سیخونه مو هم ورسره واخیستل. پغمان ته لاړو. کتل مو چې په دغه ورځ په پغمان کې د خلکو ګڼه ګونه دومره زیاته وه، چې په سړک باندې د موټرو د تېرېدلو چاره نه کېده. په ډېر ځنډ سره په کرار کرار د درې خولې ته ورسېدو. په خواری سره مو یوځای پیدا کړو او پکې کښناستو. دستي مو ځای مای برابر کړوو د هوسې د کاکا زوی د کباب لوګي پورته کړل. نورو خلکو هم چا اتڼ اچولی و، ځینو سندرې ویلې، چا مړزان جنګول او چا هم کبابونه پخول. یو شور ماشور او په زړه پورې مېله وه. تر مازیګره مو نښه ساعت سره تېر شو، مازیګر ناوخته کورونو ته راستانه شو. سبا یې چې خپلې دندې ته لاړم، زمونږ رئیس راته وویل:

سهاره! راځه چې د نشراتو ریاست ته ځو، معین صیب راځي، ستاسې د معرفۍ په هکله. مونږه د نشراتو ریاست ته ورغلو. کتل مو چې د ببلابېلو څانګو مامورین هم راټول شوي دي. په دې کې معین صیب راغی، له سټرې مشي وروسته یې پس له لږې شېبې نه مامورینو ته زما معرفي وکړه او څو خبرې یې وکړې. ما هم پخپل وار سره څو جملې وویلې. معین زه په څوکۍ کښولم او ټولو چک چک وکړو، چای او شیرینې وخوړل شوه. زه له دغې ورځې نه وروسته د نشراتو رئیس شوم.

څه موده وروسته مې اړیکې له لوړو چارواکو سره وغځېدې، په ریاست کې راته د مقالو او راډیویي داستانونو ته زمینه برابره شوه. هم به مې مطالعه کوله او هم به مې لیکنې کولې. کله به مې چې په کومه مقاله او کومه لیکنه کې د وخت ناخوالو ته پکې کلکه ګوته ونیوله، له پاسه به راته یو نیم ټیلفون کېده، ویلې به یې: پام کوه دغه شیانو ته ګوتې مه ورورې، چې له ریاسته به دې ایسته کړې. ما خپلې لیکنې همغسې دوامداره کولې، د ریاست په کلونو کې دوه درې ځلې مې خارجي هېوادونو ته سفرونه وکړل، لکه روسیه، هندوستان او ایران ته. د پاچا له کورنۍ سره د خپل خسر د هوسې د پلار په پېژندګلوی بلد او پوره اشنایي مې ورسره پیدا کړه. په ځینو خاصو محفلونو او ناستې پاستې کې به مو لیدنه کېدله.

د پاچاهۍ دورې په اخرو وختونو کې په هېواد کې حالات بدل شول، د کابل پوهنتون په محصلینو او د نښوونځیو په شاګرانو او استادانو کې سیاسي ببلابېلې مفکورې راپیدا شوې. د شوروي اتحاد نه کمونېستي مفکوره، د سعودي عرب نه اخوانیت او له چین نه مائوېستي افکار راخواره شول، ځینې نېشنلستي ډلې هم راوپاربدې. دغو ټولو

ببلابلو ډلو له يوې ورځې نه بلې ته چټک ګامونه اخيستل. د کلـه نـه چې پـه افغانستان کې د لومړي ځل لپاره اساسي قانون منځ ته راغی او د ديموکراسۍ غږ څه ناڅه پورته شو. له همغې ورځې نه بيا سياسي ډلې ټپلې او سازمانونه پسې لا ښه رابېداره شول، مظاهرې او اعتصابونه پيل شول. په مظاهرو کې به محصلينو او شاګردانو ظاهر شاه ته ردې بدې ويلې او د وخت د رژيم نه به يې سر ټکاوه.

ورځ په ورځ حالاتو کې توپير پيدا کېده، په ځينو خپرونو کې انتقادي ليکنې او ګوتنيونې پيل شوې، زما په خپل فکر کې څه کوم نوی بدلون نه و راغلی، خپلې ليکنې مې لکه د پخوا په شان جاري وساتلې. هر څومره چې مې له لوړو چارواکو سره تماسونه زياتېدل، زما په فکر او خواصو کې کوم تغييږ نه راتلو. ډېر راته وويل:

سهاره لکه د پخوا په شان چې څنګه وې، همغسې پاتې يې.

ما هم پخپل طبيعي ډول سره له هر چا سره چلند کاوه، ډېرو د ببلابلو مفکورو خلکو راباندې خپله وسه وکړه، چې مفکوره مې بدله کړې، ما د هېچا زړه نه بداوه، خو راباندې پوه به شو، چې سهار دې خبرو نه دی. په نورمال ډول مې په دولتي چارو او هم ولسي خلکو سره څنګه چې وم، همغسې پاتې وم.

کله چې پاچاهي نسکوره شوه او د داود خان جمهوري دوره راغله، حالات بدل شول. څه ناڅه تغييرات منځ ته راغلل، د بدلون او نوي توب فکر هر چا سره پيدا شو. زمونږ په وزارت کې هم يو ډول تغييرات پېښ شول. زه لا پخپله څوکۍ پاتې وم، د نوي دولت د روحيې په اساس به نشرات کېدل. ما پخپلو ليکنو کې هېڅ ډول تغييږ رانه وست. ورځ په ورځ د ګړز او ګړوز شېبې زياتېدلې، د ټول هېواد د ولس په منځ کې ځينې ګونګوسي رااوچت شول. د داود خان د ډلې ټپلې په څنګ کې نورې ببلابلې سياسي ډلې ټپلې راڅوندۍ شوې، هر چا به خپلې هلې ځلې کولې، ماته به مې خسر خان کاکا تل ويلې: سهاره بچی ! که زما منې په هېڅ سياسي ډله ټپله کې مه ځه، دا څنګه چې يې، همدغسې اوسه.

ما وې: خان کاکا زه نه پوهېږم په رڼدو سترګو يانې په کوم سياست نه پوهېدل او په ډلو کې تګ زما په فکر لويه ناپوهي ده. پرېږده هر څوک او خپل کار يې.

د داود خان په جمهوريت کې زمونږه د مطبعې ټول پخوانۍ رئيسان او نور مامورين په خپل ځای پاتې وو، زمونږ د ټولو ترمنځ نېک روابط پخوا غوندې ښه پاتې و.

هوسۍ چې په کور کې تل بې کاره وه، ورځ پ ورځ يې د بدن وزن زياتېده، ما به ورسره ټوکې کولې ورته به مې وويل:

هوسۍ راځه زما سره سکرتره شه، مصروفه به شې. هغې به راته په ځواب کې وویل:

ولې اوس دې سکرتره نه یم څه؟ هغې غذایي رژیم ونیو، په کور کې به یې دننه سپورت هم کاوه، خو یوه خبره کوم، چې ښایست یې له پخوا نه څو چنده شو. زمونږ د دواړو مینه له یوې ورځې نه بلې ته زیاتېدله. کله به مې ورته ویلې: هوسۍ زوی یا لور پیدا کړه، چې ساعت دې ورسره تېر وي. هغه به د معمول سره سم په خندا شوه، ویل به یې: ته خو دا وایې ولې بیا به مو دا خوند نه وي. پرېږده چې څه موده ازاد پاتې شو.

په دې کې کړپ شي د داود خان حکومت چپه شو، خلقي دولت منځ ته راغی. سمدستي راته د هوسۍ پلار خان کاکا وویل: بچی اوس خرابه شوه، په وخت د ځان غم وخورئ، دا زمونږ لپاره په ګټه نه ده.

رښتیا همغه و چې دوه میاشتې وروسته خان کاکا ونیول شو او پل چرخي زندان ته یووړل شو. په ما هم وبره راغله، ما وې چې د خسر په جم کې مې نیسي، لږه موده پس یې له ریاسته اېسته کړم او پخپله پخوانۍ شعبه کې مې کار کاوه.

هر څه یو دم بدل شول، ما هم راډیویي داستانونه او مقالې نه لیکلې، د مطبعې رئیسان ټول بدل شول، په هر چا وبره او ډار پرېوت. زه په خسر پسې ډېر وځغلېدم، خو هېڅ خوند یې ونه کړ. هوسۍ به هره ورځ په سرو سترګو ناسته وه، مور یې هم خپه وه، څو ځلي پل چرخي زندان ته زه او هوسۍ له نورو پاېوازانو سره به په کتار کې ولاړ وو. تر پایه پورې به مو پښې وچې شوې، خو د خان کاکا نوم د بندیوانو په لست کې نه و. مازیګر به خپه ستومانه بېرته کور ته راغلو. څو ورځې مونږ د هوسۍ له مور سره تېرې کړې، زه به هم هره ورځ خپلې دندې ته تلمه.

څه موده پس مې له یوه تن نه واورېدل، ویلې:

سهاره په خسر پسې دې مه ګرځه، هغه یې وژلی دی. یو ځل په کورنی چارو وزارت کې د مړو کسانو لست ځړېدلی دی، په هغه لست کې به د هغه نوم وګورې.

زه په چالاکۍ سره د کورنیو چارو وزارت ته لاړم، لستونه مې چې له نظره تېر کړل، په یوه لست کې د هوسۍ د پلار نوم لیکل شوی و. کور ته ناوخته لاړم، هوسۍ رانه پوښتنه وکړه، ویلې:

سهاره نن خو دې زما د پلار په باب څه نه دي اورېدلي؟ زه ورته منکر شوم، ما وې نه والله نن زه ډېر وګرځېدمه، خو هېڅ راته څه ونه ویل.

ډیرو راته دا هم وویل:

سهاره ته که دې په خسر پسې داسې لالهاند او سرګردانه ګرځې، داسې نه چې د هغه

په ټبل کې دې څوک ونه نیسي؟

ـ هوسی ددې حالاتو نه مې وېره غوندې کېږي. هغې راته وویل:

ـ سهاره نور بس دی ډېر مه ګرځه، خدای ناخواسته څه درپېښ نه شي. خوابښي مې هم راته ټینګتیا وکړه. زه هم بیا ډېر نه ګرځېدمه، خالي د وظیفې ځای ته به لاړم او مازیګر به خپل کور ته راتلم.

حالات داسې شول، چې روسان افغانستان ته راغلل، د هېواد ټولو خلکو جهاد ته ورودانګل، د روسانو او د هغوی د ګوډاګي دولت په خلاف یې د جهاد چېغه پورته کړه. ورځ په ورځ د افغانستان په هره خوا کې جګړه ونښته، دواړو خواو یو پر بل حملې کولې، د ملک حالات ورځ په ورځ خرابېدل ترڅو مجاهدینو د خپل ملک نه بهر په پاکستان کې څو ډوله تنظیمونه جوړ کړل، چې د ځینو ښرنیو هېوادونو له خوا به دغو تنظیمونو ته وسلې او هر ډول مرستې ورکول کېدې.

زه د حالاتو په ډېر سیاسي توب پسې په دې کتاب کې ډېر څه نه لیکم، خو د وخت ناخوالو ته خالي لږه اشاره خو پکار ده. د روسانو له راتګ نه درې میاشتې مخکې مې زوی شوی و، چې اوس مې زوی (بهادر) د درې کالو شوی و، خبره دې ته راورسېده، چې د کابل په ښار کې هم نورې شپې ګرانې شوې، یوه شپه مو د هوسی ترہ سره خبرې وکړې، هغه داسې فیصله وکړه او وې ویل:

سهاره! ته به له خپلې مېرمنې او زوی سره خپل کلي ته ځې، مورې او د هوسی مور به خپل وطن جنوبي ته ځو، جواب مې لږلی دی خلک به نن سبا ته راورسېږي او کډه به راته انتقال کړي. تاسې هم خپل کالي او سامانونه خرڅ کړئ، کور مو هم په چا وپلورئ، پیسې ترې نغدې کړئ او پښې وباسئ، په دې ملک کې نورې شپې نه کېږي.

بس همدا فیصله شوه. مونږ سامانونه خرڅ کړل کور مو هم خرڅ کړو او په پټه توګه سره خپل کلي ته ولاړو. مور مې زمونږ په ورتګ ډېره خوشاله شوه، په کلي کې چې ځینې خلک پاتې وو، هغوی هم خوشاله شول. زمونږه په کورنۍ کې یوازې زما کاکا او د هغې مېرمن پاتې وه، ډېر کم خلک په کلي کې پاتې وو، ځوانان او ماشومان خو بېخي پکې نه وو، ټول باجوړ او پېښور ته تللي وو. ځوانان او د پاخه عمر خلک د جهاد په لیکو کې په بېلابېلو تنظیمونو کې تنظیم شوي وو. ما چې حالات ولیدل، په کلي کې هم د شپو د تېرولو شان نه و. دوه میاشتې مو په کلي کې تېرې کړې، خو هره شېبه یې مرګ و. یوه شپه مې کاکا ته وویل:

کاکا جانه! دلته خو ګوزاره ګرانه ده، دا هره ورځ مجاهدینو ته ډوډۍ پخول او دا

حجره چلول خورا ګران ښکاري. زوی مې وړوکی دی، مېرمن مې په دې کارونو بلده نه ده، مور مې بوډی ده او مجاهد رابانديې ناست دي، چاته ډوډۍ پخوو، چا سره د نغدو مرسته او له چا سره نورې منډې تړې اخر به زمونږه څه وي؟

کاکا مې يوه شېبه غلی و او بيا يې وويل:

بچی زه خو داسې نظر لرم، چې تاسې له کلي نه نور ځئ، ځان پېښور ته کړئ، دلته اوسېدل ګران کار دی. مونږ به هم درپسې درځو، يو څوک به پيدا کړم، چې په دې کلا کې واوسېږي او په کور او سامان ورسره پام کوي. تاسې يوازې منډې له مخې د ضرورت وړ شيان له ځان سره واخلئ.

مونږه ټولو همدا مشوره وکړه، چې پاکستان ته کډه شو. له همدغې ورځې نه توده جګړه روانه وه، مجاهدو به د روسانو او حکومت په کتارونو حملې کولې او هغوی به باالمقابل توپونه او ټانکونه کليو ته ونيول، هرڅه به يې لوټه لوټه کړل. دولتي الوتکو به هم بمباري کولې. هوسۍ له دغې وضعې سره سخته نارامه وه، خپه او ستومانه وخت پرې راغی. اخر خبره تر مرګ سرحده راورسېده. نوره نو مونږه د کلي نه د وتلو تياری ونيوله. د شپې سره ټول يو ځل بيا په ګډه کېناستو، فيصله مو وکړه چې په لومړي ځل به زه او هوسۍ سره د خپل زوی بادر خان پېښور ته ځو، مور به مې وروسته له کاکا دوی سره يوځای راپسې راځي. د کلي نه تر پېښوره مو سړي پيدا کړل، چې زمونږه کډه ورسوي. سبا ته مو له کلي نه د تلو ورځ وه. په دغه شپه تر ناوخته پورې کېناستو، د تلو لارې چارې او نور تصميمونه مو سره ونيول. فيصله وشوه، چې سهار به په جاله پورې وځو او ټاکل شوي کسان به مو اخوا ته وراړوي. د شپې د پرېوتلو په وخت مې هوسۍ ته له خولې ووتل:

هوسۍ! حالات ډېر خراب دي، هره خوا جګړه ده، ډز او ډوز دی، نه ويل کېږي که مونږه دواړو کې خدای ناخوسا ته کوم يو نه و، هغه بل به يې د ژوند ټوله کيسه ليکي. دا به زما او ستا ترمنځ زمونږ د مينې او ژوند اصلي خبره وي. ما وې دا کتابچه درسره وساته تراوسه مې ساتلې او تر دې ځايه مې رارسولې ده.

دربیم څپرکی

هوسۍ راته د سهار په باب خبرې کولې:

ـ سپین سرې بوډۍ، چې امسا یې په لاس کې نیولې وه، پیوندي ځړې او خیرنې جامې یې په غاړه وې، تور سوری وری ټیکری یې پخپلو سپینو ویښتو چولی و، له لیرې زما خوا ته راروانه وه. زه هم لکه د نورو مهاجرو غوندې پخوا راغلې وم او په دې کمپ کې مې شپې ورځې تېرولې. سپین ږیرې او بې وسې وم کوم کار رانه نه کېده، خالي لاړې او کوڅې به مې څارلې. سپین سرې بوډۍ راروانه وه زما خوا ته رانزدې شوه، زما دسترګو دید کم شوی و، څوک مې په اسانه، نه پېژندل. بوډۍ ته ښه متوجې شوم لکه د لېونۍ په شان په نرۍ لاره راتله. چپلکې یې پښو وې د څپلکو یو وندنی یې شلېدلی و، په سختۍ سره یې ګامونه اخیستل. نرۍ ډنګر کې بوډۍ، چې سترګې یې خچنې او په یوه سترګه کې یې اوښکه ډنډ ولاړه وه، د سر د ویښتانو سپینه څېه یې باد رپوله. د خپل ځیرې ټیګرې پېژکه یې په یوه لاس ټینګه نیولې وه، په ښي لاس یې امسا نیولې وه، خپلې لاړې ته یې کتل. ورو ورو یې قدمونه اخیستل، زه د هغې د لاړې په سر په یوه نړېدلي دیوال ناست وم، هغه چې دوه درې ګامه رانزدې شوه، ما پرې غږ وکړو:

ـ ترور ستړې مشې.

ویل یې: خدای دې وښښه.

پښه یې ونیوه، ورو شوه ما پلو یې راوکاته، وې ویل:

وروره د ناصر باغ کمپ ته کومه لاره تللې ده؟

ما وې ترور همدا مخامخ لاره ورغلې ده. ترور یوه پوښتنه درنه کولی شم؟

هغې په داسې حال کې چې د مرۍ غوټه یې ښکته پورته تله، امسا یې ولګوله، ځان یې ټینګ کړو، وې ویل: ولې نه؟ وروره مهرباني وکړه.

یوه شومه چې بوډۍ سواد لري، ترور ته راشه دلته کښنه، لږه دمه برابره کړه، تر کمپه به دې زه ورسوم، هغې دوعا راته وکړه ویلې وروره الله دې ژوندی لره. هغه په ډېر زحمت سره کښاسته، سوړ اسویلی یې له خولې وخوت، ویې ویل:

چا راته زمونږ یو کلیوال رابنودلی دی، په همدې کمپ کې اوسېږي، ډګروال صابر

نو مېرۍ، د هغه کره ورځمه. نه پوهېږم چې څرنګه يې پيدا کړم.

د ډګروال صابر په اوربدو مې نبغ ټوپ وکړو، چوپ پاتې شوم، هغې را ته کړه:

وروره! ته خو به د غه سړی نه پېژنې؟

ما ورته وويل: دا کوم صابر دی؟ په کمپ کې خو يو صابر دی، چې هغه....

بوډی زما خبره ونيوله، وې ويل:

زمونږ د کلي دی.

د کلي نوم يې واخيست (په زړه کې مې شک راغی، ما وې هم د غه خو زه يم کنه. ما وې نبه به دا وي چې کور ته يې بوځم او سمه پوښتنه تري وکړم).

ـ راځه ترور چې کمپ ته لاړ شو. زه تري مخکې او هغه را پسې شوه، تر کمپ پورې په ژور سوچ کې لاړم، کمپ ته ورسېدو، ما وې ترور راځه يوه پيالې چای به ما سره وڅښې، بيا به د هغه سړي پوښتنه کوو. کور ته لاړو، ما په کمپ کې دوه کوټې درلودې، يوې کوټې ته ورننوتلو. نبحه او واړه مې په بله کوټه کې وو، نبځه مې راغله، بوډی ته يې ستړي مشي وويله، ما وې هله دې ترور ته چای تيارې کړه، ببچاره ستړې شوې ده. هغې د بوډی نه پوښتنې ته خوله سازوله، چې ما ورته وويل:

ورشه ته لومړی د چای غم وخوره بيا به ورسره خبرې وکړې.

مېرمن مې بلې کوټې ته لاړه، ترڅو چای تيارې کړي. زه او بوډی په کوټه کې ځانته پاتې شو، هغې خپل سوری ټيکری په ځان راخور کړو، خوله يې وچه وه، ما وې ترور اوس به درته چای راوړي، خو اوس راته سم ځان راوښايه، د کوم ځای يې؟ نوم دې څه دی؟ کورنی دې مېړه دی څوک دی؟

د خپل کلي نوم يې واخيست، چې زه هم د هغه کلي يم، ويل د خاوند نوم مې سهار دی، په افغانستان کې په يې هره جمعې شپه راډيويي داستانونه خپرول.

ـ اخ دا څه وايې ته.... ته د سهار صيب مېرمن يې؟

ـ هو زه د سهار مېرمن هوسی يم.

ـ نو ته اوس په دې حال او دومره بوډی؟

ـ وروره زما کيسه مه اوره، په مړی کې يې لاړې ونښتې. په دې وخت کې زما لور د چای پيالې هغې ته په مخکې کښنوده، ماته يې هم د چای پيالې ونيوه. په زړه کې مې وويل پرېږده، چې د ډوډی نه وروسته تري نوري پوښتنې وکړم.)

په زړه کې مې د سهار صيب په باب ډېرې خبرې را پيدا شوې، نبځې مې ډوډی ورته راوړه، زه تري بيرون ووتلم، ما وې ترور ته ډوډی وخوره وروسته به نورې خبرې کوو. بهر د

کور مخې ته ووتلم، نسوار مې واچول، یو ساعت په چرت کې لاړم، همدا مې زړه کې تېرېدل، هغه سهار ورسره څنګه نشته دی؟ خامخا پرې څه مشکلات راغلي دي، خو چې ورشم وې پوښتم او خپله کیسه راته وکړي، کېدای شي په تېرو جګړو کې وژل شوی وي او یا څه بله پېښه شوې وي، خو ته راځه چې د ټولو خبرو پوښتنه تري وکړم. ښه به معلومه کړم، چې اصلي کیسه څه ده؟

کوټې ته ورننوتلم، ښځې مې تري دسترخوان بلې کوټې ته یووړو، ډودۍ یې خوړلې وه. زه چې ورغلم، وې ویل:

وروره! خدای دې ژوندی لره، ما سره په تکلیف شوې.

ـ نه نه ترور دا څه تکلیف دی، خو اوس به راته اصلي کیسه وکړې.

هغې د ټیکري په پېښکي خپلې شونډې پاکې کړې، ویې ویل:

وروره! پخوا کلونو کې د پلار په کور کې رالوی شوې یم، په اصل کې مونږ د جنوبي یو، پلار مې پخوا په کابل کې وظیفه درلوده. د ظاهر شاه سره یې نزدې اړیکې درلودې، په کابل کې مو کورونه او جایداد ونه وو، ما د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځی لوستلی دی. واده مې د یوه لیکوال او د کابل راډیو د داستانونو لیکونکي سهار سره شوی دی. سهار صیب رئیس هم و، په وزیر اکبر خان مېنه کې مو خپل کور درلود. کله چې ظاهر شاهي ختمه شوه او ورپسې د داود حکومت منځ ته راغی، له همغې ورځې څخه حالات ورځ په ورځ پسې بل ډول کېدل، ترڅو چې د محمد داود حکومت پسې چپه شو، خلقي دولت رامنځ ته شو. بیا چې ورپسې روسان راغلل، په ټول ملک کې ګډوډي پیدا شوه، آخر جهاد پیل شو. مونږه مجبور شو کور مو خرڅ کړو، کلي ته راغلو. په کلي کې هم ګوزاره ګرانه شوه، ورځ په ورځ حالات خرابېدل، مرګ مو اخر تر زنې راورسېد، له کلي نه هم هره ورځ جوپې، جوپې خلک وتل. اخر ټول کلی شارشو، له بلې خوا د حکومتي پوستو او هم روسانو له خوا به په کلي توپونه راورېدل. زمونږ د کلي نه ډېرې جنازې ووتلې.

د مجاهدینو او روسانو جګړه ورځ په ورځ تودېدله، کلی له یوې ورځې نه بلې ته خالي کېده، مرګ مو تر دروازې راورسېد. مجبوره شو، چې کلی هم پریږدو او د پخوا ته رامهاجر شو. یوه شپه مو په کور کې مشوره وکړه، چې سبا ته به له کلي نه ځو. د سهار صاحب کاکا او د هغه مېرمن سره د سهار د مور پاتې شو، هغوی وویل، چې اوس یوازې زه، سهار او درې کلن زوی مې د هغوی په ګډه صلاح او مشوره سبا ته مو د راوتلو نیت وکړو. څو تنه سړي مو په پیسو نیولي وو، ترڅو مونږ راواړوي. کله چې له کلا نه راووتلو، ماسپښین قضا و، مونږه یې سیند غاړې ته راوستلو او هغو څلورو تنو سړو غوښتل، چې په جاله کې مو له

سینده پورې باسي. په دغه ورځ سخته جګړه روانه وه، د توپونو او ټانکونو ډزې کېدلې. مجاهدو د غرو له ډډو نه په کتارونو سور اور بل کړی و. دومره وخت نه پېدا کېده، چې مونږه له سینده پورې وتې وای. چورلکې هم راتلې او بمونه یې په غرونو او کلیو راغورځول. سور اور بل و، یو هیلیکوپټر یې په توغندي ووېشت، د سیند په منځ کې راولوېد. لږه شېبه د سیند په غاړه کېناسته، کتل مو چې جالوان د خیګانو جاله راوستله او مورږې یې وروخېژولو. ما خپل وړوکی درې کلن زوی بادر خان په غېږ کې کلک نیولی و، ځکه چې د لومړي ځل لپاره په جاله کې سیند باندې پورې وتلو. د سیند څپو له ډاره مې جامې ګړځېدلې، ډزې او جګړه مې له یاده وتلې وه.

په دې وخت کې یې خوله وچه شوه، د خپلې چای پیالې نه یې ګوټ وکړو، لږه ژړغونې غوندې هم شوه، بیا یې په ارام او ژړغوني او از خپلې خبرې پیل کړې. ما وې ښه ترور بیا څه وشول؟.

د چای پیاله یې ورو خپلې مخې ته کېښوده، ویې ویل:

وروره! جاله په سیند کې روانه شوه او مورږه پکې ناست وو. د سیند منځ ته چې جاله ورسېده، د ډزو او مرمیو باران راباندې جوړ شو. د سړک نه راباندې د عسکرو یوې پوستې ډزې پیل کړې، دا سې ډزې راباندې کېدلې، چې د جالې خیګان په مرمیو سوري وري شول. مونږه په جاله کې پروت کړی و، د سهار له خولې اخ وخوت نېغ شو او له جالې نه سیند ته ولوېد. زما په غېږ کې هلک و، له جالې نه مې په سهار پسې ورټوپ کړل، چې هلک رانه اوبو ته ولوېد. له لوېدو سره د سیند څپو ډوب کړو، چیغې مې له خولې وختې، نیمایي سیند کې وم او یو لاس باندې مې تناب نیولی و. تر شا یوه لاس راواچاوه له کمیس نه یې ونیولم او جالې ته یې ورپورته کړم. نور مې څه ونه لیدل، سترګې مې توري توري شوې، هېڅ پوه نه شوم چې خاوند مې او زوی مې څه شول؟ بیا په ځان نه وم پوه شوې یو وخت مې سترګې وغړولې، چې د سیند په غاړه لوخو کې پرته وم، سر مې راپورته کړو، شاوخوا څوک نه و، وړاندې یو ازې جالوان راروان و. په چالاکۍ سره زما خوا ته راغی، خوا ته مې کېناست، ویې ویل:

خورې پام چې غالمغال ونه کړې، پورې عسکر ناست دي، چې ولي مو. وارخطا نشئ، زړه لږ ټینګ کړه، خدای پېښه کړه که غواړې چې ژوندی پاتې شې، په دې لوخو کې غلې کېنه، چې ونه خوځېږې. مونږ سره په جاله کې یو تن بل سړی ډېر زخمي دی، زه به هغه دغه کلي ته ورسوم او ببرته به په تا پسې زر راشم.

په ما څه چل وشو او له ځانه خبره نه وم. ځای پر ځای لوېدلې وم، یو وخت مې پېښه څه شي

په خوله کې ونيوله او غاښونه يې پرې کښمنډل، زور يې کړو، ما ويل ګنې تبرو ببر يې رانه غاښونه ووبستل، چې رابېداره شوم تورتم و، څه نه ليدل کېده، خو د سپي په اندازه يو حيوان رانه خوله ووبستله او روان شو، چې ښه ورته متوجې شوم اوږده لکۍ يې وه لکه سپی، زما له خوا نه په منډه لاړ، په ببله کې پورته روان شو. ما يو ځل سين ته وکتل، بيا مې شاوخوا ته، ځان ته مې فکر شو او د جالەوان خبره مې غوږ ته ودربدله، ويلې ته له دې ځايه مه ښوره، زه درپسې ببرته راځم. د خپلې پښې په خوږ شوم، يو ځل پاځېدم بيا ببرته کښاستم. تورتم و، څه نه ليدل کېده، په جاله کې زمونږ سامانونه و، دوه بکسونه ډک وو، جاله وان ځانته وړي و. زه ډېر ساعت نوره کښاستم، بس له ځان سره مې ژړل، ماخستن تېر مې ځانته پام شو، ژړا مې ودربده، وډار شوم. غوږ مې ونيو، ډزې غلې شوې وې، فکر مې وکړو ما وې که نوره په دې شاړه ببله او د سين په غاړه پاتې شي کېدی شي لېوان دې وخوري، ښه به دا وي چې چېرې ځان کوم کلي ته ورسوم، چې سبا ته خو د سهار او زوی په پته ځان پوه کړم. په کراره له ځايه راولاړه شوم، يوازې د لاس بکس مې غاړې ته پروت و، نور څه راسره نه و. بادر رانه ښل شو، کله به مې په همدغه وخت کې سيند ته غوږ ونيو، ما وې که بادر خان راته غږ وکړي او يا د سهار غږ واورم، بيخي لېونی وم، بيا به بې هوښه ولوېدم. څه شېبه وروسته راپورته شوم، زړه مې رالوی کړو، ژړا مې بس کړه، د خپل ځان په وېر شوم، راپاځېدم پام مې وکړو وړاندې ګڼې ونې ښکارېدلې، ما وې راځه ګنې هلته به کوم کلی وي وربه شم. تيکری مې له غړی نه تاو کړو، د ګڼو ونو په طرف روانه شوم، څو قدمه وړاندې چې لاړم د سين په غاړه فرياد خېژي، د انسان غوندې ځګيروي کوي، په زړه کې مې تېر شو ما وې دا سهار نه وي. ورو ورو فرياد پلو ته وروستنه شوم، شل قدمه وړاندې د سيند په غاړه يو سړی اوږد غځېدلی او فريادونه يې کول. زه په چټکو ګامونو ورنزې شوم، ما وې چې سهاربه وي، چې سر يې راپورته کړم. ښه چې ورنزدې شوم او پې ورښکته شوم، سړي همغسې فرياد کاوه، چې سر مې ورله راپورته کړو په مخ مې ورته لاس ووا هه، تورتم و، نه پېژندل کېده، ورو يې په اخري وس سره وويل:

ـ زه جاله وان يم، په خپله لګېدلی يم.

زر مې ورله سر په مځکه کښېښود، ما وې وروره ته خو جوړ وې، زه ستا په تمه ناسته وم.

ويې ويل: روغ چرته وم لګېدلی وم، خو ورسته همتا پسې درتلمه، چې همدلته راپرېوتم. هغه نور ټول مړه شول او سيند ته ولوېدل. ما وې زه اوس څه وکړم؟ جاله وان په ورو او له فريادە ډکه اواز وويل:

ته دومره وکړه، چې هغې کلي ته لاړه شې چاته ووايه، چې ما پسې راشي دلته بې ځايه مړ

کښرمه. د جالې خبره کلي ته ورسوه، ځه ولاړه شه. ما وې: وروره کلی چېرې دی؟

په سختۍ. يې لاس همغو ونو ته ونيو کوم چې ما هم په هغه لوري د تلو تکل کړی و.

زه د جالـه وان لـه خـوا نـه پاځېـدم او د کلي پـه لـور روانـه شـوم، يـوه شـېبه مـزل مـې چـې وکـړو د سـپو غپـا مـې تـر غـوږ شـوه. همغـې خـوا تـه مـې حرکـت وکـړو، يـو سـاعت وروسـته ګنـو ونـو تـه ورنـزدې شـوم، د تـوت او چينـارونو تـه ورغلـم، پـام مـې کـاوه چـې وړانـدې کلـی رامعلـوم شـو. پـه کلـي کـې سـپو غپلـې، ډاډمنـه شـوم، مـا وې چـې د کلـي خلـک بـه راسـره مرسـته وکـړي. زه بـه زر خلـک خبـر کـړم، چـې جالـه وان کلـي تـه راوړي او زمـا د سـها او بـادر خـان پتـه هـم ولګـوي. پـه چـابکو ګـامونو کلـي تـه ورروانـه شـوم، خـدا ښزده چـې څـو بجـې بـه وې، تـوره شـپه وه، د کلـي څنـګ تـه چـې ورسـګېدم وړانـدې د يـوې لـويې او جګـې کـلا مخـې تـه څـو تنـه سړي ناسـت وو، خپلـو کـې يـې خبـرې کـولې، زه هغـوی پلـو ورغلـم. کلـه چـې ورنـزدې شـوم، هغـوی رابانـدې غـږ وکړو، ويل يې: څوک يې؟ ځای پرځای ودرېږه، چې ونه خوځېږې.

ما ورته په جګ اواز وويل:

وروره زه يـوه تـور سـړي يـم، ستاسـې خـوا تـه درځمـه. لـه هغـوی نـه دوه تنـه مخـامخ زمـا پـه لـور راروان شـول، دواړو د ټوپکـو لټونـه راکـش کـړل، غـږ يـې کـړو ويـې ويـل: لاسـونه پورتـه ونيسـه، چې ونه ښورېږې.

مـا ويـل: ښـه وروره دا دی لاسـونه مـې پورتـه دي. هغـوی چـې ماتـه رانـزدې شـول يـوه يـې راتـه ټوپـک ونيـو او بـل يـې راغـی زمـا مـخ تـه يـې ناڅاپـه بجلـۍ ولګولـه، زمـا حـال چـې يـې ولېـد، هغـه بل ته يې وويل: خطر نشته دی.

يـو رانـه مخکـې شـو او يـو شـاته شـو، ويلـې خـورې مخـامخ د کـلا دروازې تـه ورځـه. د کـلا دروازې تـه پـه څنـګ کښـې څـو تنـه ولاړ وو، هغـوی سـره هـم ټوپکې وې، پـوه شـوم چـې مجاهـد دي. زه يې د کلا په دروازه ننو بستم، په دروازه کې يې راته وويل:

خـورې دلتـه بـه قومانـدان صـاحب تـه خپـل مشـکل ووايـې. دروازه ښـرتـه شـوه دننـه پـه يـوه لويـه کوټـه کـې څـو تنـه پراتـه وو، پـه څنـګ کـې يـوه بلـه وړوکـې کوټـه وه، چـې پـه هغـې کـې قومانـدان و. دروازه يـې وروټکولـه، يـو تـن د پاخـه عمـر سړی دروازې تـه راغـی. سمدسـتي يـې وويـل: څـه خبـره ده؟ ما سره چې څوک تللي وو، هغه وويل:

خيريـت دی صـاحب دا خـورکی راغلـي ده، نـه پـوهېږم څـه ورپـېښ شـوي دي، تالاشـي يـې واخله. سړي زر زر تالاشي کړم. قوماندان وويل:

راځـه راننوځـه. هغـه بـل سړی هـم راسـره ننـوت. پـه کوټـه کـې يـوازې د قومانـدان کـټ پـروت و او د سلاګانو نه کوټه ډکه وه. ماته يې کړه:

په دغه توشکه کښه هغه بل سړي توپک اوړي ته اچولی و ، په دروازه کې ولاړ و.
قوماندان وویل:
څه خبره ده؟
ماته ژړا راغله، سلګو ونیولمو هغه په قهر شو ، خبره کوه پرېږده ژړا.
ما اوښکې پاکې کړې، د جګړې او جالې کیسه مې ورته تېره کړه، د جاله وان مې ورته وویل. قوماندان دستي په دستي هغه وسله وال سړي ته وویل:
والکه دا ښځه دننه ننباسه. هغه پخپله بهرون ته لاړ. زه یې د کلا منځ کې درې څلور کوټې نورې هم وې، یوې کوټې ته ننوښتم. کوټه په قالینو غوړېدلې وه، خالي یو کټ پکې پروت و ، یو وړوکی میز له پاسه لاټین پروت و ، یوه شیشه دیوالـه ته ځړېدلې وه، د کوټې په دروازه کې چپلکې پرتې وې. وسله وال سړی رانه ښکته ولاړ، ما په کړکۍ کې پام وکړو د کلا په دننه کې نور څوک نه ښکارېدل. د نورو کوټو دروازې تړلې وې، هرځه رانه هېر شول، د ځان په سوچ کې شوم، ما وې دلته په دې کلا کې راباندې څه کوي؟ ځانته کوټه کې یې واچولم.
له شېبه وروسته همغه سړی راغی، ډوډۍ یې راته راوړه، ویلې خوړې ډوډۍ وخوړه، قوماندان صاحب له نورو کسانو سره سیند غاړې ته لاړ، ترڅو ستا د خاوند او د زوی لټون وکړي. جاله وان به هم کلي ته راوړي. ته خپه نشې، سبا ته به هرڅه معلوم شي.
د سړي په خبره مې لږ زړه جوړ شو ، بیخي ډېره وړې وم، یوه مړۍ ډوډۍ مې وخوړه، ماخستن تېر و ، چې بیرون درپ درپ جوړ شو ، خبرې شوې، غوږ مې دروازې ته نیولی ، چې په دې کې قوماندان راغی. کوټې ته راننوت، ویلې: جالوان بیچاره مړ شوی و ، کلي ته مو راوړ، اوس شپه ده سبا ته به د کلي خلک د سیند په دواړو غاړو وباسم، ترڅو ستا خاوند او زوی پیدا شي.
زه ورته په ژړا شومه، ما وې: د خدای په خاطر وروره مرسته راسره وکړه.
هغه د خپل تندي ګونځې پورته کړې په چټکۍ له کوټې څخه ووت. وروسته همغه بل وسله وال راغی، ویل یې: خوږې مه ژاړه، خدای مهربانه دی، مېړه او زوی به دې پیدا شي. خدای ته صبر وکړه، دا دی شپه تېره شوه، سهار کېږي.
په دې وخت کې ملا د سهار اذان وکړو ، زه هره شېبه شمارم او انتظار باسم، چې کله به د سیند غاړې ته ورځمه، هغه وسله وال راته تشناب رانبودی و ، مخ او لاس مې پریمنځل، رڼا یې ولګېدله، چای یې راوړو ما لا د چای پیاله نیمې ته وروستې وه، چې یو ګړاز وشو. ورپسې د کلا په سر الوتکه رغله، غرهار شو ګړوز شو په کلا یې بم راوغورځاوه. یو بم نه و ،

خداې ده چې څو به يې راغورځولي وو. دوړې جوړې شوې، سر مې چې له کوټې نه بهر کړو، ټولې کلا اور واخيست او دوړې جوړګ شوې. دوړې او لمبې سم دواره همدغې کوټې ته چې زه پکې وم راورسېدې، ما چيغې کړې له کوټې نه راووتلم، منډې منډې د کلا ګوټ کې د بورج وړوکې کوټې ته ننوتلم او يوه کونج ته غلې کښناستم. غوږ مې ونيو، چې بيا د طيارې غرهار شو. لږه شېبه پس بيا غړه زار شو، په کلا او هم وړاندې په کلي بمونه راولوېدل. په کلي درنې او سپکې ډزې کېدلې، زه چې ناسته وم ددې کوټې په سر بورج يې ووېشت، ديوالونه راچپه شول. دلته مې ځانته فکر شو، سهار او بادر مې له يادې ووتل، د ځان په فکر کې شوم. پوهېدم، چې دولتي قواوې په کلي راختلي دي، سخته جګړه روانه وه. زه همغسې غلې ناسته وم او ډزو ته مې غوږ نيولی و. په کلا کې هېڅوک نه ښکارېدل، ډزې کمېدلې ورو ورو جګړه غلې کېده، ترڅو چې ما سپېنين شو، جګړه ختمه شوه. د بورج له کوټې نه په کراره راووتلم او د کلا دروازې پلو روانه شوم. د کلا کوټې رنېدلې وې، ځينې کوټې سوې وې، ديوالونه يې رالوېدلي و. په لوټ واو رنېدلو ديوالونو په منځ کې په ډېره سختۍ سره تر دروازې ورسېدم. په دروازه کې درې تنه ټوپک والا مړه پراته وو، وړاندې دروازې نه بهر د يوه سړي نيمايي تنه پرته وه، شاوخوا او په وينو سره وو. ټوپکي او کارتوس خواره واره پراته وو، ژوندي څوک نه ښکارېدل. د کلا دروازې نه ديوالې ښخ ته وړاندې يو تن پروت و. ماته بې لاس خوځاوه ويلې راشه. زه لکه لېونۍ د هغه خوا ته ورغلم، هغه په وينو کې ډوب پروت و، يوازې دومره يې وويل: خورې د کلي خلکو ته ووايه، چې ما يوسي. بيا يې خپل سر کېښود، نور شاوخوا هېڅوک نه ښکاريدل، ژوندي ځينې تښتېدلي وو او ځينې مړه پراته وو. له دغه ځايه مې ځان د کلي خوا ته ورتګ غوره وګانه. خپل ټيکری مې په مخ راخور کړو، بکس مې تخرګ کې ونيو، کلي ته روانه شوم. د کلي او کلا ترمنځ تقريباً سل متره فاصله به وه، د کلي مخې ته ګڼې ونې ولاړې وې. له ليرې نه د کلي ترڅنګ لوړ چينار ختلی و، شاوخوا هېڅوک نه وو، دا دومره لوی کلی مګر هېڅوک پکې نه وو. له ځان سره مې په زړه کې وويل: لکه چې خلک ټول مړه دي او يا تښتېدلي دي. ليرې مې کتل ما وې، چې زه ببګاه شپه په کومه لار تر دې ځايه راغلې وم؟ هېڅ نه پوهېدم، چې دا کوم ځای دی او زه چېرته ځمه؟ زړه نازړه د کلي چينار ته ورنزدې شوم، د چينار لاندې لوی وستل و، دا سې معلومېدل چګې د کلي خلک ورکې کېنې. ښه چې کلي ته ورنزدې شوم، غوښتل مې چې د کلي په يوه کوڅه کلي ته ورننوځم، په يوه لويه کوڅه ورسمه شوم، څو ګامه چې ولاړم د ښځو د ژړا اوازونه مې تر غوږ شو. ښه چې مخې ته ورغلم، په يوه کور کې ويرونه وو او د خلکو شور او خبرې راتلې، لږه چې وړاندې ورغلم، هلته يوه بوډۍ ښځه، چې خپل لاسونه يې په

تشو ایښي وو ، له سره یې پرونی لوبدلی و ، رنګ یې زېړ زېښلی د خپلې کوټې دروازې ته یې تکیه کړې وه بیرون ته یې کتل. زه چې ورنزدې شوم او خوا ته یې ورغلم، هغې راته هېڅ ونه ویل، همغسې یې کتل ما پرې غږ وکړو:

ترور ! ای ترور.

هغې هېڅ ونه ویل، هک پک ولاړه وه، خوله ترې ورانه پاتې وه، سپین ویښتان یې جاخه په سر سپینه بامبولی پراته وو ، زه د هغې څنګ ته ورغلم، ما وې: ترور ولې؟ څنګه ولاړه یې؟

ماته یې وویل: ته څوک یې؟

ما وې: زه یو لاروی ښځه یم، لاره نه پېژنم همدا سې په دې کلي راننوتلم. دروازې نه یې سر په ما پسې ښه رابهر ته کړو ، لورې د خدای لپاره لږه مرسته را سره وکړه.

ما وې: د څه مرسته؟

هغې ویل: ته راشه راشه دننه راننوځه، له دروازې نه ورننوتلم، ومې کتل چې واړه ماشومان، ښځې او یو تن سپین ږیری ډب ډبری مړه پراته دي. د کوټې غولی له سرو وینو نه ډک شوی و ، ان له دروازې پورې لکه د لښتي په شان وینې ټبدلې وې. پوښتنه مې ترې وکړه:

ترور دا ولې؟

ـ روسانو له طیارو نه بمونه راوغورځول، دا څښتن مې دوه نږیاندې مې، دا لمسیان مې ټول مړه شول، زه په دغه ساعت کې د بل زوی کره تللې وم، چې ډزې وشوې کور ته راغلم، چې دا ټوله کورنۍ مې تباه شوې وه. هله لورې دې کلي ته په دغه کوڅه کې وړاندې لاړه شه، هر څوک چې دې پیدا کړل، رایې وله چې د دې مړو غم وخوري.

زما له لاسه خو هېڅ نه کېږي زه د بوډۍ په خبره په چالاکۍ سره لکه چې بلده یم په داسې شکل سره په ګړندیو ګړندیو ګامونو په کوڅه کې روانه شوم، ومې لیدل چې له یوې بلې کوڅې نه دوه تنه سړي راووتل، ملاګانې یې ټرلې وې، ټوپکې یې څنګونو ته اچولي دي، وارخطا راروان وو. ما پرې دستي غږ وکړو ، ما وې ودرېږئ. هغوی پښه نیولي شول، خوا ته یې ورنزدې شوم، ورته ومې ویل:

ورونو ! په دغه وړاندې کور کې ټول خلک له څېرمه مړه شوي دي، یوازې یوه بوډۍ پکې ژوندۍ پاتې ده، که یو ځل ورشئ ښه به وي.

هغه یوه وویل:

خوږې زمونږ په کور کې هم درې تنه رانه شهیدان شوي دي. خو دواړه چابک راروان شول. زه هم ورپسې شاته راروانه شوم، د بوډۍ کور ته چې ورننوتل، دواړه خالي ورته لاسونه

پورته کړل وې ویل:

مورږ ځو وړاندې بل کلي ته چې خلک راولو او ددې کلي مړي راسره ښخ کړي. په کلي کې ډېر خلک مړه شوي دي. یوازې دا نه دي د کلي نور ډېر ماشومان، ښځې او سړي مړه شوي دي. تاسې صبر وکړئ، مه وارخطا کېږئ، هرڅه به خدای وکړي.

هغوی دواړه ولاړل، زه او زړه بوډی پاتې شو. له ځان سره مې فکر کاوه، ما وې له دې بوډی سره پاتې شه، څه کمک به ورسره وکړې او خپله لاره چاره به تر پې کراره سره ولټوې.

بوډی ته مې وویل: موږې زه به درسره همدلته یم، ترڅو چې دا مړي ښخ شي.

هغې ویل: لوړې خدای دې ژوندی لره.

ما خپلې متې رابډ وهلې، له بیرون نه مې خاوره راوړه او په وینو مې واچوله. هر مړی مې پخپل ځای سنبال او برابر کېښود، په هر یوه مې سپینې روجایې او ټوټې وغوړولې، بوډی ژړل او ما هم ورسره ژړل، ځکه چې دغه حالت ما نه خپل غمونه هېر کړل، بوډی ببچاره ګی هسې خوله ورانه نیولې وه، ژړلې نشوای، ولې چې ډېره زړه وه.

زه هم زیاتې په ژړا ستړې شوم، وروسته دوه زړې ښځې د کلي له کومې کوڅې نه راغلې، هغوی هم ژړل. بیا مې له یوې ښځې نه پوښتنه وکړه، ما وې دا کلی خو بیخې شاړ پروت دی، دومره څوک نشته دی چې دا مړی ښخ کړي. یوې ښځې وویل:

خورې د کلي خلک د بمباری له ویرې له کلي نه وتلي دي، په هر کور کې مړي پراته دي، نورو کلیو ته استازي تللي دي کېدی شي خلک راشي.

رښتیا چې یوه شېبه وروسته د نورو کلیو خلک راورسېدل، په هدیرې کې یې قبرونه وېستل، له ډاره یې مانښام تورتم په خړه ټول مړي ښخ کړل. د کفن کار یې نه کېده، ویل شهیدان دي له جامو سره یې ښخول پکار دي. د بوډی له کوره هم څلور جنازې ووتلې. کله چې یې جنازې په وره وېستلې، هغې خواره کی پخپلو دواړو تشو لاسونه کېښودل او خوله یې ورانه ونیوله، ما ورسره وژړلې ټولې جنازې له کلي نه ووتلې. یو ساعت وروسته د بوډی څوک خپلوان راغی، یوه ښځه هم ورسره وه. له بوډی نه یې زما پوښتنه وکړه، هغې ورته زما د کمک وویل او نوره خو زه هم ورته معلومه نه وم. هغه غلې شوه، سړې راته بد بد وکتل، ځکه چې زما نوې جامې په تن کې وې او پېغله ښځه وم، خو خدا ښده چې په زړه به یې څه تېر شوي وو.؟ پوښتنه یې رانه وکړه، ویل یې: خورې د کوم ځای یې او څنګه دلته راغلې یې؟

د خپل کلي نوم مې ورته واخیست، د سهار نوم مې ورته ووېل او د جالې کیسه مې ورته وکړه. سړی او ښځه دواړه خپه شول، ما بیا په سلګو سلګو وژړل. هغوی هم راسره په ژړا شول. وروسته بیا سړي ووېل: ستاسې کلي باندې پرون بمبارد شوی دی، هېڅوک پکې

ژوندي نه دي پاتې. خبر دی خور مه ژاړه، خدای ته صبر وکړه، اوس خو مونږه ټولو ته راپښنه ده. زمونږ خور یې، پښتنه یې، نن شپه په دې کلي کې چې څوک پاتې دي، چرګ بانګ ټول وځي، کلی پربږدي. روسان نوره بمباري هم کوي، بله چاره نه لرو، ته به هم له مونږه سره ولاړه شې. ددې بوډی سره به یوځای اوسېږې، ترڅو چې کوم سرنوشت معلوم شي.

ما ویل: کاکا جانه د کلي خلک به چېرې ځي؟

هغه ویل: پاکستان ته. دلته نورې شپې نه کېږي. بیا یې بوډی ته وویل:

ادې مورږ ځو چې سامان برابر کړو، تاسې ته به ډوډی راولېږو، خپل سامان د وړلو تیار برابر کړئ، چې کله حرکت کېده، چې تاسې تګ ته تیار یاست. که کوم سند او نور مهم شیان چې د وړلو وي له ځان سره یې راواخله، ماته یې کړه خورې ته به له دې بوډی سره کمک وکړې. مونږ به چرګ بانګ راشو، یوځای به حرکت وکړو. زړه صبر کړه، شرایط ډېر خراب دي، د سیند پ غاړه څوک ګرځېدلی نه شي، په خدای یې وسپاره اوس د خپل سر اور باید مړ کړي. پخپله مری دې راغلې ده، هر چېرې چې ولاړو له هغې ځایه به بیا پته لګوو.

هغوی دواړه ووتل او خپل کور ته لاړل. ډېر ساعت وروسته یوه سړي ډوډی راوړه او ببرته زر کورته لاړ. ما بوډی ته وویل: ادې راځه یوه مړی ډوډی وخوره، له خپټې نه خو نه رغېږي. ما ورته ډوډی تیاره کړه مونږ دواړو ډوډی وخوړه، بیا څو تنه سړي راغلل، بوډی ته یې فاتحه وکړه، ورپسې دوه ښځې او یو سړی راغلل، هغوی هم لاس پورته کړل او بوډی ته یې ډاډ ورکړو. د شپې تر ناوخته پورې خلک د بوډی کره راتلل او فاتحه یې کوله. ورپسې یو بل سپین ږیری او درې د پاخه عمر ښځې راننوتې، له یوې ښځې سره په لاس کې څه دیګ او ډوډی وه، بوډی ته یې ورکړه. هغوی هم دوعا وکړه، سپین ږیري بوډی ته وویل:

خورې خدای دې د زړه صبر درکړي، زمونږ په کور کې هم یوه ښځه لګېدلې وه، خو مړه نه شوه، هغه بل کلي ته مو یووړه ډاکټر یې زخمونه ورتړلي دي، هملتته پرته ده. نور نو په کلي کې داسې کور نه شته دیو چې مړه او زخمي ونه لري. دا کوم کسان چې پاتې دي، ښځې دي او که ماشومان، سبا سهار وختي به کلی پربږدي او ځي به، ځکه چې روسان بیا هم بمباري کوي.

هغوی هم لاړل، مخکې سړي په کاسه کې څه اچولي و او ډوډی ورسره وه. د زړې ادې کره یې راوړه او ببرته ولاړ. ماښام خړه په لګېدو شوه، بوډی راته وویل: لوړې ته دننه دا ډوډی درسره کېده، لاټین ولګوه، بس دی په ژړا خو څه نه کېږي، خدای دې مورږ ته صبر راکړي. زه به لمونځ وکړم بیا به دواړه دننه کښنو.

ما وې ډېره ښه ده موږې. د حویلی له انګړ نه دننه کوټې ته ننوتلم، لاټین مې ولګاوه، د

نغري په غاړه زړه سترنجۍ پرته وه، خاورې او خزلې پرې پرتې وې، لاټين مې چې کوټې ته رنا کړو، کوټه له کالیو وچه ډکه وه. د مودو مودو زاړه شیان بسترې او کټونه پکې پراته وو. دومره لویه کوټه وه، چې کونجونه یې نه ښکارېدل. په څنګ کې یې یوه بله کوټه هم وه، له دروازې سره په څنګ کې وړوکې کوټه وه، چې هغوی به پکې اودسونه کول او داسې معلومېده، چې د لمبا ځای هم و.

بوډۍ له لمانځه نه راوګرځېده، کوټې ته راننوتله، په هغې ببچاره ګۍ سخته وه، له یوې خوا په زاړه عمر وه، له بلې خوا پرې څلور مړي راغلل، خو سره له هغې یوه کلکه ښځه وه، له پښو نه چالاکه وه، په نغري کې یې اور بل کړ، چای یې پخې کړې، زما مخې ته یې پیاله کېښوده، رښتیا هم ډېر وخت مې چای نه و څښلی، ډېر ښه راباندې لګېده.

له بوډۍ نه مې پوښتنه وکړه، ما وې: ادې په دې کلي باندې مخکې کله بمباري شوې وه؟

هغې وویل: یوه میاشت مخکې روسانو په دې کلي بمونه راغورځولي وو، دولس تنه په هغې کې مړه شوي وو.

ما وې: مورجانې ددې کلي خلک ټول مجاهد دي. هغې وویل:

هو لوړې دا ټول مجاهد دي. شپه او ورځ ببچاره ګان په دې غرونو کې جنګېږي، هره ورځ دې کلي ته جنازې راروانې وي، خلک تباه شول.

بوډۍ له مانه پوښتنه وکړه، ویل یې: لورې ته دې کلي ته څنګه راغلې یې؟

مخکې هغه زما له حاله خبره نه وه، اګرچې مانښام مې خپله کیسه سړي او ښځې ته کړې وه، دا هم ناسته وه خو داسې معلومېده، چې ببچاره ګۍ هر څه له لاسه ورکړي وي، حافظه څه چې خبرې یې سمې نشوای کولای. ما ورته په کرار کرار خپله کیسه له سره تېره کړه، غوږ یې نیولی و. ما چې خبره دې کلي پورې راورسوله، بوډۍ بیا خوله ورانه کړه، ما هم ورسره ښه شېبه ویر وکړو. بیا هغې راته تسلي او ډاډ راکاوه، نوره مې ونه ګړوله، ځکه چې بوډۍ د خبرو توان نه درلود، کمزورې وه او هم یې ټوله کورنۍ مړه وه. زه هم له هغې بدتره هره شېبه او لحظه مې له سترګو اوښکې روانې وې. په کوم ځای چې طیارې بمونه راغورځولي وو، لویه کنده یې په کور کې جوړه کړې وه. د نورو کوټو دېوالونه او دروازې یې ماتې کړې وې، یوازې همدا کوټه چې موږ پکې ناست وو، لږ څه ودانه پاتې وه. د شپې له خوا په کلي کې یو نیم سپي غپا کوله، یوه له ډار او هېبته ډکه شپه وه، د کلي ټول خلک چې پاتې وو، پخپل غم اخته و او زه پخپل غم اخته وم. زما فکر او خیال همغې جالې او سیند ته و او په تمه وم، چې بادر او سهار به خامخا د سیند غاړې ته وتلی وي، ژوندي به وي او که مړه؟ چېرته د سیند په منځ کې ډوب شوي نه وي؟ څومره خوني سیند دی، کېدای شي چې په جالې پورې

نښتې وي او د ورځې له خوا یې ځان وچې ته راوښتلی وي. په دې سوچونو سوچونو کې به مې له خولې نه چیغه ووتله، بوډی، به وویل: ولې لوړې؟ خیر دی بچی خدای ته صبر وکړه، الله راوستې ده نو. بېګاه شپه راسره ټوله کورنۍ یوځای په همدې کوټه کې ناسته وه، او دا دی اوس.....

بوډی، خپل ټیکرې باندې پوزه پاکه کړه، ویلې توبه خدایه توبه ! دا به هم د چا خور او لور وي، نښکلې ځوانه جانه جینۍ په دې حال شوې ده. نښرا یې خولې ته راغله ویې ویل:

یا الله هر چا چې دا اور دې وطن ته راوړی دی، پخپله یې پکې وسوځوې.

ما وې امین. له ځایه پورته شوم او بوډی، ته مې د پرېوتلو ځای برابر کړ، ما وې مورې لږه ډډه ولګوه، چې سهار ته بیا ډېره په عذابېږې.

ماته یې کړه: هو لوړې ته هم کټ کې څملې، سترګې پټه کړه. بوډی، کټ کېږ بالښتت ته سر کېښود، غلې شوه. د لالټین رڼا مې لږه کمه کړه او بیا مې کټ کې ډډه ولګوله، په ځای مې سترګې ورغلې. یو وخت دروازه وټکېده، بوډی، له مانه مخکې پاڅېدلې وه، دروازې ته ورغلې وه، دروازه یې چې ببرته کړه همغه سړی او نښځه رانوتل. ویل یې:

هله ادې بسم الله کړئ، چې ځو له خیره، د ورځې په رڼا کې راباندې ډزې کېږي، ترڅو چې رڼایي لګي او له کنډو نه اوښتي یو.

بوډی، لږه ډوډی، له ځان سره راواخیسته، یو وړوکی پنډکی یې په تخرګ کې ونیوه، ویلې نور څه خو نشو وړلای. دروازه یې قلف کړه او روان شو. له کلي نه چې ووتلو، د لارې په سر د کل خلک ځای پر ځای ولاړ وو، څوک روان وو، چا په خرو بسترې بار کړې وې او ځینو پښې په شا کړې و او روان وو. لا تورتم و، څه نه لیدل کېدل، یوازې مو لارې ته کتل او له کلي نه مخ پورته روان وو.

د سهار رڼایي چې ولګېده، د غره په لمن کې یو کلي ته ورسېدو، ترڅو چې موږه کلي ته ورنزدې کېدو، لمر راوخوت. د کلي مخې ته د غز لویه ونه ولاړه وه، شاوخوا یې پلنې تېږې د څوکیو په شان ایښې وې. هسګي نښکاربده لکه د لارویو د سترو دمه ځای و. وړاندې د یوه کور مخې ته څو تنه وسله وال ولاړ وو. مونږه دمه وکړه سیوري ته کېناستو. شاوخوا ډېر خلک کېناستل، نښځې او نر سترې شوي وو، لږه شېبه وروسته څلور تنه ټوپک والا راغلل، ټولو خلکو ته یې سترې مشي وویله. ورپسې یو تن ږیرور سړی مخکې او دوه ورپسې تنه راروان وو، زمونږ خوا ته راغلل. ږیرور سړي چې جګه ونه، تنګې سترګې، سپینې جامې یې اغوستې وې، ټولو خلکو ته یې وویل:

خو ښه دو او ورونو تاسې دلته ټول رانزدې شئ.

خلک نزدې راغلل، څوک لا د خپلو پیټو او بار کړو خرو سره وړاندې ناست وو او څوک ناست وو ډوډۍ یې خوړله. چا د پیازو له غوټې سره ډوډۍ خوړه او ځینو لا په چای جوشونو کې له ځان سره چای راوړي و. قوماندان له هر یوه نه پوښتنه کوله، کله چې زما وار راغی، قوماندان خوا ته راغی رانه ویې پوښتل:

ته څوک یې او چېرې ځې؟

ما وې زه دغې بوډۍ سره ملګرې یم، دا چې چېرې ځي، زه هم ورسره یم.

بیا یې رانه پوښتنه وکړه ویل یې:

اصلي کیسه دې راته وکړه، چې د کوم ځای یې؟ د چا څوک یې او چېرې ځې؟

زه یې مجبوره کړم، چې خپله کیسه ورته وکړم، ما چې خپله کیسه ورته نیمې ته ورسوله، په ژړا شوم. قوماندان وویل:

بي بي مه ژاړه، خپل کور او کلي ته به دې ولېږم، د نورو خلکو له خاطره یې وویل: مه خپه کېږه، تا به خپل کورته واپس ولېږم. خپلو وسله والو ته یې وویل: دا درسره بوځئ، زه درځمه. ناست او ولاړ خلک ښځې او نر پوه شول، چې دا به رښتیا هم خپل کور او کلي ته بیایي. قوماندان خلکو ته وویل: ورونو ډېر مه کېنئ، روان شئ، کېدای شي چې روسان بیا دلته بمبار وکړي. ښه به دا وي، چې حرکت وکړئ او له غره نه واوړئ.

خلکو حرکت وکړو، زه خوشاله شوم، چې ما وې دوباره به خپل کور ته ستنه شم، دوی به مې ورسوي، ترڅو زر تر زره د بادر او سهار پته ولګوم. بوډۍ ته مې وویل:

موري ورځه د خدای په امان دوی به ما کور ته ورسوي. د کلي خلک له دمه ځای نه پورته شول او د کاروان په شکل په نري لار روان شول. زه توپک والاو روانه کړم، قوماندان توپک والاو ته له مانه جدا ډېر څه وویل او بیا یې ماته مخ راواړاوه، ویې ویل:

تا به دا زما کسان خپل کور ته ورسوي، هېڅ تشویش او خپګان چې ونه کړې. قوماندان جېب ته لاس کړ، پیسې یې توپک والاو ته ورکړې، څه پیسې یې ماته هم راکړې. ما سره بې څلور تنه راسره کړل او روانه یې کړم. څو ګامه چې وړاندې ولاړو، قوماندان بیا یوه تن ته په غوږ کې څه وویل او په چالاکۍ سره په مونږ پسې وروسته راروان شو.

لمر ورو ورو تود بده، مونږه په یوه بله لاره روان شو، د کلي نه ووتلو، د غره په لمن کې په یوه نرۍ لار مو ډېر مزل وکړو. له کلیو نه ووتلو، په شاړ غره کې د څېړیو په منځ کې هغوی مخکې او زه ورپسې وم، زما له خاطره هغو هم ورو ورو روان وو. کله خو به یې راپسې غږ کړ، هله شابه زر راځه. ډېر مزل مو په غره کې وکړ، اخر زه ستړې شوم، نوره د تګ نه وم، کېناستم. یو د هغوی نه راپسې راغی له لاسه یې ونیولم، ویلې راځه لږه لاره پاتې ده، هلته د

اوبو چینه ده، چې ځان ورورسوو، پوره دمه به پکې وکړو. ما وې وروره لاس مې پرې ږده، پخپله تلای شم. هغه وې زه به درسره مرسته وکړم. لاره بیخي سخته وه، لاره خو اخر ورکه شوه، په شاړ غره کې روان وو. ما وې: وروره څه وخت به زمونږ کلي ته ورسېږو.؟

هغې ویل: یو څه لاره لا پرته ده. دغه سړي، چې خړه جامه یې په ځان کې وه، د پښتو ځالو زلمی و. د کمیس غاړه یې خیرو توره کړې وه، خړ پکول یې په سر کړی و، لاسونه یې هم تور خیرې نیولي وو، خړې څپلۍ یې پښو وې، زما لاس یې کلک نیولی و. په تلو کې به یې راته په لاس زور وکړو. ما ترې لاس راکش کړو، ما وې پرېږده پخپله تلای شم. څو ګامه ترې وروسته شوم، درې تنه مخکې روان وو، هغوی هم ځوانان وو، ورته کتل مې چې د بوټو په منځ کې د یوه لوی کمر ترځنګه یو ژور خوړ مخې ته راغی. سخته سترې وم او ترې هم، پام مې کاوه چې د بوټو منځ کې په یوه ژور ځای کې د اوبو چینه ده. هغوی درې واړه ناست وو، مخ او لاس یې پرېمنځل او اوبه یې څښلې وې. مونږ هم ورورسېدو، هغوی ټول ماته کتل او خندل به یې. په چینه کې مې لومړی اوبه وڅښلې او بیا مې خپل لاسونه او مخ ومینځل. له هغوی نه وړاندې کېناستم، خپل ټیکری مې په مخ راخور کړو، هغوی درې تنه پاڅېدل، دې بل ته یې څه اشاري وکړې، ما د سترګو لاندې ورکتل. پرې پوه شومه، چې څه اشاري یې ورته وکړې. هغوی روان شول، زه او هغه ما سره چې یوځای روان وو، پاتې شو. لږه شېبه وروسته سړی مې خوا ته راغی، زړه یې راته بل ډول شو، لومړی یې لاس رانه چاپېر کړو، کلکه یې غېږ کې ونیولم، ویل یې: که غږ دې له خولې نه ووېست، ژوندی دې نه پرېږدم.

ما شور او غالمغال پیل کړوو ما وې تاسې خو مجاهد یاست، مسلماني او پښتو.... خو هغه لکه د لېوه غوندې راباندې حملې کولې، ما وې که مې مړه کړې هم پخپل مطلب به کامیاب نه شئ. هغو نورو ته مې ورغږ کړل، ما وې ای ورونو ! ای مجاهدو ورونو ! ځمکه وچاوده او هغوی پکې ننوتل، هېڅوا راته ځواب نه راکاوه، په ځان پوه شومه، چې کومه دسیسه خو راته جوړه شوه. دغه وحشي مجاهد راباندې په سینه زور وکړو، خپلې سترګې یې راباندې رابټې کړې، بدن یې لړزې نیولی و، یو لاس یې زما په خوله کلک کېښود، ساه یې راته بنده کړه، بل لاس یې پرتوګانې ته راتېر کړو، خو ما کله ورته ځان نیوه، دومره ډېر ساعت مو خور لوټ سره وکړو (یانې غږ په غږ مقابله( ) اخر دومره سترې شوم، چې له حرکته ووتلم. هغه ځناور راباندې پرتوګ وشلاوه، بې حجابه شوم، بده بده یې ووهلم، بې هوښه شوم، مجاهد وحشي راباندې خپله خوا یخه کړه، ما چې ځان جوړاوه، چې راپاڅېږم، یو بل یې راغی، راباندې راپرېوتلو. په دغه ترتیب سره څلورو واړو زما پت او عزت لوټ

کړو. داسې حد ته يې ورسولم، چې نوره له حرکته ووتلم، خپلې پښې مې نشوای راټولولی، ځای پر ځای پرته وم. خدا ښزده چې څو ځلي هغوی هر يوه زما عزت لوټ کړو.

يو وخت مې په مخ اوبه راوشېندل شوې، سترګې مې وغړېدې، ورو راپورته شوم، چې ځان ته مې پام شو، په چيغو چيغو مې وژړل. سلګو نيولې وم، پرتوګ مې واغوست، يوه شېبه ناسته وم، بيا راپسې يو راغی ويلې پاڅه چې ځو.

ما وې ما پرېږدئ، زه يو قدم نشم تلای، هر څو چې هغوی وويل، زه ورسره نه تلم. ما وې همدلته مې په ټوپک وولئ، زه نور ژوند نه غواړم. زه نه غواړم، چې کور ته لاړه شم، ما دلته پرېږدئ. هغو دوه تنو له لاسه ونيولم او له مخکې نه يې پورته کړم. زه خو له تلو نه وتې وم، پښې مې نشوای لګولی، په رانښکدو رانښکدو يې روانه کړم، ما په چيغو چيغو ژړل او هغوی په غره کې رکښولم اخر ستونی مې وچ کلک شو، له ژړا نه زياتي ودرېدم، هغوی سره پتکي کې اوبه وې، په خوله کې بې راتويې کړې، ساه مې سمه شوه. بيا يې په رانښکدو رانښکتدو روانه کړم.

مانښام خړه لګېدله، چې له غره نه سمې ته ښکته شو، په يو شاړ ډاګ کې مو مزل پيل کړو، لږه شېبه وروسته د سړک غاړې ته ورسېدو، کلي او کورونه نه ليدل کېدل، تورتم شو، يو سرويس موټر راغی، هغوی موټر ودراوه او موټر ته ورپورته شو. ما ټيکری په سر راخور کړو، په يوه څوکۍ راسره يو د هغوی نه کښناست، يو ځل مې زړه رالوی کړو، ما وې چې په موټر کې ناستو کسانو ته ووايم، بيا مې له ځان سره وويل، چې کېدی شي لږ ساعت وروسته مې دوی خپل کور ته ورسوي. هېڅ مې ونه ويل او غلې کښناستم.

موټر روان و، روان و، تر نيمې شپې يې مزل وکړو، چې بيا ودرېد. پام مې چې وکړو، څو دوکانونه معلو مېدل، د سړک په غاړه دوه دري نورې موټرې ولاړې وې. له سرويس نه يې ښکته کړم، سمدستي يې بل موټر دربست ونيو او وروختلو. يو تن يې ولږه، له کوم سماوات (هوټل) نه يې ډوډۍ راوړه. ماته يې هم يوه مړۍ ډوډۍ ونيوه، مانه خوړه خو هغوی راته په قهر وويل: ستا پلار به يې خوري، زر شه ډوډۍ وخوره.

له ډاره مې له ډوډۍ نه لږه وخوړه، اوبه يې راکړې، بيا يې موټروان ته وويل: استاده ځه له خيره.

د موټروان او کلينر خبرې مې چې واوربدې، پوه شومه چې دا خو پاکستان دی. د موټر حرکت ته مې پام کړو، په چپه خوا روان و. زړه کې مې ټکه شوه، ما وې پاکستان ته يې لکه چې راوستم. موټروان ته مې ورغږ کړو: وروره ای موټروانه وروره دا کوم ځای دی؟

هغه زر ځواب راکړو، ويل يې: دا خو باجوړ دی خوږې.

ما سره په څوکۍ ناست ځناور په نوم مجاهد په خوله يې راته لاس کښنود ، نېغه يې په تشي کې ووهلم، ويل يې: که بل غږ دې له خولې نه ووښت، خوله به دې درماته کړم. په همدې لاره کلي ته ځو ، ته د خبرو کولو حق نه لري.

هغه بې ناموسه په څوکۍ کې ارامه نه پرېښنودمه، تورتم تياره وه، موټر ګړندی روان و ، زه له خپګان، ژړا او ستومانۍ نه دومره سترې ستومانه شوې وم، چې په څوکۍ باندې مې سترګې ورغلې وې. يو وخت موټر ودرېد او مونږه له موټره ښکته شو. تورتم و ، څه نه ښکارېدل، شاوخوا ته مې سترګې واړولې راواړولې، خالي څو کورونه او کلاګانې ښکارېدې. زه نه پوهېدمه، چې کوم ځای و ، زه يې روانه کړم، له سړک نه يوه لاره بېله شوې وه. په هغې لاره لږه وړاندې لاړو. د سپو غپا غوږ ته راغله، په زړه کې مې تېرېده، چې ګنې دا به زمونږه کلی وي. يوه شېبه چې نور هم وړاندې لاړو ، ما سره دوه تنه پاتې شول او دوه تنه يې روان شول. لس دقيقې وروسته هغوی بېرته راغلل، ويل يې: راځئ.

تلو تلو د يوې کلا دروازې ته ورسېدو ، په دروازه کې يوه ښځه ولاړه وه او دوه تنه سړي. ماته دوی وويل ته نن شپه له دوی سره کوې، سبا به دې خپل کلي ته ورسوي. مونږ درنه لاړو.

ما ورته داسې وويل:

ځئ بې ناموسانو ، بې غېرتو ، کافرو ، بې پښتو او د بې حيا زامنو ، خدای او د خدای مخلوق غولوئ، د جهاد نوم مو بد کړو. الله مو په دواړو جهانونو وشرموه. په دروازه کې ولاړو ، دوه تنو سړو او ښځې وويل:

راځه راځه شور مه کوه، يو ځل دننه راننوځه.

له دروازې ننوتلم او په ژړا شوم. هغوی ډاډ راکاوه، ويلې خور مه ژاړه، دننه راځه، خدای به خير کړي.

دننه کلا ته ننوتلوو په يوه کوټه يې ننوښتم. لويه کوټه وه، ټغرې پکې غورېدلې وې، د کوټې ديوالونو نه کټونه پراته وو ، يو کټ کې يې کښنولم. په مېز لګېدلی لاټين ايښی و ، خو لاټين يې ايسته کړو ، د کور سړي د بريښنا يو ګروپ راوړو او له چته په راځړېدلې بريښنا په ساکټ پورې يې کلک کړو. بريښنا ولګېده او رڼا شوه. نيم زالې غوندې ښځه وه، خوا ته رانزدې شوه، ويل يې:

خورې پښې کټ ته پورته کړه. دواړو سړو هغه ښځې ته وويل: ببو ته يې خدمت وکړه، مونږه حجرې ته لاړو.

هغوی ووتل او زه يوازې په کوټه کې پاتې شوم، ښځه بلې خوا ته لاړه، زه په کټ کې ولوېدم، زړې زړې شوې وم، سر مې بالښته ته ولګاوه، خپل ټيکری مې په مخ راخور کړو ،

ځای پر ځای مې سترګې ورغلې او ویده شوم. یو وخت هغې ښځې راوخوزولم، ویلې: پاڅه، پاڅه خوږې لومړی لږه ډوډۍ وخوره، بیا به ویده شې.

زه په کټ کې راپاڅېدم، ښځې ته مې وویل:

خوږې تشناب شته، چې مخ او لاس مې ومینځم؟ ویل یې: هله راځه.

تشناب ته یې بوتلم، مخ او لاس مې ومینځل، کوټې ته چې لاړم، ښځې دوډۍ په دسترخوان ایښې وه. دوه درې ډوله سابه یې پاخه کړې وو، ویل یې: هله خوږې جانې ډوډۍ وخوره، نیمه شپه ده، نور خلک ویده دي. دا کلا له خلکو ډکه ده، ته دې ډوډۍ وخوره بیا به خبرې کوو. زه ډوډۍ ته کښاستم، بیخې ډېره وږې شوې وم، ډوډۍ مې وخوړه. ایله بیله مې ساه په مړۍ کې وچلېده. پرتوګ مې ډېر زیات ځیرې شوی و، ستن او تار مې له ښځې نه وغوښتل، ویل یې: ولې دا څنګه ډېر ځیرې شوی دی؟ زه به خپل پرتوګ درته راوړم او دا به درته وګنډم. هغه په منډه لاړه او خپل پرتوګ یې راوړو. هغې راته په ماشین پرتوګ ګنډلی و او هغه چې راغله، د چای چاینک یې ورسره راوړو. په پیاله کې یې راته د شېدو چای راواچولې.

ما چې دوه درې ورځې څه نه و خوړلي، په ښه مبل مې چای وڅګشلو، بیا راته ښځه رانزدې شوه او داسې پوښتنه یې رانه وکړه:

خوږې! اوس نو که راته خپله کیسه وکړې، نوم دې څه دی؟ کور او کلی دې چېرې دي؟

ما ورته له سره کیسه تېره کړه، د هغې ښځې په مخ اوښکې راماتې شوې، ما هم پوره په هټکو هټکو ورسره وژړل. په اخر کې یې وویل:

نو دلته یې څنګه راوستې؟

ـ نوره نه پوهېږم، هغه قوماندان ورته وویل دا بوځئ، هغوی ته یې پټې خبرې وکړې، خو ماته یې وویل تا به دوی خپل کلي ته ورسوي. نور نو زه نه پوهېږم، چې دا کوم ځای دی او دا د چا کور دی، چې زه یې ورته راوستم؟ ماته خو یې دا وویل، چې دلته به شپه تېره کړې او سبا ته به دې دوی خپل کور ته بوځي، نور نو تاسې پوهېږئ.

هغې وویل: خوږې بلا دې واخلم دا بونیر دی، دا کلا د همغې قوماندان ده، چې ته یې دلته رالېږلې یې.

ـ اخ دا څه وایې؟

ـ هو همداسې ده.

ـ نو ته یې څه کېږې؟

ـ زه یې خور یم، مېړه مې دوه میاشتې کېږي، چې جبهه کې شهید شوی دی، یو زوی او

لور لرم، دې ورور کره اوسېږم. همدا يو ورور مې دی، ښځه يې په وطن کې په راکټ لګېدلې وه، مړه شوې ده. يوه وړوکې لور لري، پخپله هملته قوماندان دی.

ما ويل: نو زه يې دلته څنګه راولېږلم او په دا وحشي ځناورو يې بې پته کړم دا ستاسې څنګه قوماندانې او جهاد دی؟

هغې راته وويل: خورې! ورور مې راځي، دا ټولې خبرې ورته خپله بيا وکړه.

شپه اخر په وتو وه، ښځې وې خورې اوس به دواړه ويدې شو. سهار به نورې خبرې بيا کوو. ماته يې کټ جوړ کړو او پرېوتو. تر سهاره مې ښه خوب وکړو، لمر په تودبدو و، چې له خوبه راپورته شوم. چای تيار و، د چای نه مخکې مې په تشناب کې ځان وينځلو. ښځې راته خپلې جامې راوړې، د جامو له بدلېدو وروسته مو چای وڅښلې، پام مې کاوه چې کوټې ته دوه ښځې او ماشومان راننوتل. ستړې مشي يې راسره وکړه، هغوی زما له حاله بې خبره وې، يوازې يوه ښځه زما په حال خبره وه، خو هغې ورته زه يوه لاروی ورپېژندلې وم. نور څه يې ورته نه و ويلې او نه يې سړی په ما خبر کړی و.

زما د ژوند راز يوازې د قوماندان له خور سره و، هغې زما ډېر خيال ساتلو، ما سره په جبب کې ډېرې پيسې وې او هم مې په لاسي بکس کې پيسې ايښې وې. له ما سپېښين نه وروسته مې د قوماندان خور ته وويل:

خورې تاسې ما څه وخت خپل کلي ته بيايئ؟

هغې وخندل او بيا يې وويل:

دا د نارينه و کار دی خورې! ته زر مه خپه کېږه، ستا هر مطلب به ترسره شي.

مازيګر نزدې و، چې ښځې راته وويل: ستا کار به زر معلوم شي. قوماندان ورور مې راغی.

ما وې آخر راغی، ښه شوه زما کار به وشي. هغې وې هو ستا کار اوس اسان دی. هغه په حجره کې دی، ډوډۍ خوري نور زمونږه ترونه او ورېرونه ورسره دي. لس تنه وسله وال ورسره راغلي دي.

ما وې خورجانې زما ورته ووايه، چې له چا سره مې خپل کلي ته بوځي.

هغې وويل: ښه خورې اوس به راننوځي دا خبره به ورته وکړم.

په دې کې يو هلک راننوت، ويل ترور قومدان کاکا دې غواړي. د قوماندان خور ورووتله. ډېر ساعت وروسته راغله، وضعه يې د پخوا په شان نه معلومېده، پوښتنه مې ترې وکړه:

خورې څنګه لږه خپه غوندې يې، خيريت خو به وي؟

ویل یې: خیریت دی څه نشته هسې ما وې چې....

_ څنګه څنګه، څه چل خو نه دی شوی؟

_ نه کراري ده، له کوټې ووتله. ما له کړکۍ نه بهر پام وکړو، د کلا په منځ کې درې څلورو سړو پسه حلال کړو، ما وې مېلمانه یې دي. قوماندان سړی دی، خود به پسونه حلالوي. په کلا کې درې څلور ښځې او شپږ اووه ماشومان او نارینه هم درې څلور تنه وتل او ننوتل. ماشومانو به منډې رامنډې وهلې، ولې زه چې په کومه کوټه کې وم، په غبر د هغې یوې ښځې نه بل هم نه راتله، چې هغه د هماغه قوماندان خور و. ماته هغې دم په دم چای راوړو، تازه مېوه یې راته راوړه. کله به یې له ځان سره وخندل او موسکۍ به شوه. په دغه ورځ یې له ما سره بل شانه ښه سلوک پیل کړو، ما به تر ې ساعت په ساعت پوښتل، چې قوماندان صیب ته دې زما په باب څه ویلي دي که نه؟

هغې به زر ځواب راکړ: ته مه وارخطا کېږه، هر څه به خدای وکړي.

ماسپښنې قضا و، چې قوماندان دننه کلا ته راننوت، سپینې جامې او تو واسکټ یې اغوستي وو، پکول یې په سر و، نرۍ لوړ سړی و، وړې سترګې یې په اوږده مخ کې ګردې ګردې اړولې. توره ببره ږیره یې نیولې وه، زه چې پکې وم هغې کوټې ته به یې راکتلې. وړاندې یې د خپلې خور او درې تنو ښځو سره څه خبرې کولې. نورو کسانو د پسه غوښې په دیګونو کې وراچولې او لرګي یې تر ې دلاندې بل کړل. د کلا په منځ کې لوګي پورته شول، ما همدا انتظار کاوه، چې قوماندان راشي او زما حال واخلي او کور ته مې له چا سره ولېږي.

مازیګر شو، هغه رانغې، زما په باب هېڅ خبره نه وه. ډېر ساعت وروسته چې تقریباً مانښام رانزدې شو، د قوماندان خور راغله. په خندا یې وویل:

خورې ستا په باب مې ورسره خبرې وکړې، قوماندان وویل: مېلمنه سنبال کړئ، چې خپل کلي ته لاړه شي. ویل یې راځه خورجانې په تشناب کې به ځان پاک کړې، جامې به دې بدلې کړې.

ما ویل: خورې ځان مې پاک کړی دی، یوازې زما خپلې جامې راته راوړه، وچې شوې به وي.

هغه بیا وموسکلې: راځه راپاڅه کور و کلي ته روانه یې، چې لوټکي ځان خو دې ساز کړې.

ما وې خورې زما زړه خوړین دی، د ډول وخت مې نه دی.

هغې بیا ټینګار کاوه، ویلې راځه ته خو راپاڅه یو وار به تشناب ته لاړ شو.

ورسره روانه شوم، په تشناب کې یې راته نوې جامې ایښې وې، په یوه وړوکي مېز د

سینګار سامان پروت دی، یخې او تودې اوبه په سطلونو کې پرتې دي. ما لومړی ځان ښه پاک پرېمینځلو او خپلې جامې مې واغوستې. د قوماندان خور راپسې تشناب ته راننوتله، نوې جامې یې راته واغوستلې، سمه یې سینګار کړم، ویل یې:

بده ده چې زموږ له کوره خړه پړه خپل کلي ته لاړه شې.

داسې یې سینګار کړم لکه ناوې. همغې کوټې ته یې بوتلم، هغه نورې ښځې هم راغلې، ماشومان راننوتل. هر یوه به راته کتل، ښځو راپکې سترګې ښخې کړې وې، خندل به یې او خپلو کې به یې څه پس پس کول. زه هم حېرانه وم، چې دا خلک څنګه له مانه ګرد ګرځي او ټول خوشاله معلومېږي؟

د مانبام ډوډۍ وخوړل شوه، وریجې، غوښې، پلاونه حجرې ته ووتل، ماته یې هم ډوډۍ راوړه. د قوماندان خور راسره ګډه ډوډۍ وخوړه، زما خو له خپګان نه خوله نه برسېره کېده، هره شېبه راته بادر او سهار سترګو سترګو ته کېدل، ناڅاپه به مې اوښکې په مخ روانې شوې.

وایې "انسان له ګله نازک او د اوسپنې نه کلک دی" هر څومره به چې د قوماندان خور راته د خوشالۍ خبرې کولې، په ما یې تاثیر نه کاوه.

د مانبام ډوډۍ مو وخوړه، د شپې ناوخته و، چې د قوماندان خور راته وویل:

خورې راځه چې ورور مې تا غواړي.

ما ویل: قوماندان صیب مې غواړي.

هغې ویل: هو.

ورسره روانه شوم، د کلا له منځه ورتېر شو، د یوې برنډې مخې ته مخامخ دوه کوټې وې، په یوه کوټه کې ښځې ناستې وې او په بله کې نارینه ناست وو. زه یې د ښځو کوټې ته ننویستلم، څلور ښځې او څه ماشومان سره ناست وو. زه یې د یوه کټ په منځ کې، چې ښه سم یې سنبال کړی و، کېښولم. حېرانه پاتې وم، چې دا خلک مې څومره قدر کوي.

لږه شېبه وروسته دوه تنه سړي راغلل، د ښځو کوټې ته راننوتل. ماته مخامخ په کټ کې کېناستل، ټول سره موسکي موسکي کېدل، ما سترګې اړولې وې، چې قوماندان به کله راځي، چې زما د تګ خبره وکړي. په دې وخت کې یوه سړي داسې وویل:

خورې ستا څه نوم دی؟

ـ زما نوم هوسۍ دی.

هغه وویل: هوسۍ موږ د قوماندان له طرفه راغلي یو، چې د خپل طرفه د خپلې خولې اقرار وکړې او قوماندان صیب پخپله نکاح کې قبول کړې.

ما وې: آخر دا دې څه وویل؟ ستاسې پښتو او غبرت، ستاسې جهاد او اسلام همدا و، چې په یوې پردې نکاح شوې ښځې په زوره نکاح ترې؟ تاسې ته د جنوبي خلک نه دي معلوم، زه خو د قام نسب خاونده یم، مېړه، زوی، پلار او مور هرڅه لرم، خو بدبختانه چې د بدبخت او بدې ورځې له کبله راباندې داسې وشو.

ای ورونو! له تاسې نه هیله لرم، چې هغه نورې ښځې هم دې کوټې ته راشي، زه به درته بیا اصلي خبره وکړم.

ښځې هم راغلې، ما په داسې حال کې چې له سترګو مې اوښکې روانې وې، بدن مې رېږدېده، په ژړغوني اواز مې له ناستو ښځو نرو نه اجازت وغوښت او هم مې له قوماندان نه اجازت وغوښت، ټولو په یوه غږ وویل: خورې ژاړه مه خبرې کوه. ژړا مې بس کړه زړه مې رالوی کړو، پخپلو خبرو مې هسې پیل وکړو:

زه هوسۍ نومېږم، پلار مې د جنوبي دی، له ظاهر شاه سره یې نزدې کار کاوه. لویې لویې څوکۍ یې چلولې دي، د هغې وخت له ټولو وزیرانو سره یې پېژندل. په کابل کې مو کورونه دي، بې حده دولت او پیسې مو درلودلې، ما د ظاهر شاه د پاچاهۍ په وخت کې د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځ لوستی دی. مېړه مې په مطبعه کې رئیس و، نوم یې سهار و. هغه سړی و، چې هره جمعې شپه به په کابل راډیو کې د هغه ډرامه نشرېدله. د هېواد یو نامي لیکوال و، د کابل په وزیر اکبر خان مېنه کې مو پوخ دوه منزله کور درلود. مېړه مې پخپل کلي کې کلا او باغ درلود. زمونږ د شتو او پېسو څه کمی نه و، په کابل کې حالات خراب شول، خلقي دولت راغی، ورپسې روسان راغلل. مونږ مجبور شولو، چې له کابل نه خپل کلي ته ولاړ شو. پلار یې راته ونیو او له کوره یې لاس ترلی یووړو تراوسه یې مړی او ژوندی ورک دی. ټوله کیسه مې ناستو خلکو ته وکړه. مخامخ مې قوماندان ته وروکتل، ورته ومې ویل:

قوماندانه! ځانته مسلمان وایې، مجاهد ځانته وایې او قوماندان هم یې. ستا هغو څلورو تنو مجاهدو له ما سره څه وکړل؟ هغو وحشي ځناورو سره دې راولېږلم، په ځنګله کې یې لومړی په وهلو او ټکولو تر مرګه وروستم، کله مې چې ضعف وکړو او له خوده ووتم، هغو څلورو واړو وحشیانو بې عزته کړم او دومره یې بې پته کړم، چې په لاره د تللو نه وم. په راکښلو راکښلو یې تر سړکه ورسولم، پرتوګ یې راباندې څیرې کړې و. د قوماندان خور ته مې لاس ونیو، دغې خور زما حال لیدلی دی. ای ناستو ورونو، خوښدو او مېندو! اوس تاسو قضاوت وکړئ.

په دې خبره قوماندان سپک له ځایه پورته شو، نورو ته یې وویل:

هلکو راځئ راپسې، زه به هغوی ژوندي پرې نه ږدم.

ما بیا په ژړا پیل وکړ، زما د ژړا له سوقهارې سره ناستې ښځې ټولې په ژړا شوې، نارینه ټول سپک پاڅېدل، زما له ژړا او چیغو سره د کور ښځو هم په زوره زوره وژړل، سړو هم څوق څوق کول او په دروازه ووتل. د کلا په منځ کې یو ځل بیا قوماندان په زوره وویل:

زه به هغوی ژوندي پرې نه ږدم.

نارینه ټول ووتل، یو ازې ښځې پاتې شوې. ما د قوماندان خور ته وویل: خورجانې ما هغه بلې کوټې ته بوځه، چې ارام وکړم. هغې ژړل، د کور ښځو د نارینه و په وتلو سره زما سره سم ویر جوړ کړو. یو ساعت وروسته مو ژړا بس کړه. هغو ماته ډاډ راکاوه، ما به یوازې هغوی ته دا ویل:

خوښ دو د خدای لپاره قوماندان صیب ته ووایئ، چې ما خوشې کړي او خپل کلي ته ځان ورسوم، ترڅو ماشوم زوی او سهار مې له سینده وغواړم.

په دې خبره یې بیا راسره وژړل. پخوانۍ کوټې ته یې بوتلم، شپه په تېرېدو وه. له ځان سره مې د تېښتې پلان پټ په زړه کې جوړ کړوو ما وې بې له هغې ټول نارینه یې له قوماندان سره تللي دي، همدا نن شپه دې د وتلو وخت دی. په دغه کوټه کې یو پکول دیوالته ځوړند و او د نارینه و جامې د کوټې د یوې ستنې مېخ ته ځوړندې وې. د کوټې په دروازه کې یوه جوړه د نارینه و څپلۍ پرتې وې، په زړه کې مې له ځان سره جوړه کړه، چې همدا د نارینه و جامې به واغوندم، پکول به په سر کړم، څپلۍ به په پښو کړم، یو زوړ څادر د یوه کټ لنګې ته پروت و، ما وې دا څادر به په ځان راخور کړم او له کلا دروازې نه به ووځم. په یو ترتیب به ځان پېښور ته او بیا له هغې ځای نه جلال آباد ته ورسوم.

ما سره د قوماندان خور پربوته. د شپې کله چې په کټ کې راپاڅېدم، هغه ویده وه، لومړی مې خپلې پخوانۍ جامې واغوستې او بیا مې پرې د پاسه د نارینه و جامې واغوستې، پکول مې په سر جوخت کړو، څادر او څپلۍ مې په لاس کې ورسره راواخیستل. خپل بکس او بوټان مې هم له ځان سره راواخیستل، په کرار مې دروازه رابېرته کړه او د کلا لوېې درلوازې ته ورغلم. ورو مې د دروازې زنځیر خلاص کړو او دروازه مې رابېرته کړه. لومړی مې ښه پام وکړو، هېڅوک نه و، له کلا نه ووتلم او پښو ته مې زور ورکړو. د خدای فضل و، مخې ته مې سړک راغی. ما وې په دې سړک به ځم کېدای شي، کوم موټر راشي. لږه شېبه مزل مې چې وکړ، لوی کلی و، دوکانونه وو، درې څلور موټري ولاړې وې. د یوه موټر خوا ته ورنزدې شوم، چې په سیټ کې یې کلینر پروت و. دروازه مې وروټکوله راویښ شو، ویل یې: څوک یې؟ څوک یې؟

مـا ورتـه پـه کـرار وويـل: وروره کـه دربـست راسـره پېښور تـه ځـې، مـړی شـوی دی. اسـتازګری ته ځمه.

هغه وويل: وروره دا خو نيمه شپه ده.

ما ويل: استاده کرايه رانه دوه چنده واخله، خو که راسره لاړ شې.

هغـه لـه مـوټره رابښکته شـو او کـوم سـماوار تـه ورغـی، هلتـه يـې ډربـور ويـده و. پـام مـې کـاوه، دواړه راغلل، د موټر خوا ته چې راغلل، ويل يې: وروره په دې وخت درسره په دوه زره ځمه.

مـا ويـل: ډېـره ښـه ده اسـتاده، ضـرورت مـې دی، حرکـت کـوه. مـوټر يـې چـالان کـړو او د مـوټر په دويم سيټ کې ورسره کښاستم. ما وې، چې ومې نه پېژني. موټر د پېښور په لور روان شو.

ښـه و، پـه لاره هـېڅ مـوټرې نـه وې، مـوټروان پـه پـوره سـرعت ګـاډی چـلاوه. سـهار لا رڼـايي نـه وه لګېـدلې، چـې د پېـښور د مـوټرو پـه اډه يـې ودرلـوم. کرايـه مـې ورکـړه او ه تـرې روان شـوم. وړانـدې د مـوټر اډه کـې نـارې وهـل کېـدې لـوارګی، لـه يـوه نـه مـې پوښـتنه وکـړه، مـا ويـل: وروره تـورخم تـه ځمـه، چـې پـه کـوم ګـاډي کـې کېـنم. هغـې ويـل: وروره هغـه ګـاډی لـوارګي تـه ځـي، بيـا د لـوارګي نـه مـزي تـه پـه بـل ګـاډي کـې تلـی شـې. سمدسـتي همغـې ګـاډي تـه وختـلم. پـه لـړه شـېبه کـې ګـاډی ډک شـو ا د لـوارګي پـه لـور روان شـو. زه د ګـاډي پـه اخـر سـيټ کـې ناسـته وم، پکـول مـې پـه سـر راجوخـت کـړی و، څـادر مـې هـم لـه ځانـه تـاو کـړی و. کلـه چـې لـوارګي تـه ورسـېدو، لـه ګـاډي نـه ښـکته شـوم. پـه يـوه دوکـان کـې مـې پيسـې مـاتې کـړې، څـو کسـانو راتـه کتـل، د يـوه سـړي مـشدی لـونګی پـه سـر وه، د عمـر نـه پـوخ سـړی و، د کليـوالي سـړي مينـه پـه کېـده. لـه لـوارګي نـه د تـورخم سـرحد مـوټر کـې کښاسـتم. همغـه د مـشدی لـونګي سـړي مـې پـه څنګ کـې راسـره کښاسـت. ماتـه يـې تـر يـوې شـېبې پـورې هـېڅ نـه کتـل، خـو چـې کلـه مـوټر لـس کيلـو متـره لاره لا وهلـې نـه وه، چـې د څنـګ سـړي راتـه ورو او پـه احتيـاط سـره وويـل: انډيوالـه چېرې ځې؟

مـا ويـل: جـلال آبـاد تـه ځمـه. د خبـرو پـه وخـت کـې يـې راتـه سـترګې راواړولـې، لانـدې باندې يې راته وکتل. ما هغه ته هېڅ نه کتل، له کړکۍ نه مې بهر پام کاوه.

کلـه چـې پـه مـزي کـې لـه مـوټره ښـکته شـوم، سمدسـتي د سـرحد دروازې پلـو روانـه شـوم. هغـه سړی په چالاکۍ سره کوم ځای ته ورغی، سمدستي را پسې غږ وشو:

د ګرمې توپې والا ودريږه!

مـا ځـان پـرې ناګـاره کـړو، روانـه وم. د دواړو سـرحدونو مـزی پـه مـنځ شـاته يـو تـن پـه شـديده لهجه وويل:

والکه ته ودريږه.

زه ورته ودرېدم، هغه وويل: ته څوک يې او چېرته ځې؟

ما ويل: د جلال آباد يم وروره پېښور ته راغلی وم، د خپلوانو کره اوس ېېرته ځم.

ويل يې: ته راځه يو ځل د صيب نه اجازت واخله، بيا به ځې.

ورسره راوګرځېدمه، هغه راته پښه نيولی شو، ويل يې: مونږ د څه لپاره ولاړ يو؟ هسې خوشې مفته خو را نه څوک تېرېدی نه شي.

زه څه پوهېدم، چې دا روپۍ اخلي، ګڼې پيسې به مې ورته ورکړې وای، په خپله مخه به تلمه. همغه و، چې صيب ته يې بوتلم. پام مې کاوه، د صيب خوا ته همغه د مشدۍ لونګۍ سړی ناست و، هغه اصلاً سيډې يانې جاسوس و. هغه سړی له صيب نه پاڅېد لاړ، صيب راته وويل:

ته څوک يې؟ او څنګه پېښور ته راغلی يې؟

ـ زه د جلال آباد يم، پېښور ته د خپلوان کره راغلی وم، اوس ېېرته کور ته ځمه.

ويل يې: اسناد (پاسپورټ) دې راکړه.

ما سره خو هېڅ اسناد نه و، ما وې اسناد مې په کور کې پاتې شوي دي. د هغه راباندې ښه شک راغی.

ما ورته وويل: صيب دا ټول افغانان په دې سرحد ځي او راځي، مونږ خو مجاهد خلک يو مهاجر، مونږ همېشه بې کاغذونو ځو راځو.

هغه دستي په دستي يوه ته امر وکړ، ويل يې هله دا تلاشي کړه. زړه کې مې ټکه شوه ما وې ځه اوس خو ګير شوې. په بله کوټه کې يې تلاشي کړمه، د تلاشۍ سړي چې رانه پکول له سره ايسته کړو او وېښتان مې په مخ راخواره شول، چې سينې يې زما وليدې، هغه دومره وويل:

سړی درسره نشته او تښتې. په زوره دې خپل ځان په شک کې اچولی دی، نور يې څه ونه ويل، صيب ته ورغی، ورته وې ويل:

صيب هغه خو ښځه ده، سړی نه دی. د صيب خوا ته چې ورغلم د هغه راباندې د کوم جاسوس ګمان وشو. نور يې څه ونه ويل، خو يوازې نوم او د پلار نوم او پته يې زما وليکله او بيا يې زما عکاسي وکړه. د دوه تنو سره يې روانه کړم، ورانديې يې يوې ودانۍ ته ننوبستم. په يوه ورځ کې کوټه کې يې بندۍ کړم، په کوټه کې يوه کړکۍ وه، چې د کړکۍ شيشې په مقابل کې د اوسپنو لښتې ښکته پورته کلکې شوې وې. له کړکۍ نه مې پام کاوه، ورانديې يو تن پوليس په پهره ولاړ و. زه تر مازيګره په دغه کوټه کې ناسته وم، يوه چپاتۍ او دال يې په يوه نالبکي کې راته راوړل. هغه مې چې وخوړل دومره مرچ پکې و، چې خوله

مې ترخه شوه او له خوا کې ولوېدم. مازیګر ناوخته یې له کوټې نه وېستلم، په یوه وړوکي موټر کې یې کېنولم، دوه تنه یې راسره په موټر کې کېنول او موټر روان شو. له جم نه تېر شو، پېښور ته ورسېدو، لومړی یې د سیډو دفتر ته بوتلم. هغو یوه سره زما په باب څه کاغذونه ورسره و، د سیډي د دفتر مشر ته یې ورکړل. د سیډو مشر راته ښکته پورته وکتل، ماته یې وویل:

پکول ابسته کړه، څادر هم له ځانه لیرې کړه. ما چې پکول له ابسته او څادر مې په مځکه کېښود او چته ښکاره شوم. هغه خپل سر وخوځاوه، یوه بل ته یې وویل: دا بوځه او لومړنۍ پوښتنې تر وکړه. له هغه دفتره بوتلم او په بله کوټه کې یې کېنولم، په استعلام کې یې رانه نوم، د پلار نوم، استوګنه، ولایت، وظیفه، تحصیل او د عمر پوښتنه کړې وه، هغه مې ورجواب کړل. همدا سې نورې ډېرې پوښتنې یې رانه وکړې، هره پوښتنه مې ورته ښه منطقي ځواب ولې. کوم پنځه شپږ استعلامونه یې رانه وکړل، بیا یې یوځای ته بوتلم په یوه کوټه یې ننو بستلم، چې پام مې وکړو په کوټه کې څلور ښځې نورې هم ناستې دي. په کوټه کې بدبوی، غول او متیازې د ټټۍ نه بهر راوتلې وې. په دغه وړوکي کوټه کې تشناب او د متیازو ځای هم و. د کوټې دروازې ته لوی مضبوط قلپ پروت و. هغه نورې ښځې زما په ورتګ حېرانې شوې، چې دا خو سړی دی او زمونږ کوټې ته یې رانو بست. سمدستي رانه یوې ښځې پوښتنه وکړه:

وروره ته یې دلته څنګه راوستې؟

ما وې زه ښځه یم سړی نه یم، په کوټه کې مې ځای پر ځای د نارینه جامې ویستلې لاندې مې خپلې جامې په تن کې وې. هغوی راته هک پک حېرانې شوې، ما وې خوښ دو ما د مجبورۍ نه د نارینه و جامې اغوستې وې. تاسې به څه فکر کوئ، خو زما کیسه بل ډول ده. خدای مو زما د حاله مه خبروه، هغوی راته ویل: خورې مهاجره یې؟

ما وې هو اوس خو مهاجره یم. زه د برې خوا پښتنه یم، بدو حالاتو تر دې ځایه رارسولې یم، چې نور به راباندې څه کېږي. ما هغوی ته اصلي کیسه ونه کړه، پوهېدمه چې څه ګټه راته نه لري. ضرور نه وه چې هر چا ته مې خپل حال وایه. یوازې مې د سیډي د دفتر کیسه ورته وکړه، خو هغه راته په ځواب کې وویل، چې دا سې خبرې او کیسې ډېرې شوي دي، خو اصلي خبره او مطلب بل شی کېږي. ما له ښځو نه پوښتنه وکړه، هغوی څوک په جنایي پېښو کې راغلي وې، ځینې د جاسوسۍ په کیس کې وې، یوې ښځې چې د عمر نه پخه وه، تکه توره بدشکله وه، هغې یو ماشوم وژلی و او په خبټه کې یې ورته اېیم اچولي و. پښتو بې نه شوای ویلې، څه بله ژبه یې ویلې. د مانبام ډوډۍ یې دال او چپاتۍ راوړه، له یوې خوا وړې

وم، له بلې خوا په کوټه کې بد بوی او چټلي پرته وه، د ناستې ځای په کوټه کې نه و. هغو نورو ښځو ښه په مزه مزه دال او چپاتۍ خوړل، ماته یې ویلې خوږې ډوډۍ خوره، مجبوري ده چاره څه ده. وږي ځان مه پرېږده. په سختۍ سره مې لږې مړۍ وخوړه. بیا مې له هرې یوې پوښتنه وکړه، هغوی هرې یوې دوه شپې او درې شپې په دغه کوټه کې تېرې کړې وې. له یوې خوا ګرمي وه او له بلې خوا د کوټې بدبوی دومره په عذاب کړم، چې څو ځلي مې په بدن بې هوښي راغله. هر څومره مې چې ځان ټینګ کړ، نه کېده، اوښکې مې روانې وې، د هغو نورو ښځو دومره پروا نه وه، د کوټې په بدو شرایطو کې هغوی له ډوډۍ نه خړپا اېستله. خپلو کې به یې خندل او په ما پورې به یې هم مسخرې کولې. شپه شوه، ناوخته د شپې یوه بجه وه، چې یو پولیس راغی، دروازه یې خلاصه کړه. ماته او یوې بلې ښځې ته یې وویل: تاسې راځئ.

له کوټې نه یې ووېستلو او په یوه موټر کې یې د سیډو دفتر ته یووړو. په دفتر کې یوه پنجابي افسر ته یې بوتلم. یو پګښتون ترجمان یې راسره کښولی و. ډېر استعلامونه یې رانه وکړل. ما به ورته ځوابول، پیا یې په موټر کې ځانته یوړم. په یوه وړوکې کوټه کې یې ورننوېستم، ترجمان رانه ولاړ. کوټه ډېره وړه وه، یوازې زه پکې ځابدلم. ډېره ګرمي وه، په کوټه کې وړوکې کړکۍ وه، چې د چت لاندې وه، د ګرمۍ نه مې ضعف وکړو. بیرون وړاندې پوځي عسکر لر بر کېدل، دروازه مې په لاسونو ودربوله، کتل مې چې یو پوځي راغی، ما ورته وویل: اوبه راته راوړه. هغه پنجابی و، اوبه یې نه پېژندلې. بیا مې ورته په انګلیسي کې وویل. لږه شېبه وروسته یې راته اوبه راوړې. اوبه مې چې وڅښلې، ایله ببله مې ساه سازه شوه. سمټې ځمکه باندې پرېوتم، یوازې هغه د نارینه جامې او څادر مې سرته کښښود. ځای پرځای مې سترګې ورغلې وې.

یو وخت راته دروازه وټکول شوه، سر مې راپورته کړو ومې لیدل، چې یوه عسکر دروازه ښېرته کړه. همغه موټر چې زه یې پکې راوړې وم، ولاړو او همغه ترجمان او یو تن بل موټروانز موټر کې یې کښولم، دفتر ته یې یووړم. لومړی یې چای راکړل، چې کله د چای څښلو نه وزګاره شوم، دفتر ته یې بوتلم. پوښتنې یې رانه بیا پیل کړې ان تر ما سپېنبینه پورې یې رانه پوښتنې وکړې. عکسونه یې راته واخیستل، په همدغه ورځ تر مازیګره بې دفتر کې کښولې وم، بدن مې له خیرنتیا نه خارګشت کاوه، جامې زما بیخي نورې د اغوستلو نه وې. د دفتر صیب ته مې همدا مشکل ووایه. هغه ترجمان ته وویل:

دا بوځه، چې ځان ومینځي.

تشناب ته یې بوتلم، ځان مې ومینځو، خو جامې مې خېرنې وې. د دفتر صیب راته وویل:

جامې به درته سهار ته راوړي. د شپې له خوا يې بيا همغه جبل ته بوتلم. شپه مې پکې تېره کړه. سهار يې بيا دفتر ته راوستلم، په موټر کې يې کښولم او مرکزي (سنټرل جبل) ته يې يووړم. مرکزي جبل ډېر لوی جبل و، د نارينه و زندان ښل او د ښځو زندان يې په څنګ کې و. زه يې د ښځو زندان کې يوې کوټې ته بوتلم، چې درې تنه ښځې پکې نورې هم وې. کوټه خو نورمال لويه کوټه وه، په کوټه کې د هرې ښځې ځای معلوم و. هرې ښځې الماری معلومه وه، د هغو نورو ښځو بسترې وې، زما په ځای کې بستره نه وه. يوه ښځه په پښتو پوهېده، مګر هغه نورې دوه تنه په پښتو نه پوهېدې، اردو کې يې خبرې کولې. هغوی هره يوه له د برشو کالو نه پورته وه. يوه ښځه بيخي زړه وه. په پښتو چې پوهېدله، هغه به د څلو ښتو کالو وه. هغه يې د قتل په موضوع کې بندي کړې وه او هغه دوه نورې يې په کومه بله موضوع کې بنديانې کړې وې. په دغه مرکزي جبل کې مو شپې ورځې شوې. پښتنې ښځې ځان د مردان د علاقې ښوده. هغې څلور کاله بند تېر کړی و، يو کال ورته پاتې و. د خوی او اخلاقو نه ډېره ښه ښځه وه، خو خدای خبر چې اصلي ګناه يې څه وه. له ما سره يې لکه د خور غوندې چلند او ګوزاره پيل کړه، هغه نورې دواړه هم بدې ښځې نه وې، خو زه يې په ژبه نه پوهېدم. ولې وروسته مې ترې ښه اردو زده کړه، چې په لوستلو او ليکلو کې مې ترې اردو يادە کړه. هغه کومه چې لږه ځوانه وه، هغې تر لسمه پاس کړی و او هغه زړه ښځه چې وه په ليک او لوست ډېره کمه پوهېده. په پښتو چې پوهېده، هغې هم تر لسمه ښوونځی لوستی و.

په محبس کې يې راته له نورو سره سمه ډوډۍ حواله کړه. يو ډول د بنديانو جامې يې راکړې، چې د اغوستلو نه وې، بيا مې هغې پښتنې ښځې ته وويل، چې جامې راته پيدا کړه. هغې راته له خپل کوره جامې راوغوښتلې. خپلې جامې مې ووېستلې، نورې نو د اغوستلو نه وې. په جبب کې راسره ښې ډېرې پيسې پاتې وې، چې وروسته مې پرې د همدغو ښځو په واسطه ځينې ضروري شيان له بيرون نه راوغوښتل. بس همدغه زندان مې کور شو. لا نه پوهېدم، چې څومره به په دغه زندان کې پاتې کېږم؟ هېڅا مې پوښتنه نه کوله، چې زما قيد د زندان وخت او ګناه معلومول هېڅ پته نه وه. بس مياشتې، کلونه تېربدل، ترڅو چې لس کاله مې په مرکزي جبل کې تېر کړل. هر څه مې له لاسه ورکړي وو، نه د مور و پلار نه خبره يم، سهار او زوی خو مې سين يووړل. کور او کلی، خوانې هرڅه مې له منځه تللي دي. اوس دا څو ورځې کېږي، چې د طالبانو په وخت کې له بنده راخوشې شوې يم، څو شپې مې د جلوزو په کمپ کې تېرې کړې، له هغې ځايه راته چا د صابر ډګروال نوم رابنودلی دی، چې هغه زمونږ د کلي و. ما وې چې لومړی به دا پيدا کړم او بيا به دده په واسطه سره د کور او کلي او خوانې پته ولګوم او ورپسې به د قوماندان حضرت پته

ولګوم، چې هغه مې په پوهنتون کې همصنفي و.

ما چې خپلې خبرې تر دې ځایه راورسولې، د سړي په مخ اوښکې روانې وې، خپل سر یې خوځاوه، خوله تړې ورانه پاتې وه. له خولې نه یې په ژړغوني اواز وویل:

هوسې خوږې زه ډګروال صابر یم، ستاسې کلیوال.

ـ آخ ته ډګروال صابر یې؟ مورې دواړو ژړا غبرګه کړه. په دې کې د هغه مبرمن رانوتله، حیرانه پاتې شوه، ویل: ولې؟ څه پېښ شوي؟ هله ما خبر کړئ، څه چل دی؟

مېړه یې خپلې سترګې له اوښکو نه وچې کړې، ویې ویل:

دا خو د سهار صیب ښځه ده، هوسې!

ـ دا څه وایې؟ دا هوسې ده؟ هوسې ترور ته په دې حال؟ دا څنګه؟ خوا ته مې مخې ته کښناسته، ویې ویل:

کیسه څه ده؟ ژړغونې شوه، مېړه یې ورته زما کیسه زر زر تبره کړه او بیا تر ما راغاړې وته، په سلګو سلګو یې وژړل، ما هم ورسره اوښکې تویولې. مورې دې واړو ژړل، یوه شېبه غلې پاتې شو. د صابر د ښځې لا سوقهارې ختل، صابر خان په ټیټ غږ وویل:

یو لاس به پورته کړو. مونږ دې واړو دوعا ته لاس پورته کړلو پس له دوعا نه صابر خان راته ډاډ او تسلي راکړه. مبرمن یې هم راته تسلي راکړه، ویې ویل:

ترور جانې! راځه چې په تشناب کې دا ویښتان درته پریمینځم او جامې دې بدلې کړم. توبه توبه خدایه دا څومره سختې دې تېرې کړي دي. هغه پاڅېده او زه یې له لاسه ونیولم، له خپل ځایه یې پورته کړم. صابر خان وویل: خورې ته اوس جامې بدلې کړه، نورې خبرې به وروسته کوو.

تشناب ته یې ننوښتلم او نوې جامې یې راوړې. له تشناب کولو نه وروسته هغوی دواړه نزدې راسره کښناستل، ما تړې د خپلې خوانېې، کور او کلي پوښتنه وکړه. صابر خان راته وویل:

هوسې خور لکه څنګه چې په تا دومره سختې تېرې شوې دي، دغسې په هر افغان او بیا په تېره خو زمونږ د سیمې په خلکو باندې ډېر ظلم او تېری وشو. تاته خو به پته وه، چې زه په هغې وخت کې د کابل په بالاحصار کې وم او د جګړو په ګرمو شپو ورځو کې سروبې ته زمونږه عسکري غونډ راغې. په دغه وخت کې چې تاسې له کلي نه وتلي وئ، په دویمه ورځ زمونږ په کلي لومړی هوایي بمبار شوی و او بیا افغان او روسي عسکر له ټانکونو او نورو درنو وسلو سره په کلي راننوتلي وو. زمونږ او ستاسو د کلي خلکو ورسره سخته جګړه او مقاومت کړی و. بالاخره د کلي خلکو سره خو دومره قوت نه و، ټول کلی محاصره شوی و، روسي او دولتي عسکر په کلي ورختلي وو. وروسته چې خلکو مونږ ته وویل زیات د کلي

وسله وال خلک ستاسې په کلا او د بر چم د ملک په کلا کې يې سنګرونه نيولي وو. کوم وخت چې په کلي ورننوتلي وو ، ټول کلي ته يې اورر اچولی و ، ستاسې په کلا يې د راکټونو او توپونو ډزې کړې وې. بيا يې بمونه ورارتولي وو. وروسته يې د کلا دروازه ماته کړې وه او دننه په کوټو کې خلک پټ شوي وو. کوټو ته يې اور اچولی و ، څه خلک چې په کوټو کې وو ، ټول سوي وو. يو نيم سړی له کلي نه چې په وخت تښتېدلی و ، هغه به ژوندی پاتې و ، نور ټول يې وژلي وو. نو ستاسې په کلا کې ستا خوښې او د سهار صاحب تره او د تره زامن نور د کلي پېنځه دېرش تنه مجاهد په شهادت رسېدلي وو. په هغې جنګ کې زما دوه زامن او يوه ننګور ، يو لمسی هم شهيدان شوي وو. دا ښځه او دا نور واړه مې له ما سره په کابل کې وو ، دوی ژوندي پاتې شوي دي. نور کلی تباه شوی دی. په هر کور کې تصادفي يو او يا دوه تنه ژوندي پاتې شوي دي. ډېر داسې کورونه شته دی ، چې ټوله کورنۍ يې تباه شوې ده.

د صابر خان د خبرو په پای کې ما بيا وژړل ، دغه ورځ مو ټوله په ژړا تېره کړه. مانښام ډوډۍ نه وروسته راته ډګروال صابر خان ډاډګيرنه راکړه ، ويلې هېڅ تشويش مه کوه ، زما خور يې له مورې سره به اوسې ، زمورې چې څه حال و ، هغه به ستا هم وي. کله چې کراري شوه او ملک ازاد شو ، بيا به په ګډه يوځای کې ژوندي وو خپل کلي ته لاړ شو. نور نو چې ته هېڅ فکر ونه کړې ، ته مې خور او زه دې ورور يم.

ما وې صابر خانه وروره ! زما د پلار کورنۍ به څنګه شوې وي؟.

هغه پخپله ږيره لاس تېر کړ ، ويل يې: هوسې خورې الله به ترې خبر يې ، داسې حالت راغلی او هغه څه په وطن کې وشول ، چې د نړۍ په هېڅ ځای کې به نه وي شوي ، پلار د زوی نه جدا او زوی له پلاره ! زمورې د وطن هرڅه په پاکستان وپلورل شول ، سوي ټانکونه ، موټرې ، الوتکې ، اوسپنه ، هرڅه کباړ شول او د پاکستان په کباړيانو خرڅ شول. هغه راته راوړاندې شو ، په غلي اواز يې وويل: پاکستان زمونږه وطن سم لوټ کړ ، اوس خو لا بيخي د دې طالبانو سره پنجابي عسکران په افغانستان کې او سېږي او جنګېږي. هوسې خورې تور لينګيان مې په وطن کې ښکته پورته کېږي ، زړه مې اور اخلي ، خو.... !

د هغه زړه د پاکستان ناخوالو خوړين کړی و ، په دغه شپه راته صابر خان ډېرې خبرې وکړې ، له هرڅه نه يې خبره کړم. وروسته له ډېرو کلونو نه مې ايله په دې شپه ساه سمه شوه. په دې شپه مې خوب وکړو ، بې له هغې راپکې څه نه وو پاتې ، خوشې هډوکې پوټکي شوې وم ، خوب مې بې له هغې درې ساعتو نه زيات نه و ، د لسو کالو جبل بوډۍ کړې وم ، دال او چپاتو مې د معدې زخم راپيدا کړی و ، د ناصر باغ په کمپ کې مې د صابر خان ورور سره

شپې ورځې شوې، د هغې مېرمن ګل پرې هم بې اندازې ښه ښځه وه. زما يې ډېر خدمت کاوه. اګرچې هغه هم زړه شوې وه، لونې او زامن يې ورته مخې ته ګرځېدل، ژوند يې دومره بد نه و. له خو ورځو وروسته راته صابر د يوه قوماندان نوم واخيست، چې ګلشېر نامه يې وه. ما وې خو څوک به يې، هر چېرې قوماندان موجود و. ما وې دا به هم څوک وي نو، له ځان سره مې فکر وکړ دا هغه زمونږه همصنفي ګلشېر نه وي. په ادبياتو پوهنځي کې مونږ سره يو هلک و، نوم يې ګلشير و. په درسونو کې يې هېڅ خوند نه و، خو هغه د ننګرهار د سيمې و.

ما ويل: صابر خانه وروره ! ددا ګلشير قوماندان د کوم ځای دی؟

ـ خورې دا هم د ننګرهار دی، خو ډېره دنيا يې پيدا کړې ده، مخکې په کوم بل تنظيم کې و، مګر اوس له طالبانو سره غټ سړی دی.

ـ صابر خانه کېدای شي همغه وي، که دلته چېرې نزدې اوسي خو يوه ورځ به دواړه ورشو، ګوندې زما د کور او کلي او د پلارګنی په باب راته څه معلومات پيدا کړي.

صابر خان ويلې ښه ده خورې، خو په دې وختونو کې زيات په افغانستان کې وي، کله کله دلته خپل کور يې دی راځي. زه به يې پوښتنه وکړم، که چېرته راغلی وي، وربه شو.

ما وې ښه ده وروره ور به شو.

سبايي له چای نه وروسته مونږه دواړه د ګلشېر قوماندان کور ته ور روان شو. په لاره کې مو دوه درې ځای پوښتنه وکړه، يوه دوکاندار د هغه کور له ورايه راوښود. مونږه د هغه کور خوا ته ورو ورو روان وو، نږدې چې ورغلو ومې ليدل، چې ډېر خلک له وسلو سره د قوماندان ځای ته ورځي او راوځي. نزدې دغې ځای کې نوره ودانې نه وه، له قوماندانۍ نه ګرد چاپېر په څو جريبه ځمکه کې ديوال راتاو شوی و. د کور مخې ته يې لوی پراخه باغ او ونې ولاړې وې. صابر خان راته وويل:

خورې زه به درته بيرون کېنم، ته دروازې ته ورشه يوه ته به خپل نوم ووايې، چې قوماندان خبر کړي او ځانته دې وغواړي.

د صابر ورو مې ومنله، هغه د يوه دوکان ترڅنګه کېناست او زه د قوماندان د کور دروازې ته ور روانه شوم. دروازې ته، چې ورغلم وسله وال کسان وتل او ننوتل. يوه د تورې ږيرې سړي ته مې وويل:

بچی ما تر قوماندان صيب پورې وروله.

هغه راته ښکته پورته وکتل، وې ويل:

بوډی، ترور قوماندان صيب سره ټايم نشته دی. همدا خبره يې وکړه او ګرځندی ننوت. يو بل ځوانکی هلک ايله يې د ږيرې خط راغلی و، په دروازه کې ننوت ورغږ مې کړو:

زویه که تکلیف درته نه کېږي قوماندان صیب ته ووایه یوه ښځه په دروازه کې ولاړه ده، غواړي چې تاسره ملاقات وکړي.

هلک وې ښه موړې ستا سوال ځواب به یوسم.

ډېر ساعت ولاړه وم، هغه هلک هم ورپسې ورک شو، دریم تن یو بل د پاخه عمر سړي ته مې وویل: وروره قوماندان صیب ته به مې بو نه ځې، یو ضروري کار مې ورسره دی.

هغه راته راوړاندې شو، ویل یې: څه کار دې دی موړې؟

ما وې: پته ضروري خبره ورسره کوم.

په دې خبره سړی لږ غلی شو، بیا یې وویل: ښه ده موړې زه به ستا خبره هغه ته ورسوم. یو بل وسله وال راغی ویلې موړې راځه. له دروازې نه یې ننو بستم، دننه ډېر کسان ښکاربدل، څوک تلل او ځینې به راتلل. زه یې د قوماندان د کوټې ترڅنګه ودرولم، ویل یې: موړې قوماندان صیب به دې وغواړي.

ډېره اوږده شېبه تېره شوه، خو قوماندان ور ونه غوښتلم. زه له دروازې ترڅنګه په یوه وړوکي دیوالګي پورې مې تکیه وکړه، ما وې چې دمه برابره کړم. په دې کې قوماندان د خبرو په حال کې راووت، څو تنه باډي ګارډان ورپسې وو، زه ورپاځېدم، غږ مې پرې وکړوو خو هغه کله زما غږ اوربدو، منډه مې ورواخیسته، هغه موټر ته خوت، چې ورورسېدم. ما وې قوماندان صیب مرسته راسره وکړه. هغه دروازه نیولې وه ویې ویل:

د څه شي مرسته دسره وکړم؟ بوډی وخت مې مه نیسه. موټروان ته یې وویل: مه دربړه ځه. ما په جګ اواز ورغږ کړل: ګلشیره هوسی یمه ستا د ادبیاتو د پوهنځي همصنفی. ویلې څه ځه بوډی وخت مې مه نیسه، تاته هېڅ وخت نه لرم.

موټر یې روان کړو دوړې په ما راخورې شوې، خپلې سترګې مې د ټیکرې په پیڅکې پاکولې او ښېنوا ترې راروانه شوم. کتل مې چې صابر خان زما خوا ته راروان و، ما له ځان سره ګلشېر ته ښېرا کولې، چې هغه راباندې غږ کړو: ولې خورې څه خبره ده؟

ـ ورورہ دا خو همغه ګلشیر و، زما همصنفي، لومړی خو یې ځانته نه ورغوښتمه، خو زه ورته د کوټې دروازې سره ولاړه وم. له دننه نه چې راووت، ماته یې هډو پام هم ونه کړو. موټر ته چې ختو ورمنډه مې کړه، غږ مې پرې وکړ، ما وې ګلشیره زه هوسی یمه، ستا همصنفی. ودربړه کار مې دی درسره. هغه راته سم دم مخامخ کتل، یوازې دومره یې وویل: بوډی پربږده، وخت مې مه نیسه. په شتاب سره یې موټر روان شو. دوړې او خاورې یې راباندې راباد کړې. که خدای دا بې غبرته وشرموي، هېڅ د انسان په سترګه یې هم راته ونه کتل. ته ګوره صابر خانه دا به په صنف کې داسې غلی ناست و، چې له چا سره غږ بدلی هم نشو. څلور کاله فاکولته یې په یو زور

پتلون کې وویله، اوس په دغه حال کې دی.

صابر خان وویل: خوږې راځه، چې ځو، هېڅا پسې زړه ټرل نه دي په کار. ورو ورو به ځو، مشغولتیا به هم کوو. هوسې خوږې مونږ چې لومړی پاکستان ته رامهاجر شو په باجوړ کې یې زړې زړې خیمې راکړې، د خبمو کلی جوړ شو، راشن پاسونه یې په مهاجرو ووېشل. کله چې هوا مخ په تودېدو شوه او بیا چګې اوړی شو، په خبمو کې ګوزاره ګرانه شوه، له خبمو نه خلک پورته شول. په ببلابېلو ځایونو کې ورته کمپونه جوړ شول، ځینې خلک پېښور ته وکوچېدل. ګوزاره ګرانه شوه، ته باور وکړه، چې مونږه به سهار راووتلو مزدورو لپاره به ودرېدو، چا به له ځان سره کار ته بوتلو ببرته به کور ته لاړو. څو ځلې پولیس زما وړوکی کراچۍ، چې مبوه مې پکې خرڅوله چپه کړې ده او رد بد یې راته ویلې دي. ښه به مو لیدل، چې د ډېر اب خلک به بې آبه شول. د افغانانو بې عزتي شوې ده، غریبي او بې وسي خو پرېږده. ډېر ماشومان بې دوا او بې درمله د پېښور په مېرو کې قتل شول.

صابر خان له مانه مخکې روان و، شاته به ورپسې خپلو څپلو دوړه کوله، زما سینه ونښته، ساه مې بنده بنده کېده، صابر خان ته مې ورغږ کړ: وروره لږه دمه به وکړو، ساه مې ونښلي.

هغه زر مخ راواړاوه، ویلې ښه ده. زما خوا ته په ما پسې راوګرځېده، له لاسه یې ونیولم او د یوې ونې لاندې یې کېنولم. هغه شاوخوا پام وکړو، چې ګنې اوبه پیدا کړي. هلته وړاندې په یوه لږ واټن کې د څاه ارهټ تاوېده. دی ورغی، چې اوبه راوړي. ما ونې ته تکیه ووهله، په زړه کې مې تېر شول، زه خو د ډېر عمر ښځه نه یم، د پاکستان جبل بوډی کړم، له خپل سهار او وړوکي زوی نه یې خلاصه کړم، له هر څه نه د پاکستان راتګ خلاصه کړم او لا اوس هم دلته پکې اوسېږم. نه نه نوره به یوه شپه هم پاتې نه شم.

صابر خان راته غږ کړ: خوږې اوبه مې راوړې، ښې یخې اوبه دي.

هغه لوټه د اوبو ډکه کړې وه، ماته یې ونیوه، ویل یې خوږې دا اوبه وڅښه. ما له اوبو نه یو ګوټ وکړو، مرۍ مې لمده شوه، مخ ته مې هم یوه لپه اوبه واچولې، دواړه پښې مې هم لمدې کړې. صابر خان ته مې دوعا وکړه، هغه پخپله سپینه ږېره لاس تېر کړو، د لوټې نه یې اوبه وڅښلې، غاړه یې تازه کړه، ویل یې:

خوږې اوس خو لږه ښه شوې؟

ما وې هو وروره بیخې ښه شوم. ویل ښه نو زه به دا لوټه ببرته یوسم، بیا به په کرار کرار کور ته ځو. ما وې ښه ده وروره په عذاب شوې. هغه د اوبو لوټه ارهټ ته یووړه او پېرته راغی. مورږه دواړه کور ته روان شو.

کور ته لا یو ټوټه مزل پاتې و ، ما صابر خان ته وویل: وروره یوه خبره دسره شریکوم. ستا نظر مې اخیست. صابر خان وویل:

مهرباني وکړه خورې ولې تاسې خو خبره وکړئ.

ما وې وروره ! د الله تعالی کارونه خو د الله دي، مګر له مانه زما ژوند ، زما هرڅه رانه د پاکستان په راتګ کې له لاسه لاړل، بې موجبه، بې ګناه یې لس کاله راباندې په جبل کې تېر کړل، بې وخته بوډی شوم. نور مې دلته یوه شپه هم زړه نه غواړي، چې اوسم. په هر ترتیب چې کېږي، خپل کور و کلي ته ځان رسوم.

هغه وویل: خورې په کور کې به مشوره وکړو ، هر څنګه چې دې خوښه وه ، هغسې به وکړو.

ـ رښتیا صابر خانه ! اوس خو به جنګونه نه وي؟

ـ نه نه خورې اوس خو طالبان په واک کې دي، د ملا عمر اخوند پاچاهي ده، پوره امنیت یې راوستی دی، دا نورې تنظیمي ډلې ټپلې یې کونج ته کړي دي.

صابر خان پښېنه ونیوله، پخپل ځای ودرېد ، خپلې سترګې یې شاوخوا وګرځولې، بیا ماته راوړاندې شو ، په ورو او غلي اواز یې وویل:

نیم د پاکستان پوځ ورسره دی، هسې خبره د طالب ده، خو دا تور مخي پنجابي ورسره دي. مخ یې ببرته ستون کړو د کور په لور یې ګام واخیست. تر کوره یې د پاکستان له حکومته سر ټکاوه، کور ته ورسېدو. د صابر خان مېرمن ډوډی تیاره کړې وه، هغې لومړی له مانه پوښتنه وکړه، ویل یې:

هوسی ترور ! څنګه چل وشو ، قوماندان مو ولید.

ـ هو خورې ومې لید ، خو د هغه زړه د تیږې دی، هډو یې خبرې هم راسره ونه کړې. اوس خو بدل دی، هرڅه بدل شوي دي، زړه پسې ترل په کار نه دي.

مور ډوډی وخوړه او چای ته سره ناست وو ، ما صابر خان ته بیا د خپل تګ په برخه کې ورته یاده کړه. هغه لږه شېبه غلی و ، بیا یې ځواب کې راته وویل:

خورې ډېره ښه خبره ده، خو لومړی به زه او ته په دې باب ښه ځان پوه کړو ، بیا همغسې وکړو.

ـ وروره ته په دې باب څه فکر کوې؟ زما خو فکر او عقیده خوځېدلې ده، سم سوچ نه شم کولای، ته چې هرڅه راته وایي، همغسې به وکړو.

ـ هوسی خورې، زه خو داسې نظر لرم چې لومړی ته کوم ځای ته غواړې، چې لاړه شې؟ او هم دا ووایه، چې هلته څه کول غواړې، چې ویې کړې؟ چې زه ستا په پلان پوه شم.

زه د هغه دې پوښتنو ته په ځواب کې غلې پاتې شوم، هغه خپله پیاله پورته کړه او غړپ یې ترې وکړو. د صابر خان مېرمن زمورږ خوا ته کښاسته، ما ورته وویل:

زه غواړم چې لومړی خپل کلي ته لاړه شم، که څوک ژوندي پاتې شوي وي او د سهار څوک نږدې خپلوان په کلي کې موجود وي، پیدا یې کړم او بیا ترې د سهار او د خپل زوی په باب پوښتنه وکړم، چې یو ځل دومره څوک پیدا کړم پیا به نورې لارې چارې لټوو.

صابر خان وویل: ما خو اوږدلي دي، چې د کلي ځینې کسان له پښېنوره تللي دي، په کلي کې دوباره څه ناڅه ژوند پیل شوی دی. ولې په دې پوه نه یم، چې څوک به تللي وي؟ خدا ږو زه خو نشم تلای، ځکه چې له طالبانو سره نه یم، نو ځکه خو په ځان ډاږېږم، خو زما یو دوست دی او هغه اړیکې له طالبانو سره لري. یو ځل به ورسره ستا د تګ خبره وکړم، کېدای شي ګوندې له ځان سره دې بوځي. د هغه دلته هم پوخ کور دی او هلته یې هم ښه واک شته دی. په کلي کې به درسره ستا په هر مشکل کې مرسته وکړي. په ځینو کارونو کې ما ازمېښت کړی دی، ښه سړی دی. مونږ وریجې ږېره ېي ده، تیار دلته راغلی دی زه به ورپسې همدا اوس ورشم خبرې به ورسره وکړم. ستا په باب به یې پوره پوه کړم. باور لرم، چې پوره مرسته به وکړي.

زه لمانځه ته پاڅېدم او هغه په هغې سړي پسې لاړ وې ویل زه به د مازیګر جمه د هغوی په جومات کې وکړم، که په جومات کې مې ولید لا ښه ده.

زه چې له لمانځه نه وزګاره شوم، چرت کې لاړم (هغه زمورږ کلا او هغه کلی به هغسې ودان وي او که؟ په لومړي ځل چې له سهار سره له کابل نه کلي ته راغلم، هغه خلک، هغه عزت او هغه خوشالي، له ما سره د سهار د خپلوانو مینه او محبت څومره خوږې شپې ورځې وې) له سترګو نه مې اوښکې جاري شوې، تر ډېره وخته ځای پرځای ناسته وم. د صابر خان مېرمن راپسې راغله، له لیرې یې راغږ کړو:

ترور جانې راځه دې پکې خوا ته رانزدې شه ګرمې ده. ما خپلې اوښکې وچې کړې، د هغې خوا ته ورغلم. مخامخ پکې ته کښاستم. د هغې زامن او لونې یو پر بل پسې رانوتل، ترڅو چې خړه لګېده. د کور ماشومان او لویان ټول رانوتل. زه د صابر خان په تمه وم، د هغه د راتلو شېبې مې شمارلې. په دې کې د مانښام ډوډۍ تیاره شوه، د صابر خان مېرمن وویل: مورږ او تاسو به ډوډۍ وخورو، هغه معلوم نه دیو چې کله راځي.

د ماخستن تر لمانځه وروسته صابر خان راغی، مېرمن یې ترې د ډوډۍ پوښتنه وکړه، هغه وویل: ډوډۍ مې خوړلې ده. د چای پیاله یې ورته مخې ته کښېنوده، زه لا د کوټې مخې ته په لمانځه ولاړه وم. لمونځ چې مې خلاص کړ، ورننوتلم، سترې مشې مې ورته وویلې.

ماته يې اشاره وکړه، ويلې راځه خوړې دلته چې نزدې په دغه توشکه کښې. زه د هغه خوا ته په توشکه کښناستم. ماته د صابر خان مېرمن د چای پیاله مخې ته کښښوده، صابر خان بې له دې، چې ما ترې پوښتنه کړې وای، ویې ویل:

خوړې ښه شوه سړی مې ولید له جومات نه یې له ځان سره کور ته بوتلم، ټولې خبرې مې ورسره وکړې. ما چې ستا د ژوند کیسه هغه ته وکړه، لومړی هک پک حیران پاتې شو، ډېر خپه او ستومانه شو، ډېره شېبه غلی و، بیا یې ماته داسې وویل:

داسې به وکړو، چې خدای بې کوي، زه به یې خپل کلي ته ورسوم او په کلي کې به چاته وظیفه ورکړم، چې کمک ورسره وکړي. دده چې هر ډول مشکلات و، هغه به ورسره مرسته کوي. زه پخپله ته پوهېږې، چې په جلال آباد کې ډېر مصروفیت لرم، له دې سره پخپله نشم ګرځېدلی. ولې یو تن به ورسره کړم، ددې خدمت به کوي.

ما وې خدای دې سرلوړې لره صابر خانه وروره! له ما سره دې ډېره نیکي وکړه، الله دې مه بدرنګوه. رښتیا وروره پوښتنه دې ترې ونه کړه، چې څه وخت ځي؟

ـ خوړې سبا نه بل سبا ته ځي.

ما وې ښه شوه په لنډو ځي. صابر خان راته وویل:

هوسی. خور! ته چې ځې په خیر څه خرڅ مرڅ درته تیار کړم، خو تشویش مې درسره دا دی، چې ته به په کلي کې یوازې څه وکړې؟

ما وې صابره وروره! هلته خو پښتو ده، غېرت دی، دومره څوک به پیدا شي، چې مرسته راسره وکړي.

صابر خان زما خبره ونیوله ویې ویل: اګرچې دغه سړی، خو پوره لاپه راته وکړه، ویې ویل چې ته بې فکره اوسه، هېڅ مشکل به ورته پېښ نشي.

ـ صابر خانه وروره! ډېرې پیسې راسره وي، تصادف دا ښه و چې زما د لاس او غاړې بکس تر اخره راسره پاتې و او ښې پوره پیسې پکې وې. کیسه خو یې داسې ده، چې کوم وخت یې له مانه تحقیق کاوه، په هغو ورځو کې هغه زما ترجمان، چې یو پښتون هلک و، خو د پنجابي ژبې ترجماني یې ماته کوله، هغه راسره دا مرسته کړې وه، چې ځینې افغانی. یې راته ډالر کړي وو او څه پیسې یې راته کلداري کړې وې. په جبل کې مې خپله ګوزاره کوله، یو څه پیسې راسره پاتې دي، تاسو ته تکلیف نه درکوم. دا چې زما دومره خدمت تاسې وکړو، تر قیامته به یې نه هېروم، الله دې ستاسو مددګار شي.

هغه خوشاله شو، ویلې د خور غوندې حق راباندې لري، هر چېرې چې لاړه شي، زه به دې خامخا پوښتنه کوم، هېڅ تشویش مه کوه.

شپه تېره شوه، سبايي وختي صابر خان او ښځه يې بازار ته لاړل، ماته يې جامې ګنډلې وې، يوه چادري يې راته واخيسته، نوې څپلۍ يې راته واخيستې، ما وې وروره دې نويو جامو او شيانو ته څه ضرورت و، زه خو بوډی ښځه يم او دا نوې جامې را سره ښې نه ښکاري.

د صابر خان مېرمن وويل:

ترور جانې! خړې جامې مې درته جوړې کړي دي، ستا د شان سره مو هرڅه درته برابر اخيستي دي.

ما وې کور مو ودان مهاجر خلک ياست، دومره تاوان مې درواړاوه. دواړو ويل: نه نه دا څه تاوان دی او ته په موږه ډېر حق لرې.

مازيګر صابر خان بيا د هغه دوست کره ورغی، چې د سبا تګ په باب ترې پوښتنه وکړې. هغه د مانښام لمونځ کور ته راروساوه، د مانځه نه وروسته يې وويل: خورې سبايي وختي به د هغوی کره ورځو. هغه ويلې وختي حرکت کوو، چې په رسمياتو کې جلال آباد ته ورسېږو.

سبايي وختي مې د صابر له مېرمنې نه د تلو اجازت راواخيست، هغې ببچاره اوښکې توپې کړې، ما ترې ډېره مننه وکړه، صابر خان را سره د هغې دوست کره لاړ. مونږ چې ورورسېدو، هغه دروازې ته راوتلی و. ويلې راغلئ صابر خان ويلې و. ماته يې وويل:

خورې سترې مشې. ما مخ پټ کړی و، خالي سترګې مې ښکاربدې. په جګ اواز يې وويل:

زما خور يې او زه دې ورور يم، هېڅ خپګان چې ونه کړې، ټول مشکل به دې الله اسانه کړي.

د صابر خان نه مې اجازت واخيست، لاس مې ورته موچې کړل، ډېر خپه او ستومانه ښکاربده، زما ستونی ژړا ونيو، د هغې په سترګو کې مې اوښکې ښکته پورته وځغلېدې، هغه رانه پاتې شو او زه د هغه دوست طالب ګل خان سره روانه شوم. د لوارګي د موټرو هډې ته ورسېدو، ما د ګل خان نه پوښتنه وکړه:

وروره په تورخم به ورځو که.....

هغه وې هو خورې په تورخم به جلال آباد ته ځو.

په زړه کې مې تېر شول د تورخم سرحد خو راباندې لس کاله جبل تېر کړو، دا ځل.....

ګل خان بيا وويل: خورې ته زړه ښکته پورته نه کړې، زه درسره يم هلته زمونږ عسکر ولاړدي، دېخوا کسان هم پېژنم راځه راځه هغه ګاډی د تورخم او لوارګي ناريې وهي، تيار ډک دی.

موټر ته وختو او لږه شېبه پس يې حرکت وکړو. زما کرايي هم ګل خان ورکړه. کله چې په تورخم کې مزي ته ورسېدو، هغه ته مې د کرايي پيسې ونيوې، خو هغه وې خورې ته په ما

حق لرې، پروا نه لري. له سرحده تېر شو، ولې زما زړه په سرحد کې رپېده، ما وې چې بیا مې غېر حق ونه نیسي. له سرحده وروا وښتو، د جلال آباد ګاډۍ ته وروختو، ګل خان لږه شېبه طالب عسکرو سره څه خبرې کولې، بیا موټر ته راوخوت. ماسپېښین تېر جلال اباد ته ورسېدو. له موټره چې ښکته شو، ګل خان راته کړه:

خورې راځه، چې ځو، دلته زمونږه کور دی. دلته مې ورور او کډه یې اویسګړي، زما زوی هم د خپلو وړو سره همدلته دی. راځه دلته به د هرڅه پوښتنه وکړو، په کرار به کلي ته لاړه شې.

د ګل خان کور ته لاړو، رښتیا چې کور کې ښځې وي، ماشومان وو، کله چې کور ته ورسېدو، هغه د کور لوی وړو ته وروپېژندم او دا خبره یې ورته وکړه: تاسو ټول به د ددې خور پوره پوره خیال ساتئ، پام چې درنه خپه نشي.

ما وې مننه وروره خدای دې ژوندی لره. د کور ښځو ډوډۍ تیاره کړه، ګل خان چې ډوډۍ وخوړه ماته یې وویل:

خورې زه ولایت پورې ځم، خپه نشې دا خپل کور وګڼه. یو څه معلومات ونه به هم درته د کلي راوړم.

ما وې وروره په مخه دې ښه شه. په کور کې ګڼه ګوڼه زیاته وه، ټول په لمانځه باندې ښه ټینګ وو، هېڅ قضا یې پرې نه وه.

ماخستین تېر ګل خان او ورور یې کور ته راغلل، زه یې ورور ته وروپېژندم. د ګل خان وررو سید خان نومېده، خو له ګل خان نه کشر و، مګر د دواړو یو شان سوچه اوږدې ږېرې وې. رښتیا چې ما ولیدل، ځوانانو او سپین ږیرو یو شان اوږدې ږیرې پرېښې وې. په تورخم چې راتېرېدو طالبانو د خلکو ږیرې ورمېچ کولې، که د چا به ږیره لنډه وه، رډ بد به یې ورته ویل.

ګل خان ماته وویل: ترور خپه شوې خو نه یې؟

ما وې نه وروره دې خوښ دو زما ډېر قدر وکړو. خپل کور یې ګڼم، تاسې خو زما وروڼه یاست. ګل خان ویل ترور زمونږ ډېر کارونه دي، دا ورور مې په ولایت کې اداري مدیر دی. له والي صیب سره وځنډېدم، نور څوک مې لا نه دي لیدلي. اوس به ځینې معلومات ونه سید خان راکړي. سید خانه د سیند نه پورې کلیو کې څه حال دی؟

ـ کراري ده لالا هېڅ مشکل نشته دی. په دغو کلیو کې یوازې نه، بلکې په ګرد مشرقي کې ارامي ده. ټول خلک د شپې او ورځې له یوځای نه بل ځای ته ځي راځي، خالي په پنجشېر او شمالي کې ځای ځای ډزې مزي کله ناکله کېږي. درته ویلی شم، چې په ټول

افغانستان کې امنیت دی، تر ننه پورې کومه خبره نشته دی.

ـ وروره مـا خـو درتـه پـه لاره ددې تـرور د کلـي نـوم واخیـست، رښـتیا چـې هلتـه زمـوږ طالبـان ستاسې په نظر داسې څوک به پیدا شي، چې دې ترور سره مرسته وکړي؟

سـید خـان لـومړی لـږ غلـی شـو، د چـای پیالـه یـې کښـښوده، خپلـه ږیـره یـې پـه مـوټې کـې ونیوله، ویې ویل:

ولـسوال تـه بـه ووایـو، چـې د دوی د کلـي یـو تـن طالـب راولـږي. سـهار بـه ورتـه ټیلفـون وکـړم، څوک به راولږي.

ګل خان دستي ماته وویل:

تـرور جـانې سـبا تـه بـه پـه خیـر سـره سـتا کـار وشـي، اوس بـه ارام وکـړې، سـترې یـې کـرار ویـده شه.

سـید خـان خپلـې مېرمنـې تـه وویـل: هلـه دې تـرور تـه ځـای برابـر کـړه، چـې ارام وکـړي، ببچـاره ګی. سترې ده، چې بیده شي.

زه د ګـل خـان دوی پـه اجـازه سـره بلـې کـوټې تـه د خـوب لپـاره لاړم، پـه بسـتره کـې مـې چـې پـه بالـښته سـر کښـښود، سمد سـتي خـوب وړې وم. سـهار وختـي لمانځـه تـه پاڅېـدم، ګـل خـان دوی جومـات تـه جمعـې تـه تللـي وو. لمـر پـه غرونـو ختلـی و، چـې کـور تـه راغلـل. زه یـې هـم د سـالون کـوټې تـه وروغوښـتم. د سـید خـان مېرمنـې چـای راوړو، ټولـو پـه ګډه سـره چـای وڅښلې. لـه چـای نه وروسته هغوی دواړه له کوره ووتل. ګل خان چې وتلو ماته یې وویل:

تـرور سـتا پـه اجـازه مـونږ لاړو، تـه چـې قیـد نـه شـې، هـر کلـه چـې خسـته شـوې نـسیمه بـه دې بیرون ته وباسي.

مـا وې نـه نـه وروره ولـې قیـد شـم، ځـئ پـه مخـه مـو ښـه شـه. هغـوی لاړل او زه پـه کـور کـې لـه ښـځو سـره پـاتې شـوم. د غرمـې لـس بجـې وې د سـید خـان مېرمنـې د کـور کارونـه سـرته رسـولي وو. زما خوا ته راغله، په سالون کې راسره خوا ته کښناسته، ویې ویل:

تـرور چـې خپـه نـه شـې، زمـونږ ددې کـور کارونـه هـېڅ غوڅـون نـه لـري، تراوسـه مـې سـتا سـره هـېڅ د زړه خوالـه ونـه کـړه. لـه پـرون راهیـسې مـې درسـره څـه خبـرې نـه دي کـړي. خیـر دی اوس بـه درسره خبرې وکړم. رښتیا ترور جانې ستا دا خبرې خو ددې ځای د خلکو په شان نه دي کنه؟

ـ هـو لـورې زه خـو پـه اصـل کـې د پکتیـا یمـه، خـو دلتـه ستاسـې دې سـیمې تـه نـصیب قـسمت راوستې وم.

ـ هغه څنګه ترور.

مجبوره وم، چې خپله تېره کیسه مې ورته کړې وای.

ـ لوړې زما د ژوند کیسه مه اوره، ستومانه کېږې. د هغې لا سودا زیاته شوه، خوا ته مې ښه راوړاندې شوه، ویلې ترورجانې زه دې هم لوریم که...؟

په زړه کې مې تېر شول (ما وې پرېږده، چې زما په کیسه هر څوک خبر شي.) هغې ته مې د خپل ژوند تېر سرګذشت بیان کړو، لا ټوله کیسه مې خلاصه نه وه، چې د هغې په مخ اوښکې راماتې شوې. زما هم ستونی راډک شو، ولې کیسه مې ورته تر پایه تېره کړه. هغې راته کتل، سترګې یې رانه ویستلې، یوه یوه اوښکه به یې راوځځېده. زما له خوا پاځېده، ویل تو به خدایه دا څنګه مسلمانې شوه؟ غږ یې کړ: ترور زه به درته چای راوړم. ما پخپلو سترګو لاس تېر کړو، په شونډو مې ژبه ووهله، خو مرۍ مې وچه وچه کېده. د ګل خان مېرمن چای راوړو، پیاله یې راته په مخکې کېښوده. نسیمه له بیرون نه راغله، خپل وړوکی ورور یې له لاسه نیولی و، مور یې ورته وویل:

نسیمې لوړې! ا ترور به بیرون ته وباسې، چې لږه وګرځي، زه به ډوډۍ تیاره کړم. هغې ویل ښه مورجانې ان تر ډنډ غاړې پورې به لاړ شو. له چای نه وروسته له نسیمې سره بهر ته ووتلم، نسیمې ویلې: ترور د ډنډ غاړې پورې به چکر ووهو.

ـ بچی ډېر لیرې مې مه بیایه، چې زه دومره شیمه نه لرم. نسیمه چې ایله به د یارلسو کالو وه، غوښنه مسته جلکۍ ښکاربده. سپینه ښکلې جینۍ وه، ودرېده ویلې ترورجانې د ډنډ غاړه نږدې ده. لاس یې ونیوه، ویلې هاغه د پیپل ونې، چې ښکاري هلته د ډنډ غاړې بازار دی.

ما وې لورکۍ راځه دلته به وګرځو، ببرته به کور ته ځو. د ما سپښین د لمانځه وخت رانزدې دی، چې مونځ رانه قضا نه شي. هغې د ډنډ بازار سره علاقه وه، غلې یې وویل: ښه ده چې ته وایې نو....

یوه شېبه وګرځېدو، نزدې دوکانونه او بازار مو له سترګو تېر کړل (په زړه مې پخوانی وخت چې کوم وخت به له سهار سره جلال آباد ته راغلم، نو څومره به په دې بازار کې سره وګرځېدو.) تېر شول. نسیمې راته راوکتل، ویلې یې ترور څنګه ورو شوې؟ ستړې خو نه شوې؟

ـ نه نه لوړې، هسې دا بازار راته نا اشنا ښکاري. په تلو تلو کې د کور دروازې ته ورسېدو د نسیمې مور چې په اشپزخانې کې یې پخلی کاوه، راغله ویې ویل:

ترور جانې راغلې؟

ـ هو لوړې راغلو، وخت د لمانځه دی. دغه ورځ مې تر ببګاه پورې په سوچونو کې تېره کړه، ما وې چې د کلي شرایط به څنګه وي؟ څوک به راسره مرسته وکړي او که نه؟ همدا سې

نورې ډېرې پوښتنې به مې په زړه کې ګرځېدې. ماخستن تبر سید خان او ګل خان دوی دواړه کور ته رانوتل، مونږه د سالون په کوټه کې سره ناست وو، چې هغوی راغلل. سید خان راته وویل:

ترور خپه شوې خو به نه یې؟

ما وې نه نه ورورە زما خو دومره خیال ساتل کېږي، چې څه درته ووایم. د ګل خان مېرمن دې رب ښاده لري، پوره پوره خیال مې ساتي.

سید خان او ګل خان ته د ګل خان مېرمن ډوډۍ تیاره کړه، دواړه په ډوډۍ کښاستل، زه د ماخستن لمانځه ته پاڅېدم. ما چې تر څو لمونځ خلاصاوه، د ګل خان مېرمن راغږ کړ:

ترور که مونځ دې خلاص کړی وي، راځه چې سید خان لالا دې غواړي.

له دوعا کولو نه وروسته د سالون کوټې ته ورغلم، هغوی ته یې د چای پیالې ډکې کړې. ماته یې هم پیاله مخې ته کېښوده، سید خان وویل:

ترور سبا سهار ته به ستاسې د کلي یو تن راشي، وبه ګورو چې هغه څه کولی شي؟ خبرې به ورسره وکړو، معلوماتونه به تریو اخلو. که ستا زړه ومنله او مشکل دې حل کېدی شو، ورسره لاړه به شې او که څه ستونزې موجودې وې، بیا به بله چاره ګورو، ته هېڅ تشویش مه کوه.

ـ نه ورورە تشویش ولې وکړم، خو هسې وایم چې زمونږ په کلي کې به څوک وي که نه؟ زمونږ د نزدې خپلوانو نه به څوک پاتې وي او که نه؟ نور خو شکر دی جنګ ګړی نشته دي، داسې راته ښکاري چې ارامي ده.

ګل خان وویل: ترور د امنیت په باب خو هېڅ فکر مه کوه، طالبانو په ټول ملک کې امنیت راوستی دی، هغه خبرې لاړې انشاء الله چې ټول کارونه به دې سم شي.

سید خان وویل: توکل په خدای دی، سبا ته به معلوم شي. ترور جانې که خوب درځي ځه لاړه شه، بې غمه ویده شه. د ګل خان مېرمن راته وویل: راځه ترور جانې ځای مې درته جوړ کړی دی، چې بیده شې.

له دواړو مې اجازه واخیسته او په بله وټه کې په بستره کې پرېوتم.

خوب نه راتلو، اوښتم رااوښتم، په زړه کې مې ګرځېدل (سبا ته به څنګه سړی راځي او څه به وایي؟ او هغه زمونږ کلا به ودانه وي؟ څوک به پکې وي او که....؟) رښتیا چې کلي ته ورسېدم، لومړی به د سهار د تره او ماما پوښتنه کوم، بیا به خپل کور ته ورشم، عجبه ده زه به ګڼې بیا خپله کلا او کلی وویینم، خو چې سهار....؟ اوښکې مې وڅڅېدې، دغه شپه مې شوګیر کړه، تر سهاره مې سترګه ورنغله. سبایي وختي ټول ویده وو، چې زه پاڅېدم او

لمانځه ته پورته شوم. له کوټې نه ووتلم، رڼايي لګېدلې وه، مالا اودس کاوه، چې ليرې له کوم جومات نه د ملا اذان غوږ ته راورسېد. سيد خان او ګل خان دواړه کوم جومات ته جمعې ته لاړل، د ګل خان مېرمن هم راپورته شوه، هغې هم د لمانځه بندوبس کاوه. ما چې لمونځ وکړو، د خپل خوب په ځای کې مې ډډه ووهله، په ځای مې سترګې ورغلې وې. يو وخت راته د ګل خان مېرمن اواز کړ:

ترور جانې! پاڅه چای تيار ادی. زه چې سالون ته ورغلم، سيد خان او ګل خان دوی سره د وړو په چايو ناست وو. دواړو وويل:

راځه ترور جانې دې برې غاړې ته راشه، دغې توشک باندې کښنه. موږ لا په چايو ناست وو، چې بيرون دروازه وټکول شوه، د ګل خان يو وړوکی زوی ورغی، کتل مو چې په منډه ببرته راغی، خپل پلار ته يې وويل:

دادا څوک سړی راغلی دی، تا غواړي.

هغه په چالاکۍ دروازې ته ورغی، لږه شېبه پس چې راغی، ويې ويل: د ترور د کلي نه يو سړی راغلی دی، په حجره کې مې کښناوه، هله چای ورته تيارې کړئ.

ګل خان وويل: زه به له هغه سره په حجره کې کښنم.

سيد خان وويل: تاسو هغه ته چای مايي ورورئ، موږ به هم درشو.

لږه شېبه وروسته سيد خان له خپل ځايه پاڅېد، ويې ويل: ترور جانې زه به ورشم او پوښتنې به تړې وکړم، ته به بيا وروسته ورسره وګورې.

په دې کې زه او د ګل خان مېرمن سره په خبرو کې وو، چې سيد خان راغی. ويل يې ترور جانې دا زلمی، چې راغلی دی دا زموږ ملګری دی، ما تړې ستاسې د کلي په باب پوښتنې وکړې، ويې ويل، چې کلی له خلکو ډک شوی دی، خو دا زلمی دی، د کلي هغه پخوانی خلک نه پېژنې. خو دی وايي، چې په کلي کې هېڅ ډول مشکل نشته دی. ما ورته ستا د بيولو او په کلي کې ستا د خدمت کولو ويلي دي، د هر ډول منډې رامنډې خدمتګار دی. يوازې دا نه، بلکې په کلي کې به د ده غوندې نور هم ستا په خدمت کې وي.

ما وې ښه ده، چې داسې وي، نو ستا په اجازه به ورسره لاړه شم. سيد خان وويل:

هو ترور له ده سره به لاړه شې، زه به دې څو ورځې وروسته پوښتنه وکړم، هېڅ فکر ونه کړې، چې ګنې پوښتنه دې نه کوم.

خپل پنډ کی مې راواخيست، د ګل خان مېرمن نه مې د تلو اجازت واخيست، هغه خواره کی بيا راغاړې وته، اوښکې يې تويې شوې، ما يې بچي ښکل کړل او هغه مې هم په سترګو سترګو ښکل کړه، د حجرې دروازې پورې يې راسره مخه ښه وکړه، حجرې ته ورننوتم. د

تورې ږیرې نرۍ لوړ زلمی را پاڅېد ، سترې مشي یې را سره وکړه ، هغه لاس نه راکاوه ، خالي د خولې د سر سترې مشي پې وکړه. کټ ته کښناستم ، سید خان هغه ته وویل:

وروره دا ترور به خپل کلي ته رسوې ، هر خدمت چې یې و ، مرسته به ورسره کوې.

طالب زلمي وویل: څه چې د الله رضا وه ، هغسې به کیږي. تاسې ډاډه اوسئ. دې ادې ټول خدمت په وشي. په دې وخت کې سید خان او ګل خان دواړو جبب ته لاس تېر کړ ، پیسې یې راوویستې ، ویلې هن دا کرایه د موټر درسره واخله.

ما وې شته را سره تاسو ځان مه په عذابوئ ، هر څو مې چې ورته وویل ، هغوی راته په جبب کې پیسې کښښودې. تر دروازې را سره راووتل او مخه ښه یې را سره وکړه.

زه او هغه زلمی روان شو ، هغه رانه مخکې شو یوازې دومره یې وویل: ادې ما پسې راځه ، چې د موټرو ځای ته ځان ورسوو. هغه مخکې او زه ورپسې وم ، په بازار کې روان شو. په بازار کې تلو تلو په یوه ګڼ بازار ورغلو ، هرڅه راته نااشنا ښکاربدل ، یو ځای ته چې ورسېدو ، د میوو ډک دوکانونه ، په دوکانونو کې د انګور وانښکې په تارونو کې راځړېدلي وو. هر ډول وچې او تازه میوې په دوکانونو کې لکه خروارونه ډبرې ډبرې پرتې وې ، سمدستي مې زړه کې تېر شول ، دا خو به هغه دوکانونه وي ، چې کله به زه او سهار له کابله راغلو ، نو خامخا به مو پکې مالتې او سنترې رانیولې او بیا به د کلي په لور روان شو. په دې وخت کې لږه پېښه نیولې شوم ، د کلي نه راغلې زلمی رانه مخکې لاړ ، مخ یې راواړاوه ، ودرېد او ماته یې کتل ، زما زړه راډک شو ، ستونی مې ونیول شو ، ټیکری مې په سر راخور کړو ، ورو ورو مې ګامونه واخستل ، هغه راته هم پښه نیولی شو. زه چې ورنزدې شوم ، وې ویل:

ادې څنګه په تکلیف خو به نه یې؟

ـ نه نه بچی هسې د دې بازار یوه پخوانۍ خاطره مې زړه کې راوګرځېده ، ځکه ورته ودرېدم.

هغه زما له حاله څه خبر و ، ویلې ادې په کرار کرار راځه لږه لاره تر هډې پاتې ده. زما په زړه همغسې د غم څپه زیاتېدله.

د جلال آباد ښار لیدل نه و ، پخواني یادونه مې قدم په قدم یاد بدل. په تېره بیا هغه د لومړي ځل له سهار سره یوځای دې ښار ته راغلم. هغه شېبې مې رایاد شوې ، ګامونه مې ورو ورو اخیستل ، راغږ شو: ادې و ادې ، هله زر راځه ، چې موټر تیار دی. هغه له لاسه ونیولم او موټر ته یې ورپورته کړم. کلینر په جګ اواز ویل: ځه له خیره.

ګاډی روان شو ، د ښار او بازار دوکانونه یو پر بل پسې پاتې کېدل ، تر څو موټر له بازاره

ووت. ښه شپېه وروسته کچه سړک مخې له راغی. کله به موټر په خاورو او دوړو کې پټ شو، خپل مخ او سترګې مې په ټیکري پټې کړې، موټر روان و، اوږده شپېه وروسته موټر ودرېد، خلک تري ښکته شول. ماته طالب زلمي وویل:

ادې راځه کلي ته راورسېدو. زما تلوسه وه ان له موټره مې پام وکړو، ما وې چې هماغه زمونږ کلی دی او که...؟ هغه راسره مرسته وکړه، له لاسه يې ونیولم، له موټره ښکته شوم. خپل ټیکری او جامې مې له دوړو او خاورو نه وڅنډلې، خپله غوټه مې تخرګ کې ونیوله، سترګې مې وغړولې، وړاندې کلی ښکاره شو. موټر ودرېد، دوه موټرې نورې هم ولاړې وې، کلي ته راغلي خلک د کلي په لور وخوځېدل، زلمي راته کړه: ادې دغه کلی دی، اوس به نزدې ورشو. خپل کور به دې وپېژنې.

د هغه له دې خبرې سره، چې خپل کور به دې پکې وپېژنې، نېغ مې زړه ته سهار او د هغې مور (خوابنې مې) سترګو ته ودرېدل، په سوچ کې شوم، هغوی به په کلا کې....؟ ګمان کوم چې کلا به شاړه وي، هېڅوک به ورکې نه وي، د هغې وخت د کلا دننه دالان کوټې او د کلا برج رایاد شو. پښې مې لنډې ګنډې شوې، طالب زلمی راته ودرېد، پوه شو، چې زه نشوم تلای، راوګرځېد او خوا ته مې راغی، ویې ویل: ادې څنګه تکلیف خو به نه لرې؟

ـ نه نه بچی هسې پخوانی وخت مې رایاد شو، ربښتیا قربان دې شم ستا نامه څه ده؟

ـ ادې زما نوم ګل نور دی، ددې کلي د پېروز خان زوی یم، پلار مې روسانو وژلی دی، پخوا چې روسانو په دې کلي بمبار کړی و، ددې کلي ډېر خلک پکې شهیدان شوي وو، ماته د هغې وخت جنګونه، نه دي معلوم، خو مشران وایي چې د کلي ډېر اوسېدونکي په هغې وخت کې له منځه تللي دي.

په خبرو خبرو کې د کلي مخې ته راورسېدو، د ماسپښین دوه بجې وې، چې مونږه د کلي مخې ته ورسېدو. ګل نور راته وویل:

ادې پام وکړه دا کلی دې وپېژانده؟

ما ټول کلی له نظره تېر کړ، هغه زمونږه کلا او د کلا لوړ بورج مې په نظر رانغی، د کلي د هر کور د بوالونه نړېدلي وو.

ـ ګل نوره بچی زمونږ د کلا هغه لوړ بورج کوم دی؟

ـ ادې زه چې د کوم وخت نه دې کلي ته راغلی یم، دا کلی مې همدغسې وران لیدلی دی، ما پکې لوړ بورج هېڅ نه دی لیدلی. له خلکو مې ځینې کیسې اوربدلي دي. په دې وخت کې د کلي په یوه کوڅه ورسم شو، خو ما پکې خپله کلا ونه لیده. ګل نور وویل:

ادې جانې کېدای شي ستاسې کلا به د کلي هغه بل اړخ ته وي. دا سړک نوی دی کلي ته

راتېر شوی دی، پخوانی سړک د کلي نښي ارخ ته و. ته راځه راځه زما د بابا نه به د هر څه حال احوال واخلو.

ـ ستا بابا؟

هو زما بابا د دې کلي یو ازینی پخوانی سپین ږیری پاتې دی، هغه ته به هرڅه معلوم وي.

مورِ د واړه په خبرو خبرو کې د کلي په کوڅه کې وړاندې تللي وو. هغه یوې دروازې ته ودرېد او دروازه یې وټکوله. لږه شېبه کې دروازه خلاصه شوه، په دروازه کې یوه پېغلو تې جینۍ راووتله، مورِ ته یې پام وکړو، ویلې لالا سترې مشې. په وه شوم چې د ګل نور خور ده. ماته یې غلي شان وویل: سترې مشې ادې! هغې دروازه ښه راخلاصه کړه، ګل نور وې راځه ادې دا زمورِ کور دی. دننه چې ننوتلو د کور په برنډه کې یو بوډا سړی په کټ کې ناست و، بالښت ته یې تکیه وهلې وه، امسا یې د کټ سرته درولې وه. یو د پاخه عمر سړی، چې ببره ږیره، خړ پکول ېې په سر و، د ږیرې زیات ویښان یې سپین ښکارېدل. ښه چارشانه سړی و، لګیا و څرخکې یې تاواوه. د وړیو نه یې موټی ډک نیولی و. یوازې یې څرخکې په لاس کې ونیو، ویل: ګل نوره سترې مشې. ماته یې کړه، تر ور سترې مشې، په خیر راغلې. یوه د عمر نه زړه ښځه د کوټې نه راووتله، زما خوا ته راغله، لومړی یې ګل نور ته سترې مشي وویله، بیا یې ماته لاس راواوږد کړو، ویې ویل:

ترور سترې مشې، په خیر راغلې. نوره ښه ګړه بړه یې راسره وکړه. بوډا چې په کټ کې ناست و، یو لاس یې په تندي کېښود، ماته یې راوکتل، په ګینګړو اواز یې وویل:

خوږې سترې مشې. ما ویل خدای دې ژوندی لره کاکا څنګه یې؟ نور ګل ټولو ته وروپېژندلم، یوازې دومره یې ورته وویل:

د خیر ګل اکا له کوره مې دا ادې راوستله، دی وایې چې دا زمورِ کلی دی، ما ترې پوښتنه نه ده کړې، تاسې به ترې پوښتنه وکړئ، که کوم خدمت و، مونږ به ورسره مرسته کوو. نور ګل خپل پلار ته، چې هغه لا همغسې څرخکی تاواوه، وویل. پلار یې د څرخکې تاوول پرېښودل، زما خوا ته راونږدې شو، نور ګل وویل:

ادې دا دی خپل کور دی، چې خپه نه شې. مور ته یې ورغږ کړو مور دې ادې ته ډوډۍ تیاره کړه، زه بیرون ته وځم.

مور یې ویل ترور دې بالښت ته ډډه ولګوه، چې دمه شې. زه به درته ډوډۍ تیاره کړم، چې خپه نشې. د نور ګل پلار په یوه بل کټ کېږ مخامخ راته کېناست، ویې ویل:

ترور خپه نشې په دې کلي کې د چا څوک یې؟

ما وې وروره زه د سهار صاحب مېرمن یم.

هغه توري ګڼي وربځي پورته وارتولې، ورو يې له ځان سره وويل: سهار صاحب؟ کوم هغه سهار چې په کابل کې مامور و د برجوري کلا؟ په راډيو کې به يې د جمعې په شپه داستانونه ويل؟

ـ هو هو هماغه سهار.

هغه بوډا ته مخ ورواړاوه، ويې ويل:

دادا ! ستا ورته فکر دی؟ بوډا خپلې تسپې اړولې، ويې ويل: بچی ته څوک يادوې؟

ـ هغه د کونډې زوی، چې په کابل کې مامور و ، وروسته يې چې په کلي کې هغه لويه برجوره کلا جوړه کړه. دادا هغه نه و ، چې د هري جمعې په شپه به يې راډيو کې داستانونه ويل کېدل او مور به ورته ناست وو.

بوډا وويل: ومې پېژاند بچی، هغه خو.... !

ته ودربړه دادا. ددې لپاره چې بوډا د سهار صيب تېره کيسه کوله، خو زوی يې ورته په خبره کې ورودانګل، له دې وجې چې زه پوه نشم او لومړی زما په حال ځان پوه کړي. بوډا ماته کتل، خو سم نظر يې نه لګېد ، زوی يې وويل:

ترور ته د هغې کورودانه يې.؟

ما وې هو هغه زما خاوند و. بوډا او زوی يې دواړه په تعجب کې پاتې شول، په دې وخت کې ښځې لوټه او چيلمچي راورړل، ويلې ترور لاس وينځه چې ډوډۍ وخوري، څښتن يې هم راته کړه. ترور ته لومړی ډوډۍ وخوره بيا به نورې خبرې سره کوو.

زه د هغې له مېرمن سره لاړم، په ډوډۍ کښاستم بوډا او زوی يې خپل منځ کې سره څه خبرې کولې، هغوی ډېر څه وويل، زه ورته متوجې وم. وروسته له ډوډۍ نه يې راته وويل:

ترور ستا به سودا وي، راځه چې ستاسې کلا ته ورشو ، هرڅه به پخپله وګورې.

د کور ښځه او مېړه بې دواړه راسره شول، د هغوی له کوره ووتلو او په کلي کې په يوه اوږده کوڅه کې ورسم شو. له کوڅې نه چې ووتو ، د کلي بل اړخ ته ورسېدو. ما به د کلي هرې کوڅې او هر کور ته کتل، د خپل کور ليدو ته مې تلوسه وه، تلو تلو چې په يوه ګوټ ورواوښتو. سړي وويل: ترور هغه مخامخ ستاسو کلا ده، هغه بورج بې پخوا په ډزو کې نړېدلی دی.

په زړه کې مې تېربدل، چې په کلا کې خو به سهار او زوی مې نه وي؟ کېدای شي چې په هغې وخت کې چا ژوندي له سينده راوبستلي وي. نه پوهېږم، چې په کلا کې به څوک وي نو؟ څو ګامه لا کلا ته پاتې و ، ودربدم ښه مې شاوخوا ته وکتل، بيا مې مخامخ کلا ته ورپام کړو ، هېڅ باور مې نه راتلو ، چې ګڼي دا به هماغه کلی او زمور کلا وي؟

د سړي مېرمن هم راسره وه، هغې وويل:

ترور څنګه ودرېدې؟

ـ هسې لورې دا هرڅه راته نا اشنا ښکاري.

ـ ترور د کلا دروازې ته چې ورسېدو، بيا درته پته لګېږي.

د کلا دروازې ته چې ورسېدو، مخامخ ودرېدم د کلا دروازې او ديوالونو ته مې پام وکړو ومې پېژندله. د کلا بورج نړېدلی و، دروازه ېې ماته وه، د کلا د مخې بڼ نه و. پخواني خيال کې لاړم، بدن مې ورپېده، ځای په ځای کېناستم. د کلا ديواله ته مې تکيه ووهله، سړي دروازه وټکوله، ښځې زما سر ونيو، ويلې ترور جانې ولې؟ زما له خولې غږ نه خوت، انداموونه مې له کاره ولوېدل، بې هوښه شوم، هېڅ په ځان نه وم پوه شوې. يو وخت مې سترګې وغړولې څه ډېر کسان ښځې واړه سړي ناست دي، دوه ښځو په کراره سره په کټ کې کېنولم، دوه بالښتونه يې راته شاته کېښودل، يوې ښځې په ګيلاس کې اوبه راکړې، سترګې مې شاوخوا ته واړولې، د همغې ښځې مېړه راته وويل:

ترور دا ستاسې کلا ده. يو زلمي ته يې لاس ونيو، چې توره ږيره لوړ سړی و، ويلې دا ستا د خاوند د تره زوی دی. هغه راغی په ما راښکته شو، له خولې يې ووتل: آخ تندار ته؟

ما په غېږ کې ونيوله، له غږه لوېدلې وم، خالي اوښکې مې روانې وې. بيا د هغې مېرمن راغله راغاړې وته، د سترګو په رپ کې د چم ګاونډ ښځې او سړي کلا ته رانوتل. کلا له خلکو ډکه شوه، په يوه پښه لوی واړه کلا ته رانوتل. لکه د خوب غوندې پرېشانۍ. يووړم، څه مې نه ليدل، خو دومره مې اورېدل چې هر چا به يو بل ته ويلې: د سهار صيب مېرمن راپيدا شوې ده. د سهار د نوم په اورېدو به مې په زړه چړې منډې کېدې. د خلکو شور او زوږ دومره زيات شو، چې چا د چا خبره نه اورېده. له يوې خوا هوا ګرمه وه او د خلکو ګڼه ګوڼه هم زياته وه. يو وخت چې مې سترګې وغړولې، يو چا په ګيلاس کې اوبه راته ونيوې. مرۍ مې لمده شوه، پخپل ځای کېناستم. پام مې کاوه د خدای مخلوق په کلا کې راټول شوی و. په کټ کې راسره ناستې ښځې راته په سر ټيکری ساز کړو، ټولو ماته کتل او يو ډول د خپګان په حالت کې ليدل کېدل. يوه سړي په جګ اواز وويل:

خو ښدو ورونو ښه به دا وي، چې دا بيروبار کم کړو، دا بېچاره ګۍ به لږه دمه شي، په کرار او نوبت سره به ورسره وګورئ، اوس همدومره بس دي، راځئ چې ځو.

دوې وويل: سمه ده. خلک په کرار سره له کلا نه ووتل، ښځې هم لاړې، يوازې د کلا اوسېدونکي کسان پاتې شول.

د نور ګل پلار او مور چې دواړه راته نزدې ناست وو، زما خوا ته نور هم نزدې شول، ويې

ویل: ترور ښه شو، چې ستا د خاوند د تره زوی شته دی، دا مېنه پرې ټینګه ده. نور دې له خیره تکلیف نشته دی. اوس به ستا په اجازت سره درنه لاړ شو، بیا به دې احوال واخلو. والکه وراره مونږ به درنه ولاړ شو، ښه شوه زما زوی نور ګل دا ترور کلي ته راورسوله، بیا به سره ګورو.

ـ نه نه کاکا جانه ډوډۍ به راسره وخوړئ بیا به ځئ.

ـ خیر یوسې دا زمونږ خپل کور دیو بیا به شي. پاڅېدل له ما یې اجازت وغوښت او له کلا نه ووتل، د کلا لویو وړو ورسره مخه ښه وکړه، د کور ښځه او سړی، بچیان یې ټول رانه راتاو شول. د سهار د کاکا زوی شیر خان او مېرمن یې دواړه راسره په څنګ کې کښاستل، شیر خان وویل:

تندار کسم په خدای چې ستاسې د ټولو فاتحه مونږ ته په همغه وخت کې شوې وه او دا دی، چې ته الله ناڅاپه په مونږه رانو بستې. دواړو خپل لاسونه غوږونو ته یووړل، خدایه توبه توبه مې ده، دا څنګه چل وشو. ای تندار دا دومره وخت نو ته چېرې ته وې، هله کیسه کوه، چې....

د شېر خان دوه پېغلې لونې او درې زامن هم په یوه ځای راتاو وو، ما ورته خپله کیسه تېره کړه، ولې ماشومان ناست وو، هغه ځینې زیاتې چې راسره شوي وو، په اصل شکل مې ورته ونه ویلې، خو نوره ټوله کیسه مې ورته بیان کړه، ټولو لویو وړو سم په سلګو سلګو وژړل، هر یوه ماته کتل او له سترګو یې اوښکو داړې وهلې، ټول مې له ځان سره ښه په ژړا ستړي کړل. هغوی راته هم د روسانو د وخت جګړې او په کلي د بمباری راته ټولې کیسې وکړې. د کلا د برج په توپونو وښتل، د خپل پلار او د سهار د مور وژل او هم یې د کلي د هر کاله د مرګونو راته ببلابېلې کیسې وکړې. بیا یې راته وویل:

تندار راځه، چې د کلا په کوټو دې وګرځوم، هر د بوال د توپونو او راکټونو مرمۍ خورلي دي، کلا هغه ډول نه ده پاتې، ګرچې ما یې ځینې برخې دوباره جوړې کړي دي. د کلا بورج رانه نیمګړی پاتې دی، که ژوند و په خیر سره سرکال مې ورته نیت دیو چې ودان یې کړم.

شېر خان له لاسه ونیولم ورو ورو یې د کلا په ښلا ښلو کوټو وګرځولم، زمونږ د خوب کوټې ته چې ننوتلم ستونی مې راډک شو، په دواړو تشو مې لاس کښښود، اوښکې مې وڅڅېدې، هغوی هم راسره اوښکې تویولې. د کوټې دیوالونه لا هماغسې لږ لږ سپین و. شېر خان په ژړغونې غږ وویل:

تندار په دې کوټه کې اوس مونږه ویده کیږو. ورمنډه یې کړل دیواله ته د سهار عکس

ځوړند و ، ویلې تندار دا مې د سهار لالا عکس دی، ماته یې ونیو. ما چې عکس د کوټې په دروازه کې ږنا ته ونیو ، د چوکاټ په شیشه مې اوښکې ډنډ شوې، هغه رانه عکس بېرته واخیست ماته یې وې تندار راځه چې په نورو کوټو کې وګرځو ، د کلا په کوټو او بامونو وګرځېدو ، د کلا هغه لوړ بورج نیمایي راکټونو غورزولی و. د دویم پوړ په کوټو کې هم وګرځېدو ، زمونږ د وخت سامانونه د هغې وخت جهادي غلو لوټ کړي وو ، د کلا ترځنګ بن و چې اوس پکې یوازې د سیترون ونه جګه ختلې وه او یوه ونه د نارنج ولاړه وه، چې ډېره زړه شوې وه. د لاندې تړې چرګان ګرځېدل. د کلي د وستل چینارانه وو ، زیات کورونه هماغسې لا وران پراته وو.

دغه ورځ ټوله په ژړا انګولا تېره شوه ، ماخستن له ډوډۍ نه وروسته چای ته ناست و ، ما ویل:

شېر خانه بچی ! لومړی دا خپله مېرمن دې راته راوپېژنه، دا بچیان دې ببل ببل په نومونو یاد کړه، بیا به نورې خبرې کوو.

هغه راته خپله ښځه یاده کړه، ویې ویل: دا د کلي حیدر خان لور ده ګلابه نومېږي. دا مې میرخان مشر زوی دی او هغه خیرو دی او دا وړوکی افضل دی. دا مشره لور مې غوټۍ نومیږي او دا بله پانه نومېږي.

ـ ډېر شکر دی زویه په تا او په دې اولادونو دې ډېره خوشحاله شومه، زړه نازړه د نورګل د پلار و مور سره راتلمه ما وې چې په دې کلي کې به زما څوک پاتې وي او که نه؟ بچی په دې ساعت هم شکر دی.

شېر خانه زویه ! بلا دې واخلم زه نور د ډېرو خبرو طاقت نه لرم، خو که ته راته د سهار او زما د زوی په باب یو څه ووایې... نوره پاتې کیسه او د سهار په باب شېر خان داسې پیل وکړ:

څلورم څپرکی

ـ تندار ! تاته خو به معلومه وي، چې زه په هغې وخت کې ایله وخت رسیده وم، کوم وخت چې تاسو له کلي نه د تلو نیت کړی و او په جاله کې د شپې په سیند پورې وتلئ. په همغه شپه له پلار سره دلته ستاسې کور ته راغلو. زړه ادې دې خدای وبښي (ستا خوښې) ځانله ناسته وه، ژړل یې. پلار مې ورته خبرې وکړې، ژړا یې بس کړه. د شپې تر ناوخته پورې هغوی دواړه مشغول ېدل او زه ورته ناست وم. پلار مې ورته وویل:

سبا ته یا بل سبا ته په دې کلي روسان حمله کوي، ښه شوه چې سهار دوی ځانونه ووېستل. مونږ به چې د کلي خلکو څه حال و ، هغه به زمونږه وي.

تر نیمې شپې پورې دواړه په همدې خبرو سره ګړېدل، پلار مې بیا کور ته لاړ او زه له زړې ادې سره پاتې شوم. سهار وختي یې راویښ کړم، ویل یې بچی پاڅېږه نن څه بل شان درنې ډزې کېږي. له بامنه مې پام کاوه، څو توپونه د کلي بر سر کې ولګېدل. له ځان سره مې وویل:

والکه ! ته یو ځل پلار پسې دې ورشه، چې په احوال ځان پوه کړې. ماته به زر ببرته معلومات راوړې. ما خپلې سترګې مونبلې او پلار پسې کور ته لاړم. د کلي په وسټل کې هېڅوک نه و ، د خپل کور په کوڅه چې ورسم شوم، پلار مې د څو تنو کلیوالو سره ولاړ و. زه چې ورنزدې شوم، هغوی خپلو کې همدا خبرې کولې، چې د کلي بر سر یې ووېشتو ، پلار مې هغوی ته وویل:

ځئ خپلو کورونو کې کېنئ، بیرون مه ګرځئ. ماته یې وویل: کور ته ننوزه هېڅوک باید له کوره راونه وځي. زه به د سهار دوی کره ورښکاره شم. زه چې کور ته ننوتلم، په تشناب کې خپل مخ او لاسونه مې پریمینځل، له نورو وړو سره چای ته کېناستم، مونږ لا چای نه و خلاص کړی، چې پلار مې وارخطا غوندې راننوت، ویلې هله زر کوئ، چې د سهار دوی کور ته لاړ شو ، هغه لویه کلا ده دیوالونه جګ دي، که روسان حمله وکړي، کېدای شي چې بچ پاتې شو. ویل یې هله پاڅېږئ، چې کلي کې څو د هوان ګلی ولګېدې، خدای دې خیر کړي، وضعه خرابه راته ښکاري. ماته یې وویل: ته او خور دې په کور کې پاتې شئ، وروسته به بیا احوال سره واخلو. مور مې او پلار مې له نورو وړو سره دلته راغلل.

شپه په شپه ډزې زیاتېدلې، یو میزایل د کلي په منځ کې ولګېد ، زه په منډه بلی ته وختم، ما وې چې پام وکړم. زه چې بام ته وختم، په کلي کې دوړې پورته شوې، شور او

غالمغال ورسره سم پورته شو، چې غړز شو څو مېزایل غبرګ په کلي ولوېدل. په هوا کې جنګي الوتکې تېرې شوې، په کلي یې بمباري وکړه. ښه مې ورته کتل، چې د کلي په سر تېرې شوې. نورې ډزې د توپونو په کلي راډېرې شوې، اخر زه وډار شوم خور مې راغږ کړل: راکوز شه شېر خانه وبه لګېږې. زه له بامه رابسکته شوم، زه او خور مې د کور په برنډه کې غلي کېناستو، غوږ مو وینو چې له کلي نه ژړاګانې پورته کېدې. ډزې دومره زیاتې شوې، چې ما او خور مې خبرې سره نه اوربدلې. زمونږ د کور شاوخوا ته توپونه ولګېدل، زه او خور مې وارخطا شو، په کوټه کې د دوو کندوانو په منځ کې ورننوتلو او غلي کېناستو. په هوا کې د الوتکو کړنګا او بمبارۍ او د توپونو او راکټونو ډزو دومره وارخطا کړو، چې زه او خور مې دواړو سره یو بل په غېږ کې ونیول او ربړ د بدلو.

په کلي کې وړې ډزې هم پیل شوې. مورږ دا فکر کاوه، چې ګنې د کلي خلک به ډزې کوي، حال دا چې په کلي روسان راا وښتي وو. زمونږ کور د کلي په منځ کې و، د کور دیوالونه خو لوړ و، د دروازې زنځیر مې اچولی و، په دروازه کې د اوسپنې پټۍ اوښتې وه. ډېره کلکه دروازه وه. یوه شېبه وروسته دروازه وټکول شوه، ما وې چې ګنې پلار مې راغلی دی، زه ورو ورو دروازې ته ورغلم، غوږ مې ونیو، چې بدلې خبرې کېدې، له دروازې راستون شوم، ببرته مې د کندوانو منځ خالیګاه ته ځان خواته ورنزدې کړو، هغې ویل څوک و، ما وې بل څوک دي، کېدای شي روسان راغلي وي.

مونږ دواړو له وېرې سپون نه کاوه، غټې او درنې ډزې غلې شوې، خو یوازې د کلاشینکوف وړې ډزې ډېرې کېدې. په هوا کې الوتکې تېربدلې، خو بمباري یې نه کوله. دروازه په زوره ټک ټک شوه، مونږ ځان غلی نیولی و، په کلي کې ګڼې ډزې روانې وې. زمونږ له دروازې نه راغلي کسان لاړل، مونږه د کندوانو ترمنځ په ناسته ستړي شو، کوټې نه راووتلو، چې غوږ مو ونیو په کلي کې همغسې شور او زوږ پورته کېده، ولې ډزې کمې شوې. له ځینو کورونو نه د ژړا غږونه راتلل. شېبه په شېبه ویر ژړا زیاتېدله. ورځ زیاتې په وتو وه، زه ورو شانې بام ته ورپورته شوم، ټول کلی ویر ژړا پسې اخیستی و. د کلي ځینو کورونو نه لوګي او لمبې پورته کېدې، وړاندې په سړک خړې عسکري موټرې روانې وې. په هوا کې یوه نیمه الوتکه او څرخي الوتکې هم ګرځېدلې. زمونږ د کور شاوخوا ګاونډیان هېڅوک نه بسکاربدل، یوازې د بنځو ژړاګانې زیاتې وې، چې د کلي په هر کور کې اوربدل کېدې.

د کور د دروازې زنځیر مې خلاص کړ، دروازه مګې رابرته کړه، په کوڅه کې مې شاوخوا ته وکتل، وړاندې یو نیم سړی په منډه تېربده، زه دوباره کور ته ننوتلم. خور ته مې

وویل:

په کلي نوره جګړه غلي ده، خلک ګرځي راګرځي، راځه چې دواړه په منډه د زړې ادې کلا ته لاړ شو، چې د هغوی احوال واخلو.

له کوره ووتلو او په یره یره په کوڅه کې راروان شو. د کلي په هر کور کې ژړا وه، په ځینو کورونو کې لا همغسې لمبې وې، ټول کلی لوګو او بوی نیولی و. ډېر کم کسان په کوڅو کې وارخطا وارخطا ګرځېدل. مورې له ویرې په یوه منډه تر کلا ورسېدو. د کلا بورج نیمایي راکټونو غورځولی و، د کلا لویه دروازه ماته وه، دیوالونو مرمۍ خوړلې وې. په دروازه چې ورننوتلو د کلا په دالانه کې زما پلار مړ پروت و. مور او زړه ادې مې په برنډه کې مړې پرتې وې. د کلا کوټې ورانې ویجاړې شوې وې، ټول سامانونه یې خراب کړي وو، بکسونه مات پراته وو، مورې دواړو چیغې کړې، په ژړا مو پیل وکړ. د کلا دروازه کې ودرېدو او چیغې مو وهلې، ښه شېبه وروسته دریې تنه د کلي سړي راغلل، ویل یې مه ژاړئ، کلا ته ننوتل زما پلار او مور یې ولیدل او زړه ادې یې ولیده، چې ټول مړه دي. خوق خوق یې وکړ، لاس یې ورته پورته کړ، مورې ته یې وویل:

تاسو چیغې مه وهئ، صبر وکړئ. هغوی یوازې مړي په کټونو کې پربستل او سپینې روجایي ګانې یې پرې خورې کړې. مورې ته یې وویل:

په دې خبره د تندار (هوسۍ) له سترګو اوښکې روانې شوې، خپل ټیکری یې سترګو ته ونیو، اوښکې یې پاکې کړې، ما ویل تندار نو بیا ډېر ساعت وروسته زمورې نزدې خپلوان او د کلي څو تنه، چې ژوندي پاتې وو، کلا ته رانغوتل، څو د چم ګاونډ ځینې ښځې هم راغلې، مونږ ته یې وویل: دا غم په ټول کلي دی، په هر کور کې درې او څلور وژل شوي دي، مونږ نورو وړاندې کلیو ته استازي لېږلي دي، چې خلک راشي او د شپې د شپې ددې کلي ټول مړي ښخ کړي، ځکه چې د ورځې کېدای شي بیا بمباري وشي باید چې مړي د شپې ښخ شي. ملا وایي چې غسل مړو ته مه ورکوئ، ټول شهیدان دي، له خپلو جامو سره یې ښخ کړئ. درې ښځې او څو تنه سړي مونږ سره پاتې شول، زمونږ له خپلوانو سره یې یوځای مړي په اب و تاب کړل، وینې یې پاکې کړې.

د مابنام خړه په لګېدو وه، د کلا په برنډه کې درې جنازې د لاټین رڼا ته کېښودل شوې، مورې ورته په ویر اخته وو. د شپې ناوخته خدا ښزده، چې څو بجې وې کلا ته خلک رانغوتل او زر زر یې درې واړه جنازې پورته کړې او هدیرې ته یې یووړې. مونږ په جنازو پسې وروسته په چیغو چیغو ژړل او روان وو. خور مې خلکو راستنه کړه او زه ان تر هدیرې پورې ورسره لاړم. په هدیره کې خلکو نور مړي ښخول. تر نیمې شپې پورې ټول مړي ښخ شول، په پای کې

ملا دوعایه ولوستله. د کلي خلکو او د نورو کلیو خلکو عمومي دوعا وکړه او بیا یوه تن سپین ږیري په جګ اواز وویل:

ددې کلي پاتې خلکو ته دا اعلان کوم، چې سهار وختي په خړه کې له کلي نه ووځي او نورو کلیو ته ولاړ شي، ځکه چې امکان شته چې روسان بیا بمبار وکړي، خدای ناخواسته پاتې خلک مړه نه شي.

ټول خلک له هدیرې نه خواره شول، د نورو کلیو خلک خپلو کلیو ته لاړل، زمونږ د کلي پاتې کسان خپل کلي ته راستانه شول. زه چې کلا ته راغلم، خور او نور خپلوان مې ویده وو، یوازې زما د پلار خور چې زما ترور کېده، د لاټین رنا ته ناسته وه او ژړل یې. زما په لیدو راپاڅېده، ویل یې: شېرخانه زویه څنګه چل شو؟

ما وې عمه جانې ټول مړي ښخ شول، خلک خواره شول، خو خلکو وویل، چې سبا ته وختي به کلی خالي کېږي او پاتې خلک به نورو کلیو ته ورځي. په دې وخت کې زما د ترور خاوند هم رانغوت، ډېر خپه او ستومانه و. هغه وویل:

ځینې ضروري سامانونه چې له ځان سره ېې وړې شو، سر له اوس نه باید برابر شي. نور سامانونه به په کوټو کې پرېږدو، دروازې به ورپسې راپورې کړو، د کلا دروازه به هم کلکه کړو، سهار وختي به له کلي نه وځو.

لږه شېبه مو سترګې لا ورغلې نه وې، چې راپای څولو، ویل یې هلئ روانېږئ. سهار وختي تورتم کې له کلا نه ووتلو او د درې لاره مو ونیوله. ترڅو چې لمر راختو، د درې برسر کلي ته ورسېدو. هلته زما د پلار خپلوان و، د هغوی کره مو پوره لس ورځې تېرې کړې. بیا خبر راغی، چې کلي ته راشئ، امنیت دی. دوباره کلي ته لاړو، په مړو پسې مو خیرات وکړ، مګر په کلي کې دومره څوک نه وو، ځوانان خو بیخي نه وو، ځینې د پاخه عمر خلک او سپین ږیري یو نیم چېرې په کومه کوڅه کې او سېدل، د لویو ښارونو نه په غیر نور ټول کلي له مجاهدینو سره و.

تندار! زه خو په هغې وخت کې وړوکی وم، دا ټول غمونه ماته راپه غاړه شول. خپلوانو راسره لاس اړاوه، ولې دا ټولې ستونزې زما په سر وې. تاسې مې بیخي له یاده وتلي وئ، یوازې دومره خبر وم، چې په جاله کې له سینده پورې وتلئ او پاکستان ته تلئ، خو له هغې پېښې نه چې ستاسې په جاله یې ډزې کړې وې او دغه پېښه شوې وه، هډو معلومات مو نه درلود. ډېرې ورځې وروسته یو تن، چې په جاله کې له تاسې سره ملګری و، هغه کلي ته راغلی و. مونږ ته هغه دا خبر راوړ، چې ستاسې په جاله باندې حکومتي پوستو ډزې کړې وې. هغه داسې کیسه کوله:

کله چې په جالـه ډزې پیـل شـوې، مـا دسـتي سـیند تـه ځـان وغورځـاوه او د جـالې پـرې مـې کلـک ونیـو، نـور بـدن مـي پـه اوبـو کـې و، خـالي سـر مـې خیګـانو پـورې نیـولی و، چـې ډزې بـه زیـاتې شـوې، ځـان بـه مـې پـه سـیند کـې غوپـه کـړو. پـه لـومړي ځـل ډزو کـې سـهار ولګیـد او بیـا ورپسـې یـو یـو لګیـده او اوبـو تـه بـه لوبـدل. یـوازې یـو تـن پـه جالـه کـې مـړ پـروت و، خـو څـه وخـت چـې جالـه وان مرمـۍ وخـوړه، لـه خـولې یـې آخ وخـوت، نـوره نـو هغـه بیـا لامبـو نـشوای وهلـی، تـر یـو وختـه پـورې یـې پـښې خوځـولې، تـورتم تیـاره و، څـه نـه لیـدل کیـده، د جالـې نـه هـم د چا غـږ یـا کـوم فریـاد نـه پورتـه کیـده. مـا فکـر کـاوه، چـې یـوازې همـدا زه ژونـدی یـم، نـور ټـول مـړه دي. جالـه مـې ورو ورو کـښوله، ترڅـو د سـیند غـاړې لوخـو تـه ونـښته. څنګـه چـې جالـه ودربـده، مـا پـه چـالاکۍ سـره د سـترګو پـه رپ کـې ځـان وچـې تـه ورسـاوه، څپلـۍ او څـادر مـې رانـه سـیند وړې وو. څنګـه چـې وچـې تـه شـوم بیـا مـې جالـې تـه نـه دي کتلـي، تـورتم و څـه نـه لیـدل کیـده، پـه یـوه خـوا مـې منـډه واخیـسته، لـه کمـیس او پرتـوګ نـه مـې اوبـه څڅیـدلې او روان وم. هـیڅ نـه پوهیـدم، چـې پـه کومـه خـم؟ بیلـې پـښې وم، پـه پـښو کـې مـې غنـې لاړې، زیـږو تیـږو مـې پـښې راتـه وینـې کـړې وې. زه لـه وبـړې نـه پـه ځـان نـه پوهیـدم، دومـره ډېـر مـزل مـې وکـړ، چـې د اوبـو ډکـې لمـدې جـامې راباانـدې وچـې شـوې وې، نیمـه شـپه وه چـې پـه یـوه کلـي ورپـښې شـوم، هغـه څنګـه چـې لـه لیـرې مـې د سـپو غپـا واورېـده. پـه همغـه د سـپو غپـا پـسې تلمـه تلمـه چـې یـوه کلـي تـه ورسـګیدم. کلـی د غـره پـه لمـن کـې ابـاد و، دومـره لـوی کلـی هـم نـه ښـکارېده، د کلـي مخـې تـه څـو ګـورې ونـې ولاړې وې، مـا ځـان ونـو تـه ورسـاوه. د ونـو لانـدې بیخـي تـورتم و، ډېـر سـترې شـوی وم، ومـې پتېیلـه چـې دمـه وکـړم. یـوې تیـږې تـه کښناسـتم، د تیـږې سـر هـوار و، خـوا تـه یـې هماغـسې نـورې هـوارې تیـږې پرتـې وې. پـوه شـوم، چـې دا وسـتل دی، غلـی کښناسـتم، کلـي تـه ځکـه نـه ورتلمـه، چـې مـا وې نیمـه شـپه ده خلـک ویـده دي، څـوک نـه پېژنـي. وخـت خـراب دی مـا وې چـې هـسې بوسـو کـې لاړ نـه شـم. د ونـو لانـدې وسـتل کـې ناسـت وم، ترڅـو چـې د سـهار سـپیدې وچـاودې او رڼـایي ولګیـده. لـه کلـي نـه څـه کسـان پـه ببلابـلو کوڅـو کـې راوتـل او پخپـل کـار پـسې تلـل. زه لـه ځایـه پورتـه شـوم او وړانـدې پـه لاره یـو تـن سـړی روان و، زه د هغـه خـوا تـه ورغلـم. د جومـات پوښـتنه مـې تـرې وکـړه، هغـه جومـات راوښـود، ویلـې پـه دغـه کوڅـه سـم مخـامخ لاړ شـه. جومـات د کلـي پـه منـځ کـې دی، هلتـه بیـا لـه چانـه پوښـتنه وکـړه در وبـه یـې ښایي.

زه لکـه د لبـوني غونـدې چـې نـه مـې خـولې پـه سـر پـاتې وه او نـه مـې څـادر درلـود. د کلـي منـځ تـه ور روان شـوم، جومـات مـې پیـدا کـړو، زر زر مـې اودس وکـړو، د سـهار جمعـه تیـاره وه، درې صـفه خلـک پـه امـام پـسې ودربـدل، زه پـه اخـر صـف کـې ولاړ وم. کلـه چـې لمـونځ خـلاص شـو او

ملا دوعا وکړه، زه جګ شوم، ملا صیب ته مې وویل:

استاذه ! زه یو مسافر یم، نه پوهیږم چې دا کوم کلی دی؟ ماغزه مې لا په ځای نه دي، په جالا راپورې وتلو، حکومتي پوستې راباندې ډزې وکړې، شپږ اووه تنه په جاله کې وو، ټول بېچاره ګان ولګېدل، سینډ ته ولوېدل، یوازې زه ژوندی پاتې شوم. خولې او څادر رانه سیند وړي دي، چې تاسې ته بل شان ښکاره نه شم، که څه کمک راسره وکړئ.

ملا وویل: وروره ته د کوم ځای یې؟

خپل نوم مې ورته یاد کړ او د خپل کلي نوم مې هم ورته وښود. په جومات کې ناستو خلکو ټولو وویل:

وروره سترې مشې هر یوه راته په اخلاص سره سترې مشي وویله. په لومړي صف کې یوه تن، بلکې درې څلورو کسانو غبرګ وویل: ستاسې کلی روسانو پرون بمباري کړې دی، طالع دې نښه ده، چې ژوندی پاتې شوی یې. یوه سپین ږیري ملا صاحب ته غږ کړ، ویې ویل: استاده لاس پورته کړئ، چې ټول شهیدان الله وبښي. د جومات خلکو په ګډه دوعا او فاتحه وکړه، یو تن وویل:

مبلمه راځه ما سره چې کور ته لاړ شو، هرڅه به خدای وکړي، ته مه وارخطا کېږه.

سړی مخکې او زه ورپسې وم، د لمر وړانګې راختلې وې، چې د سړي کور ته ورننوتو. په حجره کې یې کښولم، هغه چای راوړو، لومړی مو چای وڅښلې، بیا هغه کور ته ننوت، یو پکول او خپل زوړ غوندې څادر یې راته راوړو، ما تري مننه وکړه. بیا راته هغه زموږ د کلي لاره راوښوده او خپل کلي ته راورسېدم. د کلي نور خلک خو پرېږده، چې زما پلار او دوه ورونه هم شهیدان شوي وو. درې ورځې په خپل غم اخته وم، په څلورمه ورځ مې د کلي پاتې خلکو ته د جالې کیسه وکړه.

تندار زه د کلي د خلکو له خولې چې خبر شوم، دستي په دستي په دغه سړي پسې لاړم. هغه راته ټوله کیسه وکړه، ولې ستا د ژوندۍ پاتې کېدو او لیدلو یې څه ونه ویل، نو پس له هغې زه پوه شوم، چې تاسې ټول به سیند وړي یاست. له هغې ورځې نه وروسته زه او زموږ ډه نور خپلوان څو کسان د جالې له ځایه ښکته د سیند د غاړې په لټولو کلي په کلي او بېله په بېله د سیند دواړه غاړې لټول پیل کړل. د سیند په دواړو غاړو به روان وو، ټوله ورځ به مو د سیند منځ بېلې او غاړې کتلې او هم به دوه تنو په کلیو کې د مړو د پیدا کېدو او ښخېدلو پوښتنه کوله. شپې به مو د کلیو په جوماتونو کې تېرولې، څلورمه شپه مو د سیند د غاړې په یوه وړوکي کلي کې، چې د کلي مخې ته بېله وه او په بېله ګي رنګی رنګی اوبه بهېدلې، تېره کړه.

مونږ په دغه ورځ ډېر ستړي شوي وو ، ځکه چې مونږه سره دوه خیګان (شنازونه) هم موجود وو ، ببله به چې مخې ته راغله په خیګانو به ببلې ته ورپورې وتلو او مړې به مو کتل. دوه تنه لامبوزن راسره و ، هره شیله، د سیند د منځ تاپوګان او ببلې یې ښې سمې لټولې. کله چې په دغه شپه مونږ دغې واړه کلي ته شپه راواړه، د مابنام لمونځونه قضا شوي وو. له جومات نه خلک وتلي وو ، جومات کې مرغکې غوړېدلې وه، د ملا په ممبر کې پوزی پروت و ، په تاق کې د تیلو ډیوه پرته وه. مونږه ټول څلور سره پوره وړې شوي وو ، یو بل ته مو سره د لوړې په باب یاده کړه. فیصله په دې وشوه ، چې دوه تنه به په کلي کې خیرات راټولوي او دوه تنه به په جومات کې پاتې کېږي. همغه و ، چې زه او ترورزی مې (نواز خان) کلي ته د خیرات راټولولو لپاره په یوه کوڅه ورسم شو ، په کلي کې مونږه ښه ډېر خیرات راټول کړو. جومات ته چې راغلو ، هغو نورو دوو له کوم کور نه په چای جوش کې چای راوړې و ، ګوړه ورسره وه. له چای او ډوډۍ نه وروسته په جومات کې څملاستو. سهار وختي پاڅېدو ، لومړی مو اودسونه وکړل، ملا اذان وکړو ، د کلي خلک جومات ته راغلل. ټول به دوولس تنه وو ، په جمعه ودرېدل. د جمعې نه وروسته کله چې ملا دوعا وکړه، زه پاڅېدم او د کلي خلکو ته مې د خپلو مړو د پیدا کېدو او ښخېدو وویل. له خلکو د جملې نه سمدستي یوه تن وویل:

وروره لومړی خو ځان دې مونږ ته راوپېژنه، چې د کوم ځای نه راغلی یې؟

خپل ځان مې ورته وروپېژاند ، بیا مې ورته د خپلو مړو د نښو نښانو وویل، نوم او پته مې ورته وویله. ټولو خلکو وویل:

وروره یو مړی مونږ په ببله کې موندلی او په هدیره کې مو ښخ کړی دی او د ماشوم په باب معلومات نه لرو. په دې وخت کې ورینداري وویل:

ښه بچی نو بیا څه وشول؟

ما د جومات خلکو ته په ډېره چټکۍ سره وویل:

وروره کله مو دغه مړی ښخ کړی دی؟

یوه د پاخه عمر سړي وویل:

دا یوه جمعه به کېږي.

بل تن وویل: یره پنځه شپږ ورځې کېږي.

ـ وروره دغه مړي څه ننبې درلودې؟

یو زلمي په داسې حال کې، چې نوی یې سلام وګرځاوه، لمونځ یې خلاص کړو ، داسې یې وویل:

اړیوالـه پـه هغـې ورځ زه سـهار وختـي لـه کـوره ووتلـم، د ببلـې غـاړې تـه ورغلـم، غوښـتل مـې چې پـه اوبـو کـې د سـیند غـاړې تـه ولامـبم. مـا چې جـامې ووبسـتې، اوبـو تـه روان شـوم، وړانـدې د ببلـې پـه سـر کـې مـړی نـښتی و، ولـي او سـر یـې ښـکارېده، نـور پـه اوبـو کـې پـټ و. زه دوبـاره د خپلـو جـامو خـوا تـه راغلـم، خپـل څـادر مـې لنـګ کـړو، پـه شـیله ورپـوې وتلـم. د ببلـې سـر تـه ورغلـم، د مـړي خـوا تـه ورو ورو ورتلمـه، ترڅـو چې ورورسـېدم. یـوازې کمـیس او پرتـوګ یـې پـه تـن کـې وه، نـسکور پـروت و. لـه اوبـو نـه مـې راووبسـت، پـه ببلـه کـې مـې پـه کبلـو واچـاوه، ددې کلـي نـسیم اکـا چې اوس بـه هـم موجـود وي، هغـه لـه نغـري غـاړې نـه غـږ کـړو: هـو زه وم. ده تـه مـې لـه ببلـې نـه ورغـږ کـړل، مـا وې چې د کلـي نـه یـو څـو تنـه راولېـږه، چې یـو کـټ هـم راوړي، چې دا مـړی راسـره لـه ببلـې نـه پـورې باسـي. همغـه و، چې پښـځـه شـږ تنـه هلکـان راغلـل او مـړی مـو راپـورې وبسـت او د کلـي جومـات تـه مـو راوړو. بیـا مـو چې وکـوت راوکـوت، داسـې خاصـې نـښې یـې نـه معلومـېدې، خـو ځـوان و مـخ یـې روغ و. د سـینې پـه سـر یـې دوه سـورې و او یـو وړوکـی سـوری یـې پـه تـشې کـې و. ټـول و ویـل چې حتمـي پـه ټوپـک ویـشتل شـوی دی. ولـې مـړی پـه هغـې ورځ تازه ښکارېده، ډېرې ورځـې پکـې نه وې تېرې شوې.

یوه سړي د جومات له بل کونجه غږ کړ، ویې ویل:

ورورە دا څوک و؟ د کوم کلي و؟

تندار په چټکۍ سره وویل:

تا ورته څه وویل، چې څوک دی؟

مـا وې هغـه زمـا د کاکـا زوی و سـهار نومبـده. کاکـا جانـه دا هغـه سـړی و، چـې د هـرې جمعـې پـه شـپه بـه یـې راډیـویي داسـتان پـه کابـل راډیـو کـې خپرېـده. ټولـو پـه جومـات کـې ناسـتو کسـانو وویل: آخ دا څه وایې؟ هغه سهار خو په کابل کې و، دلته بې څه کول؟

یـوه تـن داسـې پوښـتنه وکـړه. د تنـدار فکـر لـه سـهار سـره چې لـه کابـل نـه کلـي تـه راتلـل شـو او پـه چـرت کـې ډوبـه لاړه. مـا خلکـو تـه د هغـه کیـسه وکـړه او د جـالې مـې ورتـه وویـل. ټـول پـه جومـات کـې ناسـت د کلـي خلـک خپـه شـول، یـوه سـپین ږیـري وویـل: ورونـو ښـه بـه دا وي، چې ددې قبر معلومات وشي. قبر وسپړل شي، لومړی وکتل شي، دوی به یې پېژني.

ټولـو پـه همـدې خبـره سـلا وکـړه، د کلـي خلکـو چـارې او ببلونـه راواخیـستل او لـه مـوږه سـره یوځای د قبر راسپړلو ته لاړل. تندار فکر دې دی؟ هغې مخامخ رراوکتل ویې ویل:

هو نو بیا څنګه چل وشو؟

ـ قبر چې مـو رابرسـېره کـړ، لـومړی مـو تـرې د سـر تختـه واړولـه او کفـن یـې نـه و، خلکـو ویلـې لـه یـوې خـوا شـهید دی او لـه بلـه خـوا د جـامو سـره مـو ځکـه ښـخ کـړی و، چې مـوږ ویلـې کـه څـوک

خپلوان ېي راشي او ويې پېژني، نو کله چې مې د قبر نه د سر تخته راپورته کړه او ومې ليد، سمدستي مې وپېژانده. نور زياتې ټينګ نه شوم، سلګو ونيولم، تخته مې پرې دوباره سمه کړه، خلکو له قبره راپورته کړم، ښه شېبه له ځانه خبر نه وم. خلکو راته تسلي او ډاډ راکاوه، يو وخت کې مې چې اوسون پرځای شو، د کلي خلکو او په تېره ملا وويل:

وروره ټوله يو شان د خدای خاوره ده، څه دا کلی او څه ستاسې کلی، يو شان هديره ده، همدلته يې پرېږده، اوس خو بې له هغې وپېژندل شو. جنګ جګړه او نښته په زور کې ده، هرې خوا ته ډزې دي، توپونه ويشتل کيږي، د وړلو چاره يې ګرانه ده. يوازې همدا کلی د حکومت او روسانو د بمبارۍ نه په امن دی، ځکه چې دومره غټ کلی نه دی، دا څو کورونه دي د چا ورته هډو پام هم نشته دی. که ژوند باقي و او په راتلونکي وخت کې شرايط برابر شول، بيا يې يوسئ. اوس يې همدلته پرېږدئ.

ما چې فکر وکړو تندار! رښتيا چې هرې خوا ته جګړه وه، د وړلو چاره يې نه کېده. د کلي خلکو يو ببرغ د هغه په قبر ودرولو، ټولو په ګډه دوعا ورته وکړه او مونږ ترې کور ته راغلو. وروسته مې هم بيا څو ځلي د هغه د مړي د راوړلو نيت وکړو خو هر چا راته ويلې: ټوله يو شان خاوره ده، هملته دې وي. بس تر ننه لا پاتې دی او د وړوکي هلک په هکله هم ډېر د سيند په غاړو وګرځېدمه ان تر اخره پورې لاړم، کلي په کلي مو پوښتنه وکړه، د سيند دواړو غاړو کلي او بېلې مې چاڼ کړې، مګر هېڅ پته ونه لګېده. درې مړي نور هم پيدا شول، خو ستا د زوی هېڅ پته ونه لګېده.

له دې خبرې سره هوسې تندار خپل سر په بالښت ولګاوه، يوازې يې له ستوني نه ژړغونی فرياد راوخوت، ډېره شېبه يې وسوقلې، مېرمن مې او زه هم ورسره په ژړا شو. دغه ورځ مو ټوله په ژړا او خپګان ووتله، په سبا ته هم د کلي ځينيې ښځې او سړي مونږ کره د هوسې تندار ليدو ته راتلل. د هغې وخت همزولي کليوال يې ټول زاړه شوي وو، په درېمه ورځ راته هغې وويل:

زما د پلارګنۍ معلومات به خو نه لرې؟.

ـ نه تندر خدا ږو دا يو کال کېږي، چې طالبان راپيدا شوي دي، په ملک کې لږه ارامي راغلې ده، له دينه پخوا دا کلی شاړو. مونږ د باجوړ په کمپونو کې اوسېدلو، له پروسږ کال راهيسې راغلي يو. زمونږ او ستاسو ټولې ځمکې شاړې پرتې وې، دا ستاسې باغ وچ پروت و. يوازې دا څو ناجوګان او توتان پکې پاتې دي، نورې ټولې ونې او مېوه دار بوټي له منځه تللي دي. د کلي ويالې وچې وه، کلی بيخي کنډوالې پروت و. سږکال په کې ايله ببله لږ لږ خلک راپيدا شوي دي. ستا د پلارګنۍ نه هېڅ معلومات نه لرم.

هغې سړۍ اسویلی ویوست، ویل یې: بچی زما مور او پلار به حتمي مړه وي، خپل ورور نه لرم، چې پوښتنه یې زما کړې وای، پوهېږم چې کاکا به مې هم مړ وي، په هغې وخت کې لا سپین ږیری و. د کاکا زامن مې خو وو، هغوی بې غېرتو هم زما پوښتنه ونه کړه.

ـ که رښتیا راباندې وایې تندار! نو هغوی بې چاره ګان به چېرې ستا پوښتنه کړې وای؟ ستا د مرګ او ژوند نه هغوی څه خبر دي؟

ـ داسې مه وایه زویه! سړی په پوښتنه مکې ته رسګېدای شي، په ما له هره طرفه راټیټه ده، هر څه مې له لاسه ورکړل، حالا تو رانه هرڅه واخیستل.

زما مېرمن سبرو ورته وویل: تندارې خدای دې تاته د زړه صبر درکړي، الله ته توبه اوباسه، ښه دی، چې ته په سر ژوندی یې.

ـ لورې زه به په دې ژوند څه وکړم، چې رب زه هم له سهار سره ملګرې کړې وای.

ـ داسې مه وایه تندار الله به درنه ناراضه شي، خدای ته صبر وکړه.

هغې ماته مخ راواړاوه ویې ویل:

د سهار قبر ته به مې کله بوځې؟

ـ سبا سهار وختي به زه د ترور او ماما زامن خبر کړم، چې هغوی هم راسره یوځای لاړ شي. ببرته چې روګرځېدو یو خیرات به وکړو. د هغې په مړۍ کې لاړې تبرې شوې ویې ویل:

خدای دې سر لوړی لره بچی! همدغسې به وکړو، خو ارمان چې.... ! هغه بیا ژړا ونیوله، ما وې تندار څنګه ارمان چې؟

هغه غلې وه، ښه شېبه یې اوښکې تویې کړې، وروسته یې په کراره وویل: د زوی مې څه پته ونه لګېده، د خاوند خو مې قبر معلوم شو. کله کله به دوعا ته ورځم، خو له زوی سره به څه وکړم؟

په خپلو وچو شونډو یې ژبه وګرځوله، زما مېرمن سبرو ته یې غږ کړ، سبرو لورې یو ګوټ اوبه راکړه، خوله مې وچه شوه. سبرو ورته د اوبو ګیلاس ونیو، هغې د اوبو ګیلاس تړې واخیست، مننه یې تړې وکړه، اوبه یې په کرار کرار یو یو ګوټ څښلې، سبرو ته یې وویل: لورې خدای دې زما له حاله وساته. سبرو چې مخامخ ورته لکه د (نفر خدمت) غوندې تیارسی ولاړه وه، ویې ویل:

تندار دا ټول غمونه زمونږ شریک دي، زما د زړه نه هم یو الله خبر دی. دا ته چې څومره خپه ستومانه یې، د غسې مونږه هم یو او بیا خو ستا له حاله مونږ هډو خبر نه وو، چې ګنې ته ژوندی یې، ټولو داسې ګڼله چې دري واړه تاسو سیند وړي یاست. مونږ ته یوازې نه، بلکې دې ټول کلي ته ستا ژوند او راپیدا کېدل د تعجب خبره ده. مونږ هم خپه یو او هم

خوشاله. خپه خو په دې یو، چې ټوله کورنۍ مو تباه شوې ده او خوشاله ځکه یو، چې ته ژوندۍ راپیدا شوې.

تندار د سبرو په خبرو لږ څه په کټ کې وخوځېده، غاړه یې تازه کړه، ویې ویل:

د ځینې ژوند نه مرګ بهتر دی او بیا لکه په ما چې تېر شو، خپلې سپینې څنې یې راونیوې ویې ویل: دا ویښبان مې چې ګورئ، له سختۍ نه سپین شوي دي. زما خو دومره عمر نه دی شوی، انسان له ګل نه نازک او له اوسپنې نه کلک دی.

په دې وخت کې د کلي نه درې ښځې په دروازه کې رانوتلې، سبرو یې مخې ته ورغله، ستړي مشي یې ورته وویلې، ما هم هغوی سره ستړي مشي وکړه. درې واړو د تندار لاسونه ورموچي کړل، زه تري بېرون ووتلم او هغوی په خبرو اترو بوختې وې. د کلي په منځ کې څو دوکانونه و، ورچکر شوم. په دوکانونو کې د کلي خلک ملک خوځېدل، هغه پخوانی کلی خو نه و، خو بیا هم د کلي په هره کوڅه کې ځینې کډې دېره شوې وې. په جومات کې به د لمانځه پر مهال شل دېرش کسان ښکارېدل. د کلي دوکانونو په مخه سړک تېر شوی و، د صفدر موټروان موټر ولاړ و. هغه سره مې قبر ته د تلو دربست خبره وکړه. هغې ځای ته شل کیلومټره لاره وه، پخوا به همدغه لاره خلکو په پښو وهله، زه چې د دوکانونو په مخه راتېرېدمه، هر چا به رانه د تندار پوښتنه کوله او ویل به یې چې ترور څنګه ده؟ او په خبرو کې به هر یوه تعجب کاوه او په ټینګار سره به د کلي ښځو، نرو راته ویلې، چې د تندار خیال ساته او دا به یې ویل، چې په مونږ ټولو یې د خدمت کولو حق شته دی.

درې څلور ورځې تندار په ژړا تېرې کړې، د کور لویو وړو ورسره ژړل. د قبر لیدو او تللو نه مخکې یوه شپه مو د ماما او ترور زامن خپل کور ته راوستل، سبایې وختې صفدر خان موټر زمونږ د کلا خوا ته رانزدې کړی و، دروازه یې وټکوله، ترورزی دروازې ته ورغې، صفدر یې حجرې ته راوست. د چای څښلو نه وروسته تندار سبرو له لاسه ونیوله او موټر ته یې بوتله، مونږ هم له حجرې نه ووتلو. تندار مې په مخکې سیټ کې کښوله سبرو هم ورسره خوا کې کښاسته. مونږ ټول په موټر کې کښاستو. صفدر موټر ته حرکت ورکړ. سړک خامه و، کندې کوندې یې ډېرې درلودې، په کوم ځای کې به چې موټر په کرار شو، دوړې به دننه موټر ته رانوتې، هر چا خپلې سترګې او مخونه پټ کړي وو، ما خپل څادر له تندار نه تاو کړ او سترګې مې یې د څادر په پیڅکله له دوړو او ګردونو نه پټ کړي وو.

کله چې هلته ورسېدو، هدیره له سړک نه لیرې وه، موټر مو ودرولو او د هدیرې په لوري روان شو. صفدر موټروان هم راسره روان شو، هغه زمونږه کلیوال و. د هدیرې په لور نرۍ لاره په کڅ کې ورغلې وه، د کڅ په منځ کې مو د تندار په خاطر، چې هغه ستړې شوې وه، دمه

وکړه. پوره یو ساعت لاره وه، ځای پر ځای په لاره کې د انځر او توت ونې ولاړې وې، مور مخکې و، سبرو او تندار دوی ورو ورو راپسې راتلې. له کښ نه ووتلو، وړاندې درې کیلومتره لیرې کلی پروت و. د غره له یوې تپې څنګ کې په هوا مځکه هدیره ښکاره شوه. د هدیرې ښه نښه دا وه، چې په هدیره کې د شهیدانو ببرغونه له ورایه رپېدل. ځینې جګې جګې شناختې هم له وړاندې ښکاریدې. له کلي نه یوه لاره هدیرې ته راغلې وه، مونږه د هدیرې څنګ لاره ونیوله او ځان مو د سهار قبر ته ورساوه.

هدیره دومره لویه نه وه، ځینې بوټې او ترخې په هدیره کې ولاړې وې. یو نیم قبر پکې پوخ د سمنټو هم معلومېده. وړاندې د هدیرې څنګ ته د غره لمنې ته ګډې او بزې په څر لګیا وې، څو خره هم د هدیرې په یوه ګوټ کې خولې ښخې کړې وې، د یوه خره په شا خړه مرغۍ ناسته وه. تقریباً پنځوس ګامه مونږه له تندار دوی نه مخکې روان وو. د هدیرې نه لاندې پټو کې ښځو وا ښه کول، یو نیم سړی د پټیو په پولو ګرځېده. غرمه لا توده شوې نه وه، خو ګرمي په زور کې وه. هر چا به د تندي خوله پاکوله، څو ځلې د ترور زوی په لښتي کې مخ ته او به واچولې. پام مې کاوه چې له کلي نه څو تنه سړي مخ په هدیره راروان وو، کتل مې چې د هدیرې په بر سر کې د سهار د قبر په ببرغ مو ستړګې ولګېدې. بیا مې زړه کې د هغه ځواني او ښکلا او د ژوند کړه وړه راپه یاد شول، سوړ اسویلی مې خولې ته راغی. سبرو دوی ته مې لاس اشاره کړو، ما وې راځئ، مورږ درته ماتل یو.

هغوی چې مورږ ته رانزدې شول، بیا روان شو د سهار قبر ته ورنزدې شو، هغوی ته مې څه نه ویل تلو تلو چې زه د سهار قبر ته ودرېدم. تندار دوی هم راورسېدې، مورږ قبر ته ولاړ وو. هغې وویل:

دا د سهار قبر دی؟

رنګ یې زېړ واوښت، لومړی یې د قبر په شناختو خپل لاسونه وتپول، دوه ځلې هوسۍ تندار ګرده ګرده له قبره وګرځېده، بیا مخامخ قبر ته ودرېده، لاندینۍ شونډه یې ورپېده، ټول بدن یې ولړزېده، ټیکری یې له سره ولوېد، په رپېدو او لړزېدو شوه، نسکوره په قبر ولوېده. مونږ ټول په داسې حال کې چې لاسونه مو دوعا ته نیولي وو، د هر یوه له ستړګو نه اوښکې روانې وې. سبرو هم په قبر غوړېدلې وه، د تندار د ژړا غږ نه پورته کېده، خو د سبرو د ژړا چیغې پورته شوې. د قبر په سر ویر ګډ و، هغه څوکسان چې له کلي نه هدیرې ته راتلل، هغوی هم زمونږ خوا ته راغلل، لاسونه یې قبر ته پورته کړل، یو پکې ملا غوندې و. هغه لومړی د قرآن شریف سورت قرات کړو، دوعا یې وکړه، سبرو همغسې چیغې وهلې او ژړل یې. ملا وویل: دغه ترور راپوته کړئ، چې په قبر نسکوره پرته ده. ما چې د هغې سر راپورته

کړو ، وینې یې له خولې نه تللې وې او د قبر په سر پرتې وې، سبرو یې خوله ورپاکه کړه ، رنګ یې بیخي لکه د مړي هسې شوی و. سبرو یې سر په خپله غېږ کې کښېنود ، ورغږ یې کړل:

تندار ای تندار !

هغې غږ نه کاوه ، سترګې یې پټې وې، مونږ وارخطا شو ، ملا یې لاس ونیو او رګ یې ورله وکوت، ویې ویل:

هله دا ډېر زر د دغې کلي ډاکټر ته یوسئ، چې له هوښه وتلې ده.

زما د ترور زوی، چې تکړه زلمی و ، هغه په شاه کړه او له قبر را روان شو.

پای

مننه

له خپل ګران دوست بصیر بیدار څخه ډېره ډېره مننه کوم، چې زما د کتابونو په چاپ او چاپ ته د سنبالولو په چارو کې یې خپلې هلې ځلې نه دي سپمولي.

د ښه شعر پېژندونکي او وتلي لیکوال ښاغلي زرین انځور سره دې خدای ډېر ښه وکړي، چې له ما نه یې په لیکنو او د لیکوالۍ په سمونو کې خپل نظر او همکاري نه ده دریغ کړې.

د ذبیح "شفق" نه ډېره مننه، چې د کتاب د تایپ او کمپوز چارې یې پرمخ یووړې.

په ادب

محمدا جان یار

د محمدا جان یار لیکلي اثار:

1_ کوکارې	شعري ټولګه
2_ سره ډولۍ	د لنډو کیسو ټولګه
3_ د کونړ تاترې	تحقیقي او تاریخي کتاب
4_ ویر	شعري ټولګه
5_ ترڅې کڅوړه	د لنډو کیسو مجموعه
6_ څانګه	ناول
7_ د لیلې دښته	ناول
8_ هوسۍ	ناول(همدا اثر)

ناچاپ آثار:

1_ شعري ټولګه

2_ ناول

3_ غرونه او ساحلونه سفرنامه

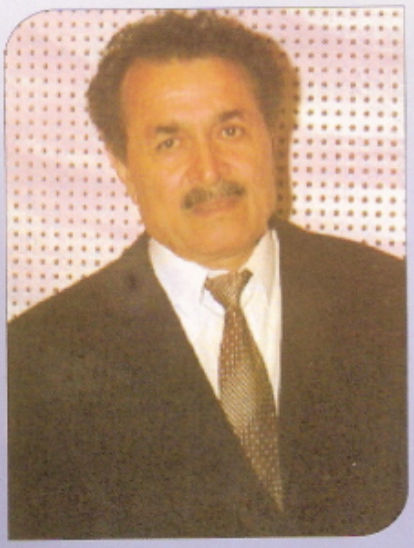

محمدا جان یار د عبدالله جان زوی، د کونړ ولایت د وټه پور په کلي کې په ۱۳۲۸هـ ش کال کې زېږېدلی دی، په خپله د ماموندو میرجانخېل پښتون دی، لومړنی او منځنی زده کړه یې په کونړ کې او لوړې زده کړې یې د کابل پوهنتون د تاریخ او فلسفې په پوهنځي کې کړې دي، لس کاله یې په بېلابېلو ولایتونو کې د هېواد د زامنو پر ښوونه او روزنه تېر کړي دي، د ماموریت دولس کلنه دوره یې په کابل پوهنتون، فواېد عامې او قبایلو وزارت کې تېره کړې ده، په ماموریت کې دوېمې رتبې ته رسېدلی و، چې ماموریت یې پرېښود او المان ته یې سیاسي پناه راوړه.

له زلمیتوبه یې په شعر ویلو لاس پورې کړی دی او د شعر سره سره یې په نثر، لنډې کیسې او ناول لیکلو هم خپل ازمېښت کړی دی.

خپرندوی: د پښتونخوا د پوهنې دېره ـ پېښور

چاپچاري: د دانش خپرندويې ټولنې تخنيکي خانګه ـ پېښور
Tel/Fax:+92-91-2564513/E-mail:danish2k2000@yahoo.com